

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Ústav historických věd

**Znásilnění na počátku 20. století v soudním obvodu Krajského
soudu v Chrudimi**

Bc. Lucie Zounková

Diplomová práce

2020

Prohlášení autora

Tímto prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškerá literatura a prameny, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které jsem na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v knihovně Univerzity Pardubice.

V Černé u Bohdanče 30. července 2020

Bc. Lucie Zounková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Vladanu Hanulíkovi, Ph.D., za odbornou pomoc, neuvěřitelnou ochotu a trpělivost. Jeho cenné rady a připomínky mi byly při tvorbě práce nesmírně nápomocné.

Dále bych ráda poděkovala mému příteli Mírovi za jeho trpělivost a podporu během celého studia.

Název práce

Znásilnění na počátku 20. století v soudním obvodu Krajského soudu v Chrudimi

Anotace

Diplomová práce se zabývá problematikou trestného činu znásilnění, které analyzuje na základně trestních pramenů pocházejících z fondu Krajského soudu v Chrudimi v letech 1912 – 1915. V rámci badatelské sondy bylo zjištěno 33 případů, které jsou jednotlivě stručně představeny a poté detailně analyzovány. Z výsledků bádání byla vytvořena rozsáhlá statistika, ze které je patrné, jaká byla profese pachatelů a jejich obětí, jaký byl vztah pachatele a jeho oběti, jaká byla výše trestů za spáchání tohoto trestného činu, zda šlo o jednorázový akt, nebo o opakované sexuální útoky apod. Diplomová práce také nastiňuje vývoj normativních a legislativních předpisů, které problematiku znásilnění zachycovaly od *Starého zákona* až po § 180 trestního zákoníku č. 40/2009, což je současný trestní zákon, který kvalifikuje trestný čin znásilnění. Primárním cílem práce je rozklíčovat co nejvíce znaků v obžalovacích spisech, aby bylo možné sestavit detailní statistiku, a tím představit znásilnění jako kriminální patologický jev, který není pouze výdobytkem moderní společnosti.

Klíčová slova

Znásilnění – historie znásilnění – kriminalita – sex – nezletilost – mravnostní delikty – sexuální deviace – trestní soud – Krajský soud Chrudim

Title

Rape Incidents at the Beginning of the 20th Century in the Judicial District of the Regional Court in Chrudim

Annotation

The diploma thesis deals with the issue of the crime of rape, which is being analyzed on the basis of criminal sources from the collection of the Regional Court in Chrudim in the time period of 1912 – 1915. The main purpose of this work is to decipher as many characters as possible in indictment files in order to compile a detailed statistical analysis and thus, present rape as a criminal pathological phenomenon, which is not only a characteristic feature of modern society.

A part of the thesis outlines the development of normative and legislative regulations regarding the issue of rape from the Old Testament to the current criminal law qualifying the crime of rape – § 180 of the Criminal code, no. 40/2009. Furthermore, there are 33 identified cases within the research probe, which are briefly presented individually and further analyzed in detail. The following extensive statistics are built upon the research results and are supposed to show: a) professions of perpetrators and their victims, b) the relationship between the perpetrator and his victim(s), c) the amount of penalties for committed crimes and d) whether it was considered a one-time act or a repeated sexual assault.

Key words

Rape – history of rape – criminality – sex – nonage – moral offenses – sexual deviation – criminal law – regional court Chrudim

Obsah

1. Úvod.....	1
1.1 Analýza pramenů.....	2
1.2 Historiografie.....	4
1.3 Metodologie práce.....	7
2. Legislativní vývoj.....	8
2.1 Bible – Starý zákon.....	8
2.2 Constitutio criminalis Carolina.....	9
2.3 Práva městská království českého a markrabství moravského.....	10
2.4 Constitutio criminalis Josephina.....	12
2.5 Constitutio criminalis Theresiana.....	13
2.6 Všeobecný zákoník o zločinech a trestech za ně.....	14
2.7 Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích.....	14
2.8 Trestní zákon č. 177/1852 ř. z.	15
2.9 Trestní zákon č. 86/1950 Sb.	17
2.10 Trestní zákon č. 140/1961 Sb.	18
2.11 Trestní zákon č. 40/2009 Sb.	18
2.2 Shrnutí legislativního vývoje.....	20
3. Problematika znásilnění na počátku 20. století.....	21
4. Vlastní analýza trestné činnosti.....	25
4.1 Shrnutí analytické části.....	115
5. Statistické shrnutí pramenné analýzy.....	118
5.1 Pachatelé.....	120
5.1.1 Věk pachatelů.....	121
5.1.2 Rodinný stav pachatelů.....	123
5.1.3 Vztah pachatele a oběti.....	124

5.1.4 Povolání pachatelů	125
5.1.5 Náboženské vyznání pachatelů	128
5.1.6 Trestní sazby	129
5.1.7 Pachatel recidivista	134
5.1.8 Časová prodleva mezi vynesením rozsudku a nástupem do vězení.....	135
5.2 Oběti	137
5.2.1 Oběti trestného činu	138
5.2.2 Věk obětí	139
5.2.3 Povolání obětí	142
Závěr.....	143
Resumé	147
Seznam využitých zdrojů	149
Přílohy	156

1. Úvod

Znásilnění bývá charakterizováno jako jeden z nejzávažnějších trestných činů vůbec.¹ Policejní psychologka Ludmila Čírtková dokonce hovoří o tom, že znásilnění je nejvíce zraňující zločin.² Současné statistiky kriminality uvádí, že sexuálně motivovaný útok postihne během života průměrně 25 % žen a 6-10 % mužů.³ Předpokládá se, že je nahlášeno pouze osm procent skutečně spáchaných sexuálních útoků a v rámci sexuálního násilí v rodinném prostředí je toto procento ještě mnohem nižší.⁴ Například v roce 2013 bylo oficiálně zjištěno 589 případů kriminality, což tvořilo pouhá tři procenta celkové násilné kriminality, ale za znásilnění bylo odsouzeno pouze 211 osob. K prokázané trestné činnosti tak došlo pouze u necelých 36 % zjištěných případů.⁵

Předkládaná práce zachycuje znásilnění jako předmět obžaloby a na základě obžalovacích spisů sexuálně motivované trestné činy, které lze skutkovou podstatou charakterizovat jako znásilnění, vzájemně komparuje a následně ještě detailně analyzuje. Pramennou základnu tvoří jednak archivní prameny, dále dobová odborná literatura, legislativní a normativní předpisy a dobové statistické příručky. Veškeré archivní prameny, ze kterých diplomová práce vychází, jsou součástí fondu *Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967)*, který je uložen ve Státním oblastním archivu v Zámrsku. Počátek sledovaného období byl stanoven na rok 1912, kdy se v inventáři fondu objevuje první fascikl⁶ novodobých obžalovacích spisů. Badatelský průzkum byl vykonáván až do roku 1920, nicméně vlivem pandemie nebylo možné praktickou část dokončit v plném rozsahu. Sledované období tedy končí v roce 1915, avšak i v tomto poněkud krátkém časovém úseku bylo zajištěno celkem 33 spisů, které mají nesporně zajímavou a obsahově velmi rozsáhlou vypovídající hodnotu, tudíž se i na takto vymezené heuristické základně dá velmi dobře zpracovat praktická a následně i statistická část diplomové práce.

¹ DOHNÁLKOVÁ, Zuzana. *Trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákoníku*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, vedoucí práce JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D., Praha 2016, s. 6.

² JEŽKOVÁ, Veronika. *Jen ano je ano: Trestný čin znásilnění ve světle Istanbulské smlouvy*, Praha 2017, s. 5.

³ Dostupné online: <<http://stopznasilneni.ecn.cz/cz/znasilneni/statistiky>> [cit. 2020-03-08]

⁴ Tamtéž. [online, cit. 2020-03-08]

⁵ JEŽKOVÁ, Veronika. *Jen ano je ano: Trestný čin znásilnění ve světle Istanbulské smlouvy*, Praha 2017, s. 5-6.

⁶ Státní oblastní archiv Zámrsko, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign ZO, karta 628.

V rámci badatelské sondy tedy bylo zjištěno 33 případů, které jsou jednotlivě stručně představeny, následně detailně analyzovány a výsledky bádání jsou shrnuty v rozsáhlé statistické části v závěru práce. Práce tak přináší úvod do problematiky znásilnění na počátku 20. století, která pro dané období nebyla v tomto regionu doposud zpracována. Součástí práce je i stručný nástin legislativního vývoje, který náhled na podstatu trestného činu znásilnění ovlivňoval.

Práce je rozdělena do několika kapitol, přičemž v úvodu práce je shrnuta analýza pramenů, rozebrána historiografie dané problematiky a sumarizována metodologie práce. Druhá kapitola se věnuje vývoji normativních a legislativních předpisů kvalifikujících znásilnění. Následující kapitola stručně zachycuje problematiku znásilnění na počátku 20. století. Čtvrtá kapitola je nejrozsáhlejší a obsahuje praktický rozbor pramenů, včetně detailní analýzy. Poslední kapitola zachycuje statistické shrnutí badatelských výsledků.

1.1 Analýza pramenů

Trestní knihy, užívané jako primární zdroje, měly nejčastěji podobu knihy formátu A3 v pevných deskách s předtištěnými listy. V archivním fondu jsou obsaženy trestní knihy od počátku fungování soudu, tedy od roku 1849. Mají různé formy a různá evidenční označení. Ty novodobé, s uceleným evidenčním systémem, jsou v archivu dochovány od roku 1898. Tento rok se stal tedy výchozím bodem pro tvorbu práce. Jakýmsi pomyslným cílovým bodem byl rok 1920, a to nejen z důvodu, aby bylo patrné rozpoznat možný vývoj do dvacátých let minulého století, ale hlavně proto, aby bylo možné zachytit situaci během první světové války a krátce po ní. Trestní knihy obsahovaly zápisy všech trestných činů, které byly v letech 1898 – 1920 evidovány u Krajského soudu v Chrudimi. Pečlivý průzkum trestních knih umožnil sestavit jedinečnou statistiku mravnostních deliktů, které byly vyselektovány ze všech trestních záznamů (statistika je součástí příloh této práce). Z této statistiky vyplývá, že zdaleka ne ke všem trestním zápisům byly dochovány obžalovací spisy dle příslušných registračních značek a čísel rejstříků.

Po analýze trestních knih přišla na řadu mnohem zajímavější badatelská činnost, a sice zkoumání konkrétních obžalovacích spisů, které se mravnostními delikty zaobíraly. Na úvod je třeba zmínit, že se na počátku 20. století s termínem znásilnění prakticky nesetkáváme. Tento termín jsem v soudní agendě zaznamenala poprvé v roce 1915. Bylo tedy žádoucí prověřit

dobovou legislativu a stanovit takové trestné činy, které by se svou skutkovou podstatou daly označit za znásilnění v pojetí, v jakém ho známe dnes.

Z trestních knih a následně tedy ze statistiky mravnostních deliktů jsem dle příslušných let vyselektovala čísla rejstříků a konkrétní registry, ve kterých měly být obžalovací spisy s případy týkající se znásilnění zastoupeny. Při nahlédnutí do inventáře archivního fondu bylo zjištěno hned několik nedostatků. Prvním nepříjemným zjištěným byla skutečnost, že obžalovací spisy jsou v archivu dochovány až od roku 1912, ale statistika byla vyhotovena od roku 1898, tedy od roku, z kterého dle inventáře byla dochována první novodobá trestní kniha. Od roku 1898 jsou v archivním fondu dochovány kartony s trestními spisy. Ty jsou však velmi skromné a z období 1898 – 1920 jich existuje pouze 22 a nenalezla jsem v nich žádný mravnostní delikt. Přišly tedy na řadu kartony s obžalovacími spisy evidované v archivním fondu krajského soudu od roku 1912, které obsahovaly mravnostní delikty a obsahově byly nesmírně zajímavé. Zde jsem narazila na druhou nepříjemnost. Každý rok obsahoval minimálně 5 kartonů s obžalovacími spisy různých registračních značek a dle statistik z trestních knih bylo žádoucí projít všechny kartony, protože každý měl obsahovat určitý spis týkající se mravnostního deliktu. Pro období 1912 – 1920 inventář eviduje celkem 40 kartonů, každý asi po 60 obžalovacích spisech. Vzhledem k tomu, že je při každé návštěvě badatelný předloženo pouze 6 evidenčních jednotek, snažila jsem se v archivu vyjednat výjimku při předkládání a navýšit počet vypůjčených evidenčních jednotek. Po náročném administrativním jednání mi byla schválena výjimka na 10 evidenčních jednotek, které jsem díky nouzovému stavu nestihla využít.⁷ Od roku 1916 do roku 1920 bylo v trestních knihách zachyceno dalších 43 případů sexuálně motivovaných trestných činů (viz výsledky heuristiky trestních knih, které jsou součástí přílohy), přičemž od roku 1914 je zaznamenán určitý pokles evidence mravnostních deliktů, který byl zřejmě ovlivněn úbytkem mužské populace vlivem světové války.

Jednotlivé obžalovací spisy měly velmi podobnou strukturu. Šlo o jednotlivé listy, které byly vloženy do desek, jež zároveň sloužily jako titulní strana spisu. V záhlaví spisu bylo razítko krajského soudu, kde bylo uvedeno datum, kdy spis došel, a bylo zde uvedeno i evidenční číslo, které korespondovalo s číslem uvedeným v trestní knize. Následoval název spisu (spis obžalovací) a jméno obviněného. Název spisu a jméno obviněného bylo vždy ještě podtrženo. Poté následovaly informace o obviněném, tedy datum a místo narození, místo bydliště, náboženské vyznání, rodinný stav a povolání. Případně mohla tato část spisu

⁷ 2020, pandemie COVID-19.

obsahovat informace o rodičích obviněného a v případě recidivistů zde byla uvedena ještě informace, že v minulosti již byli trestáni.

Dále následoval stručný popis události, za kterou byl obviněný potrestán. Zde bylo uvedeno datum, kdy k trestnému činu došlo, k jakému trestnému činu došlo, stručný popis události a základní údaje o oběti, tedy hlavně jméno a věk. Dále spis obsahoval seznam svědků případu, včetně jejich zaměstnání, bydliště a případně vztahu k oběti. Následovala nejdůležitější část spisu, a sice důvody, proč byl obviněný obžalován z trestného činu. V této části spisu byl detailně vylíčen průběh trestného činu a byly zde popsány i sebemenší detaily, které si oběť vybavila. V praxi to znamenalo přesně popsané místo, kde k trestnému činu došlo, a také den a čas, kdy se událost stala. Dále zdali se jednalo o jednorázový akt, nebo o opakovaný skutek, případně zdali byli v okolí nějakí svědci. Také zda se jednalo o cizího člověka, nebo někoho, koho oběť znala. Mohlo zde být i uvedeno, jakými pohrůžkami pachatel k pohlavnímu styku oběť donutil apod. Poté následovaly výpovědi svědků, v případě školou povinných obětí také školní prohlášení o mravech a výpovědi soudních lékařů.

Obžalovací spisy byly psány česky, německy, na psacím stroji nebo ručně. Z analyzovaných pramenů byl pouze jeden obžalovací spis v němčině (psaný strojově), zbývajících 32 spisů bylo v češtině. Celkem 26 spisů bylo napsáno na psacím stroji a 7 spisů bylo psáno ručně.

1.2 Historiografie

Vzhledem k tomu, že i dnes je znásilnění do jisté míry stále tabuizovaným tématem, je i literatura v tomto ohledu poněkud skromná. Jeden z mála komplexních přístupů přináší kniha Petra Kováře, který spolu s kolektivem vydal publikaci s názvem *Sexuální agrese: Znásilnění z pohledu medicíny a práva* (Praha, 2009). Tato práce na znásilnění pohlíží z několika různých úhlů pohledu a v knize se ke znásilnění vyjadřuje celá řada odborníků, jako např. sexuolog, gynekolog, právník nebo kriminalista. Dále je žádoucí vyzdvihnout práci autorky Joany Bourke, která vyšla v českém předkladu pod názvem *Znásilnění: Dějiny od roku 1860 do současnosti* (Praha, 2010). Tato práce reflektuje trestný čin znásilnění na základě několika konkrétních případů znásilněných žen a přináší ucelený náhled na proces znásilnění od jeho vzniku až po život žen, které byly znásilněny. Je třeba zmínit i práci Helen Benedict, která vyšla v českém překladu pod názvem *To není vaše vina!* (Praha, 2003). Práce je určena hlavně pro oběti znásilnění, kterým má pomoci se s pohlavním zneužitím vyrovnat. V tomto duchu vydává

své publikace i organizace Gender studies o.p.s., kde je třeba zmínit zejména práci *Pod hladinou: Fakta a mýty o znásilnění* (Praha, 2010), která je dostupná online a má spíše seznámit veřejnost s fakty o znásilnění, případně oběti sexuálního násilí odkázat na příslušné instituce.⁸

Odborné publikace, které s pojmem znásilnění často pracují, jsou určeny především pro kriminalisty a psychology. Kriminalistické příručky obsahují hlavně trestněprávní záležitosti týkající se znásilnění, především definice skutkové podstaty zločinu a výši trestů, které mají násilníci obdržet. Pro psychology jsou zásadní hlavně postupy, jak pracovat s oběťmi znásilnění, jaké mohou mít oběti znásilnění následky apod. V této sféře vyniká hlavně soudní znalkyně a policejní psycholožka Ludmila Čírtková, která je autorkou celé řady publikací zabývajících se forenzní a kriminální psychologií. Pro tvorbu této diplomové práce byla zvláště přínosná publikace *Viktimologie pro forenzní praxi* (Praha, 2014), která přibližuje, jak důležité je charakterizovat osobnost oběti, zkoumat její chování, sociální původ apod. Dále uvádí, že zvláště žádoucí je odhalit vztah pachatele a oběti. Další nápomocnou publikací byla kniha *Forenzní psychologie* (Plzeň, 2004) výše zmíněné Ludmily Čírtkové a kniha *Kriminální psychologie* (Praha, 1998) od téže autorky.

V rámci exkurzu do historiografické literatury byla nalezena díla věnující se problematice mravnostních deliktů, hlavně z období raného novověku. Mezi publicisty a historiky, kteří se ve svých pracích znásilněním zabývali, patří například Jindřich Francek, který se ve své knize *Zločin a sex v českých dějinách: Manželské spory a sexuální kriminalita v raném novověku* (Praha, 2002) zabývá problematikou sexuálních deliktů a řeší mezi nimi i znásilnění. Tento druh trestné činnosti zmiňuje také Jaroslav Čechura v knize *Sex v době temna: Sexuální život na českém jihu v prvním století Schwarzenberků (1660-1770)* (Praha, 2015), kde pomocí dobových pramenů nastiňuje sexuální delikty na dvoře jihočeských Schwarzenberků.

Fenomén znásilnění se také objevuje jako téma kvalifikačních prací, které vznikají nejčastěji na právnických fakultách. Znásilnění, jako trestnému činu podle § 185 trestního zákoníku, se věnovala Zuzana Dohnálková, která svou diplomovou práci vypracovala v roce 2016 na katedře trestního práva Karlovy univerzity v Praze.⁹ Trestnému činu znásilnění věnovala svoji diplomovou práci i Aneta Brůhová v roce 2016 na právnické fakultě

⁸ Dostupné online:

<https://aa.ecn.cz/img_upload/8b47a03bf445e4c3031ce326c68558ae/publikace_final_pdf.pdf> [cit. 2020-08-08]

⁹ DOHNÁLKOVÁ, Zuzana. *Trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákoníku*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, vedoucí práce JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D., Praha 2016.

Západočeské univerzity v Plzni.¹⁰ Další kvalifikační práce nese téma *Pojem znásilnění*, jejímž autorem je Michael Straka, a tato práce vznikla v roce 2016 na právnické fakultě Masarykovy univerzity.¹¹ Kvalifikační práce Lenky Staňkové na téma *Trestněprávní a kriminologické aspekty trestného činu znásilnění* byla publikována v roce 2014 na katedře trestního práva univerzity Karlovy v Praze.¹²

Lékařská literatura zahrnuje hlavně odborné články věnující se tomuto tématu a také odborné práce pro gynekology a psychology. Článek s názvem *Sexualita ženy, její poruchy, sexuální násilí a znásilnění* publikoval profesor Aleš Roztočil v časopise *Moderní gynekologie* v roce 2011.¹³ Dalším, kdo se zabýval tímto nepříliš populárním tématem, je gynekoložka Jitka Čechová, která je autorkou článku *Oběti sexuálního násilí v gynekologické ordinaci* (vyšel v časopise *Praktická gynekologie* v roce 2016).¹⁴ Kristýna Ciprová je další autorkou, která se problematice znásilnění věnuje. Působí v neziskové organizaci Gender studies o. p. s. a publikovala článek s názvem *Výstupy z kulatých stolů k problematice znásilnění*,¹⁵ který vyšel v roce 2010 v časopise *Praktická gynekologie*. Problematikou znásilnění se zabývaly i dobové lékařské příručky, které se věnovaly například těhotenstvím, která vznikla následkem znásilnění – viz článek *O těhotenství* z knihy *Nauka o soudním lékařství* (Praha, 1894) nebo možné hrozby pohlavních chorob pocházejících z mimomanželské soulože. O tomto tématu píše třeba Franz Schönenberger v knize *Umění žít a léčit* (česky, Praha, 1922). Dále se objevují i příspěvky o možné sexuální deviaci u dětí, čemuž byl v roce 1927 věnován článek v časopise *Úchylná mládež*, který vydával Spolek pro péči o slabomyslné.¹⁶ Mezi další dobové práce věnující se tomuto tématu patří kniha *Pud pohlavní a prostituce I.* (Praha, 1903), jejímž autorem byl Otakar Rožánek.

Ve světě je nabídka literatury k tomuto tématu poněkud rozmanitější. Mezi práce, které se zabírají problematikou znásilnění, patří například starší kniha Susany Brownmiller *Against our will: men, women and rape* (New York, 1975), která ve své práci rozporovala s názory Karla Marxe nebo Sigmunda Freuda, za což si vysloužila dávku kritiky. Brownmiller zde tvrdí:

¹⁰ BRŮHOVÁ, Aneta. *Trestný čin znásilnění*, diplomová práce, Západočeská univerzita, vedoucí práce JUDr. Petr Škvain, Plzeň 2016.

¹¹ STRAKA, Michael. *Pojem znásilnění*, diplomová práce, Masarykova univerzita v Brně, vedoucí práce JUDr. Tomáš Sobek, Brno 2016.

¹² STAŇKOVÁ, Lenka. *Trestněprávní a kriminologické aspekty trestného činu znásilnění*, diplomová práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce doc. JUDr. et. Bc. Tomáš Gřivna, Praha 2014.

¹³ ROZTOČIL, Aleš. *Sexualita ženy, její poruchy, sexuální násilí a znásilnění*, in: *Moderní gynekologie*, rok 2011.

¹⁴ ČECHOVÁ, Jitka. *Oběti sexuálního násilí v gynekologické ordinaci*, in: *Praktická gynekologie*, rok 2016.

¹⁵ CIPROVÁ, Kristýna. *Výstupy z kulatých stolů k problematice znásilnění*, in: *Moderní gynekologie*, Praha 2010.

¹⁶ Spolek pro péči o slabomyslné, in: *Úchylná mládež*, ročník 3, číslo 3-4, Praha 1927.

„Znásilnění je proces zastrasování, kterým muži vědomě udržují ženy ve stavu strachu...“¹⁷ Kniha také poprvé poukázala na skutečnost, že znásilnění není přirozeným jevem, který by vyplýval z přirozeného mužského sklonu k agresivitě.¹⁸ V zahraniční literatuře je dostupná také celá řada publikací, které mají pomoci obětem znásilnění. Některé z nich píše samotné oběti znásilnění a snaží se pomoci dalším obětem. Mezi takové knihy patří třeba práce Vicki Aranow *Journey to wholeness: healing from the trauma of rape* (Holmes Beach, 2001).

Mezi obzvláště intimní záležitostí patří otázka znásilnění v manželství. Na toto téma vyšla celá řada odborných článků a publikací. Mezi průlomové práce patří kniha spisovatelky Diany Russel, která již v roce 1990 publikovala práci s názvem *Rape in marriage* (Bloomington, 1990), a mnoho obětí trestného činu tak přivedla na myšlenku, že i nechtěný manželský pohlavní styk může být znásilněním. Již na sklonku 19. století vyšla práce *Muž a žena v manželství* (česky, Praha, 1908), jejímž autorem je Auguste Debay, která se věnuje právě problematice znásilnění v manželství.

V rámci beletristické literatury můžeme nalézt celou řadu publikací, které se zabírají námětem znásilnění. Mě osobně nejvíce oslovila kniha Sarah Forsyth *Zotročená* (Praha, 2009). Jedná se o autobiografii ženy, která se po dětství plném sexuálního obtěžování vlastním otcem ocitla v centru prostituce, v holandském Amsterdamu.

1.3 Metodologie práce

Pro vlastní vypracování práce byly pomocí sondy do fondu Krajského soudu v Chrudimi nalezeny konkrétní příslušné spisy, které tvoří pramennou základnu této práce. Jednotlivé spisy byly stručně představeny a následně došlo k jejich analytické komparaci.

V práci byla využita retrospektivní analýza. Ta byla aplikována například na charakteristiku pachatelů, jejichž profilaci mi dopomohly odhalit viktimologické příručky. Ty uvádí faktory, které pachatele mohly při páčání trestné činnosti ovlivnit, přičemž viktimologie je vědní obor, který se poprvé začal objevovat až v polovině minulého století. Mezi takové faktory patří zejména věk a profese pachatele, dále předchozí kriminální minulost, sociální původ apod.

¹⁷ BROWNMILLER, Susan. *Against our will: men, women and rape*, New York 1975. Dostupné online: <http://www.susanbrownmiller.com/susanbrownmiller/html/against_our_will.html> [cit. 2020-03-12]

¹⁸ Dostupné online: <https://en.wikipedia.org/wiki/Against_Our_Will> [cit. 2020-03-12]

2. Legislativní vývoj

Trestný čin znásilnění se dotýká společnosti po celou dobu jejího vývoje. Se zmínkami o trestném činu znásilnění se můžeme setkat jak ve *Starém zákoně*, tak v trestním zákoníku vydaným Karlem V. pod názvem *Constitutio criminalis Carolina*, dále v Koldínově *trestním zákoníku o městských právech* z roku 1579, ale i v pozdějších legislativních pojednáních jako byl *Hrdelní řád Josefa I.*, *Hrdelní řád Marie Terezie* nebo *Trestní zákoník Josefa II.*

Z hlediska kvalifikace znásilnění jako závažného trestného činu byl zlomový rok 1852, kdy vešel v platnost *Trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích*, kde je znásilnění pojímáno jako nemorální trestný čin, který je třeba náležitě potrestat. Na úvod je nutno říci, že ne vždy se v pramenech setkáváme přímo s pojmem znásilnění. My dnes znásilnění chápeme jako nechtěný pohlavní styk pod pohrůzkou násilí nebo jiné těžké újmy.¹⁹ Za termínem znásilnění se v současné legislativě skrývá celá řada trestných činů, které nemusí přímo souviset s nechtěným pohlavním stykem. Jedná se například o kodifikování nechtěného orálního či análního sexu jako znásilnění, ke kterému došlo v roce 2009 na základě § 180 *trestního zákoníku č. 40/2009*.

Jedním z prvních pramenů, kde se s pojmem znásilnění setkáváme, je *Starý zákon*. V tomto případě se vyskytuje přímo termín znásilnění, který se objevuje v *Deuteronomiu*, tedy v páté knize *Starého zákona*.

2.1 Bible – Starý zákon

Jedním z prvních legislativních předpisů, který zachycuje problematiku znásilnění, je *Deuteronomium* (pátá kniha *Starého zákona*). Zde je znásilnění reflektováno v několika bodech, které tento trestný čin rozřazují na několik druhů a uvádí i výši trestu, kterou měl pachatel, případně i oběť, oddržet. Zprvu je uvedeno: „*Když někdo potká zasnoubenou dívku venku na poli, znásilní ji a vyspí se s ní, pak ať zemře jen ten muž. Dívku netrestej, nezaslouží si smrt. Je to, jako když někdo napadne a zavraždí svého bližního. Byla přece na poli – zasnoubená dívka křičela, ale nebyl tam nikdo, kdo by ji zachránil.*“²⁰ Za znásilnění zasnoubené dívky měl být dle *Starého zákona* pachateli udělen trest smrti. Dívka neměla být trestána,

¹⁹ Dostupné online: <<https://www.policie.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-znasilneni.aspx>> [cit. 2020-04-05]

²⁰ *Deuteronomium* 22, Ochrana panenství, verš 25-29.

Dostupné online: <<https://www.bible.com/cs/bible/15/DEU.22.B21>> [cit. 2020-08-05]

protože pracovala na poli a proti její vůli byla zneuctěna mužem. Z citace je také patrné, že velmi významným elementem byla skutečnost, zdali se dívka bránila (v tomto případě křikem). Tento klíčový prvek sledujeme i v rámci badatelské analýzy. V těch případech, ve kterých došlo ke snaze oběti ubránit se, sledujeme o tomto jednání zmínky v obžalovacích spisech.

Pokud se dobře zaměříme na výše citovaný výrok, je zde zásadní ještě zmínka o tom, zdali dívka byla zasnoubená. V případě, že by došlo ke znásilnění panny nebo dívky, která ještě nebyla zasnoubená, měl být tento trestný čin posuzován následovně: „*Když někdo potká dívku, pannu, která není zasnoubená, znásilní ji a vyspí se s ní, pak, budou-li přistiženi, dá ten muž jejímu otci padesát šekelů stříbra²¹ a ta dívka se stane jeho manželkou. Zneuctil ji, a tak ji po celý svůj život nesmí propustit.*“²² Ze znásilnění panny nebo nezasnoubené dívky se tedy násilník musel v případě přistižení vykoupit u jejího otce a zneuctěnou dívku si vzít za ženu. Není zde zmíněno, co by hrozilo pachateli v případě, že by znásilnil pannu či dívku, aniž by je při tomto počínání někdo spatřil.

2.2 Constitutio criminalis Carolina

Dalším velmi důležitým legislativním předpisem, který kvalifikoval sexuální delikty, byl *Constitutio criminalis Carolina* (dále jako „*Carolina*“), který byl vydán v roce 1532 císařem Svaté říše římské, Karlem V. Zde jsou sexuální delikty kvalifikovány od článku 116, který zachycuje velmi negativní postoj k sodomii, tedy k pohlavnímu styku se zvířaty a s osobami stejného pohlaví.²³ Je zde uvedeno, že ti, kteří se dopustí provozování necudností s dobytkem nebo styku ženy s ženou či muže s mužem, mají být vyprovozeni ze světa ohněm.²⁴

Následuje článek, který kvalifikuje takový druh sexuálně motivovaného činu, jaký bychom dnes označili termínem incest. Jsou zde zastoupeny i případy, ve kterých by

²¹ Asi 200 denárů.

²² *Deuteronomium* 22, Ochrana panenství, verš 25-29 [online, cit. 2020-08-05].

²³ V originále textu je uvedeno: „*Item so eyn mensch mit eymem vihe, mann mit mann, weib mit weib, vnkeusch treiben, die haben auch das leben verwürckt, vmd man soll sie der gemeynen gewomheyt mach mit dem fewer vom leben zum todt richten.*“ – *Constitutio Criminalis Carolina*, článek 116, dostupné online: <<http://ra.smixx.de/media/files/Constitutio-Criminalis-Carolina-1532.pdf>> [cit. 2020-04-05]

²⁴ VACEK, Josef. *Constitutio Criminalis Josephina a jeho vliv na rozhodovací praxi Apelačního soudu: Sexuální delikty v letech 1687—1727*, diplomová práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D., Praha 2019, s. 49.

k pohlavnímu styku došlo mezi tchánem a nevěstou, nevlastním synem a macechou, otčímem a nevlastní dcerou apod. Výše trestu se v tomto případě odvíjela od blízkosti příbuzenství.²⁵

Sexuálně motivovaný čin – znásilnění, je detailněji rozebrán v článku 119.²⁶ Tento článek nese v originále název *Straff der nottzucht*²⁷ a velmi důležité je, že zde se počítá pouze s možností, že pachatelem byl muž. Není zde uvedena zmínka o tom, že by se trestného činu znásilnění mohla dopustit i žena v roli pachatelky. Trestem za znásilnění mělo být stětí hrdla mečem a opět se tu objevuje element cti, jakožto důležitého sociálního habitu, který byl znásilněním velmi restringován. Přesně je v *Carolině* uvedeno, že znásilněním došlo ke: „... *zpusťování života ženy nebo panny.*“²⁸

2.3 Práva městská království českého a markrabství moravského

Dalším legislativním pramenem týkající se dané problematiky je Koldínovo zachycení znásilnění v *Právech městských království českého a markrabství moravského spolu s krátkou jich summou* z roku 1569.²⁹ Zde není uvedeno přímo termín znásilnění, ale Koldín využívá termínu násilné smilstvo. Tématu se věnuje v několika článcích, kde charakterizuje nejrůznější možnosti smilstva.

První typ smilstva, které Koldín uvádí, byly takové druhy deliktů, ke kterým by došlo tehdy, kdy by byla znásilněna (uvádí termín zprzněna) panna nebo vdova dobrovolně. Jednalo by se tedy o ty případy, kdy by k tomu panna nebo vdova svolila. V takovém případě měli být oba vyhnáni metlami ven z města (vymrskáni).³⁰

²⁵ VACEK, Josef. *Constitutio Criminalis Josephina a jeho vliv na rozhodovací praxi Apelačního soudu: Sexuální delikty v letech 1687—1727*, diplomová práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D., Praha 2019, s. 43.

²⁶ Originál textu: „*Item so jemandt eyner vnuerleumbten ehewrauen, witwenn oder jungkfrauen, mit gewalt vnd wider jren willen, jr jungkfrewlich oder frewlich ehr neme, der selbig übelthetter hat das leben verwürckt, vnd soll auff beklagung der benötigten inn außfürung der mißthat, eynem rauber gleich mit dem schwert vom leben zum todt gericht werden. So sich aber eyner solchs obgemelts mißhandels freuelicher vnd gewaltiger weiß, gegen eyner vnuerleumbten frauen oder jungkfrauen vnderstünde, vnnd sich die frau oder jungkfrau seiner weerte, oder von solcher beschwernuß sunst erreth würd, der selbig übelthetter soll auff beklagung der benötigten, inn außfürung der mißhandlung, nach gelegenheyt vnd gestalt der personen vnd vnderstanden missethat gestrafft werden, vnd sollen darinn richter vnnd vrtheyler radts gebrauchen wieuor inn andern fellen mer gesetzt ist.*“ art 119. [online, cit. 2020-03-15]

²⁷ *Constitutio criminalis Carolina*, art. 119. [online, cit. 2020-03-15]

²⁸ Tamtéž. [online, cit. 2020-03-15]

²⁹ KRISTIÁN z Koldína, Pavel. *Práva království českého a markrabství moravského s krátkou jich summou*, upravil Josef Jireček, 5. vydání, Praha 1876.

³⁰ Tamtéž, s. 308.

Dále se mělo jednat o případy, ve kterých by panna nebo vdova byla zprzněna násilně, tedy bez jejího souhlasu. V tomto článku se také poprvé setkáváme s termínem „*podav*“, což je další výraz pro dobové označení znásilnění. Od tohoto výrazu se také odvozuje další synonymum *podávenie*,³¹ se kterým se v souvislosti se znásilněním také můžeme setkat. Článek rozlišuje, zdali se jednalo o násilí nebo o tzv. *podav*, přičemž *podav* měla být situace, kdy by došlo ke znásilnění panny bezprávně, násilně a panna tím měla přijít o svoji počestnost.³²

Kdokoliv, kdo by poctivou pannu nebo vdovu neprávem někam zavedl a potom jí učinil násilí (myšleno znásilnění), měl být potrestán mečem. Dále je uvedeno: „...*a byli by z osob lehkých, tehdy do kola vpleten býti má.*“³³ Pokutou by měli být potrestáni ti, kteří by mu k takovému ohavnému činu napomáhali.³⁴

V dalším odstavci je charakterizováno chování, které se u nedobrovolného znásilnění ženy očekávalo. Napadená panna by měla v případě znásilnění křičet a svým křikem volat o pomoc. Pokud by nekřičela, mělo by se za to, že k souloži svolila dobrovolně. Pokud by křičela, ale nikdo by ji neslyšel, znásilnění mohla zneuctěná žena prokázat také krvácením nebo zedranými šaty.³⁵

Pokud by ke znásilnění panny došlo na odlehlém místě vzdáleném od lidí: „...*jako v lese, na poli, na vinici, v místech pod zemí, to jest, v sklepích, v pivnicích a v jiných k těm podobných...*“³⁶ měla v takových případech rozhodovat čest. Pokud byla panna poctivá a vždy se dobře chovala, mohlo se jí věřit i v případě, že k činu došlo bez jakéhokoliv svědectví a daleko od lidí. Žena měla ihned po příchodu do civilizace oznámit, co se jí přihodilo, měla naříkat a identifikovat násilníka. Nevěstkám a jiným nepoctivým ženám, které měly být tělesně zneužity, se dle Koldína věřit nemohlo, protože se svým chováním provinily proti počestnosti.³⁷

Dle Koldína bylo násilným smilstvem i zprznění panenky anebo dívky v dětinských letech. Takový skutek měl být trestán vpletením do kola.³⁸

³¹ Dostupné online: <<https://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx?hw=pod%u00e1vanie>> [cit. 2020-04-05]

³² KRISTIÁN z Koldína, Pavel. *Práva království českého a markrabství moravského s krátkou jich summou*, upravil Josef Jireček, 5. vydání, Praha 1876, s. 308.

³³ Lehké osoby, někdy označovány také jako *leichte dirne*.

³⁴ KRISTIÁN z Koldína, Pavel. *Práva království českého a markrabství moravského s krátkou jich summou*, upravil Josef Jireček, 5. vydání, s. 309.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Tamtéž, s. 310.

³⁸ Tamtéž.

Na poctivé ženy, které násilné smilstvo trpěly, měl být brán zřetel a neměly tím být zesměšňovány. Koldín přímo uvádí: „*Panna neb žena poctivá, násilím snižená, má býti od práva na cti opatřena.*“³⁹ Důraz na poctivost ženy je v tomto případě opět zcela evidentní.

2.4 Constitutio criminalis Josephina

Tento právní kodex vznikl v roce v 1707 a jednalo se o první platný trestní zákoník pro země Koruny české. Český překlad tohoto legislativního předpisu vznikl v roce 1708 a zasloužil se o něj Kryštof Jan Kupec z Bílenberka.⁴⁰ *Constitutio criminalis Josephina* (dále jen „*Josephina*“) sjednocovala veškeré legislativní normy, které doposud na našem území platily.⁴¹ Hlavním zájmem *Josephiny* bylo procesní trestní právo. *Josephina* nejruznějším způsobem upravovala inkviziční řízení a také pravidla užívání tortury.⁴²

Znásilnění je v *Josephině* zachyceno v článku 19 pod § 22. *Josephina* uvádí, že kdo by poctivou (opět kladen důraz na čest) pannu, vdovu nebo cizí manželku násilně a proti její vůli zprznil, ten se *podavu* (výraz, který využívá i Koldín) dopustil. Takové jednání mělo být trestáno stětím hrdla mečem.⁴³ Není zde již obsaženo, že by se násilí musel dopustit silou, ale nově byly trestně postihovány i takové případy, kdy by pachatel oběť donutil pouze pod slovní pohrůzkou. Dále je uvedeno, že by zločinci měly být kladeny otázky: Jakou násilnost dívka provedl? Jestli odporovala? Kde byli rodiče, přátelé nebo jiní lidé? Tyto dotazy zřejmě měly vypovědět o tom, zdali se panna nebo žena pachateli bránila, a pokud křičela, jak je možné, že ji nikdo neslyšel.

Josephina dále zachycuje případy, které dokonce reagují na poměry tehdejší společnosti. Přitěžující okolností mělo být spáchání smilstva (*podavu*): „...*žida na křesťanku, na osobu duchovní nebo poddaného na své vrchnosti.*“⁴⁴ Takové případy měly být trestány stětím hlavy a položením na kolo. Kladení důrazu na přitěžující okolnost při spáchání trestného činu znásilnění poddaného na své vrchnosti bych dle mého úsudku přisoudila k tehdejším

³⁹ KRISTIÁN z Koldína, Pavel. *Práva království českého a markrabství moravského s krátkou jich summou*, upravil Josef Jireček, 5. vydání, s. 310.

⁴⁰ ZAVADIL, Tomáš. *Vývoj trestního práva v 18. století v našich zemích, diplomová práce*, Univerzita Karlova, vedoucí práce prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr. h. c, Praha 2015, s. 13.

⁴¹ Tamtéž, s. 14.

⁴² Tamtéž.

⁴³ *Constitutio criminalis Josephina*, str 67. Dostupné online na: < <http://eod.vkol.cz/ii630310/> > [cit. 2020-05-10]

⁴⁴ Tamtéž. [online, cit. 2020-05-10]

poměrům ve stavovské společnosti. Znásilnění křesťanky židem nebo znásilnění duchovní osoby jakožto přitěžující okolnosti bych přičkula k tehdejší dominantní roli křesťanství.

2.5 Constitutio criminalis Theresiana

Další právní předpis, který kodifikoval trestný čin znásilnění, bylo *Constitutio criminalis Theresiana* (dále jen „*Theresiana*“), vyhlášen ve Vídni v roce 1768. Tento zákoník vycházel částečně z výše zmíněné *Josephiny* a pro české země vstoupil v platnost v roce 1770.

Tereziánský trestní zákoník charakterizuje několik druhů sexuálních deliktů, které se svojí povahou dají kvalifikovat jako znásilnění. Jednak šlo o sexuálně motivované činy, které byly označeny v článku *O chlípnosti proti přirození* a které by svojí povahou dnes byly klasifikovány jako zoofilie či nekrofilie. *Theresiana* uvádí, že nejohybnějším „zloskutkem“ chlípnosti proti přirození je, když je sodomský hřích páchan člověkem s hovadem nebo člověkem a mrtvým tělem. Dále je dle *Theresiany* proti přirození styk mezi osobami stejného pohlaví, tedy muže s mužem a ženy s ženou.⁴⁵ Dle *Theresiany* měl být pachatel, který se dopustil tohoto trestného činu, potrestán trestem upálením za živa a v případě, že by se jednalo o „*hanobitele pacholat*“, měl být popraven a jeho hlava spolu s tělem měla být následně spálena.⁴⁶

Jako další sexuálně motivovaný čin bylo zprznění krve, tedy pohlavní styk s osobami, které jsou v prvním nebo druhém stupni příbuzenství, případně s těmi, které jsou spolu v krevním přátelství.⁴⁷ V *Theresianě* je uvedeno následující: „*Krve zprznění je pácháno mezi těmi osobami, které jsou spolu v krevním přátelství, tedy v příbuzenství, a tak blízko spřízněni jsou, že nemohou vstoupit do manželství.*“⁴⁸ Dle Tereziánského zákoníku měl být pachatel potrestán stětím hrdla mečem a v případě, že by se jednalo o zprznění mezi osobami v prvním nebo druhém příbuzenském stupni, měl být vykonán tělesný trest a takové osoby by měly být vyprovozeny na věčnost.

Dalším trestným činem bylo „*znásilení*“, tedy znásilnění chápáno především ve smyslu nedobrovolné deflorace u žen.⁴⁹ Přesné znění v *Theresianě* je následující: „*Kdo panně, vdově*

⁴⁵ *Constitutio criminalis Theresiana*, s. 207. Dostupné online na: <<http://eod.vkol.cz/iii32047/>> [cit. 2020-05-10]

⁴⁶ Tamtéž, s. 208. [online, 2020-05-10]

⁴⁷ Tamtéž, s. 209. [online, 2020-05-10]

⁴⁸ Tamtéž. [online, 2020-05-10]

⁴⁹ Tamtéž, s. 211. [online, 2020-05-10]

nebo paní dobré pověsti násilím a proti její vůli její panenskou cest odejme, ten se dopustí zlo skutku znásilení.“⁵⁰ Trestem za tento trestný čin bylo dle *Theresiany* stětí hrdla mečem.

2.6 Všeobecný zákoník o zločinech a trestech za ně

Významným legislativním kodexem pro trestní právo byl *Všeobecný zákoník o zločinech a trestech za ně*, vydaný Josefem II. v roce 1787. Vláda Josefa II. byla velmi ovlivněna osvícenskými myšlenkami, které se částečně odrážely i v trestním právu.⁵¹ Jednalo se o legislativně precizně zpracovaný zákoník, který vynikal svojí stručností a přehledností.⁵²

Dle Josefa II. se tresty měly nově stanovovat na základě zásady úměrnosti mezi nebezpečností spáchaného skutku na společnost a přísností trestu, což mělo zamezit, aby výše trestů byla plně v kompetenci soudců na základě jejich úvahy.⁵³ Trest už neměl být pouze symbolem msty nebo odplaty, ale poprvé se setkáváme s myšlenkou, že trest měl být i jakýmsi výchovným či nápravným elementem.⁵⁴ Josef II. také poprvé přišel s ideou zrušení trestu smrti, vyjma stanného práva, což se mu podařilo jen částečně a pouze na velmi krátkou dobu (za vlády Františka II. byl trest smrti částečně obnoven).⁵⁵

Znásilnění je zmíněno v páté kapitole, v § 130, kde je uvedeno, že kdo osobu ženskou hanebně zneužije násilím, zaslouží si trest v té míře, v jaké výši se násilí dopustil.⁵⁶

2.7 Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích

Tento zákon byl vydán v roce 1803 ve Vídni a platil pro všechna území Rakouského císařství s výjimkou Uher.⁵⁷ V roce 1904 vyšel český překlad tohoto kodexu pod názvem: *Knihy práv nad přečiněními hrdelními a těžkými řádu městského (totiž policie) přestupky*.⁵⁸

Zákoník je rozdělen na tři díly, přičemž zločinům a přečinům se věnuje první díl. Mravnostní delikty jsou obsaženy v prvním díle, třinácté hlavě, v kapitole, s názvem

⁵⁰ *Constitutio criminalis Theresiana*, s. 211. [online, cit. 2020-05-10]

⁵¹ SLÁDKOVÁ, Miroslava. *Kodifikace trestního práva od počátku 18. do počátku 20. století*, diplomová práce, Západočeská univerzita, vedoucí práce JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Plzeň 2016, s. 45.

⁵² Tamtéž, s. 46.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Tamtéž, s. 46-47.

⁵⁶ *Allgemeines Gesetz über Verbrechen, und derselben Bestrafung*, § 130, Vídeň 1787.

⁵⁷ WACHTLOVÁ, Nikola. *Trestný čin loupeže ve srovnání s vybranými trestnými činy proti osobní svobodě*, rigorózní práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., Praha 2019, s. 28.

⁵⁸ Tamtéž.

*O přestupcích mravnostních.*⁵⁹ Opět se zde nesetkáme s termínem znásilnění, ale několik článků lze charakterizovat jako znásilnění na základě skutkové podstaty.

Prvním případem je § 249, ve kterém je uvedeno, že pokud se kdokoliv z domácích, dopustil zmrhání nedospělé dcery nebo nedospělé osoby příbuzné paní domácí nebo pana domácího, čeká ho trest tuhého vězení v délce od jednoho do třech měsíců.⁶⁰ Zde se tedy poprvé setkáváme s poněkud humánnější formou trestů.

Také se zde poprvé setkáváme s možností, že by pachatelkou mohla být žena. Je zde uvedeno, že pokud by služka svedla nedospělého syna domácích nebo příbuzného ke smilstvu, čeká ji také trest tuhého vězení v délce od jednoho do třech měsíců.⁶¹ V tomto případě záviselo trestání ženy na rodičích nebo příbuzných, kteří by museli záležitost ohlásit.⁶²

2.8 Trestní zákon č. 177/1852 ř. z.

Z hlediska trestního práva s ohledem na mravnostní delikty byl zcela klíčový rok 1852, kdy byl vydán trestní zákon č. 177/1852 ř. z. Ve skutečnosti se jednalo pouze o velmi rozsáhlou novelu trestního kodexu z roku 1803, která byla publikována až téměř po padesáti letech od vydání prvotního legislativního předpisu.

Ani v tomto trestním zákoně se nesetkáme s pojmem znásilnění a nebylo využito ani zastaralých výrazů jako *podav* nebo *podávenie*. Sexuálně motivované činy jsou klasifikovány ve čtrnácté hlavě, která nese název *O násilném smilstvu, zprznění a jiných těžkých případech smilstva*. Poprvé se tedy setkáváme s uceleným přehledem trestných činů, které jsou uvedeny stručným nadpisem, což velmi usnadňuje orientaci v právním kodexu. Jako první mravnostní delikt je dle ustanovení § 125 detailně analyzováno násilné smilstvo, které je v zákoně charakterizováno následovně: „*Kdo osobu ženskou nebezpečným vyhrožováním, skutečně vykonaným násilím nebo lstivým oznámením smyslů učiní neschopnou, by mu odpor činila, a ve stavu tomto ji k mimomanželskému souložení zneužije, dopustí se zločinu násilného smilstva.*“⁶³ Trestem za násilné smilstvo měl být těžký žalář v délce mezi pěti až deseti lety.

⁵⁹ *Knihá práv nad přečiny hrdelními a těžkými řádu městského (totiž policie), přestupky*. Ve Vídni: Jana Tomáše urozeného z Trattnerů, Vídeň 1804, s. 122.

⁶⁰ Tamtéž.

⁶¹ Tamtéž.

⁶² Dostupné online: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/pikanterie-ck-trestniho-prava-ii-20536.html>> [cit. 2020-07-11]

⁶³ *Trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích ze dne 27. května 1852, čís. 117, ř. z., § 125 – Násilné smilstvo*. Dostupné online: <<https://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=17&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>> [cit. 2020-07-10]

V praxi tato vysoká sazba byla udělována spíše výjimečně a v rámci badatelské sondy byl zjištěn nejvyšší trest v délce pěti let. Dle trestního zákoníku bylo možné násilné smilstvo spáchat pouze na osobě, která zároveň nebyla manželkou pachatele.⁶⁴ Legislativní předpis z roku 1852 nezahrnoval možnost, že by k tělesnému zneužití mohlo docházet i v manželském svazku, a tudíž takové případy nebylo možné postihovat. První trestní zákon, který připouští možnost znásilnění v manželství, byl v Československu vydán až v roce 1950.

V dalším odstavci bylo detailně charakterizováno zprznění. Tohoto trestného činu se měl dopustit ten: „...*kdo pro ukojení chlípných žádostí svých hochů nebo děvčete, jímž není ještě čtrnáct let, anebo osoby nějaké, která jest bezbrannou nebo bez sebe, tělesně zneužije.*“⁶⁵ Trestem za zprznění měl být těžký žalář od jednoho roku do pěti let, v případě přitěžujících okolností mohla být horní hranice trestu až deset let a pokud by následkem činu mělo být „zlo“, hranice trestu měla být až dvacet let. Zprznění bylo tedy limitováno věkovou hranicí obětí, avšak v rámci badatelské sondy byly zjištěny případy, kdy oběť byla starší čtrnácti let a i přesto byl pachatel obviněn z trestného činu zprznění. Během badatelské analýzy bylo dále zjištěno, že v praxi byly za spáchání trestného činu zprznění udělovány až absurdně nízké tresty v rámci několika dní, maximálně v délce jednoho až třech měsíců.

Dále bylo klasifikováno smilstvo proti přirozenosti, tedy takové případy, ve kterých mělo dojít ke styku osob stejného pohlaví nebo osob se zvířaty. Tyto činy měly být trestány těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let.⁶⁶

Následoval trestný čin zprznění krve, který bychom dnes mohli označit jako incest. Jednalo se o takové případy, kdy ke smilstvu došlo mezi osobami v nejrůznějším příbuzenském vztahu. Trestem za tento čin měl být těžký žalář v délce trvání od šesti měsíců do jednoho roku.⁶⁷

Poslední analyzovanou skupinou byly případy, ve kterých se pachatelé dopustili svedení ke smilstvu osobu jemu svěřenou. Což zahrnovalo veškeré případy, kdy došlo k tělesnému zneužití mezi pěstouny a jim svěřenými dětmi, mezi učiteli a žáky nebo mezi lékaři a pacienty.⁶⁸ I takové případy byly v rámci badatelské sondy zjištěny a jsou blíže charakterizovány

⁶⁴ DOHNÁLKOVÁ, Zuzana. *Trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákoníku, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze*, vedoucí práce JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D., Praha 2016, s. 17.

⁶⁵ *Trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích ze dne 27. května 1852*, čís. 117, ř. z. § 126 – Zprznění. [online, cit. 2020-07-11]

⁶⁶ Tamtéž, § 129 – Proti přirozenosti. [online, cit. 2020-07-11]

⁶⁷ Tamtéž, § 131 – Zprznění krve. [online, cit. 2020-07-11]

⁶⁸ Tamtéž, § 132 – Svedení ke smilstvu. [online, cit. 2020-07-11]

v praktické části této práce. Trestem za tento zločin měl být těžký žalář v délce od jednoho roku do deseti let v závislosti na závažnosti spáchaného činu. V praxi to však opět znamenalo až směšně nízké trestní sazby, případně dokonce i zproštění obžaloby i přes dostatek důkazů.

2.9 Trestní zákon č. 86/1950 Sb.

Navazujícím předpisem na trestní zákon z roku 1852 byl trestní zákoník z roku 1873, který upravoval hlavně nový řád trestního soudu, ale obsahově byl zachován obsah kodexu z roku 1852, tudíž není potřeba ho znovu zmiňovat.

Po vzniku Československa došlo k převzetí stávající trestní legislativy, tudíž byl stále v platnosti předpis vycházející z trestního zákona č. 117/1852 ř. z. Ke sjednocení předpisů zahrnujících i mravnostní delikty došlo až v roce 1950. Jednalo se o přijetí čtyř trestněprávních kodexů, jmenovitě o: trestní zákon č. 86/1950 Sb., trestní řád č. 87/1950 Sb., trestní zákon správní č. 88/1950 Sb. a trestní řád správní č. 89/1950 Sb., které dohromady tvořily základní pilíře trestního práva v Československu.⁶⁹

Problematika trestného činu znásilnění byla podrobněji rozebrána v § 238 ve výše zmíněném zákoně č. 86/1950 Sb., v hlavě VII., která nesla název *Trestné činy proti svobodě a důstojnosti člověka*.⁷⁰ Znásilnění bylo zde posuzováno následovně: „*Kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí donutí ženu k souloži, nebo kdo k takovému účelu zneužije její bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na pět až deset let.*“⁷¹ V případě, že by oběť trestného činu měla těžkou újmu na zdraví nebo byla by zaznamenána jiná přitěžující okolnost, mohla být horní hranice trestu navýšena až na dvacet let. Vůbec poprvé se v tomto trestním zákoně setkáváme s termínem znásilnění, aplikovaným v právní rovině. Nahradil tedy zastaralejší výraz násilné smilstvo.

Trestní zákon také zachycuje problematiku pohlavního zneužívání u osob mladších 15 let, kde byla stanovena výše trestu na deset až dvacet let. Zde zaznamenáváme velký posun, hlavně od trestního zákonu z roku 1852, kdy základní výše trestu za zprznění osob mladších čtrnáct let byla jeden rok až pět let.⁷²

⁶⁹ DOHNÁLKOVÁ, Zuzana. *Trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákoníku*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, vedoucí práce JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D., Praha 2016, s. 17.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ *Trestní zákon č. 86/1950 Sb.*, hlava sedmá, § 238 – Znásilnění.

Dostupné online: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86#hlava9>> [cit. 2020-07-11].

⁷² *Trestní zákon č. 86/1950 Sb.*, hlava sedmá, § 239 – Zprznění. [online, cit. 2020-07-11]

Míru určité tolerance evidujeme u soulože mezi příbuznými, ale pouze v případě, že se jedná o soulož mezi sourozenci nebo v jiném přímém pokolení. Za spáchání tohoto trestného činu mohli být pachatelé odsouzeni pouze na dva roky.⁷³ Dále také v případě, kdy mělo dojít k pohlavnímu styku mezi osobami téhož pohlaví, zde byla hranice snížena dokonce pouze na 1 rok.⁷⁴

2.10 Trestní zákon č. 140/1961 Sb.

Tento trestní předpis vstoupil v platnost 29. listopadu 1961 a částečně vycházel z trestního zákona z roku 1950. Znásilnění charakterizoval v § 241 obdobně jako tomu bylo u přechodného legislativního ustanovení. Poprvé se zde setkáváme širším záběrem u pojmu soulož, protože je v zákoně: „...*kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí donutí jiného k souloži nebo obdobnému pohlavnímu styku.*“⁷⁵ Obdobný pohlavní styk ještě není přesně kvalifikován, ale zřejmě se již mělo jednat o formy análního či orálního styku.

V roce 1961 se již v trestním zákoně neobjevují sankce, které by byly uděleny těm, kteří by se dopustili pohlavního styku s osobou stejného pohlaví.

Oproti roku 1950 zachycujeme určité rozdíly v trestních sazbách. Zatímco v roce 1950 byla sazba za znásilnění pět až deset let, v roce 1961 byla tato sazba snížena na jeden rok až osm let. Za způsobení těžké újmy mohl být v roce 1950 udělen trest až ve výši dvaceti let, v roce 1961 tato sazba klesla na dvanáct let.⁷⁶

2.11 Trestní zákon č. 40/2009 Sb.

Posledním, a tedy současně platným legislativním předpisem, je trestní zákon č. 40/2009 Sb., který vstoupil v platnost 9. února 2009. Znásilnění je zde zachyceno v § 185 a je charakterizováno následovně: „*Kdo jiného násilím nebo pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavní styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.*“⁷⁷ Zcela znepokojující je opětovný pokles

⁷³ *Trestní zákon č. 86/1950 Sb.*, hlava sedmá, § 242 – Soulož mezi příbuznými. Dostupné online: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-86#hlava9>> [cit. 2020-07-11].

⁷⁴ Tamtéž, § 241 – Pohlavní styk s osobou stejného pohlaví. [cit. 2020-07-11].

⁷⁵ *Trestní zákon č. 140/1961 Sb.*, § 241 – Znásilnění. Dostupné online: <<https://www.epravo.cz/vyhledavani-asp/?Id=30138&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>> [cit. 2020-07-11].

⁷⁶ Tamtéž. [cit. 2020-07-11]

⁷⁷ *Trestní zákon č. 40/2009 Sb.*, § 185 – Znásilnění. Dostupné online: <<http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-3-paragraf-185>> [cit. 2020-07-11].

trestních sazeb. Od roku 2009 může pachatel za znásilnění oddržet trest ve výši od šesti měsíců maximálně do jednoho roku.

Odnětím svobody od pěti do dvanácti let mají být potrestáni ti, kteří by se dopustili znásilnění dítěte mladšího patnácti let nebo v případě, že se trestného činu dopustí ve výkonu vazby, v rámci ochranného léčení nebo pokud by byl pachatel v zabezpečovací detenci.⁷⁸ V roce 2009 došlo naopak k navýšení horní hranice trestní sazby u soulože mezi příbuznými, a to ze dvou let na tři roky.

Trestný čin znásilnění je rozlišován na základě dvou zcela odlišných znaků. Jednak na nedobrovolnosti, která má formu donucení nebo zneužití bezbrannosti, a jednak o zjevné užití násilí, které je zpravidla charakterizováno jako znehybnění nebo například ublížení na zdraví s následkem bezvědomí.⁷⁹

Nově je v trestním zákoně ještě § 185 o sexuálním nátlaku, který postihuje ty, kteří: „...násilím nebo pohrůzkou násilí nebo jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování.“⁸⁰ Tento článek je hojně aplikován hlavně na případy spojené s kyberšikanou.

V souvislosti se současně platným legislativním předpisem je žádoucí zmínit ještě tzv. *Istanbulskou úmluvu* neboli Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, kterou Česká republika podepsala v roce 2016 a jejímž cílem je prevence potírání násilí vůči ženám a domácí násilí.⁸¹ Úmluva reaguje na vysoký nárůst násilí na ženách a vysokou toleranci vůči těm, kteří se násilí dopustí. Míra tolerance, s jakou stát přistupuje k pachatelům sexuálních deliktů, byla také hlavním bodem průzkumu veřejného mínění, který v roce 2015 vznikl na popud organizace Amnesty International pod názvem *Problematika násilí na ženách optikou České populace*.⁸²

⁷⁸ *Trestní zákon č. 40/2009 Sb.*, § 185 – Znásilnění.

Dostupné online: <<http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-3-paragraf-185>> [cit. 2020-07-11].

⁷⁹ JEŽKOVÁ, Veronika. *Jen ano je ano: Trestný čin znásilnění ve světle Istanbulské smlouvy*, Praha 2017, s. 10-12.

⁸⁰ *Trestní zákon č. 40/2009 Sb.*, § 185 – Znásilnění. Dostupné online: <<http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-3-paragraf-185>>, § 186 – Sexuální nátlak. [cit. 2020-07-11].

⁸¹ JEŽKOVÁ, Veronika. *Jen ano je ano: Trestný čin znásilnění ve světle Istanbulské smlouvy*, Praha 2017, s. 6.

⁸² Tamtéž, s. 6.

2.2 Shrnutí legislativního vývoje

Výše předložený nástin legislativního vývoje dané problematiky zachycuje znásilnění od *Starého zákona* přes novověké právní úpravy, trestní zákony z 19. a 20. století až po současně platný trestní zákon č. 40/2009 Sb.

Nejprve je nutno zmínit, že velkým vývojem prošel samotný výraz znásilnění. Paradoxem je, že zatímco ve *Starém zákoně* a hrdelním řádu Marie Terezie se termín znásilnění objevuje, v moderní legislativě se s tímto označením setkáváme až v průběhu 20. století. Koldín využíval termínu *podav* nebo *podávenie* a trestní zákony v 19. století využívaly pojmu násilné smilstvo.

Vývojem prošly i trestní sazby, které byly za spáchání trestného činu udělovány. Zatímco do roku 1787, kdy byl Josefem II. vydán *Všeobecný zákoník o zločinech a trestech za ně*, byla za znásilnění zpravidla udělena nějaká forma trestu smrti, dnes pachatel za znásilnění obdrží trest ve výši několika měsíců. Tento rapidní pokles trestních sazeb zcela evokuje, že v rámci vývoje společnosti došlo k diferenciaci závažnosti trestných činů a znásilnění je v současné době sankcionováno velmi nízkou trestní sazbou.

Od trestů smrti se upustilo na základě humanitních reforem Josefa II. a postupně se snižovaly i trestní sazby. Trest měl mít nově spíše edukativní účel, pachatel měl o svém činu přemýšlet a měl mít možnost se ze svého počínání ponaučit.⁸³

Pro český prostor byl nejdůležitějším trestním zákonem ten z roku 1852, který přinesl ucelený přehled sexuálních deliktů, včetně jejich postihů. Dále trestní zákon č. 86/1950 Sb., který učinil legislativně postihnutelné i znásilnění v manželství.

⁸³ Tato změna přišla s vydáním *Všeobecného zákoníku o zločinech a trestech za ně*, který byl vydán Josefem II. ve Vídni v roce 1787.

3. Problematika znásilnění na počátku 20. století

Než přijde na řadu vlastní analytická část práce, je třeba na úvod stručně představit situaci na počátku 20. století s ohledem na problematiku sexuálních deliktů. Základním pramenem pro stručný přehled je *Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska*, která byla vydána Státním úřadem statistickým v roce 1925. Kniha má dva svazky (sešity), přičemž první analyzuje období 1913 – 1918 a druhý svazek roky 1919 – 1922 (oba vydány v Praze v roce 1925). První díl se tedy zabývá sledovaným obdobím předkládané práce a statistiky v něm obsažené budou výchozím pilířem pro komparaci se zjištěnými daty v rámci badatelské sondy. Na základě informací obsažených v *Trestní statistice z Čech, Moravy a Slezska* v období 1913 - 1918⁸⁴ vznikly tyto statistické přehledy:

	1913			1914			1915		
	Čechy	Morava, Slezsko	Celkem	Čechy	Morava, Slezsko	Celkem	Čechy	Morava, Slezsko	Celkem
Násilné smilstvo	-	-	-	44	18	62	43	29	72
Zprznění	-	-	-	136	85	221	85	44	129
Prznění krve	-	-	-	56	67	123	29	35	64
Svedení ke smilstvu	-	-	-	5	4	9	6	6	12

Tabulka 1 - Trestní statistika z let 1913-1915

	1916			1917			1918		
	Čechy	Morava, Slezsko	Celkem	Čechy	Morava, Slezsko	Celkem	Čechy	Morava, Slezsko	Celkem
Násilné smilstvo	27	13	40	13	-	13	8	1	9
Zprznění	50	37	87	32	24	56	28	14	42
Prznění krve	36	25	61	13	13	26	5	4	9
Svedení ke smilstvu	4	2	6	1	5	6	1	1	2

Tabulka 2 - Trestní statistika z let 1916-1918

⁸⁴ Údaje z roku 1913 nejsou v trestní statistice obsaženy a v knize je uvedena poznámka: „Příslušná data za tento rok nemohla být z daného materiálu zjištěna.“

Publikované statistické přehledy jsou uvedeny pro osoby starší 14 let. Druhý sešit trestní statistiky, který reflektuje období 1919-1922, je ještě rozdělen na osoby mladistvé 14–20 let a osoby starší 20 let a obsahuje dělení zločinů na základě pohlaví pachatele, což v prvním sešitě chybí. Je zde tedy uveden pouze celkový přehled bez závislosti na pohlaví pachatelů. Geografické rozdělení zločinnosti je v obou dílech trestní statistiky totožné a dělí se na Čechy a Moravu + Slezsko.

Od roku 1914 do roku 1918 bylo zjištěno celkem 196 případů násilného smilstva, což je v průměru 39 případů za rok. Zde vidíme velké rozdíly ve zločinnosti. Zatímco v roce 1915 bylo zachyceno celkem 72 tohoto typu trestné činnosti, v roce 1918 bylo evidováno pouze devět takových případů.

Na první pohled je zcela evidentní, že nejčastějším zločinem byl dle trestních statistik trestný čin zprznění. V roce 1914 bylo z tohoto trestného činu obviněno celkem 221 osob. Ve sledovaném období počet trestné činnosti postupně klesá a v roce 1918 bylo uvedeno pouze 42 případů, čímž tedy zločinnost v tomto případě klesla více jak o pětinu.

Velký pokles zachycujeme také v případech zprznění krve, které zahrnuje ještě případy smilstva proti přirozenosti. Zatímco v roce 1914 bylo zaznamenáno celkem 123 případů, v roce 1918 evidujeme pouze 9 takových případů. Zločinnost byla v tomto případě snížena téměř čtrnáctinásobně.

K minimu případů došlo v případě svedení ke smilstvu, kde je uvedeno pouze 35 případů za celé sledované období, tedy od roku 1914 – 1918.⁸⁵ Přičemž v rámci badatelské sondy v období 1898 – 1920 bylo zjištěno celkem 50 takových případů zaznamenaných v trestních knihách chrudimského krajského soudu a z toho celkem 10 případů bylo zachyceno ve sledovaném statistickém období 1914 – 1918 (více viz příloha č. 5).

Vzhledem k tomu, že máme k dispozici jedinečný statistický pramen zachycující kompletní statistiku mravnostních deliktů v letech 1913 - 1918, bylo žádoucí vytvořit komparaci celorepublikových statistik s výsledky badatelské analýzy, které vznikly na základě detailního zkoumání trestních knih evidovaných u Krajského soudu v Chrudimi.

⁸⁵ Uvádím období 1914-1918, protože údaje z roku 1913 chybí.

Následující tabulky tedy komparují celostátní výsledky (Čechy, Morava a Slezsko) s daty, které byly zajištěny pouze u chrudimského krajského soudu.⁸⁶

	1913		1914		1915	
	Celkem	z toho Chrudim	Celkem	z toho Chrudim	Celkem	z toho Chrudim
Násilné smilstvo	-	11	62	6	72	4
Zprznění	-	7	221	4	129	5
Prznění krve	-	1	123	3	64	1
Svedení ke smilstvu	-	2	9	3	12	2

Tabulka 3 - Trestní statistika s ohledem na Chrudim 1913-1915

	1916		1917		1918	
	Celkem	z toho Chrudim	Celkem	z toho Chrudim	Celkem	z toho Chrudim
Násilné smilstvo	40	3	13	5	9	1
Zprznění	87	3	56	2	42	1
Prznění krve	61	1	26	1	9	-
Svedení ke smilstvu	6	3	6	1	2	1

Tabulka 4 - Trestní statistika s ohledem na Chrudim 1916-1918

Z předložené komparace je patrné, že případy pocházející z chrudimského soudu byly pouze zlomkem toho, co bylo zjištěno v celostátním měřítku. Co však tvořilo podstatnou část výsledků, byly případy svedení ke smilstvu. Zde mají případy zachycené u chrudimského soudu opravdu dominantní postavení. V roce 1918 byly v celostátním měřítku zjištěny pouze dva případy, přičemž jeden byl evidován právě v trestních knihách chrudimského soudu. V roce 1916 tvořily případy svedení ke smilstvu zachycené v Chrudimi opět polovinu všech sledovaných celostátních případů. V letech 1915 a 1917 tvořily případy pocházející z chrudimského krajského soudu šestinu všech zjištěných celostátních deliktů a v roce 1914

⁸⁶ Vzhledem k tomu, že některé případy měly povahu jak např. zprznění (§ 128), tak svedení ke smilstvu (§ 132), a v trestní knize jsou uvedeny oba tyto paragrafy, započítávám vždy případy do obou zmíněných skupin. Je tedy možné, že může dojít k odchylce v předkládaných výsledcích, jelikož není dochován postup, na jehož základě byly celostátní statistiky sestaveny.

jednu třetinu. Pro rok 1913 se nedochovala komparace, a tudíž musíme vycházet pouze z dat, které byly zjištěny v trestních knihách.

I přesto, že do statistik byly započítány některé údaje duplicitně v závislosti na skupině, do které příslušely (viz pozn. č. 85), v roce 2014 došlo celkem k 221 případům trestného činu zprznění, přičemž u chrudimského soudu byly zjištěny pouze čtyři takové případy.

Z výsledků komparace je tedy patrné, že do celostátních statistik chrudimský krajský soud nejvíce přispěl případy, které svou skutkovou podstatou naplňovaly § 132. Jednalo se o takové případy, kdy došlo ke svedení ke smilstvu osobu, kterou pachatel vyučoval nebo která byla svěřena jeho dohledu.⁸⁷

Údaje vycházející z *Trestní statistiky Čech, Moravy a Slezska* v letech 1919 – 1922, která navazovala na výše citovaný pramen, jsou součástí příloh diplomové práce (viz přílohy, č. 3-4).

⁸⁷ *Trestní zákon o zločinech, přečinech a přestupcích ze dne 27. května 1852*, čís. 117, ř. z., § 132 – Svedení ke smilstvu. [online, cit. 2020-06-10]

4. Vlastní analýza trestné činnosti

Následující část práce představuje 33 pramenných vzorků, které byly zjištěny v rámci badatelské sondy do archivního fondu Krajského soudu v Chrudimi a pocházejí z let 1912 – 1915. Jak již bylo zmíněno v úvodu, praktická část práce měla původně započít rokem 1898, jelikož z tohoto období pochází první „moderní“ trestní kniha, myšleno tedy plynule navazující evidence zločinů. Při dokončení badatelské sondy trestních knih bylo zjištěno, že kartony se zločiny a přečiny od roku 1898 jsou sice dochovány, ale od roku 1898 do roku 1920 bylo dochováno pouze 22 kartonů archivního materiálu, přičemž sexuálně motivovaným zločinům nebyla věnována pozornost. První karton s relevantními zdroji tedy pochází až z roku 1912, kdy evidujeme první karton s obžalovacími spisy, které postihovaly i problematiku sexuálních deliktů.⁸⁸ Do roku 1915 bylo zjištěno 33 případů, které tvoří pramennou základnu předkládané práce.

Jednotlivé spisy mají odlišnou formu zápisu, ale obsahově jsou dosti jednotvárné. Většina spisů zahrnovala několik jednotlivých listů, které byly souhrnně umístěny v deskách spisu, jež tvořil přeložený papír formátu A3.

V záhlaví spisu bylo umístěno číslo spisu, datum, kdy byl spis doručen Krajskému soudu v Chrudimi, počet kopií spisu a spisovou značku, pod kterou byl spis evidován – příklad Vr 8/14. Dále následovalo oslovení, komu byl spis doručen, tedy c. k. krajskému soudu v Chrudimi, případně ještě zpřesnění, komu měl být spis doručen (*panu předsedovi radní komory*).

Problematika sexuálních deliktů je nesmírně obsáhlá a zajímavá. Na toto téma lze nahlížet z několika různých hledisek. Můžeme dokonce hovořit o tom, že pachatel i oběť by se do jisté míry dali charakterizovat jako hlavní aktéři celého případu a každý z nich zastával v jednotlivých případech svou roli. Celý průběh znásilnění, představeného v soudních spisech, by se tedy dal definovat jako jakési představení, přičemž publikem by byli svědci a oficiři (četníci, soudci...). U hlavních aktérů můžeme také sledovat jejich „fasádu“, tedy způsob sebe prezentace na základě prostředí, ve kterém se aktéři nacházejí. Tudíž bychom v tomto případě velmi snadno mohli představit obžalovací spisy i na základě přístupu amerického

⁸⁸ Jedná se o tento pramen: Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628.

sociologa Ervinga Goffmana, který nastínil v knize *Všichni hrajeme divadlo* (česky, Praha, 1999).

Dále by se na trestný čin znásilnění dalo nahlížet i z hlediska problematiky genderu. Žádoucí by tedy bylo určit, zdali mezi pachateli byli pouze muži a oběťmi vždy jen ženy, nebo pokud jsou v některých případech zaznamenány i výjimky. Dále také jaká by byla výše trestu v závislosti na pohlaví pachatele, zdali zde existovaly nějaké rozdíly. Také je z hlediska této problematiky zcela klíčové, kdy se vůbec žena v legislativě objevuje jakožto možná pachatelka tohoto typu trestné činnosti. My dle bližšího zkoumání legislativního vývoje víme, že tomu tak bylo až od roku 1803 (*Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích*).

Případy byly pro snazší orientaci v textu očíslovány a jednotlivé činy jsou řazeny chronologicky, dle trestních knih.

1) Případ Josefa Maliny obviněného z trestného činu násilného smilstva

Prvním analyzovaným případem bylo obvinění Josefa Maliny z trestného činu násilného smilstva. Josef Malina byl svobodný katolík, který se živil jako pokrývač a příležitostný hospodářský dělník. Narodil se v lednu 1884 v obci Plotiště nedaleko Hradce Králové a během spáchání trestného činu mu bylo 28 let. V březnu 1912 byl v trestní knize zaznamenán trestný čin násilného smilstva, kterého se měl Josef Malina opakovaně dopustit na nezletilé dívce.⁸⁹ Návrh na obžalobu podalo c. k. krajské zastupitelství v Chrudimi dne 16. dubna téhož roku. Pachatel se měl jednou v létě 1911 dopustit tělesného zneužití nezletilé Blaženy Novotné, která se narodila v dubnu 1900, a děvče měl poté zneužít ještě pětkrát v době od Vánoc 1911 až do začátku března 1912. Nezletilá dívka žila spolu se svými rodiči a sestrou na statku v Libanicích.⁹⁰ Na tomto statku žil spolu se svou partnerkou a nemanželským synem i pachatel.

Josef Malina pracoval v létě 1911 jako pokrývač na opravě střechy v Rosicích nad Labem. Při práci mu pomáhala i děvčata Marie Teplá a nezletilá Blažena Novotná. Jednou po práci měl pachatel požádat nezletilou Blaženu Novotnou, aby ho doprovodila na půdu do seníku. Nezletilá dívka nejprve nechtěla, nicméně nakonec se podvolila žádosti pachatele. Zneužitá dívka vypověděla, že ji pachatel položil na seno, odkryl jí sukni a nařídil jí, aby roztáhla nohy. Poté si na ni měl Josef Malina lehnout a opřít se o lokty u její hlavy a celým tělem se hýbat nahoru a dolů. Zneužitá dívka cítila, že jí obviněný tlačí něčím na přirození, což ji bolelo. Poté dívka zjistila, že byla mokrá mezi nohama a vypověděla, že se domnívala, že ji pachatel „*pochcal*“.⁹¹ Následně ji měl Josef Malina dát deset haléřů a nařídít jí, aby o této události s nikým nemluvila.

Nezletilá dívka nemohla přesně určit, zdali ji pachatel dráždil pouze pyjem nebo celým přirozením, ale dodala, že vzhledem k tomu, že měl obviněný ruce opřené u její hlavy, nemohlo se jednat o prst. Skutečnost, že pachatel obtěžoval nezletilou dívku svým přirozením, dokládá i fakt, že Josef Malina ejakuloval na nezletilou dívku. Vzhledem k tomu, že dívka byla nezletilá, domnívala se, že se jednalo o „*pochcání*“.⁹²

I přesto, že obžalovaný vypověděl, že s nezletilou dívkou nic nemravného nedělal, výpověď dívky byla podložena četným svědectvím několika osob. Mezi svědky byl třeba syn

⁸⁹ Státní oblastní archiv Zámrsrk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 596, sign. VR, kniha 595, pořadové číslo zápisu Vr 126/12.

⁹⁰ Obec Libanice se nachází mezi obcemi Zaječice a Nabočany nedaleko Chrudimi.

⁹¹ Státní oblastní archiv Zámrsrk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka spisu Vr 126/12.

⁹² Tamtéž.

rolníka, u kterého poškozená bydlela se svými rodiči a kde žil i obviněný se svojí partnerkou. Spolu se svědkyní Blaženou Novotnou syn rolníka vypověděl, že již v minulosti pachatel na poškozenou pokřikoval: „...*aby si šla zamrdat*.“⁹³ Vzhledem k tomu, že tento výrok obviněný pronesl před nezletilými dětmi, dopustil se ještě pohoršení proti veřejné mravopočestnosti, za což byl také potrestán. Další svědkyní případu byla nezletilá Marie Teplá, která na statku rolníka Snížka také pracovala. Ta vypověděla, že když vypomáhala obviněnému při práci na střeše, tak se na ni mačkal, omakával ji a chtěl po ní, aby s ním šla pod kůlnu do kočáru. To nezletilá svědkyně odmítla, obviněnému se vyškubla a utekla.

Obviněný spal na statku spolu se svým nemanželským synem ve světnici, kde na peci spala i poškozená a její sestra. Rodiče děvčat spali společně s partnerkou obviněného ve stáji. Několik měsíců po činu v Rosicích přišel pachatel o Vánocích 1911 na pec za poškozenou, lehl si na ni a celým svým tělem pohyboval nahoru a dolů. Dívka po chvíli ucítila, že je mokrá na přirození a uvedla, že to bylo proto: „...*poněvadž jí tam něco stříkalo*.“⁹⁴ Lokty měl obviněný opět zapřené u hlavy oběti, tudíž se opět muselo jednat o dráždění pohlavním údem. Takto poškozenou zneužil ještě pětkrát a vždy jí dal dva haléře, čímž si u dívky zajistil mlčenlivost.

Zneužitá dívka vypověděla, že když za ni obžalovaný poprvé vylezl na pec před Vánocemi 1911, spala, a o tom, co jí obviněný provedl, se dozvěděla až ráno od své sestry. V dalších případech naopak spala sestra poškozené a s tím, co se dívce v noci přihodilo, se své sestře svěřila až ráno. Výpověď poškozené její sestra potvrdila a dodala, že tu noc, kdy pachatel vlezl na její sestru poprvé, vešla do světnice děvečka pro sirky a obviněný se schoval za pec. Když děvečka odešla, vlezl si do své postele.

Obžalovaný sice doznal, že byl seznámen s nezletilostí poškozené, nicméně popřel, že by ji obtěžoval obcováním a tvrdil, že děvče není pravdomluvné a že se v minulosti dopustila několika krádeží. Dále dodal, že na obcování s mladými děvčaty nemá ani pomyšlení, protože je jeho přítelkyně⁹⁵ v pokročilém stádiu těhotenství. To, že byla přítelkyně obviněného těhotná, potvrdila matka poškozené dívky, ale tvrzení, že poškozená nebyla pravdomluvné děvče, potvrzena nebyla. Dle učitele byla Blažena Novotná velmi skromné a hodné děvče, které mělo z mravů vždy tu nejlepší známku. Výpověď učitele stvrdili i četníci ze Slatiňan, kteří zneužitou

⁹³ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka spisu Vr 126/12.

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ V obžalovacím spise je uveden výraz konkubína.

dívku vyslyšali, a potvrdili, že děvče ochotně spolupracovalo a žádné okolnosti nepřekrulovalo.

Důkazů proti obviněnému měli četníci dostatek, během vyšetřování přibývaly další, které stále více dokládaly vážnost obžaloby. Jedním z důkazů bylo svědectví otce poškozené, jenž vypověděl, že když byl spolu s pachatelem na pouti, šli za společností několika pánů a dam. Tam obviněný nahlas řekl asi dva kroky od nich: „*Ta má čurinku na vrchu jako buchtičku.*“⁹⁶ pánové se zarazili, ale poté šli dál. Výpověď otce poškozené pachatel popřel a připustil, že pronesl výrok typu: „*Ta má našpulenou pusinku.*“⁹⁷ Obžalovanému nepomohlo ani svědectví bývalého zaměstnavatele, který dodal, že obviněný je lehkomyšlný.

Při ohledání poškozené soudními lékaři nebyly na jejích rodidlech shledány žádné známky mechanického sexuálního násilí, neboť vzhledem k úzkosti všech pohlavních prostor byla přímá penetrace vyloučena, nicméně dráždění pyjem vnějších pohlavních orgánů nešlo vyloučit.

Hlavní přelíčení s poškozeným se konalo 6. května 1912 a během hlavního přelíčení byli znovu vyslechnuti všichni svědci, včetně poškozené dívky. Během přelíčení byly přečteny i posudky znalců, kteří konstatovali polehčující okolnosti, za kterých se pachatel trestného činu dopustil. Dle jejich výpovědi měl být pachatel zanedbaného vychování a k činu se „...*dal pohnuti prudkým hnutím mysli.*“⁹⁸ Pachatel měl být: „...*v pohlavním pudu vznětlivý.*“⁹⁹ Tudíž není divu, že se dopustil trestného činu.¹⁰⁰ Obviněný byl i přes tyto polehčující okolnosti shledán vinným a mimo trestu těžkého žaláře v délce osmnácti měsíců zostřeného čtvrtletním postem musel ještě uhradit veškeré náklady spojené s trestním řízením. Po skončení přelíčení byl odveden do trestní vazby a 20. května téhož roku byl převezen do mužské věznice ve Valdicích.

Analýza případu Josefa Maliny a Blaženy Novotné

V tomto případě byl pachatelem osmadvacetiletý Josef Malina, bez předchozí trestné minulosti. Živil se jako pokrývač a hospodářský dělník a žil na statku v Libanicích. Dle

⁹⁶ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka spisu Vr 126/12.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Tamtéž.

svědectví měl obviněný velmi deviantské chování. Tomu nasvědčuje i fakt, že dívku bezostyšně tělesně zneužíval v přítomnosti svého nevlastního syna a sestry zneužité dívky v jedné světnici.

Obětí trestného činu se stala jedenáctiletá Blažena Novotná, která spolu se svými rodiči a sestrou žila na statku spolu s obviněným, jeho nevlastním synem a jeho partnerkou. Blažena Novotná byla školou povinná, ale o letních prázdninách v roce 1911 na příkaz své matky Marie Novotné pomáhala se střechními pracemi obviněnému Josefu Malinovi.

Vztah pachatele a oběti byl tedy v tomto případě velmi specifický. Josef Malina sice nebyl s Blaženou Novotnou v příbuzenském vztahu, ale přicházeli do každodenního kontaktu na jednom statku, a dokonce spolu sdíleli světnici na spaní.

Případ Josefa Maliny a Blaženy Novotné má několik svědků. Mezi ně patří jednak samotná zneužitá dívka, která byla považována za klíčového svědka, dále sestra poškozené dívky, která společně se sestrou sdílela pec, na které mělo k pohlavnímu zneužití dívky několikrát dojít, a také rodiče obou dívek. Všichni žili společně na statku v Libanicích, a zatímco dcery spaly spolu s obviněným a jeho nevlastním synem ve světnici, rodiče dívek spali společně s těhotnou partnerkou Josefa Maliny ve chlívě. Otec dívek František Novotný dokonce před soudem vypověděl, že když obviněného doprovázel jednou na pout', slyšel, jak Josef Malina říká o jedné z žen: „*Ta má čurinku na vrchu jako buchtičku.*“¹⁰¹ Což pouze znovu potvrzuje pachatelovo neomalené chování. Matka poškozené dívky v případě vystupuje pouze se svědectvím, které potvrzovalo pokročilé stádium gravidity partnerky obviněného. Dalším svědkem byl František Snížek, syn rolníka, u kterého obviněný pracoval na opravě střechy v Rosicích nad Labem, a jeho spolužačka Bohumila Růžičková. Oba souhlasně vypověděli, že Josef Malina pokřikoval na Blaženu Novotnou: „...*aby si šla zamrdat.*“¹⁰² Chlípné narážky, které pachatel trousil nejen směrem k poškozené, ale na základě výpovědi otce zneužité dívky i k jiným ženám na veřejnosti, by se daly kvalifikovat i jako veřejné pohoršení proti mravopověstnosti.

Během soudního přelíčení byly přečteny i posudky soudních lékařů, které Josefa Malinu charakterizovaly jako: „...*muže zanedbaného vychování,*“ a podle kterých mu k činu dopomohlo „*prudké hnutí mysli*“. To měl být jeden z prostředků, který by Josefu Malinovi

¹⁰¹ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka spisu Vr 126/12.

¹⁰² Tamtéž.

pomohl snížit výši trestu. Skutečnost, že Josef Malina nebyl psychicky zcela v pořádku, dokládá i svědectví Malinova bývalého zaměstnavatele, který o něm tvrdil, že je lehkomyšlný.¹⁰³

V případě Josefa Maliny a Blaženy Novotné se nejednalo o ojedinělou záležitost, ale k pohlavnímu zneužití dívky mělo dojít několikrát. K prvnímu znásilnění nezletilé dívky došlo na statku v Rosicích nad Labem, kde obviněnému pomáhala se střechními pracemi. Josef Malina vylákal děvče do seníku a následně ji pohlavně zneužil. Vzhledem k nízkému věku dívka vůbec netušila, k čemu došlo, a když na ní obviněný vyvrcholil, domnívala se, že ji obviněný pomočil. K dalšímu případu došlo až po půlroční prodlevě těsně před Vánocemi 1911 a poté ještě několikrát až do března 1912. K útoku vždy došlo ve světnici, kterou společně sdíleli, na peci, těsně vedle sestry poškozené. Po aktu pachatel dívku vždy vyplatil malým finančním obnosem, což je jeden ze zvláště důležitých aspektů případu. To, že pachatel dal dívce vždy několik haléřů, mohlo mít několik důvodů. Jednak mohl dívce platit za mlčenlivost, ale také mohlo jít o snahu pachatele „zaplatit“ za provedené sexuální služby, což by se dalo následně kvalifikovat jako prostituce.

Pachatel se v tomto případě vůbec neobhajoval a celou věc zapíral. Snažil se dokonce odvést pozornost a upozornit na nepravdomluvnost dívenky, což bylo vyvráceno na základě posudků o velmi dobrých mravech. Nicméně ve spise je uvedeno, že i přes jeho „*tvrdšíjné zapírání*“ byl nakonec za tento trestný čin odsouzen k trestu ve výši třinácti měsíců, což byl v porovnání s ostatními případy jeden z nejvyšších trestů vůbec. Svůj trest si jako jeden z mála odpykával ve věznici ve Valdicích.

¹⁰³ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka spisu Vr 126/12.

2) Případ Jana Zejdy obviněného z trestného činu zprznění

Obviněný Jan Zejda byl ženatý katolík, který pracoval jako správce školy v Mostku nedaleko Brandýsa nad Orlicí.¹⁰⁴ Narodil se 4. ledna 1868 ve Vraclavi poblíž Vysokého Mýta, a když byl v roce 1912 obviněn z trestného činu, bylo mu 44 let. V únoru 1912 se jméno obviněného objevilo v trestní knize, kde byl Jan Zejda obviněn z trestného činu dle činu § 132 III., tedy trestného činu svedení ke smilstvu osobu, kterou vyučuje nebo je svěřena jeho dohledu. Návrh na obžalobu podalo c. k. krajské zastupitelství v Chrudimi dne 19. února.

Pachatel byl až do konce roku 1910 správcem školy ve Františkách,¹⁰⁵ kde se měl dopustit tělesného zneužití Marie Bárkové, které ještě nebylo 14 let. Vzhledem k tomu, že obžalovaný byl zároveň vyučujícím učitelem poškozeného děvčete, byl obviněn ještě z trestného činu svedení ke smilstvu osobu svěřenou jeho dohledu.

Poškozená Marie Bárková měla v letech 1903 – 1911 navštěvovat obecnou školou ve Františkách, kde byl správcem školy a zároveň řídícím učitelem právě obviněný Jan Zejda. Matka poškozené pracovala jako pomocnice u řídícího učitele, takže bylo obvyklé že nějaké úkoly a povinnosti pro něj zařizovala i poškozená dívka. Obvykle mu chodila každou neděli na poštu, kam mu bylo doručováno maso z řeznictví v Poličce, které mu následně nosila domů. Na podzim 1909 šla dívka jako obvykle na poštu pro maso a doručila ho panu učiteli domů. Pan učitel seděl v kuchyni a poté, co si od ní převzal maso, ji zavedl do vedlejšího pokoje a položil na ustlanou postel. Situace, která následovala, je popsána v obžalovacím spise takto: „...*klekl k ní mezi jej roztažené nohy a strkal jí něco tvrdého do přirození. Marie Bárková neviděla, že by Zejda měl přirození venku a má za to, že to byl jen prst, který měla v přirození. Po chvíli jí pustil, a žádal, aby o tom nikomu nic nesdělovala.*“¹⁰⁶ Protože se další neděli celá situace opakovala, svěřila se zneužitá dívka své matce Františce Švandové, která dceři hrozila bitím v případě, že se o tom, co se jí přihodilo, někomu zmíní.

Asi za tři týdny od poslední návštěvy, když poškozená opět v neděli nesla balík masa z pošty panu učiteli, došlo k dalšímu obtěžování. Dívka donesla balík masa do kuchyně pana řídícího a v tu chvíli: „...*položil obviněný Marii Bárkovou na kanape, vyhrnul jí sukňe a díval se jí na přirození. Tentokrát jí tam nic nestrkal, a své přirození nevytáhl.*“¹⁰⁷

¹⁰⁴ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628, evidenční značka Vr 483/11.

¹⁰⁵ Obec Františky se nachází mezi obcemi Krouna a Proseč.

¹⁰⁶ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628, evidenční značka Vr 483/11.

¹⁰⁷ Tamtéž.

K poslednímu obtěžování došlo během školního vyučování v obecné škole ve Františkách na jaře roku 1910. Obviněný Jan Zejda měl vstoupit do třídy a poslat Marii Bárkovou do dřevníku pro dříví. Dívka vypověděla: „...*když vešla do dřevníku, vstoupil tam za ní, povalil jí na hromadu rozřezaného dříví na znak, klekl si k ní, vyhrnul jí sukně, roztáhl nohy, vytáhnul své přirození nahnul se k ní. Cítla že jí strčil do přirození něco tvrdého a cítila bolest. Neví ale, co jí obviněný do přirození strčil, a tvrdí pouze, že jí tentokrát své přirození ukázal.*“¹⁰⁸

Poškozená dívka byla ohledána soudními lékaři, kteří na panenské bláně dívky shledali sice trhliny, ale nemohli konstatovat, zdali se jedná o narušení díky nedovolené defloraci, nebo pouze následky neopatrné onanie. Po posledním zneužití dívka trpěla na ztuhlost nohou a v obličeji se jí tvořily velké strupy, které jí musela její matka ošetřovat. Původ těchto zdravotních obtíží nebyl lékaři přesně určen.

Obviněný Jan Zejda popřel, že by se dopustil jakéhokoliv obtěžování Marie Bárkové, ale přiznal, že jí jednou prohlížel roztažené nohy, jelikož se mu zdálo, že špatně chodila, a domníval se, že by dívka mohla mít podobné onemocnění míchy jako měl její otec. Při této „kontrolé“ se prý nechtěl dopustit žádného ukojení svých chlípných myšlenek. Obžalovaný učitel také vypověděl, že ho rodiče dívky obvinili proto, aby od něj získali nějaké peníze.

Výpověď pachatele byla vyvrácena výpovědí matky a tety zneužité dívenky, kterým se poškozená Marie Bárková s celou věcí svěřila. Rodiče dívky sice požadovali náhradu škody za zneužití dítěte, nicméně tu obžalovaný zaplatil zcela dobrovolně v celé výši 70 K. Tato skutečnost ještě více dokazuje, že si byl obviněný svého činu vědom a chtěl se ubezpečit, že po zaplacení se celá věc nebude projednávat veřejně.

Minimálně za zmínku stojí také skutečnost, že do konce roku 1910 působil Jan Zejda jako správce a řídicí učitel školy ve Františkách, zatímco během vyšetřování na počátku roku 1912 již byl správcem školy v Mostku, tedy v obci, která je od František vzdálená bezmála 40 kilometrů. Více souvislostí v obžalovacím spise uvedeno není, takže se může jednat pouze o skutečnost, že Janu Zejdovi bylo nabídnuto lepší pracovní místo, ale je na místě se i domnívat, že změnil pracoviště z obavy z obvinění za zneužití nezletilé Marie Bárkové.

Hlavní přelíčení před krajským porotním soudem v Chrudimi se konalo 18. března 1912 a u soudního přelíčení byli přítomni celkem tři svědci. Jednalo se o samotnou poškozenou, její matku a její tetu. Během soudního procesu byly přečteny posudky výpovědí ostatních svědků

¹⁰⁸ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628, evidenční značka Vr 483/11.

případu a soudních lékařů, na jejichž základě nebylo možné přesně konstatovat, zdali trhliny na panenské bláně oběti byly způsobeny nedovolenou deflorací, anebo pouze na základě neopatrné onanie. Pachatel byl nakonec pro nedostatek důkazů zproštěn obžaloby.

Analýza případu Jana Zejdy a Marie Bárkové

Pachatelem byl čtyřiačtyřicetiletý řídící učitel školy ve Františkách bez předchozí trestní minulosti, který během soudního procesu působil jako správce školy v Mostku u Brandýsa nad Orlicí. Případ Jana Zejdy je typickým příkladem toho, kdy pachatel mohl zneužít svého superiorního postavení ve vztahu k oběti. Případy podobného typu byly analyzovány celkem tři a ve všech se mělo jednat o recidivní jednání.

Obětí trestného činu měla být nezletilá školačka Marie Bárková, kterou Jan Zejda vyučoval. Dívka s obžalovaným přicházela do každodenního kontaktu nejen ve třídě během vyučování, ale i mimo školu. Jan Zejda totiž jako ředitel školy zaměstnával matku poškozené dívky, která byla chalupnicí a zároveň jakousi asistentkou pana učitele. Dívka tak občas pro obviněného vyřizovala různé pochůzky a nákupy, o které ji její matka požádala.

Děvče velmi často docházelo k panu učiteli domů, aby vyřídila záležitosti, kterými byla matkou pověřena. Právě byt obviněného měl být jedním z míst, kde k pohlavnímu zneužití dívky došlo. Dalším místem byl školní dřevník, kam obviněný učitel děvče záměrně poslal během vyučování. Do dřevníku vstoupil zanedlouho po dívce, povalil ji do hromady dřeva a i zde mělo dojít k jejímu zneužití.

Když došlo k druhému obtěžování u řídícího učitele v bytě, svěřila se dívka s otřesným zážitkem své matce. To je věc, se kterou se v obžalovacích spisech nesečkáváme příliš často, protože se většina obětí stydí a bojí se o svou čest. Matka místo zastání pohrozila dceři výpraskem, pokud se o tom před někým zmíní. To, že matka poškozené dívky pohrozila dceři bitím může mít několik důvodů. Jedním z nich, může být obava ze ztráty zaměstnání, protože matka dívky byla u řídícího učitele v pracovním poměru. V dalším případě, se mohlo jednat o obavu budoucnosti nezletilé dívky, která by mohla mít potíže se provdat.

Klíčovým svědkem tohoto případu byla právě nezletilá Marie Bárková. Během hlavního líčení byla vyslechnuta ještě matka zneužité dívky Františka Švandová a její teta Emílie Vodičková. Během soudního přelíčení byly přečteny výpovědi ještě dalších svědků, včetně školních posudků o mravech nezletilé dívky.

Velmi ojedinělá je v tomto případě i obhajoba obviněného. Ten popřel, že by se dopustil jakéhokoliv zneužití nezletilé dívky, a tvrdil, že ji „...*jedenkráté kontroloval roztáhnutím noh za tím účelem, nemá-li nějakých boláků, ježto její otec byl stížen nemocí míchovou a ježto pozoroval, že Marie Bárková špatně chodí.*“¹⁰⁹ Obviněný svou vinu sice popíral, nicméně zcela dobrovolně vyplatil rodičům poškozené dívky částku sedmdesáti korun, což se dá považovat za jakousi „odplatu za mlčení.“ Krátce po událostech také řídící učitel změnil své pracoviště a odešel ze školy ve Františkách do nového zaměstnání v Mostku nedaleko Brandýsa nad Orlicí. Nevíme přesně, jaký byl důvod pro změnu pracoviště, ale v souvislosti s obviněním se můžeme domnívat, že měl řídící učitel strach z ostudy v případě, že by celá věc vyšla najevo.

I přesto, že matka děvčete nejprve hrozila dceři bitím, byli to právě rodiče dívky, kteří zneužívání jejich dcery řídícím učitelem Janem Zejdou oznámili na příslušné četnické stanici. Pachatel se bránil tím, že manželé Švandovi na něj podali trestní oznámení pouze proto, aby z něj vymámili nějaké peníze.

K tělesnému zneužívání nezletilé dívky mělo dojít v roce 1910, kdy byl obviněný ještě řídícím učitelem školy ve Františkách. V trestní knize byl záznam o obžalování Jana Zejdy z trestného činu zprznění evidován až 2. října 1911. Obžalovací spis je datován ke dni 19. února 1912 a soudní přelíčení před c. k. krajským soudem se konalo až 18. března 1912. Prodleva mezi dobou, kdy mělo docházet k trestné činnosti a soudním přelíčením, byla tedy téměř dvouletá. Jan Zejda byl nakonec pro nedostatek důkazů zproštěn obžaloby.

¹⁰⁹ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628, evidenční značka Vr 483/11.

3) Případ Josefa Schuberta obviněného z trestného činu zprznění

Dalším detailně analyzovaným případem je zločin trestného činu zprznění, kterého se měl v lednu 1912 dopustit Josef Schubert.¹¹⁰ Obžalovací spis byl psán na psacím stroji a jako jeden z mála spisů byl v německém jazyce.¹¹¹ Návrh na obžalobu podalo c. k. krajské zastupitelství v Chrudimi. V trestní knize se zápis o tomto trestném činu objevil 27. ledna 1912 a dle uvedeného paragrafu se měl obviněný dopustit násilného smilstva mimomanželské soulože (§ 127).¹¹² Obžalovací spis byl datován ke dni 9. února 1912, ale k sexuálnímu deliktu mělo dojít již v polovině prosince předchozího roku.

Obviněný se narodil v srpnu v roce 1888 v Bělé nad Svitavou (něm. *Deutsch Bielau*)¹¹³ do katolické rodiny a v době spáchání trestného činu mu bylo 24 let. Pachatel se ve svém rodném městě živil jako kamenický pomocník (něm. *steinmetzgehilfe*) a byl svobodný.

Obžalovaný byl odsouzen za trestný čin zprznění, kterého se měl dopustit na nezletilé dceři svých známých. Vzhledem k tomu, že poškozené Emilií Bauerové nebylo v době spáchání trestného činu ještě čtrnáct let, hrozil pachateli trest těžkého žaláře v délce od jednoho roku do pěti let.

Pachatel měl 18. prosince 1911 navštívit dům rodiny Bauerových v Bělé nad Svitavou, kterým nesl klobásu.¹¹⁴ Bauerovi byli jeho známí a obviněný věděl, že mají dceru Emílii v nezletilém věku. Ve spise je uvedeno, že poté, co obviněný dorazil do domu Bauerových, zpozoroval, že doma je pouze jejich nezletilá dcera Emílie. Když zjistil, že je dívenka sama doma, měl k dívce přistoupit a začít ji líbat. Následně se měl dívky zeptat, kde je její matka, a když dívka odpověděla, že je matka pryč, měl dívku popadnout a povalit na postel. Poté zvednul dívce sukni a vytáhl své genitálie. Lehl si na dívku a svým pohlavním údem třel dívčina

¹¹⁰ Zatímco v obžalovacím spise je Josef Schubert evidován jako Schubert, v trestní knize je uveden tvar příjmení Schübert.

¹¹¹ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628, evidenční značka Vr 52/12.

¹¹² Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 596, sign. VR, kniha č. 595, pořadové číslo zápisu 52.

¹¹³ Obec Bělá nad Svitavou byla dříve nazývána jako Německá Bělá – odtud tedy původní německý název obce *Deutsch Bielau* uvedený v obžalovacím spise. Obec se nacházela v jihovýchodní části bývalého chrudimského kraje, prakticky na hranici s bývalým krajem brněnským.

¹¹⁴ V německém originále textu je přímo uvedeno: „*Er brachte ihr eine Wurst...*“ - Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton 628, evidenční značka Vr 52/12.

stehna tak dlouho, dokud nevyvrcholil. Během svého jednání se pachatel nepokusil svým pohlavním údem proniknout do pohlavního ústrojí dívky.¹¹⁵

Pachatelovo počínání překazil až příchod Juliany Schmiedové, která vešla do světnice a spatřila obviněného ležet na dívce. Během výslechu svědkyně události vypověděla, že poté, co vešla do místnosti, vstal obviněný z postele, na které ležela poškozená dívka, a zapnul si kalhoty. Dívka stále ležela na posteli a měla mokrou spodničku.¹¹⁶

Poškozená dívka byla po činu ohledána soudními lékaři, kteří nezjistili žádné narušení jejich genitálií.¹¹⁷ Obviněný se k mravnímu zneužití nezletilé dívky nakonec přiznal, své jednání ospravedlňoval tím, že se více opil a nevěděl, co činí. Již výše zmiňovaná svědkyně celé události tuto skutečnost popřela a vypověděla, že z pachatele žádný alkohol necítila, tudíž si musel být svého jednání zcela vědom.

I přes to, že nedošlo u nezletilé dívky k defloraci a pachatel vůbec do pohlavních orgánů dívky nepronikl, byl pachatel obviněn z trestného činu zprznění. Přitěžující okolností byla pro obviněného skutečnost, že poškozená dívka byla dcerou známých a byl si zcela vědom toho, že dívce ještě nebylo čtrnáct let. Vzhledem k tomu, že u obviněného nebyla shledána předchozí trestná činnost, byl mu nakonec udělen trest těžkého žaláře ve výši třech měsíců.

Analýza případu Josefa Schuberta a Emílie Bauerové

Vzhledem k tomu, že poškozená Emílie Bauerová byla sexuálně zneužita známým svých rodičů, se jedná o další z mnoha případů, kdy oběť znala svého pachatele. Způsob provedení zneužití není v tomto případě nikterak specifický. Pachatel se na nezletilém děvčeti ukojil tak, že se svým pohlavním údem třel o stehna náctileté dívky, aniž by se pokoušel dívku deflorovat. Z dochovaných pramenů známe i další případy, kdy muž vyvrcholil na tělo oběti, ale v drtivé většině případů tomu předcházela přímá penetrace poškozené. V tomto případě se ovšem jednalo pouze o tření pohlavního údu pachatele o stehna nezletilé dívky.

I motiv znásilnění je v tomto případě poněkud ojedinělý. Pachatel šel původně k Bauerovým na návštěvu se záměrem donést jim uzeninu a až ve chvíli, kdy zjistil, že je jejich

¹¹⁵ Ve spisu stojí: „*Dabei fragte er sie, wo die Mutter ist, und als er erfuhr, die Mutter sei nicht anwesend, ergiff er das Mädchen, legte sie ins Bett, hob ihr ihre Röcke in die Höhe, nahm sein Geschlechtsglied heraus, legte sich über sie, steckte sein Glied zwischen ihre Beine und rieb dasselbe an ihren Beinen solange, bis ihm der Same herauskam, ohne jedoch versucht zu haben in ihren Geschlechtstheil einzudringen.*“ – Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton 628, evidenční značka Vr 52/12.

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ V německém originále spisu je uvedeno: „*Bei der gerichtsarztliche Untersuchung der Emilie Bauer wurden keine Verletzungen ihrer Geschlechtsteile.*“ – Tamtéž.

nezletilá dcera doma sama, přistoupil k dívce, začal ji líbat a následně ji tělesně zneužil. Svě jednání se snažil omluvit tím, že byl opilý, což je aspekt, který lze sledovat i v několika dalších případech.

Ve spise není žádná zmínka o tom, že by se poškozená dívka bránila. Tento aspekt je také vcelku ojedinělý. Dívka se mohla snažit bránit fyzicky, pokusit se pachateli vzepřít nebo se pokusit o útěk. Nic z toho se však nestalo. Je na místě se domnívat, že dívka do poslední chvíle necítila z pachatele nebezpečí, protože se jednalo o známého jejich rodičů.

Chování pachatele se vzhledem k jeho minulosti nedalo snadno předvídat. Obviněný se narodil v roce 1888, tudíž mu v době spáchání trestného činu bylo 24 let. Byl tedy relativně mladý a nebyla u něj zjištěna přechodí trestní minulost. Skutečnost, že rodinu Bauerových pachatel dobře znal a věděl o věku jejich nezletilé dcery, je dalším důvodem, proč nebylo žádoucí se jeho chování předem obávat.

Přesný věk poškozené Emílie Bauerové neznáme, jelikož je ve spise uvedeno: „*Osoba mladší čtrnácti let.*“¹¹⁸ Nezodpovězenou otázkou zůstává, k čemu by se pachatel uchýlil v případě, že by do světnice nevstoupila svědkyně Juliana Schmiedová. Pachatel se po vstupu svědkyně do světnice nepokusil ani o útěk, ani se nikterak nesnažil omluvit své chování, pouze se zvednul z postele a zapnul si kalhoty. Později se sice snažil vymluvit na opilost, ale tuto skutečnost svědkyně případu vyvrátila. Vypověděla, že z pachatele žádný alkohol necítila, a ten si tedy svého jednání musel být zcela vědom.

Za to, že u dívky nedošlo k přímé penetraci ani defloraci, je v porovnání s ostatními případy výše uvaleného trestu poněkud vysoká. Pachatel obdržel trest ve výši třech měsíců, který si odpykával ve věznici v Chrudími.

¹¹⁸ Státní oblastní archiv Zámbrsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton 628, evidenční značka Vr 52/12.

4) Případ Františka Kalouse obviněného z trestného činu zprznění

Obžalovaný František Kalous byl svobodný katolík, který se živil jako řeznický učeň v Horní Dobrouči. Narodil se 18. května 1893 v České Rybné nedaleko Žamberku a poté žil ve Slatině.¹¹⁹ V roce 1912, když bylo pachateli osmnáct let, byl obviněn z trestného činu zprznění nezletilé dívky. Záznam o trestném činu byl v trestní knize evidován 29. března 1912 a návrh na obžalobu podalo c. k. krajské zastupitelství v Chrudimi. Hlavní soudní přelíčení se konalo 25. dubna téhož roku. Obžalovací spis Františka Kalouse je jako jeden z prvních analyzovaných spisů psaný na psacím stroji a česky.¹²⁰

František Kalous měl pro ukojení svých chlípných potřeb dne 19. ledna 1912 u Ostrova¹²¹ zneužít nezletilou Marii Nicklovou, dceru dělníka z Lanškrouna. Pachatel se měl 19. ledna 1912 pohybovat v Lanškrouně, odkud se téhož dne vydal i domů do Ostrova. Na cestě blíže k Ostrovu dohonil mladé děvče – Marii Nicklovou, která šla do Ostrova pro mléko, a dal se s ní do hovoru. Následně se rozloučili a obviněný šel za děvčetem. Když dívka přišla k místu, kde začínal les, zpozorovala, že za ní někdo běží. V přibližující se postavě rozpoznala obžalovaného, se kterým před chvílí hovořila, a začala utíkat. Pachatel ji dohonil, uchopil ji oběma rukama zezadu za ramena a strhl ji s sebou k zemi. Dívka ležela na zádech a obviněný napříč přes její tělo. Pak jí zdvihl sukni, dotýkal se jí a sahal prsty na přirození. Poškozená dívka se dala do křiku, v čemž jí obviněný bránil citoslovci: „...*pst, pst...*“¹²² a pokoušel se jí přidržet levou rukou ústa.¹²³ Když se na místo činu přiblížila svědkyně případu Emílie Wurstová a obviněný byl při svém činu vyrušen, vstal a odešel. Při výslechu pachatel doznal, že ten den odpoledne se s poškozenou dívkou setkal a že ho v podnapilosti napadlo, polechtat ji na prsou. Jak prý sáhl na děvče, dívka sklouzla a upadla. Při pádu vykřikla a křičela i při tom, když ji Kalous chtěl zvednout. Během výslechu obviněný vypověděl: „...*že přišla nějaká ženská a ptala se co tam dělá.*“¹²⁴ V tu chvíli dívka vyskočila na nohy a šla spolu s ním k Ostrovu. Dále pachatel připustil, že sáhl dívce pod sukni na kolena, kde ji údajně chtěl také polechtat, nicméně odmítá, že by děvče jakkoliv zneužil.

¹¹⁹ Obžalovací spis místo blíže nepřibližuje, ale můžeme se domnívat, že se jedná o Slatinu nad Zdobnicí (nedaleko České Rybné).

¹²⁰ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka Vr 155/12.

¹²¹ Obec Ostrov u Lanškrouna.

¹²² Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629, evidenční značka Vr 155/12.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Tamtéž.

Výpověď poškozené dívky potvrzuje výpověď svědkyně Emílie Wurstové, která potvrdila, že inkriminovaného dne viděla běžet nějaké děvče a za ním muže k lesu a následně zaslechla plačtivý hlas. Svědkyně chvíli váhala, zdali se má vydat směrem, odkud křik šel, nicméně poté spatřila ležet na zemi děvče, vedle kterého klečel muž a domlouval jí, aby nekřičela. Dle soudních lékařů byla sice zneužitá dívka starší čtrnácti let, avšak měla pomalejší tělesný vývoj, takže její tělesný stav odpovídal spíše dvanácti rokům. Lékaři také udali, že na vchodu do pochvy nebylo u dívky shledáno žádných stop po zevním násilí, ale nevyloučili, že nemohlo dojít k pohlavní manipulaci lehčího rázu.¹²⁵

Vzhledem k pozdějšímu tělesnému vývoji poškozené byl obžalovaný důvodně podezřelý z toho, že osobu bezbrannou tělesně zneužil ohmatáváním a dotýkáním a že se jednalo o ukojení jeho chlípných žádostí.¹²⁶ Mimo výše uvedeného trestného činu se František Kalous dopustil i trestného činu držení boxeru, tedy držení zakázané zbraně, a byl také obviněn z krádeže 7 králíků v ceně 14 K.¹²⁷

Hlavní soudní přelíčení se konalo 25. dubna 1912 u Krajského soudu v Chrudimi. Soudního líčení se zúčastnili i svědci, kteří v tomto případě byli pouze dva. Poškozená Marie Nicklová a svědkyně události, dcera rolníka Emílie Wurstová. Během soudního procesu byl pachatel obviněn ještě z dalších trestných činů, které měly umocnit výši jeho trestu. František Kalous nakonec obdržel trest ve výši čtrnácti dnů tuhého vězení a zostřeného dvěma posty. Trest si odpykával v chrudimské věznici, kam nastoupil 17. května 1912, a z vazby byl propuštěn 31. května téhož roku.

Analýza případu Františka Kalouse a Marie Nicklové

Obviněný František Kalous byl osmnáctiletý hoch bez předchozí trestné minulosti, který pracoval jako řeznický učeň v Horní Dobrouči. I přesto, že obžalovaný ještě trestán nebyl a v obžalovacím spise byl označen jako „dosud zachovalý“, tedy bez předchozí kriminální minulosti, během soudního přelíčení byl mimo zneužití nezletilé Marie Nicklové obviněn ještě z trestného činu držení nedovolené zbraně a z trestného činu krádeže králíků v hodnotě čtrnácti korun. To jsou znaky, které nám pachatele profilují jako mladého výtržníka. Krádež králíků a držení nedovolené zbraně by se dala přisoudit k mladické nerozvážnosti, ale pohlavní zneužití nezletilé dívky je již závažným trestným činem.

¹²⁵ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton 629, evidenční značka Vr 155/12.

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ Tamtéž.

Poškozená Marie Nicklová byla čtrnáctiletá dívka, která dle soudních lékařů měla vzhled spíše mladší dívky. V lékařském posudku bylo uvedeno: „...*děvče sice starší 14 let, ale vývojem tělesným tak opozdilá, že odpovídá děvčeti 12 let starému.*“¹²⁸

Vztah pachatele a oběti není v tomto případě jasně definovatelný. Ve spise nikde není zmínka o tom, že by se pachatel a oběť znali. Obžalovací spis uvádí, že dívka potkala obviněného na cestě mezi Ostrovem a Lanškrounem a dali se do hovoru. Poté se vydala opět na cestu směrem do Ostrova, kam šla pro mléko. Poté dívka zpozorovala: „...*že za ní běží mladý muž, poznala v něm obviněného a začala ze strachu utíkat.*“¹²⁹ To tedy vypovídá o tom, že děvče poznalo, že za ní běží obviněný na základě toho, že s ním před chvílí hovořila, nikoliv o tom, že by se znali z dřívějšíka.

Zcela evidentní je tu snaha dívky bránit se pachateli. To je jeden z aspektů, který je v obžalovacích spisech uveden zřídka kdy.

Pachatel byl v tomto případě odsouzen k těžkému žaláři po dobu trvání čtrnácti dnů a jeho trest měl být ztřešen dvěma posty.

¹²⁸ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton 628, evidenční značka spisu Vr 155/12.

¹²⁹ Tamtéž.

5) Případ Václava Tupece obviněného z trestného činu násilného smilstva

Obžalovaný Václav Tupec byl svobodný katolík, který byl již v minulosti trestán. Narodil se v červenci 1892 v Holicích a živil se jako dělník v Albrechticích. Záznam o trestné činnosti obviněného se v trestní knize objevil 28. června 1912, Václav Tupec byl obviněn z trestného činu zprznění.¹³⁰ Obžalovací spis byl datován ke dni 27. června 1912.¹³¹

Pachatel měl 30. dubna 1912 v Albrechticích zneužít pro ukojení svých chlípných potřeb bezbrannou Marii Vilímkovou, která byla zaměstnána jako služebná v Albrechticích. Poškozená Marie Vilímková měla jít 30. dubna téhož roku na trávu na louku nedaleko Albrechtic na místo, kterému se mezi místními přezdívalo „v Krbovém koutě“.¹³² Na louku měl za ní přijít obžalovaný Václav Tupec a měl se s ní dát do hovoru o jejím bratrovi. Poté ji z nenadání povalil na zem, odkryl jí sukni a strčil jí prst do přirození. Dle svědectví poškozené na ní ležel asi ještě 5 minut a šimral ji rukou v přirození. Při tom jí Václav Tupec říkal, že si ji vezme za ženu, a když se mu bránila, vyhrožoval jí, že ji hodí do vody. Marie Vilímková se bránila a křičela, aby ji nechal na pokoji. Obviněný ji pustil až ve chvíli, když nedaleko projížděl vlak. Marie Vilímková utíkala pryč, nicméně obviněný ji dohnal, znovu ji povalil na zem a předešlá situace se znovu opakovala. Z tohoto počínání je vyrušila neznámá žena, kterou Vilímková zahlédla na louce. Tupec ji pustil, ale následně opět povalil, nicméně opět jeho konání překazili kolemjdoucí na louce.

Obviněný Václav Tupec přiznal, že v podnapilosti strhl Marii Vilímkovou k zemi a že při této příležitosti jí sáhl mezi nohy a na nahé přirození. Vilímková mu dle jeho slov hubovala, avšak více se nebránila, a on po dobrovolném, asi třiminutovém, laskání dobrovolně odešel.

Dle svědků byla Marie Vilímková hodnověrná osoba a dle soudních lékařů byla pohlavně nenarušena. Václav Tupec byl tedy důvodně podezřelým z trestného činu dle § 128, tedy z trestného činu zprznění, a obžaloba na něj byla vznesena právem.

Hlavní líčení před krajským soudem v Chrudimi se konalo 22. července 1912 a Václav Tupec byl nakonec odsouzen za trestný čin dle § 516, tedy ze zločinu proti veřejné mravopoctnosti k 8 dnům tuhého vězení. Do výkonu trestu obviněný nastoupil 22. srpna 1912 a propuštěn byl 30. srpna téhož roku.

¹³⁰ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 596, sign. VR, kniha č. 595, pořadové číslo zápisu 312.

¹³¹ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 630, evidenční značka spisu Vr 312/12.

¹³² Tamtéž.

Analýza případu Václava Tupce a Marie Vilímkové

Obviněný Václav Tupec byl dvacetiletý recidivista, který se živil jako dělník v Albrechticích nedaleko Borohrádku. Jedná se vůbec o první analyzovaný případ, kde se setkáváme s recidivním jednáním obžalovaného. Obžalovací spis neobsahuje poznámku nebo odkaz na předchozí trestní spis, tudíž nevíme, čeho se pachatel v minulosti dopustil a zdali předchozí jednání bylo v souladu se sexuálně motivovanými delikty, nebo se jednalo o trestnou činnost zcela odlišného druhu.

Poškozená Marie Vilímková se živila jako služebná ve stejné obci, kde působil i obviněný. Vzhledem k tomu, že je v obžalovacím spisu uvedeno, že Václav Tupec s Marií Vilímkovou hovořil o jejím bratrovi, je zcela na místě se domnívat, že se vzájemně znali. Jedná se tedy o další z případů, kdy oběť znala svého pachatele.

V tomto případě je důležité zaměřit se na několik zajímavých aspektů v obžalovacím spise. Zcela evidentní je v tomto případě odmítavé chování poškozené Marie Vilímkové. Několikrát je v obžalovacím spise uvedeno, že se zneužitá Marie Vilímková bránila. Je to jeden z mála případů, kdy k ofenzivnímu chování oběti došlo nebo je o tom minimálně zmínka v obžalovacím spise. Dalším důležitým prvkem, který je žádoucí v analýze zmínit, je skutečnost, že v tomto případě nedošlo k tělesnému zneužití ojedinele, ale dokonce opakovaně během jednoho dne. Vzhledem k tomu, že poškozená dívka nebyla pohlavně narušena se můžeme domnívat, že se jednalo o další z případů, ve kterém došlo pouze k zevnímu útoku na pohlavní ústrojí oběti.

Velmi ojedinělá je i skutečnost, že pachatel sliboval zneužitou dívce, že si ji vezme za ženu. Tento krok ze strany pachatele se objevuje pouze v tomto jediném případě ze všech analyzovaných. Václav Tupec při výpovědi přiznal, že povalil poškozenou Marii Vilímkovou na zem, ta mu prý chvíli hubovala, ale více se nebránila. Zde je tedy patrný rozkol ve výpovědích obžalovaného Václava Tupce a poškozené Marie Vilímkové. Ta před soudem vypověděla, že se pachateli bránila a rozhodně nepřipustila, že by se od Václava Tupce nechala laskat dobrovolně, což naopak tvrdil obviněný.

Obžalovací spis neuvádí přesný věk děvčete, ale v trestní knize byl u tohoto případu označen paragraf trestného činu 127 a mělo se tedy jednat o trestný čin zprznění. To by tedy vypovídalo o tom, že by oběť byla mladší čtrnácti let, což bylo v rozporu s tím, že se dívka živila jako služebná, což je v obžalovacím spise uvedeno.

Václav Tupec byl u chrudimského soudu nakonec odsouzen z trestného činu proti veřejné mravopoctnosti a byl mu vyměřen trest ve výši osmi dnů tuhého vězení.

6) Případ Michala Vavrika obviněného z trestného činu zprznění

Dne 31. května 1912 byl v trestní knize evidován případ Michala Vavrika, který byl obžalován z trestného činu dle § 127, tedy z trestného činu násilného smilstva mimomanželské soulože s osobou, která ještě nedokonala čtrnáctý rok věku. Obžalovací spis je datován ke dni 25. června 1912 a evidován pod označením Vr 266/12, je psán česky a ručně.¹³³

Michal Vavrik se narodil 13. října 1864 v Zoločově.¹³⁴ Byl katolického vyznání, ženatý, živil se jako dělník v Zámrsku a v minulosti již trestán byl.

Dne 21. května 1912 poslala Františka Prokopenková v Zámrsku svoji desetiletou dceru Emílii pro mléko k rolníku Horáčkovi. Cestou Emílie potkala Michala Vavrika, který se jí ptal, kam jde, a když zjistil, že pro mléko, vyzval ji, aby cestou zpět zašla do jeho bytu. Za chvíli se Emílie vracela s mlékem, a když šla kolem Vavrikova bytu, obviněný zaťukal na okno a zval ji dovnitř. Emílie vstoupila do síně a pachatel za ní zavřel dveře. Pak ji vzal za ruku a odvedl ji do světnice, kde zamknul dveře. Po vstupu do světnice odebral obviněný Emílii konev s mlékem, poté ji vzal oběma rukama pod pažemi a položil ji na postel obličejem vzhůru. Děvče však z postele seskočilo a sedlo si na okno. Obviněný Michal Vavrik znovu položil Emílii do postele a zatímco jednou rukou ji přidržoval v posteli, druhou rukou si svlékl kalhoty i podvlíkačky, až mu byla vidět nahá stehna. Poté vlezl také do postele, roztáhl dívence nohy a zvedl jí sukni i košili a sahal jí na břicho a mezi nohy. Následně si na dívku lehl a pohyboval se na ní. Dívka cítila, že jí do přirození strčil něco tvrdého a cítila i nepříjemnou bolest. Ulevilo se jí ve chvíli, když se Vavrik nadzvedl a něco jí zamokřilo košili. Celou situaci sledoval venku za oknem učedník Jan Slezák a děti Fidrhelovy: Josef, František a Františka. Když obuvník Eduard Vrátil zahlédl srocení u okna, přišel se také podívat blíž, aby věděl, co se děje ve světnici. Vrátil zahlédl, že uvnitř leží Vavrik na nějakém dítěti, a tak poodstoupil od okna a zaťukal na něj. Obviněný zvedl hlavu, slezl z postele a oblékl se. Emílie také slezla z postele, vzala mléko, odemkla dveře a uplakaná odešla domů. Doma se rodičům o ničem nezmínila a zakrvácenou košili skryla do koše mezi ostatní prádlo. Její matka pak vyprala košili, aniž by si všimla krvavých skvrn. Děvče jednalo ze studu a strachu před svými rodiči a stejně tak se ostýchala mluvit i před učitelem, který si všiml, že se s děvčetem něco děje a vyptával se jí.

¹³³ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 266/12.

¹³⁴ Vzhledem k příjmení obviněného je na místě domnívat se, že došlo ke špatnému přechýlení názvu obce a jedná se o město Zoločiv, které se rusky nazývá *Zoločev* a nachází se v západní Ukrajině ve Lvovské oblasti. V této oblasti se jedná o celkem typické ukrajinské příjmení, viz rusky píšící ukrajinský spisovatel Vasily Romanovič Vavrik, který také pocházel z této oblasti.

Při výpovědi svědků se výpověď poškozené Emílie Prokopenkové neshoduje s výpovědí jednoho ze svědků, a sice hochy Josefa Fiderhela, který uvedl, že Emílie Prokopenková vlezla Michalu Vavrikovi do postele sama a vůbec nekřičela. Nicméně vzhledem k tomu, že obviněný byl seznámen s nezletilostí dívky, nebyl soudem brán na tuto odchylku větší zřetel.

Během ohledání dívky soudními lékaři MUDr. Aloisem Klímou a MUDr. Robertem Musilem bylo zjištěno, že má Emílie zduřelé velké i malé stydké pysky a panenská blána byla v horním segmentu čerstvě natržena. Tudíž podali soudní lékaři dobrozdání, že Emílii byla soulož předsevzata.

Obviněný nepopírá že se činu dopustil, ale hájí se tím, že si na nic nepamatuje, protože byl toho dne opilý tak, že nevěděl, co činí. Dovolává se na hodně svědků, kteří mu mohou jeho opilost potvrdit. Svědek Eduard Vrátil, který s obviněným mluvil hned potom, co vylezl ze světnice, na otázku, co se mu stalo, odpověděl: „*Hrom do kurvy sakramentský ona šla okolo a zatloukla mi na okno.*“¹³⁵ Po činu obviněný mluvil i krácel zcela rozumně, takže zpitý tak, že by nevěděl o svém konání, nebyl. Vzhledem k tomu, že obviněný věděl, že Emílii ještě nebylo 14 let, je tato obžaloba vznesena právem.

Hlavní líčení před c. k. krajským soudem v Chrudimi se konalo 3. září 1912 a Vavrik byl odsouzen k 18 měsícům těžkého žaláře a čtvrtletním soudním zostřeným postem. Do vězení nastoupil 20. září 1912 a trest vykonával ve věznici ve Valdicích (valdická kartouza).

Analýza případu Michala Vavrika a Emílie Prokopenkové

Pachatelem byl v tomto případě osmačtyřicetiletý recidivista Michal Vavrik, který se narodil v ukrajinském městě Zoločiv nedaleko Lvova a trestného jednání se nedopouštěl poprvé. Jedná se o vůbec první případ, kdy se setkáváme s pachatelem narozeným mimo území tehdejšího Československa. Ve spise není uvedeno, za jakou trestnou činnost byl pachatel souzen v minulosti, takže nevíme, zdali se jednalo o mravnostní delikty, nebo úplně odlišný trestný čin. Ze spisu vyplývá, že se Michal Vavrik živil jako dělník v Zámrsku nedaleko Vysokého Mýta.

¹³⁵ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 266/12.

Obětí tohoto trestného činu byla teprve desetiletá dívka. Ta byla vyslána svou matkou pro mléko k rolníkovi v Zámrsku a již při cestě tam narazila na obviněného, který ji vyzval, aby se u něj na zpáteční cestě zastavila.

Počínání obviněného sledovaly zpoza okna děti Fidrhelovy a učedník Jan Slezák. Domek, ve kterém k zneužití nezletilé dívky došlo, totiž patřil manželům Fidrhelovým a jejich děti zahlédly poškozenou jít do bytu obviněného. Tím, že se děti sdružovaly u okna vedoucího do bytu pachatele, přilákaly pozornost Eduarda Vrátila, který se živil jako obuvník a který také přistoupil k oknu a nahlédl dovnitř. Celý případ tedy měl mimo poškozené několik přímých svědků.

Do příchodu obuvníka Eduarda Vrátila děti pouze hleděly přes okno na počínání obviněného, až Vrátilovo zaťukání na okno Michala Vavrika vyrušilo a z dívky slezl. V obžalovacím spise je uvedeno, že Eduard Vrátil zaťukal: „... aby ho obviněný nezahlédl, odskočil od okna.“¹³⁶ I přesto, že svědek Vrátil chtěl ťukání na okno zakrýt tím, že se vzdálil od okna, aby ho obviněný neviděl, po odchodu děvčete obviněný vylezl ze světnice, setkal se s obuvníkem Vrátilem a dělal jakoby se nic nestalo. Když se ho obuvník otázal, co se mu přihodilo, obviněný vyhrkl: „Hrom do kurvy sakramentský ona šla okolo a zatloukla mi na okno.“¹³⁷

V obžalovacím spise je velmi zajímavé i zdůraznění toho, že při odchodu z bytu obžalovaného: „*Emílie Prokopenková vzala mléko...*“¹³⁸ Je pouze těžko uvěřitelné, že dívka po takovém činu rovnou neběžela s pláčem domů, ale nezapomněla ještě splnit povinnosti, které jí matka uložila. Po příchodu domů se dívka žádnému z rodičů nesvěřila a zakrvácenou košili zakryla mezi ostatní špinavé prádlo. Matka dívky několik dní poté košili vyprala, aniž by si všimla zakrvácených skvrn, což oddálilo odhalení pravdy. Míra studu dívky tedy musela být opravdu vysoká a je na místě se domnívat, že se bála výprasku od rodičů za to, že výzvu návštěvy bytu obviněného uposlechla, a proto tedy došlo i k jejímu zneužití. Skutečnost, že dívka jednala ze strachu a studu, je zmíněna i v samotném obžalovacím spise. To, že dívka není úplně v pořádku, poznal i její vyučující, ale i jemu se dívka ostýchala svěřit.

V tomto případě se opět objevuje aspekt, který můžeme sledovat i v jiných případech a sice výmluvu obviněného na posílení alkoholem. Pachatel nejprve vypověděl, že mu děvče

¹³⁶ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 266/12.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ Tamtéž.

vlezlo do postele samo, ale následně udal, že vlivem alkoholu měl hnutí mysli, což mu prý dosvědčí svědci. Nikdo ze svědků však jeho výpověď nepotvrdil.

Při výslechu dívka vypověděla: „...že jí do přirození strčil něco tvrdého a cítila i nepříjemnou bolest.“¹³⁹ Při ohledání děvčete soudními lékaři bylo zjištěno, že dívka má skutečně čerstvé trhliny na horním segmentu panenské blány a i stydké pysky byly na první pohled zduřelé. Tudiž bylo brzy jasné, že k souloži skutečně došlo, a na snahu obviněného bránit se tím, že mu dívka vlezla sama do postele, nebyl brán zřetel.

Krajský soud v Chrudimi nakonec pachatelé uložil trest těžkého žaláře v délce 18 měsíců, který měl být zostřen čtvrtletním postem. Trest si obviněný jako jeden z mála vykonával ve věznici ve Valdicích.

¹³⁹ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 279/12.

7) František Valtr obviněn z trestného činu zprznění

V trestní knize se ke dni 7. června 1912 objevuje záznam o Františku Valtrovi, který se dopustil trestného činu dle § 128, tedy z trestného činu zprznění. Obžalovací spis je datován ke dni 5. června 1912, evidován pod značkou Vr 279/12, je psán ručně a česky.¹⁴⁰

C. k. státní zastupitelství v Chrudimi žalovalo Františka Valtra, který se narodil 8. prosince 1849 v Poličce. Valtr byl katolického vyznání, svobodný, živil se jako hodinář a v minulosti byl již trestán.

V únoru 1912 měl ve svém bytě v Poličce tělesně zneužít školačku Ludmilu Groulíkovou, která se narodila 24. června 1899 a ještě tedy nedovršila věk čtrnácti let. Valtr tvrdil, že se domníval, že syn domácího pana Štefky chodí za Ludmilou Groulíkovou, a tak se chtěl přesvědčit: „...*zda spolu neobcují.*“¹⁴¹

Dle svědectví Ludmily Groulíkové, která se dle ředitelství dívčí měšťanské školy nikdy proti pravdomlupnosti neprohřešila, bylo prokázáno, že Valtr dívku vylákal pod záminkou, že má doma zvláštní hodiny. Poté, co dívka vstoupila do jeho bytu, ji uchopil kolem pasu, přivinul a oznámil: „...*že by si to rád s některou udělal a pak zemřel,*“¹⁴² což opět dokládá chlípny úmysl jeho jednání. Dívku si měl obžalovaný posadit na kolena a rukou ji omakával pod sukni nahé přirození. Druhou rukou děvče pevně držel, aby nemohla odejít. Dívka vypověděla, že cítila, jak se obviněný celý třásl a třásla se mu i ruka, kterou jí zevně omakával na přirození.

Nebylo to poprvé, co se František Valtr dopustil něčeho takového. Na počátku roku 1912 mu nesla polévku školačka Božena Korzová. František Valtr děvče přitáhl k sobě, posadil si ji na klín a sahal jí pod sukni. Tato skutečnost opět dokazuje, že obžalovaný k podobným chlípným činům inklinuje.

Hlavní přelíčení se před c. k. krajským porotním soudem v Chrudimi konalo 13. června 1912. František Valtr byl nakonec odsouzen ke třem měsícům těžkého žaláře zostřeným jedním postem za měsíc. Do věznice v Chrudimi nastoupil 13. září téhož roku.

Analýza případu Františka Valtra a Ludmily Groulíkové

Na rozdíl od předešle analyzovaných pramenů byl tento obžalovací spis poněkud skromný. Pachatelem byl v tomto případě třiašedesátiletý recidivista František Valtr, trvale

¹⁴⁰ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 279/12.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Tamtéž.

žijící v Poličce. Obviněný byl již v minulosti trestán a živil se jako hodinář. Spis opět neodkazuje poznámkou na trestný čin, kterého se pachatel dopustil v minulosti, tudíž nevíme, zdali se jednalo opět o mravnostní čin, nebo trestný čin zcela odlišné povahy. Jméno Františka Valtra bylo v rozsáhlé statistice, která je vypracována na základě mravnostních deliktů zachycených v trestných knihách pouze jednou, u tohoto trestného činu. Předchozí kriminální čin musel být tedy spáchán před rokem 1898, nebo nebyl sexuálně motivovaný.

Velmi ojedinělá je v tomto případě výmluva obžalovaného. Ten vypověděl, že se domníval, že za Ludmilou Groulíkovou dochází syn jeho domovníka, a chtěl se pouze ujistit, zda ti dva spolu neobcují. Poškozenou přemluvil k návštěvě jeho bytu pod výmluvou, že má doma velmi zajímavé hodiny, které by jí rád ukázal.

Obětí v tomto případě byla třináctiletá Ludmila Groulíková, která navštěvovala měšťanskou školu v Poličce. Na návštěvu k Františku Valtrovi šla dívka pod záminkou, aby se podívala na ty zajímavé hodiny, o kterých jí pachatel vyprávěl. Po vstupu do bytu ji však měl František Valtr chytit a sdělit jí: „...že by si to rád s některou udělal a pak by zemřel.“¹⁴³ Výrok obžalovaného byl velmi neotřelý, na druhou stranu zvýšený sexuální apetit v postproduktivním věku není nic neobvyklého.¹⁴⁴

Valtr se počátkem roku 1912 dopustil ještě jednoho nemravného osahávání dívenky, které nebylo vůbec zachyceno v trestní knize. Jednalo se o školačku Boženu Korzovou, která mu do bytu nesla polévku. Obviněný si ji k sobě přitáhl, posadil na klín a sahal jí pod sukni.

František Valtr se ke svému činu přiznal a na základě jeho přiznání mu byl uvalen trest těžkého žaláře ve výši třech měsíců a výkon trestu si měl odpykávat ve věznici v Chrudimi. V porovnání s ostatními případy byl uvalený trest poměrně vysoký. Oproti jiným spisům zde není evidován způsob, jakým k ohmatávání poškozené došlo. Zdali ji obviněný povalil na postel, nebo si ji posadil na klín jako Boženu Korzovou, nevíme. Tato informace není v obžalovacím spise uvedena.

¹⁴³ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 279/12.

¹⁴⁴ Literatura dokonce uvádí, že sexuální aktivita zpomaluje stárnutí a ženy v postproduktivním věku se již nemusí bát neplánované gravidity, což podvědomě snižuje jejich stres. - VESMANSKÁ, Soňa, *Sexualita seniorů*, diplomová práce, Masarykova univerzita v Brně, lékařská fakulta, vedoucí práce PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D., Brno 2011, s. 13.

Případy, kdy pachatelem sexuálního útoku je senior známe i dnes. Několik takových případů bylo zachyceno u Krajského soudu v Hradci Králové: <https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/soud-hradec-zneužívání-osahávání-nezletile-vnucky.A191004_114504_hradec-zpravy_pos>; <<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/senior-dostal-za-znasilnění-postizene-divky-podminku-179468>> [online, cit. 2020-06-10]

8) MUDr. Miloš Čech obviněn z trestného činu svedení ke smilstvu

Dne 31. května 1912 byl v trestní knize evidován případ MUDr. Miloše Čecha, který se dopustil trestného činu dle § 132 III., tedy trestného činu svedení ke smilstvu osobu svěřenou dohledu nebo osobou, kterou vyučuje. Obžalovací spis byl datován ke dni 28. května 1912, je evidován pod značkou Vr 267/12 a je psán česky na psacím stroji.¹⁴⁵

Miloš Čech se narodil 25. ledna 1875 v Blansku, byl katolického vyznání, ženatý a živil se jako lékař nemocenské pokladny v Ústí nad Orlicí a následně pracoval jako lékař v Omiši v Dalmácii.

Dne 30. dubna 1912 měla přijít do ordinace MUDr. Miloše Čecha patnáctiletá tovární dělnice Marie Bělinová z Ústí nad Orlicí, která trpěla chudokrevností a slabostí, a proto se rozhodla vyhledat odbornou pomoc. Marie Bělinová navštívila ordinaci již po několikáté, nicméně dříve vždy v doprovodu své matky. Lékař se pacientky zeptal, jak se jí daří, a ona odpověděla: „...že již trochu lépe.“¹⁴⁶ Následně ji vyzval, aby si rozepla jupku a postavila se proti němu, což poškozená splnila. Lékař sáhl nejprve dívce na rameno a náhle jí oběma rukama zvedl sukni až na břicho a sáhl jí prstem na okraj přirození a prst zase vytáhl. Poté vzal děvče za ruku, vedl ji k pohovce a řekl jí, aby se posadila. Marie Bělinová se bála, a proto žádný z jeho příkazu neuposlechla. Lékař si poté sám sedl na pohovku a děvče k sobě přitáhl. Vzal ruku děvčete a přiložil ji na svůj poklopec. Seděl na rohu pohovky a široká sukň dívky mu zakrývala nohy, takže nebylo dost dobře jasné, zdali vytáhl své přirození. Dívka cítila, že jí strká něco do přirození a uvedla, že to bylo jiné než prst předtím. Obviněný chytil dívku oběma rukama a pěvně stiskl, ta nevěděla, co s ní lékař provádí, ale uvedla, že to celé trvalo tak 5 minut a pak cítila mezi nohama nezvyklé mokro. Vtom obviněný vstal a došel pro vatu, kterou následně podal dívce a řekl jí, aby se očistila. Poté řekl poškozené, aby se oblékla a mezitím jí vypsál recept. Ve chvíli, kdy recept dívce podával, se jí otázal, zdali již někdy byla s chlapcem. Při odchodu jí ještě vzkázal, aby přišla znovu, že jí opět něco dá.

Krátce poté co dívka přišla domů, svěřila se svým rodičům. Otec ji popadl a ihned s ní vyrazil k obviněnému lékaři, který všechno popřel. Ještě týž den odpoledne učinil otec poškozené udání na radu továrníka, u kterého byla jeho dcera zaměstnána a ještě týž den byla dívka ohledána soudními lékaři, kteří potvrdili, že se dívku někdo pokusil znásilnit.

¹⁴⁵ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 267/12.

¹⁴⁶ Tamtéž.

Obviněný popřel, že by s děvčetem dělal cokoliv nedovoleného a hájí se tím, že jí strkal prst do přirození pouze proto, aby si ověřil její zdravotní stav. Jeho výpověď však byla vyvrácena výpovědí další svědkyně paní Anny Kubištové, která vypověděla, že o něco podobného se MUDr. Čech pokoušel i v jejím případě, nicméně ona se ubránila, protože byla starší a zkušenější, a tak se lékař musel spokojit pouze s tím, že se dostal prsty do jejího přirození. Lékař byl tedy obžalován právem z trestného činu svedení osobu, kterou vyučuje nebo takovou, která je svěřena do jeho péče.

Hlavní přelíčení se konalo 26. července 1912 před c. k. krajským porotním soudem v Chrudimi. Obviněný byl nakonec zproštěn obžaloby.

Analýza případu Miloše Čecha a Marie Bělinové

V tomto případě je velmi ojedinělá profese pachatele. Doposud jsme se setkávali s případy, kdy z tohoto typu trestného činu byli obviněni pouze muži, kteří vykonávali svou profesi jako učitelé. Zde se poprvé setkáváme s fenoménem „lékaře násilníka“. Tento typ trestné činnosti není výjimečný ani v současnosti.¹⁴⁷

Obětí trestného činu znásilnění měla být patnáctiletá tovární dělnice Marie Bělinová. Trestní oznámení na lékaře podal otec poškozené, Josef Bělina. Ve spise se objevuje důležitá informace o tom, že to byla první návštěva lékaře bez doprovodu matky poškozené. Na první pohled se tedy mohlo zdát, že lékař využil právě této situace, kdy dívka přišla na kontrolu bez doprovodu matky, aby ji mohl sexuálně obtěžovat. Prvotní neuposlechnutí pobídky, aby si dívka sedla na pohovku, lze charakterizovat tak, že dívka měla strach.

Ze spisu je na první pohled jasně patrné, kdo učinil trestní oznámení na lékaře. To u většiny analyzovaných pramenů vůbec uvedeno nebylo nebo to vyplynulo až z detailního rozboru přiložených dokumentů. Otec poté, co se mu dívka svěřila, šel se svou dcerou rovnou za obviněným, který vše popřel. Rozhodl se na něj podat trestní oznámení, které učinil u soudu na radu továrníka, který zaměstnával jeho dceru.

Pokud by k činu došlo tak, jak vypověděla dívka během výslechu, jednalo by se zcela jistě o znásilnění. Ve spise je uvedeno: „...*cítila dobře, že to není prst,*“¹⁴⁸ a za chvíli ucítila

¹⁴⁷ Několik případů znásilnění z posledních let, kterého se dopustili lékaři na svých pacientkách: <https://www.idnes.cz/praha/zpravy/epilepsie-znasilneni-lekar-soud-motol.A200525_122044_praha-zpravy_zuf>; <https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/pacientka-obvinila-gynekologa-ze-znasilneni-pripad-resi-policie.A090629_190925_krimi_jba>; <<https://www.jcted.cz/lekare-z-protivina-vini-z-pokusu-o-znasilneni-v-ordinaci-ten-tvrdi-ze-ho-pacientka-vydira/>> [online, cit. 2020-06-10]

¹⁴⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 267/12.

„...na přirození a na stehnách nějaké mokro,“¹⁴⁹ což následně potvrdili i soudní lékaři, kteří ještě týž den konstatovali, že na dívce byl vykonán pokus soulože.

Při soudním líčení byla předvolána i svědkyně Anna Kubištová, která vypověděla, že i jí při návštěvě ordinace lékař obtěžoval, ale že se mu nakonec ubránila.

Za klíčové považuji skutečnost, že i přesto, že soudní lékaři u dívky shledali známky znásilnění, obviněný lékař byl zproštěn obžaloby. Obžalovaný lékař sice potvrdil, že dívce zastrčil prst do přirození, ale pouze za účelem, aby se přesvědčil, zdali se správně pohlavně vyvíjí a aby u dívky vyvrátil možnost těhotenství. Jakýkoliv úmysl ze sexuální deviace striktně popřel.

Z příložených dokumentů je patrné, že i přesto, že soudní lékaři na dívce shledali známky soulože, soud nakonec přihlédl k výpovědi obviněného lékaře, který se hájil tím, že dívku pouze preventivně prohlížel. Na košili dívky se dokonce našly stopy bílé tekutiny hrudkovité konzistence, přičemž se odborníci shodli, že se jedná o sperma. Je absurdní, že nikomu nepřipadalo podivné, že při běžné preventivní prohlídce pohlavního ústrojí došlo u dívky téměř k defloraci. Miloš Čech byl nakonec zproštěn obžaloby, protože soudní komise se usnesla, že vše bylo v souladu s preventivními lékařskými úkony.

Otec poškozené dívky požadoval alespoň náhradu škody ve výši 1000 K za zneužití své dcery, což soudní dvůr zamítl, protože obviněnému nebylo sexuální zneužití dokázáno.

¹⁴⁹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 630, evidenční značka Vr 267/12.

9) Pavel Alt obviněn z trestného činu zprznění

Obviněný Pavel Alt byl šestadvacetiletý obuvnický pomocník, který se narodil v *Siebenhirtenu* u Vídně, ale během vyšetřování bydlel ve Skutči. Byl katolického vyznání a svobodný.¹⁵⁰

Dne 5. srpna 1912 měl ve Štěpánovsku pro ukojení svých chlípných žádostí tělesně zneužít školačku Marii Luňákovou, narozenou 5. září 1901, které ještě nebylo 14 let. Obviněný měl školačku zavléci do svého bytu a sahat jí mezi nohy na její holé přirození, nejprve celou rukou, pak pouze prstem, který si namáčel ve vodě. Dotýkal se jí na stehnech, bříše a na přirození. Obviněný přiznal, že nebyl vůbec opilý a věděl, čeho se dopouští. Přiznal také, že věděl i o skutečnosti, že poškozené je teprve 11 let.

Hlavní přelíčení se konalo 5. září 1912 před c. k. krajským soudem v Chrudimi a pachatel byl odsouzen ke třem měsícům těžkého žaláře zostřeného jedním postem měsíčně. Do věznice v Chrudimi obviněný nastoupil 1. ledna 1913.

Analýza případu Pavla Alty a Marie Luňákové

Spis obviněného Pavla Alty a poškozené Marie Luňákové je oproti dalším analyzovaným spisům opravdu velmi skromný. Obsah spisů zřejmě nezávisel pouze na pisateli, protože mnoho spisů má stejný rukopis, ale spíše na množství důkazů a obsáhlosti výpovědí svědků. V tomto případě může být strohost spisu zapříčena i tím, že se obviněný k trestnému činu doznal.

Obviněný měl ve Štěpánovsku (část Týniště nad Orlicí) zneužít jedenáctiletou školačku.¹⁵¹ Vzhledem k velmi malému množství informací nevíme, v jakém vztahu byla poškozená s obviněným. Avšak díky tomu, že obžalovaný byl seznámen se skutečností, že dívka je teprve jedenáct let, je na místě se domnívat, že pachatel poškozenou dívku znal.

Velmi zajímavá je obhajoba obviněného, který nejen že se k činu přiznal, ale dokonce vyvrátil možnost, že by byl opilý a jednal pod pohnutím myslí následkem alkoholu.

Skutečnost, že je v obžalovacím spise zmíněno, že měl pachatel u postele sklenku s vodou, do které si namáčel prsty, kterými poté obtěžoval nezletilou dívku, si vysvětlují jako krok ke snazší manipulaci pro vstup do pohlavního ústrojí děvčete.

¹⁵⁰ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 403/12.

¹⁵¹ Tamtéž.

Pachatel obdržel trest ve výši 3 měsíců, který zohledňoval skutečnost, že pachatel použil k tělesnému zneužití dívky pouze prsty a také to, že se k činu doznal. V rámci komparace s ostatními analyzovanými případy se jedná o úměrný trest.

10) Josef Kopecký obviněn z trestného činu násilného smilstva

Obviněný Josef Kopecký byl osmnáctiletý hoch, který se živil jako čeledín v Platěnsku, nedaleko obce Moravany. Pocházel z Chocně a byl to svobodný katolík bez předchozí trestné minulosti.

Dne 1. srpna 1912 měl na železničním přejezdu poblíž Moravan tělesně zneužít patnáctiletou dělnici Annu Pekařovou. Poškozená pracovala jako dělnice na poli a 1. srpna 1912 ji správce cukrovaru poslal po osmé hodině večerní do cukrovaru, aby vyřídila zprávu vrátnému. Poškozená šla přes železniční most, kde potkala obviněného Josefa Kopeckého, kterého pozdravila a předešla. Po chvíli obviněný přidal do kroku a dostihl děvče. Dívku chytil rukama zezadu kolem pasu a stáhl ji násilím ze železničního náspu do příkopu vedle trati.

Poškozená začala křičet, z toho si však obviněný nic nedělal a povalil děvče na záda. Vytáhl jí sukni, poté své přirození a lehl si na dívku. Obviněný se na dívce pohyboval nahoru a dolů a obviněná cítila: „...že jí něco teklo po stehnech.“¹⁵² Poté si poškozený klekl, držel dívku jednou rukou a přikázal jí, aby držela, jinak, že ji píchne. Dívka využila této situace, vysmekla se pachateli a dala se na útěk.

Výpověď poškozené dívky dokládá svědectví Karla Kafky, který pracuje u železnice a toho dne měl službu u trati v Moravanech. Během jeho služby zaslechl asi 15 minut po osmé hodině ženský křik. Zanedlouho zahlédl poškozenou, která mu rozčilená sdělila, že ji chtěl jeden člověk znásilnit. Když poškozená došla domů, ještě celou věc vyličila plačky své matce. Matka se jí zeptala, zdali do ní něco „pustil,“ a poškozená odpověděla, že na stehna a na zástěru, ale jestli i do ní, neví.

Druhý den po činu se obviněný zmínil dělnicím v cukrovaru, které se ho ptaly, co měl s Pekařovou: „...že si to s ní jednou udělal.“¹⁵³ Během soudního přelíčení se obviněný ke svému činu přiznal a vypověděl: „...že stopořený úd svůj do přirození Anny Pekařové strkal, aby se vysemenil.“¹⁵⁴ Teprve poté, když byl „hotov“, se mu děvče vytrhlo a uteklo.

Při lékařském ohledání bylo zjištěno, že nedošlo k žádnému porušení panenské blány, ale lékaři nevyloučili, že by nemohlo dojít ke vstupu penisu pouze na okraj pochvy. Hlavní

¹⁵² Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 394/12.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ Tamtéž.

přelíčení se konalo 11. září 1912. Vzhledem k tomu, že během vykonání činu učinil obžalovaný poškozenou bezbrannou a neschopnou mu činit odpor, bylo usneseno, že je obžaloba udělena právem a obviněný byl odsouzen k jednomu roku žaláře zostřeného čtvrtletním postem. Do vězení nastoupil obviněný 15. října 1912.

Analýza případu Josefa Kopeckého a Anna Pekařová

Obviněný Josef Kopecký se živil jako čeledín, a tudíž velmi dobře věděl, jak funguje zemědělský rok a které práce je třeba zastat na poli počátkem srpna. Mohlo tedy jít pouze o náhodu, nicméně je na místě se domnívat, že si byl velmi dobře vědom toho, že se poškozená bude vracet ve večerních hodinách z polních prací cestou podél železniční trati zpět do cukrovaru.

Na první pohled se může zdát, že oběť pachatele neznala. V obžalovacím spise je však uvedeno, že se na poškozenou ptaly obviněného následující den dělnice v cukrovaru. Tudíž se mohlo jednat o společné známé jak poškozené, tak obžalovaného.

Ze spisu je jasně patrné, že se děvče snažilo bránit. Mimo fyzickou obranu dívka i křičela a snažila se pachateli vysmeknout, což se jí nakonec podařilo a dala se na útěk.

Výpověď poškozené podtrhuje svědectví Karla Kafky, který potvrdil, že krátce po osmé hodině večerní zaslechl dívku křičet a zanedlouho ji dokonce potkal. Dívka se mu svěčila s tím, že ji někdo znásilnil.

Velmi neobvyklá byla i reakce matky poškozené, která se nejprve zeptala, zdali obviněný do dívky něco „pustil“.¹⁵⁵ Matka tedy měla prvotně největší strach z dceřina možného těhotenství.

Spis nezaznamenal obhajobu obviněného, takže nevíme, zdali se k činu přiznal, či nikoliv, nicméně trest ve výši jednoho roku zostřeného čtvrtletním postem je v rámci komparace s ostatními případy opravdu velmi vysoký. Když vezmeme v potaz, že dívka byla starší čtrnácti let a nedošlo u ní k defloraci, je výše trestu v porovnání s ostatními případy neodpovídající.

¹⁵⁵ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 394/12.

11) Josef Šimek obžalovaný z trestného činu zprznění

Obviněným byl čtyřicetiletý recidivista Josef Šimek ze Svinné, což je malá obec nacházející se nedaleko České Třebové. Šimek byl svobodný katolík, živil se jako nádeník a v minulosti již byl trestán.

Dne 24. června 1912 si Amalie Papáčková (narozena 20. dubna 1902) hrála v zahradě manželů Čáslavkových ve Svinné, kde se právě sušilo seno. V té době byl u manželů Čáslavkových i obžalovaný, který pomáhal panu Čáslavkovi ve světnici navíjet přízi. Dle Antonína Čáslavky se obžalovaný ze světnice asi na půl hodiny vzdálil a šel na zahradu za poškozenou. Obžalovaný měl poškozené děvče nalákat do komory, že si tam lehnou na postel a on ji za to odmění třiceti haléři. Děvče žádosti pachatele nechtělo vyhovět, tak ji pachatel popadl za obě ruce, povalil na zem a zvedl ji sukni. Poté ji ohmatával na břicho a na přirození a následně jí strčil prst do přirození a několikrát s ním zahýbal. Když děvče začalo křičet, obžalovaný jí pustil a odešel zpět do světnice. Ještě týž den odpoledne lákal obžalovaný děvče znovu, aby s ním šla do polí, děvče však odmítlo.

Nedlouho poté 4. července přišel obviněný do bytu rodičů poškozené, kde děvče leželo zrovna nemocné a znovu ji sváděl, aby s ním šla do komory, že jí za to dá úplatu čtyřicet nebo padesát haléřů.

Při prvním výslechu se obžalovaný ke svému činu doznal a svoje konání sváděl na velkou míru opilosti. Nicméně při druhém výslechu popřel své původní doznání a omlouval se velkým rozrušením. Jeho druhá výpověď však byla popřena svědeckou výpovědí manželů Čáslavkových, kteří doznali, že pachatel byl dne 24. června viděn na zahradě s poškozeným děvčetem, které je dle školní správy pravdomluvné. Při výslechu matky poškozené bylo dokonce zjištěno, že se pachatel v minulosti již tázal její matky, zdali by nemohl její dceru „šmiknout“.¹⁵⁶

Vzhledem k tomu, že pachatel děvče dobře znal a věděl, že jí ještě nebylo 14 let, byla obžaloba na něj uvalena právem. Hlavní přelíčení se konalo 7. října 1912. Pachatel byl obžalován z trestného činu zprznění a trest mu by vyměřen v délce 3 měsíců těžkého žaláře a byl zostřen jedním postem za měsíc. Do věznice v Chrudimi nastoupil 7. ledna 1913.

¹⁵⁶ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 394/12.

Analýza případu Josefa Šimka a Amalie Papáčkové

Josef Šimek byl recidivistou, o čemž vypovídá i jeho neotřelé chování. Obviněný neměl snahu své jednání nikterak zakrývat a za děvčetem poprvé dokonce přišel i když věděl, že ho může pan Čáslavka vidět. Sledujeme zde opět snahu pachatele uplatit děvče za mravní zneužívání, a to jak při prvním, tak při druhém i třetím pokusu o sexuální obtěžování. Ze spisu není na první pohled patrné, zdali se úplata měla týkat spíše mlčenlivosti, nebo to měla být „odměna“ za poskytnutí sexuálního ukojení.

Dívka nechtěla první žádosti pachatele ihned vyhovět, ten se však nenechal odbýt a dívku přemohl silou. Děvče tak učinil zcela bezbranné, na což soudní komise také přihlédla.

Vztah pachatele a oběti lze v tomto případě definovat jako známí. Josef Šimek se živil jako nádeník a pobýval ve stejné obci jako poškozená. Vzhledem k tomu, že k jedné z žádostí mělo dojít přímo v domě, kde poškozená pobývala s rodiči, je celkem pravděpodobné, že to byl právě známý rodičů.

Výpověď pachatele nebyla jednotná a svou výpověď dokonce změnil. Poprvé své jednání prisuzoval k posilnění alkoholem, při druhé výpovědi své původní tvrzení popřel. Matka poškozené dokonce zmínila, že již dříve se jí obviněný ptal, zdali by nemohl její dceru „šmiknout“.¹⁵⁷ Tato skutečnost opět dokazuje, že pachatel měl velmi svérázné chování, když se zaměříme na to, že bezostyšně šel za matkou nezletilé dívky s otázkou, zdali by jí nemohl zneužít dceru. Zřejmě tedy k mravní deviaci inklinoval.

Pachateli byl vyměřen trest těžkého žaláře v délce třech měsíců, který měl být zostřen jedním postem za měsíc. Tento trest je v rámci komparace s ostatními případy odpovídající.

Jméno Josefa Šimka je v trestní knize v roce 1912 zmíněno celkem třikrát. Není však jisté, zdali se jedná o totožnou osobu, nebo pouze o shodu jmen.

¹⁵⁷ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 394/12.

12) Josef Dmýchal obžalován z trestného činu zprznění¹⁵⁸

Josef Dmýchal byl čtyřicetiletý recidivista, který žil v Přelouči. Byl katolického vyznání, svobodný, živil se jako košíkářský pomocník a v minulosti již byl trestán.¹⁵⁹

Obžalovaný měl během roku 1911 a na jaře roku 1912 tělesně zneužít tři děvčata, kterým ještě nebylo 14 let. Jmenovitě se jednalo o: pětiletou Marii Drahokoupilovou (narozenu 25. ledna 1907), sedmiletou Lubomíru Rumlovou (narozenu 15. října 1904) a sedmiletou Štěpánku Zámečnickovou (narozenu 17. listopadu 1904).

V roce 1911 měl obžalovaný poslat osmiletou školačku Štěpánku Zámečnickovou pro pivo a tabák. Když mu děvče nákup doneslo do jeho bytu v městském chudobinci v Přelouči, využil pachatel příležitosti a položil děvče na postel. Odkryl jí sukni a košilku a následně jí sahal na nohy, břicho a přirození za tím účelem, aby ukojil svůj pohlavní chtíč.

Z výpovědí dalších poškozených děvčat vychází najevo, že pachatel lákal neodrostlá děvčata pod různými záminkami do svého bytu v chudobinci a tam se dopouštěl různých nemravných činů.

V roce 1911 v košíkářské škole v Přelouči jednou položil dceru ředitele školy na slavník, odkryl jí sukni a strkal jí prsty do přirození. Děvče pak ještě jednou pozval do svého bytu, položil ji na postel a prováděl s ní totéž. Podobným způsobem zneužil i Marii Drahokoupilovou, které bylo 5 let. Ta přišla za ním do chudobince s výše zmíněnou Štěpánkou Zámečnickovou, kterou mezitím poslal pro pivo. Poté co Zámečnicková odešla posadil pětiletou Drahokoupilovou na židli a ukazoval jí svůj pohlavní úd, načež jí strkal úd mezi nohy.

Obviněný popírá svou vinu v případě Rumlové a Drahokoupilové, nicméně k obtěžování Zámečnickové se doznal. Byl odsouzen k těžkému žaláři na jeden měsíc, zostřeného dvěma posty za měsíc.

Analýza případu Josefa Dmýchala a několika nezletilých děvčat

Tento spis byl jako jediný při celé badatelské sondě značně poškozený. Listy byly velmi znehodnoceny, část spisu slepena, patrné byly i známky plísně. Ze spisu však vyplývá, že

¹⁵⁸ Spis je značně poškozený. Zřejmě na něj bylo něco vylito a spis se slepil a poškodil. Jsou patrné i známky plísně.

¹⁵⁹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 338/12.

čtyřicetiletý recidivista Josef Dmýchal byl obžalován z tělesného zneužívání několika nezletilých dívek, k nimž mělo dojít od poloviny roku 1911 až do začátku roku 1912.

Obviněný žil v bytě v přeloučském chudobinci, kam nezletilé dívky lákal pod nejrůznějšími záminkami. Jednou z nich byla prosba, aby mu došly na nákup a ten následně donesly do jeho bytu.

Josef Dmýchal se v minulosti živil jako košíkářský pomocník a zřejmě ještě částečně chodil vypomáhat do tamní košíkářské školy. Právě dcera ředitele košíkářské školy v Přelouči byla jednou z dalších obětí obviněného. K jejímu zneužití mělo dokonce dojít přímo v prostorách košíkářské školy. Následně ji měl pozvat ještě do svého bytu v přeloučském chudobinci, kde se měl také dopustit mravního zneuctění děvčete.

Obžalovaný Dmýchal striktně popřel zneužití všech třech děvčat. Doznal se pouze k tělesnému zneužití sedmileté Štěpánky Zámečnickové, kterou obviněný poslal pro pivo a tabák, a když se poškozená vrátila do jeho bytu, povalil ji na postel. Svůj pohlavní chtíč ukájel tím, že měl děvče osahávat na nahém těle.

Ve spise nevystupují žádní jiní svědci než zneužitá děvčata, takže zřejmě pro nedostatek důkazů a částečnému přiznání byl pachateli udělen trest pouze ve výši jednoho měsíce těžkého žaláře.

13) Ludvík Linhart obviněn z trestného činu zprznění

Obžalovaným z trestného činu zprznění byl i dvaatřicetiletý Ludvík Linhart, který se narodil v Litomyšli, ale později žil v Ústí nad Orlicí. Byl svobodný katolík a živil se jako pekařský pomocník.¹⁶⁰

Dne 22. července 1912 měl v Ústí nad Orlicí tělesně zneužít Marii Sedlatou, která se narodila 4. září 1908 a ještě tedy zdaleka nedovršila hranici čtrnácti let. Obviněný měl děvčátku nakázat, aby se položila na seno a poté vytáhl svůj pohlavní úd a dotýkal se jím na břiše poškozené tak dlouho, dokud obžalovaný nevyvrcholil.

Následující den po činu děvče ohledali soudní lékaři, kteří vydali dobrozdání, že děvče nejeví žádné známky zneužití. Pachatel se k činu přiznal a uvedl, že chtěl pouze ukojit svůj pohlavní pud a v žádném případě neměl v úmyslu proniknout do přirození čtyřletého děvčete. Nicméně v jeho počínání se daly shledat známky předsevzaté soulože, a tudíž byla jeho obžaloba opodstatněna.

Hlavní přelíčení se konalo 26. srpna téhož roku a pachateli byl vyměřen trest těžkého žaláře v délce trvání 4 měsíců, do kterého nastoupil 6. ledna 1913.

Analýza případu Ludvíka Linharta a Marie Sedlaté

Hned na úvod této analýzy nutno zmínit, že tento případ, ač s nejstručnějším obžalovacím spisem, má jedno velké specifikum. Pachatelem byl v tomto případě pekařský pomocník, který se dopustil mravnostního zneužití teprve čtyřleté dívky. Již při této informaci zůstává rozum stát. Mladičké děvče měl obviněný vylákat do seníku, kde se měla dívka položit na seno a pachatel měl ukojit svůj pohlavní chtíč tím, že se třel o dívčino obnažené tělo.

Při výslechu se obviněný k činu doznal, avšak popřel, že by měl v úmyslu s dívkou souložit. Hovořit o souloži ve spojitosti s tak mladým děvčetem je opravdu velmi těžko uvěřitelné, ač jak je z obžalovacího spisu patrné, ne nereálné.

Na celém případě je nejabsurdnější výše trestu. V rámci komparace s ostatními případy je sice výše trestu úměrná, ba dokonce možná i „vyšší“, než je tomu v obdobných případech, ale v porovnání s dnešními tresty je tato sazba téměř až úsměvná. Pachatel byl za zneužití dívenky odsouzen k trestu těžkého žaláře v délce čtyř měsíců, který vykonával ve věznicích v Chrudimi.

¹⁶⁰ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 387/12.

V současné době využívají psychologové při výslechu takto malých dětí, které se staly oběťmi sexuálního násilí tzv. demonstrační loutky. Jedná se o druh látkové panenky, na které děti ukazují, čeho se na nich pachatel dopustil. Vždy je však potřeba zohlednit individuální schopnosti dítěte a na jejich základě posuzovat důvěryhodnost výpovědi.¹⁶¹

¹⁶¹ KOVÁŘ, Petr. Sexuální agrese: Znásilnění z pohledu medicíny a práva, Praha 2008, s. 178-179.

14) František Stýblo obviněn z trestného činu pohoršení

Obviněný recidivista František Stýblo se narodil 4. května 1892 v Koudelově nedaleko Čáslavi. Byl svobodný, katolického vyznání, živil se jako čeledín v Čepí a v minulosti již byl trestán.¹⁶²

Dne 20. května 1912 měl kolem 3 hodiny ranní tělesně zneužít Františku Hubáčkovou, která se živila jako služka v Čepí. Obžalovaný měl doprovázet poškozenou ze zábavy v Čepí a cestou jí vyprávěl o jeho bratrovi, se kterým se poškozená dříve důvěrně stýkala. Obžalovaný vyzval poškozenou, aby ho doprovodila ještě dál a povídal jí o tom, že by si ji rád namluvil. Poškozená mu sdělila, že ho nechce, a tak ji pachatel vzal za krk a couval s ní do polí, až ji nakonec povalil do žita. Děvče se mu chtělo vytrhnout, křičela a kopala kolem sebe a na otázku, co s ní chce provést, jí odpověděl: „...že mu musí dát.“¹⁶³ Chtěl děvčeti vyhrnout sukni a lehnout si na ni, ale postižená se mu bránila, kopala kolem sebe a volala o pomoc. Nakonec se pachateli vytrhla a snažila se utéct, ten ji však dohonil a praštil s ní o zem, zacpal jí ústa, silně držel za krk a mačkal ji prsa. Nakonec jeden z dalších čeledínů zaslechl její křik a vyzval pachatele, aby ji pustil. Ten strnul a dal se na útěk.

Obviněná vypověděla, že nemůže doznat, zdali si pachatel rozepínal kalhoty a chtěl ji znásilnit, protože byla tma a nic neviděla.

Vzhledem k výpovědím svědků byl trestný čin klasifikován jako omezování osobní volnosti a svobody a hrubé porušení mravopoctnosti a stydlivosti. Obviněný byl tedy obžalován ze zločinu veřejného násilí a z přestupku proti mravopoctnosti.

Hlavní přelíčení se konalo 19. srpna 1912 a obžalovaný byl odsouzen k deseti dnům tuhého vězení, do výkonu trestu nastoupil 6. září téhož roku.

Analýza případu Františka Stýbla a Františky Hubáčkové

V tomto případě zachycujeme dvacetiletého mladíka, který se i přes svůj nízký věk opakovaně dopustil trestné činnosti. Obětí měla být jeho známá, kterou doprovázel v brzkých ranních hodinách z vesnické zábavy v Čepí. Přesný věk poškozené není v obžalovacím spise uveden, nicméně vzhledem k tomu, že se dívka živila jako služka a v obžalovacím spise je uvedeno, že se „důvěrně stýkala“ s bratrem pachatele, lze předpokládat, že dívka byla ve věku

¹⁶² Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 276/12.

¹⁶³ Tamtéž.

18 – 25 let. Ze spisu dále vyplývá, že pachatel vyzval Františku Hubáčkovou: „...*aby ho dále doprovodila.*“¹⁶⁴ Tento výrok se na mladého, slušně vychovaného muže, který doprovází slečnu časně z rána ze zábavy, rozhodně nehodí a do jisté míry to může odrážet povahu pachatele.

Obviněný se snažil dívce sdělit, že by si ji rád namluvil, ta však odmítala, což zřejmě pachatele vyprovokovalo k dalšímu nepřiměřenému jednání. Františku Hubáčkovou obžalovaný fyzicky napadl a povalil do pole. Opět zde sledujeme element snahy děvčete ubránit se pachateli a je zachyceno, že se oběť bránila, kopala a křičela o pomoc. Poškozená se dokonce Františka Stýbla tázala, co s ní chce provést, ten jí však odvětil stručně: „...*že mu musí dát.*“¹⁶⁵ Dívka pachateli odvětila, že mu nemůže „dát“, protože má „*svůj čas*“. To však pachatel přisuzoval pouze k ženské stydlivosti. Přesné znění ve spise: „...*nechce mu dát pouze z ženské stydlivosti.*“¹⁶⁶ Paradoxní byla výpověď poškozené, které vypověděla: „...*sice v tu dobu svůj čas měla, ale že myslí, že to obžalovanému neřekla, že mu nechtěla dát vůbec nikoliv.*“¹⁶⁷ Tato část svědecké výpovědi nemůže být považována za zcela věrohodnou, neboť jak by se pachatel jinak dozvěděl, že dívka byla zrovna v průběhu menstruačního cyklu, než za předpokladu, že mu to sdělila ona sama.

Snaha Františky Hubáčkové ubránit se obviněnému je z obžalovacího spisu zcela evidentní. Když se obviněný snažil dívce vyhrnout sukni, poškozená se dala na útěk. Obžalovaný se nechtěl snadno vzdát, děvče dostihl a znovu povalil na zem. Při opakovaném útoku již zacpal děvčeti ústa, aby nemohla křičet o pomoc, a držel ji silně za krk. Tento aspekt by se dal kvalifikovat i jako snahu dívku zardousit, ale zřejmě se jednalo pouze o umocnění nadvlády pachatele nad obětí.

Velmi specifická je návaznost mezi tím, že pachatel zacpal ústa oběti, aby se nemohla bránit, a skutečností, že dívku zaslechl křičet o pomoc čeledín Jan Kopecký, který se se svou dívkou také vracel z vesnické zábavy. Kolemjdoucí čeledín následně vyzval Stýbla, aby dívku pustil, ten se vylekal a z místa činu utekl.

Vzhledem k tomu, že k pokusu o znásilnění došlo u veřejné cesty, po které se daný večer vraceli lidé ze zábavy, mění svůj čin zcela charakter, a i přesto, že se původně mělo jednat o trestný čin násilného smilstva a mimomanželské soulože, nyní byl pachatel obviněn

¹⁶⁴ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 276/12.

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ Tamtéž.

¹⁶⁷ Tamtéž.

z trestného činu pohoršení proti veřejné mravopoctnosti. Ve spise je přímo uvedeno: „*Obžalovanému nic nepřitěžuje, naopak polehčuje mu ta okolnost, že jednal v prudkém hnutí mysli následkem požití lihových nápojů.*“¹⁶⁸ Nejen tedy, že se z obžaloby úplně vytratil motiv znásilnění oběti, ale polehčující okolností pachatele bylo jeho chování po požití alkoholu.

Za veřejné pohoršení dostal pachatel trest ve výši 10 dní, který patřil mezi nejnižší udělené tresty vůbec.

¹⁶⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 276/12.

15) Adolf Vašák obviněn z trestného činu svedení ke smilstvu

Obviněný Adolf Vašák se narodil 2. února 1861 ve Vysoké nad Labem a následně bydlel v Chotči, kde se zároveň živil jako správce školy. Byl ženatý a katolického vyznání.¹⁶⁹

Pachatel měl během svého působení v chotečské škole zneužít několik děvčat, které ještě nedosáhly věku čtrnáct let. Dle protokolu by se mělo celkem jednat o čtrnáct poškozených dívek.

Obžalovaný působil několik let v jednotřídní škole v Chotči jako správce a učitel. Všechna poškozená děvčata navštěvovala v různých letech školu v Chotči a všechna vypověděla: „...že se na nich obžalovaný dopouštěl různých smilných činů.“¹⁷⁰ Jedna z poškozených dívek, Anna Čapková, které bylo při výslechu již dvacet let, uvedla, že školní docházku v Chotči dokončila v roce 1905 a obviněný ji vyučoval asi po dobu šesti let. Když byla ve třetím oddělení výuky, stávalo se jí, že ji obžalovaný chytil za prsa a štípal. Jednou, když přišla do školy dříve, šel obžalovaný učitel za ní, a když před ním couvala, narazila do tabule. Učitel ji přitiskl zády k tabuli, chytil ji za prsa a tiskl ji k sobě. Děvče mu v obraně vyvrátilo prst tak, že mu otekl. Poškozená také vypověděla, že když byly na zahradě, častokrát ji při sázení chytil zezadu za prsa a to prý činil i ostatním děvčatům. Během výuky kreslení jí odkryl sukni nad kolena a dával jí svoje nohy mezi ty její, a když si to děvče nedalo líbit, práskl obviněný tužkou o lavici a odešel.

Poškozenou byla i dvacetiletá Marie Pospíšilová, která potvrdila, že když také navštěvovala třetí oddělení školy v Chotči, obviněný učitel ji často štípal do prsou, vyhrnoval sukni a ohmatával přirození tak, že to skoro vypadalo jako kdyby jí tam chtěl strčit prst. Dělo se tak prý celkem pravidelně, hlavně při opravování úloh z kreslení v kabinetu pana učitele.

Další poškozené dívky, které již školu v Chotči dokončily, také vypověděly, že během opravování výkresů v kabinetu jim pan učitel vyhrnoval sukni, vkládal jeho nohy mezi jejich a že je často chytil za prsa, hlavně když stály u tabule.

S těmito výpověďmi se ztotožnily i žákyně, které navštěvovaly školu v Chotči v letech 1911- 1912. I jim prý pan učitel při opravě výkresů v kabinetu vyhrnoval sukni, sahal jim na

¹⁶⁹ Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 632, evidenční značka Vr 186/12.

¹⁷⁰ Tamtéž.

kolena i na přirození. Vyloučily také, že by se tak stávalo omylem, třeba pro nedostatek místa v kabinetu nebo že by se jednalo náhodou, jelikož k tomu docházelo opakovaně.

Poškozená děvčata o tom mlčela proto, že jim to nakázal pan učitel a vyhrožoval jim, že zdali něco řeknou, že je potrestá. Děvčata mlčela také z toho důvodu, že se styděla.

V roce 1912 se celá věc začala projednávat díky svědectví poškozené Marie Čapkové, narozené 1. března 1899, tedy děvčeti, kterému ještě nebylo 14 let. Nicméně nakonec bylo zjištěno, že je poškozených děvčat tolik, že bylo podáno na učitele trestní oznámení. V průběhu disciplinárního řízení (započatého na jaře 1912) si však Marie Čapková nemohla vybavit, zdali jí sukni vyhrnul nohou nebo si ji omylem vyhrnula její rukou, takže připustila, že se mohlo jednat o náhodou. Tato skutečnost se však neshodovala s její soudní výpovědí, takže lze předpokládat, že se pouze obávala vypovídat před školním inspektorem. Školní inspektor se během řízení ptal žáků i žákyň, zdali se pan učitel choval jinak k žákům než k děvčatům. Odpověděli, že nikoliv. Nesouhlas může být vysvětlen tím, že se žactvo domnívalo, že se inspektor ptá pouze na případ Marie Čapkové a na jiné případy se pan inspektor neptal.

Obviněný nařčení popřel a vypověděl, že je to jen politická msta Františka Čapka, protože se během voleb v roce 1903 zdržel hlasování a František Čapek se díky tomu nedostal „*k veslu*“.¹⁷¹

Hlavní přelíčení se konalo 5. listopadu 1912 v Chrudimi a trestní řízení proti obviněnému Adolfovi Vašákovi bylo nakonec zastaveno, protože obviněný 7. listopadu 1912 zemřel.

Analýza případu Adolfa Vašáka

Případ chotečského učitele Adolfa Vašáka patřil mezi nejrozsáhlejší spisy. Obsáhlý byl jednak svým rozsahem, jednak také seznamem obětí, které zároveň sloužily jako svědci v tomto případě. Tento spis má několik prvenství, které začíná jednak s masivním počtem obětí, jelikož mezi zneužitými bylo uvedeno celkem čtrnáct dívek, dále se zde poprvé setkáváme se snahou pachatele obhájit se v závislosti na tehdejší politické situaci a také se jedná o první případ, kdy neznáme rozsudek, protože trestní řízení muselo být přerušeno z důvodu smrti obviněného.

¹⁷¹ Nejednalo se o jediný spor Adolfa Vašáka s Františkem Čapkem. Další spory byly zaznamenány u Okresního soudu v Pardubicích a jsou uloženy ve fondu Okresní soud Pardubice 1850 – 2012 ve Státním okresním archivu v Pardubicích.

Ke zneužívání dívek v chotečské škole mělo docházet soustavně zřejmě od roku 1905 až do roku 1912. První svědkyně případu totiž vypověděla, že dokončila školní docházku v roce 1905 a již tehdy se k ní Adolf Vašák choval nemravně. Nicméně učitel působil v Chotči od roku 1899, takže lze předpokládat, že jeho soustavné pohoršování děvčat započalo již mnohem dříve, pouze se oběti nemusely doznat ke skutečnosti, že byly zneužity. Přece jen mezi roky 1899 a 1912 je dlouhá časová prodleva a pokud mohl na počátku svého působení tělesně zneužít dívky, které byly těsně před ukončením školní docházky, v roce 1912 již mohly být matky a manželky a odhalení takové skutečnosti by jim v dospělosti mohlo způsobit nemalé nepříjemnosti.

Smilné jednání chotečského učitele vyšlo najevo až v roce 1912, kdy se dopustil mravního obtěžování Marie Čapkové. Marie Čapková se s chováním řídicího učitele svěřila rodičům, kteří celou věc předali tamnímu četnictvu. Nakonec se však ukázalo, že Adolf Vašák již v minulosti nemravně zneužíval i její starší sestru Annu Čapkovou, kterou se pokusil během školního vyučování chytit za prsa a tisknout blíž k sobě u tabule. Dívka se však bránila a učitel vyvrátila prst natolik, že mu otekl a omezil ho na hybnosti. Velmi pozoruhodná byla v tomto případě obhajoba obviněného, který oznamovatele a otce poškozené, který celou věc oznámil četnictvu, obvinil ze lži za tím účelem, aby se mu pomstil za to, že se při volbách v roce 1903 zdržel hlasování, čímž otci poškozené zamezil dostat se „k veslu“. Dá se předpokládat, že tehdejší politická situace byla poněkud svízelná a mnoho lidí si skrze ní mohlo vypořádávat své mezilidské vztahy. Nicméně od voleb v roce 1903 uplynulo do obžaloby celých devět let, tudíž mi mstivé jednání Františka Čapka nepřipadá pravděpodobné. Z příložených dokumentů obžalovacího spisu víme, že se nejednalo o první spor Adolfa Vašáka s Františkem Čapkem a jejich pře jsou zachyceny ve fondu Okresního soudu Pardubice, uloženého ve Státním okresním archivu v Pardubicích.

Nemáme dochovanou zmínku o tom, že by se Adolf Vašák některé z děvčat pokusil znásilnit a jeho dlouhodobé nemravné chování spočívalo hlavně v osahávání děvčat pod sukněmi na nohou a přirození nebo štípání do prsou. Dokonce se nemravných činů dopouštěl i při pracích na zahradě a opakovaně i v jeho kabinetu, kam děvčata docházela na opravu školních úloh.

Žákyním vyhrožoval potrestáním, pokud se o něčem, co s nimi provádí, někomu zmíní. Když celá věc vzešla najevo, byla do školy povolána disciplinární komise. I přesto, že se již vědělo, že Marie Čapková nebyla zdaleka jedinou obětí, komisi zajímal pouze její případ. Když se dokonce inspektor zeptal, zdali má Adolf Vašák rozdílné chování k žákům a žákyním, žactvo

vypovědělo, že nikoliv. Výpověď u disciplinární komise výše zmíněné Marie Čapkové se v drobných detailech rozcházela s tím, co dívka vypověděla u prvního soudního výslechu, ale v samotném obžalovacím spise je uvedeno, že se zřejmě dívka před inspektorem styděla.

Obviněný Adolf Vašák se ke svému činu nepřiznal a neustále opakoval, že je to pouze politická msta otce poškozené. Soudní líčení se konalo 5. listopadu 1912 a trestní stíhání Adolfa Vašáka bylo 7. listopadu 1912 zastaveno, jelikož obžalovaný zemřel.

16) Josef Šilar obviněn z trestného činu zprznění nezletilých dívek

Obviněný recidivista Josef Šilar se narodil 15. dubna 1850 v Nepomuku a živil se jako výměnkář. Byl evangelického vyznání, vdovec a v minulosti již trestaný.¹⁷²

Dne 13. července 1912 měl obviněný v lese u Nepomuku tělesně zneužít desetiletou Annu Faltejskovou, narozenou 17. července 1902 a jeho osmiletou vnučku Františku Šilarovou, narozenou 25. června 1904, tedy děvčata, která ještě nedovršila věku čtrnácti let.

Děvčata se vydala 13. července do lesa u Nepomuku na borůvky a spolu s Františkou Šilarovou šel i její dědeček. Během trhání borůvek řekla Františka svému dědečkovi: „...*aby vytáhl čurýnka a strčil ho jí a Anně do čurynky.*“¹⁷³ Obviněný tedy přistoupil ke kamarádce své vnučky, vyhrnul jí sukni a sáhl jí na přirození. Potom ji převalil na záda do borůvčí, vytáhl z kalhot své přirození, lehl si na ni a strkal jí přirození mezi nohy. Když děvče vykřiklo, obviněný vstal a přistoupil ke své vnučce, kterou také povalil na záda a strkal jí pohlavní úd mezi nohy. V tu chvíli byl přistižen rolníkem Františkem Motlem, který viděl, jak obviněný leží na své vnučce po pás odkryté. Když obžalovaný spatřil rolníka Motla, vstal, popotáhl si kalhoty a otázal se ho, zdali jde na houby. Když se svědek Motl mlčky vzdálil, povalil obviněný obě děvčata na zem, vytáhl znovu své přirození a položil se vždy na některé z děvčat a klátil sebou. Ani jedno z děvčat však nepomokřil.

Obě děvčata byla prohlédnuta soudními lékaři, kteří neshledali žádné porušení jejich genitálií a také vyloučili, že by došlo k souložili nebo jen k pokusu o ni. Ani jedno z děvčat nedosáhlo čtrnáctého roku věku, což musel obviněný dobře vědět, nicméně vzhledem k tomu, že obviněný nevyvrcholil a genitálie obou děvčat byla shledána zcela intaktní, nebylo tedy prokázáno, že by obviněný měl v úmyslu s děvčaty souložit. Vnučka obviněného vypověděla, že ji přirození trochu pobolívalo, což bylo posuzováno jako čistě subjektivní dojem.

Obviněný trestný čin nepopřel, ale hájil se tím, že ten den vypil litr kořalky a nevěděl co dělá. Připouští však, že pomáhal děvčatům pomazávat jejich přirození borůvkami. Skutečnost, že by obviněný vypil litr kořalky, nebyla potvrzena, neboť sám obviněný o sobě tvrdil, že byl jen trochu opilý, což potvrdil i svědek – rolník Motl, tudíž obviněný musel vědět, co činí.

¹⁷² Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 632, evidenční značka Vr 453/12.

¹⁷³ Tamtéž.

Hlavní přelíčení proti Josefu Šilarovi se konalo 28. října 1912 v Chrudim. Při přelíčení nebylo shledáno polehčujících okolností a naopak obviněnému přitížilo, že trestný čin opakoval. Nakonec byl Josefu Šilarovi vyměřen trest v délce trvání šesti týdnů a do výkonu trestu obviněný nastoupil 16. prosince 1912.

Analýza případu Josefa Šilara

Pokud bych z pramenného vzorku měla označit jeden případ, který mně nejvíce utkvěl v paměti, byl by to právě případ recidivisty Josefa Šilara. Obžalovací spis byl neobvyklý od samého začátku a hlavně se odlišoval od všech ostatních tím, že se obviněný Josef Šilar hlásil jako jediný ze všech k evangelické víře, nikoliv k víře katolické, jako tomu bylo u všech ostatních pachatelů.

Nejdůležitější je zaměřit se na tu část spisu, kde je reflektováno, jak vůbec k trestnému činu zprznění došlo. Josef Šilar tak učinil na popud své vnučky, která dědečka pobízela: „...*aby vytáhl čurýnka a strčil ho jí a Anně do čurynky.*“¹⁷⁴ Zde bych se ráda pozastavila a věnovala tomuto sdělení větší pozornost. Pokud opomeneme, že osmiletá dívka již věděla, co si má její dědeček s pohlavním údem počít, je absurdní, že Josef Šilar výzvě své vnučky vyhověl a nejen její kamarádku, ale nakonec i svou vnučku tělesně zneužil. Skutečnost, že když šel okolo kolemjdoucí František Motl, obžalovaný si pouze zapnul poklopec a dal se se svědkem do hovoru o tom, jak se daří houbám, pouze umocňuje absurditu celého případu.

Vzhledem k tomu, že obviněný byl v úzkém příbuzenském vztahu s jednou z poškozených, dá se zcela jistě tvrdit, že byl seznámen s nezletilostí obou dívek. Při ohledání dívek soudními lékaři nebylo zjištěno žádných známek pohlavního narušení ani u jedné z nich, což však nevylučuje, že obviněný měl v úmyslu s dívkami souložit. Jednalo se tedy pouze o další z případů, kdy se obžalovaný snažil ukojit třením svého pohlavního údu o těla nezletilých dívek s tím rozdílem, že v tomto případě pachatel na oběti nevyvrcholil.

I přesto, že v tomto případě neshledáváme snahu pachatele přisuzovat své chování pohnutí mysli na základě požití lihovin, byl Josefu Šilarovi vyměřen trest v délce šesti týdnů tuhého vězení, který byl dle obžalovacího spisu ještě přiosťřen tím, že se dopustil opakovaně tělesného zneužití nezletilých dívek. V soudním spise naprosto postrádám poznámku o tom, že se pachatel do jisté míry dopustil i zprznění krve, protože chlípně obtěžoval svou vnučku.

¹⁷⁴ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 632, evidenční značka Vr 453/12.

Zřejmě by se musel dopustit přímé penetrace dívenky, aby tato skutečnost byla ve spise
zohledněna.

17) Jaroslav Opa obžalován z trestného činu zprznění

Obviněný Jaroslav Opa se narodil 22. května 1895 ve Chvojně, byl katolického vyznání, svobodný a byl obuvnickým učněm.¹⁷⁵

Ve dnech 19. a 21. srpna 1912 měl pro ukojení svých chlípných žádostí tělesně zneužít jedenáctiletou Annu Baladovou, narozenou 10. prosince 1901, tedy děvče, které ještě nedosáhlo čtrnácti let.¹⁷⁶

Obviněný se doznal, že dne 19. srpna 1912 dopoledne šel za poškozenou do panské zahrady ve Chvojně a že ji tam chytil za ramena, položil na hrušku ležící na zahradě, vyhrnul jí sukni, vytáhl z kalhot svůj ztopořený pohlavní úd a strkal jí ho mezi nohy poblíž přirození. Tento čin vyrušil nějaký muž, který šel kolem. Dva dny poté spolu trhali na stejné zahradě trávu pro králíky a pachatel využil příležitosti a znovu děvče povalil, lehl si na ni, roztáhl jí nohy a pohyboval se na ní tak dlouho, dokud se v zahradě neobjevil obecní tajemní a děvče i pachatele zahnal.

Poškozená vypověděla, že se domnívá, že jí pachatel vnikl pohlavním údem do přirození, což obviněný popřel. Byla proto prohlédnuta soudními lékaři, kteří vyloučili jakýkoliv pokus soulože, neboť panenská blána nebyla vůbec porušena. Z jejich prohlášení vyplývá, že pachatel jednal pouze pro ukojení svých chlípných žádostí jinak než souloží, což potvrzuje i skutečnost, že pachatel ani jednou nevyvrcholil. Nicméně vzhledem k tomu, že pachateli bylo dobře známo, že poškozené nebylo ještě 14 let, byla na něj obžaloba uvalena právem.

Hlavní přelíčení se konalo 18. října 1912 v Chrudimi. Pachateli byl udělen trest žaláře na 6 týdnů. Pachateli dopomohly posudky, že se doposud choval slušně a ani ve škole s ním nebyly větší kázeňské problémy. Do věznice obviněný nastoupil 10. dubna 1913.

Analýza případu Jaroslava Opy a Anny Baladové

Případ Jaroslava Opy a Anny Baladové můžeme snadno komparovat s předchozím případem, ve kterém se recidivista Josef Šilar dopustil pohlavního ukojení na dvou nezletilých dívkách, přičemž jedna z dívek byla jeho vnučka, za což pachatel obdržel trest ve výši šesti týdnů. V tomto případě se sedmnáctiletý mladík, v minulosti bez větších kázeňských problémů,

¹⁷⁵ Protokol ještě doplňuje informace, že byl „zachovalý“.

¹⁷⁶ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 632, evidenční značka Vr 443/12.

dopustil tělesného zneužití jedenáctileté Anny Baladové, kterou dvakrát povalil na zem a strkal jí svůj pohlavní úd mezi nohy, za což mu byl vyměřen trest také ve výši šesti týdnů. V případě Josefa Šilara byla tato sazba ještě zprísněna tím, že se činu dopustil opakovaně. U obviněného obuvnického učně Jaroslava Opy také sledujeme opakovaný pokus o ukojení chlípných myšlenek, nicméně mladík v minulosti trestán nebyl a nebyl plnoletý. Je zde tedy jasně patrné, že míra uvalených trestů nezávisela na spáchané trestné činnosti, ale byla ovlivněna i dalšími faktory. V případě Jaroslava Opy se také mohlo jednat o „vyšší“ trest z důvodu, aby se mladík ponaučil a do budoucna se kriminálnímu chování vyhýbal.

Obviněný se učil u svého otce Josefa Opy na obuvnického pomocníka. Dle výpovědi svědků byl velmi pečlivý a svému otci pomáhal vydělávat peníze, protože měl další čtyři sourozence. Matka obviněného vypověděla, že se její syn dobře učil, za děvčaty se neotáčel, a když se dozvěděla, čeho se syn dopustil, své matce se přiznal a choval se kajícně.¹⁷⁷

K obžalovacímu spisu je dodatek, který nese název: *Záležitosti doporučení milosti Františka Opy*.¹⁷⁸ V tomto dokumentu je výčet kladných vlastností obviněného, na jehož základě by mělo být pravděpodobné, že se chlapec činu dopustil pouze díky mladistvé nerozvážnosti a „pohlavnímu pudu“. Lékaři, kteří obviněného ohledali, dokonce konstatovali: „...že neodpovídá jeho věku 17 let, naproti tomu jest u něho pohlavní pud velmi čilý a více vyvinut, než jak fyziologicky normálně bývá.“¹⁷⁹ Dále dodali, že se u hochy tyto „pohlavní pudy“ více projevují, čemuž on svou vůlí zabránit nemůže, a jeho nápravě dopomůže právě pouhá kajícnost. Trest v žaláři by prý mohl narušit jeho psychické zdraví.

Žádost o udělení milosti byla podána Krajským soudem v Chrudimi a adresována Vrchnímu soudu zemskému v království Českém. Vzhledem k tomu, že se dochoval zápis o nástupu obviněného do věznice v Chrudimi 10. dubna 1913, lze přepokládat, že žádosti o prominutí trestu vyhověno nebylo. V porovnání s jinými soudními spory nebyla ani prodleva mezi spácháním činu a nástupu do věznice nikterak neobvyklá. Mezi soudním procesem a nástupem do vězení, včetně administrativní prodlevy s žádostí o milost, uběhly pouze čtyři měsíce.

¹⁷⁷ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 632, evidenční značka Vr 443/12.

¹⁷⁸ Tamtéž.

¹⁷⁹ Tamtéž.

18) František Starý a Marie Stará obvinění z trestného činu zprznění krve

Obviněný recidivista František Starý se narodil 23. března 1854 v Litomyšli, kde také žil a živil se jako nádeník. Byl vdovec, katolického vyznání a v minulosti již byl trestán. Jeho dcera Marie Stará se narodila v Litomyšli 14. listopadu 1883, byla svobodná, katolička, živila se jako dělnice v Litomyšli a dříve již byla také trestána.¹⁸⁰

Obviněný bydlel společně se svou dcerou v Litomyšli, a zatímco on přespával na půdě, jeho dcera spala v obytné světnici v přízemí domu. Jednou v létě 1911 vstal obviněný velmi brzy a sešel dolů do světnice, kde spala jeho dcera. Své dceři vyhrnul sukni a košili, vložil svůj ztopořený úd do rodidel své dcery a nějakou dobu s ním pohyboval. Obviněný se ke svému činu doznal a jeho dcera vypověděla, že si je vědoma toho, že s ní otec souložil, nicméně tvrdila, že se tak stalo bez jejího svolení a vědomí, jelikož když otec vstoupil do světnice, tak ještě spala. Ve chvíli, kdy ucítila na sobě nějaký pohyb, odstrčila svého otce a ptala se jej: „*Co to děláš?*“¹⁸¹ Její výpověď potvrdil i její obviněný otec.

Její výpověď má však určité nejasnosti. K celé události mělo dojít ráno, kdy Marie Stará již nemohla být v tvrdém spánku nebo se musela vzbudit ve chvíli, kdy otec vstoupil do světnice, nebo v momentě, kdy jí vyhrnoval sukni. Nejasnosti ve výpovědi dále potvrdila i výpověď svědkyně, která bydlela se Starými v jednom domě. Ta vypověděla, že než mělo dojít k souloži, slyšela vrznout dveře a následně tlumený hovor. Poté za ní přišel její manžel a sdělil jí, že zahlédl Starého souložit s jeho dcerou.

Marie Stará také při jednom z výslechů uvedla, že hned, jak při souloži procítila, napomenula otce, ten však mezitím soulož skončil a odešel, aniž by ho Stará od sebe odstrčila.

Z okolností tedy vyplynulo, že Marie Stará nebyla při souloži ani tak bezbranná, jak vypověděla, ani bez vědomí, jak uvedla, ale že musela vědět, co s ní otec provádí.

Hlavní přelíčení se konalo v lednu 1912 v Chrudími a zatímco Marie Stará byla nakonec zproštěna obžaloby, její otec František Starý byl odsouzen k trestu dva měsíce žaláře, do jehož výkonu nastoupil 6. dubna 1913.

¹⁸⁰ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 632, evidenční značka Vr 603/12.

¹⁸¹ Tamtéž.

Analýza případu Františka Starého a jeho dcery

Prvenství tohoto případu spočívá v tom, že se jedná o jediný pramenný vzorek, který zahrnuje spáchání trestného činu zprznění krve. Zajímavé je, že původně byli z trestného činu obžalováni oba účastníci, tedy osmapadesátiletý František Starý a jeho devětadvacetiletá dcera Marie. Rozsudek však padnul pouze u Františka Starého a jeho dcera byla nakonec zproštěna obžaloby. V předkládané práci je vždy uvedeno, že pachatelé byli pouze mužského pohlaví. V tomto případě je však jediná výjimka, kdy byla mezi obviněnými i žena, nicméně vzhledem k tomu, že byla nakonec zproštěna obžaloby, do celkových statistik není zahrnuta (tudíž byli pachatelé pouze muži).¹⁸²

Důležité je také zmínit fakt, že jak František Starý tak jeho dcera Marie, byli v minulosti již trestáni. Opět obžalovací spis neobsahuje zmínku o jejich předchozí trestné činnosti, nicméně vzhledem ke kriminální minulosti u otce i dcery se dá předpokládat, že se jednalo o dysfunkční rodinu.

František Starý byl vdovec a k tělesnému obcování s dcerou se doznal zřejmě proto, že celá situace měla dva očitě svědky, kteří také kriminální čin ohlásili. Jednalo se o Janu Plocovou a Jana Kiesewettera, kteří společně s obviněnými pobývali na statku v Litomyšli. Zatímco svědci vypověděli, že ještě před tím, než k pohlavnímu styku došlo, zaslechli hlasy jak obviněného Františka Starého, tak jeho dcery Marie. Tato skutečnost by vypovídala o tom, že když otec vstoupil do světnice, Marie Stará nespala a o příchodu otce věděla. To však Marie Stará striktně vyvrací a dodává, že ví, že s ní otec souložil, ale k tomuto zjištění dospěla až ve chvíli, kdy ji vzbudil nějaký pohyb na její posteli a ihned se začala otcí bránit. Její výpovědi vždy nebyly totožné a rozcházely se v řadě detailů. Při jednom z výslechů dokonce Marie Stará uvedla, že když zjistila, co s ní otec provádí, napomenula ho, aby toho nechal, a on odešel. Při jednom z výslechů zase uvedla, že se vzbudila až když jí otec vyhrnoval sukni, protože bylo nad ránem a ona už neměla tvrdý spánek.

Z protokolů tedy není zcela jasné, zdali se Marie Stará podílela svévolí na trestném činu zprznění krve, nicméně soud ji nakonec zprostil obžaloby. František Starý byl nakonec odsouzen k těžkému žaláři v délce trvání dvou měsíců. Pokud se zaměříme na nejasnosti ve výpovědích jeho dcery a na skutečnost, že jeho dceři bylo téměř třicet let, jednalo se o poměrně vysoký trest, který si pachatel odpykal v chrudimské věznici, do níž nastoupil 6. dubna 1913.

¹⁸² Problematice ženské kriminality v „dlouhém“ 19. století se podrobněji věnuje Stanislava Musilová v knize *Žena za katrem* (Ústí nad Labem, 2019).

19) Bohumil Novotný obviněn z trestného činu násilného smilstva

Dalším obviněným byl sedmnáctiletý Bohumil Novotný, který se narodil 6. dubna 1895 v Habrouči a následně žil v obci Louka, nedaleko Nasavrku. Byl svobodný katolík a živil se jako kameník ve Skále u Chrasti.¹⁸³

Dne 26. září 1912 se měl obžalovaný na silnici mezi Vrbatovým Kostelcem a Habroučí dopustit pod pohrůzkou násilí násilného smilstva na jednadvacetileté Marii Duškové. Poškozená šla na večer po 5. hodině odpolední na silnici mezi Skálou a Vrbatovým Kostelcem, kde potkala obviněného Bohumila Novotného, který ji přešel bez pozdravu i přesto, že se dobře znali. Vzhledem k tomu, že obviněný měl nálepku muže děvčatům nebezpečného, přidala poškozená do kroku. Když prošla Vrbatův Kostelec, zpozorovala, že za ní někdo rychlým krokem spěchá, a když se otočila, uviděla obviněného Bohumila Novotného. Poškozená měla strach a přešla na druhý kraj silnice, nicméně totéž uskutečnil i obviněný, doběhl ji a chytil ji zezadu za sukni a snažil se ji strhnout k zemi.

Marie Dušková vypověděla, že jí obžalovaný při tom zápase sahal pod sukni a na přirození, přičemž mu řekla: „...že je to znásilnění.“¹⁸⁴ Hned začala volat o pomoc, nicméně obviněný jí řekl, aby nekřičela, že ji to není nic platné, že jí stejně nikdo neuslyší. Při zápase se poškozené podařilo vyškubnout, přeskočit škarpu a utéct do pole. Obviněný se rychle zvedl a utíkal za ní, což poškozená spatřila a vběhla zpět do silnice, nicméně i tam ji obviněný pronásledoval. Na silnici poškozenou opět obviněný chytil za ruce a snažil se ji povalit na zem. Poškozená volala o pomoc a bránila se všemi možnými způsoby, což ji vysílilo a klesla na kolena, čehož pachatel využil, chytil ji za pas a vtáhl do škarpy podél silnice. Ve škarpe ji povalil na znak, lehl si na ni odkryl jí sukni a roztáhl jí nohy a svůj ztopořený úd strčil do jejího přirození.

Žena se pachateli znovu bránila, křičela a volala o pomoc, načež jí obviněný vyhrožoval, že jestli bude křičet, že ji „zabije“. Poškozená křičet nepřestala a obviněnému odpověděla: „...aby ji teda zabil,“¹⁸⁵ načež jí pachatel zacpal ústa zástěrou, aby nemohla křičet. Znovu se pachatel snažil vpravit svůj pyj do jejího přirození a poškozená se mu jeho snahy snažila překazit tím, že sebou škubala. Z nekonečného zápasu však byla tak znavena, že omdlela, takže

¹⁸³ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 633, evidenční značka Vr 491/12.

¹⁸⁴ Tamtéž.

¹⁸⁵ Tamtéž.

se obviněnému konečně podařilo vpravit svůj úd částečně do přirození poškozené, začal ji hubičkovat a pohyboval se na ní jako při souloži.

Tento čin však trval jen chvíli, protože pachatel zaslechl kroky Václava Hřebíka, který přicházel ke škarpě, rychle se tedy zvedl a utekl. Svědek Václav Hřebík pomohl vstát zneužitě ženě a odvedl ji domů.

Při výslechu poškozená udala, že před tímto činem ještě s nikým „*neobcovala*“ a že necítila výtok semene obviněného do svých rodidel, nicméně doma zaznamenala několik krvavých skvrn na své košili. Soudní lékaři, kteří poškozenou ohledali, uvedli, že panenská blána byla v dolní střední části roztržena a podali dobrozdání, že u tohoto nálezu je na místě domnívat se, že došlo k násilnému vpravení tvrdého tělesa do přirození poškozené. Dále dodali, že její tvrzení o násilí na ní spáchaném je věrohodné, protože její genitálie jsou jinak zcela intaktní a nedokazují, že by před touto událostí došlo u poškozené k pohlavnímu aktu.

Obviněný se ke svému činu doznal, zejména tedy k tomu, že násilím přemohl Duškovou za tím účelem, aby s ní vykonal soulož. Přiznal se i k tomu, že se mu podařilo svůj pyj částečně vložit do přirození poškozené, že na ní vykonal pár pohybů, ale doznal, že semeno nevyšlo, protože soulož přerušil ve chvíli, kdy za sebou zaslechl nějaké kroky. Obviněný však popřel, že by poškozené vyhrožoval zabitím, nicméně poškozená byla na základě svědectví prohlášena za pravdomluvnou.

Hlavní přelíčení se konalo 9. prosince 1912 u krajského soudu v Chrudimi. Obžalovaný byl odsouzen ke třinácti měsícům těžkého žaláře, zostřeného jedním postem měsíčně. Do výkonu trestu pachatel nastoupil 8. dubna 1913 a svůj trest vykonával v mužské věznici na Pankráci.

Analýza případu Bohumila Novotného a Marie Duškové

Na úvod analýzy tohoto případu je žádoucí zmínit prvenství, kterým tento případ disponuje. Jedná se o jediný případ z komplexního pramenného vzorku, kdy oběť byla starší než pachatel. Zatímco Bohumilu Novotnému bylo teprve sedmnáct let, Marie Dušková byla jednadvacetiletá vyšívačka prádla z Habrouče, která se s obviněným velmi dobře znala. V obžalovacím spise je přesto uvedeno, že Marie Dušková přešla pachatele bez pozdravu, protože měl nálepku muže „*ženám nebezpečného*“.¹⁸⁶

¹⁸⁶ Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 633, evidenční značka Vr 491/12.

V tomto případě je doložena i poměrně rozsáhlá snaha oběti ubránit se pachateli. Tu reflektuje hlavně ta část spisu, kde je detailně uvedeno, jak se poškozená snažila Novotnému nejprve utéct do pole, následně vyškubnout, jak volala o pomoc a jak ji nakonec snaha ubránit se vysílila natolik, že klesla na kolena a následně omdlela, což pouze odráží skutečnost, jaké fyzické i psychické vypětí to pro poškozenou muselo být. Sledujeme zde i snahu pachatele ženě vyhrožovat zabitím, ta však ve stádiu momentální rezignace pachateli odvětila: „...*aby ji teda zabil.*“¹⁸⁷ Také se zde poprvé za celou dobu setkáváme s pojmem *znásilnění*. Zatím tento termín nebyl využit v úřední rovině, nýbrž ho použila sama poškozená, která tak označila chování Bohumila Novotného.

Fyzického i psychického selhání oběti poškozený využil a pokusil se do dívky vpravit svůj pohlavní úd, což se mu podařilo pouze částečně a pouze do doby, než šel okolo svědek případu pan Václav Hřebík, který následně poškozenou dovedl domů.

Marie Dušková u soudu uvedla, že ještě nikdy žádného muže neměla, tudíž měla být pohlavně zcela neporušena. Soudní lékaři při ohledání poškozené zjistili trhliny na její panenské bláně, tudíž i přes to, že se pachateli nepodařilo vpravit celý pohlavní úd do jejího přirození, došlo k defloraci. Intaktnost rodidel potvrzovala, že tento čin byl prvním pokusem o pohlavní styk s obětí.

Obžalovaný Bohumil Novotný se k trestnému činu přiznal a potvrdil, že ženu přemohl násilím a nevyvrcholil proto, že zaslechl kroky Václava Hřebíka. Popřel však, že Marii Duškově vyhrožoval zabitím, na což však soud již nebral zřetel.

Za jeho chování mu byl nakonec udělen trest ve výši třinácti měsíců tuhého vězení zostřeného jedním postem za měsíc. Jedná se o jeden z nejvýše udělených trestů vůbec. Zřejmě bylo přitěžující okolností, že se pachatel snažil Marii Duškovou přemoci několikrát a ženu v bezvědomí nakonec defloroval. Nicméně vzhledem k věku oběti (21 let) a skutečnosti, že pachatel nevyvrcholil, je v rámci komparace s ostatními případy trest až neúměrně vysoký (viz případ č. 8, kdy MUDr. Čech téměř defloroval dívku při lékařské prohlídce a byl nakonec zproštěn obžaloby, protože se prý jednalo o následek neomaleného lékařského vyšetření). Nepříliš obvyklé je i místo výkonu trestu. Pachatel svůj trest vykonával ve věznici na Pankráci, kde trest ze všech obviněných vykonával pouze výše zmíněný Bohumil Novotný a dále Tomáš Vajčner (viz případ č. 30).

¹⁸⁷ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 633, evidenční značka Vr 491/12.

20) František Kulštejn obviněn z trestného činu násilného smilstva

Obžalovaný byl pětadvacetiletý František Kulštejn, který se narodil 29. května 1887 v Solnici u Rychnova nad Kněžnou, byl katolického vyznání, svobodný a živil se jako cihlářský dělník.¹⁸⁸

Dne 10. října 1912 měl obviněný přijít do bytu cihlářského dělníka v Hrochově Týnci, kde byla zrovna sedmnáctiletá švadlena Františka Strachová sama a starala se o malé děti. Obžalovaný poslal Františku pro tabák a čtvrt litru silné kořalky. Poškozená koupila čtvrt litru „višňovky“ za 44 haléřů a na žádost obviněného jí asi čtvrtinu vypila. Na jeho požádání zakoupila i rum za 28 haléřů a i z toho se asi třikrát napila. Následkem rychlého požití takového množství alkoholu se poškozená velmi rychle opila tak, že upadla do úplného bezvědomí. Poškozená tedy byla úplně bezbranná, vydána úplně na pospas moci obviněného, který jejího stavu využil „*způsobem hnusným*“.¹⁸⁹

Obviněný přiznal, že tělesně obcoval s poškozenou na posteli a připouští, že byl také úplně opilý a nevěděl, co činí, nicméně přiznal, že poškozená mu k tomuto činu nedala žádný podnět. Poškozená doznala, že byla úplně opila v bezvědomí, z něhož se probrala až v 10 hodin večer a že až tehdy zjistila, že na ní obviněný musel vykonat soulož, ale až po tom, co upadla do bezvědomí, protože předtím proti ní poškozený nic nepodnikal. Poškozená byla vyhodnocena jako osoba pravdomluvná a hodnověrná a její tvrzení bylo podpořeno výpovědí další svědků.

Svědci doznali, že když kolem 7. hodiny odpolední vstoupili do místnosti, spatřili poškozenou, jak leží na zemi pod postelí obličejem směrem k zemi tak, že jí nohy vyčnívaly. Poškozená těžce dýchala, chrčela a nemohla přijít k vědomí ani když ji omývali vodou. Svědci přivolali lékaře, který poškozenou ohledával v úplném bezvědomí, bez citu a vlády a který konstatoval, že se jedná o: „...*paralýzu následkem požití většího množství alkoholu*.“¹⁹⁰ Při podrobnějším ohledání bylo zjištěno, že na posteli jsou čerstvé stopy krve a poškozená má i zakrvácenou košili a stehna, takže doktor seznal, že musela být provedena soulož.

¹⁸⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 633, evidenční značka Vr 484/12.

¹⁸⁹ Tamtéž.

¹⁹⁰ Tamtéž.

Majitel bytu, který byl také mezi svědky, kteří poškozenou v nesnázích objevili, se rozhlédl po bytě a následně zjistil, že byl odtržen zámek ze řádně uzamčené skříňky, ze které byl odcizen obnos 72 K.¹⁹¹ I k této krádeži se později obviněný přiznal.

Při ohledání poškozené soudními lékaři bylo zjištěno, že má protrženou panenskou blánu na třech místech a s naprostou určitostí doznali, že došlo k souloži.

Celou situaci potvrdil i svědek, který vypověděl, že k němu obviněný přišel kolem 6. hodiny večerní (již po spáchání činu) a že si u něj vybral látku na šaty, které předem zaplatil. Svědek u něj nezaznamenal známky opilosti, protože v jeho přítomnosti obviněný vůbec nezavrával ani se nemotal. Za daných okolností a dle výpovědí svědků byl obviněný shledán vinným.

Soud s obviněným se konal 5. prosince 1912 v Chrudimi a během soudního přelíčení byl obžalovaný odsouzen k trestu těžkého žaláře v délce trvání 3 let, do jehož výkonu nastoupil 23. prosince téhož roku ve věznici ve Valdicích.

Analýza případu Františka Kulštejna a Františky Strachové

Z obžalovacího spisu Františka Kulštejna je patrné, že pachatel měl zřejmě sklony k alkoholismu. Zneužitou dívku poslal nejprve pro lahve višňovky a rumu a následně ji donutil vypít velké množství lihoviny naráz, což u dívky velmi rychle způsobilo opilost v takové míře, že dívka následně omdlela, čehož pachatel využil a Františku Strachovou tělesně zneužil. Spis dokonce obsahuje zmínku, že pachatel dívku zneužil „*způsobem hnusným*“.¹⁹² Vzhledem k tomu, že v tomto obžalovacím spise je i uvedeno, kolik dané lihoviny v roce 1912 stály: rum 28-30 haléřů, višňovka 44 haléřů, velmi dobře tento spis odráží i danou platební schopnost muže, který se živil jako cihlářský dělník.¹⁹³

Sedmnáctiletá Františka Strachová se z alkoholového opojení probrala až ve večerních hodinách, kolem desáté hodiny večerní. Následně zjistila, že na ní zřejmě byla vykonána násilná soulož. Dívka se z opileckého kómatu neprobrela náhodou, ale pomohli jí svědci, kteří ji našli již kolem sedmé hodiny. Po příchodu do místnosti spatřili dívku ležet na zemi pod postelí, těžce dýchala a chrčela. Na první pohled nebylo jasné, co se dívce přihodilo a ani to, že byla znásilněna. Svědci se dívku snažili přivést k vědomí mokřými obklady, nicméně stejně povolali

¹⁹¹ U cihlářského dělníka se mohlo jednat o celou měsíční mzdu.

¹⁹² Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 633, evidenční značka Vr 484/12.

¹⁹³ Průměrná měsíční mzda se u takového dělníka pohybovala maximálně kolem 70 korun.

lékaře, který konstatoval, že se jedná o: „...*paralýzu následkem velkého množství alkoholu.*“¹⁹⁴ Z bližšího ohledání vyplynulo, že na posteli i dívčíných stehnech je čerstvá krev, která signalizovala provedenou soulož. Dívku následně vyšetřili soudní lékaři, kteří na její panenské bláně shledaly několik trhlin, které soulož potvrdily. Na četnickou stanici tento čin ohlásil právě přivolaný lékař.

Pachatel se nakonec ke zneužití Františky Strachové přiznal, nejednalo se však o jediný trestný čin, ze kterého byl pachatel obviněn. Krátce poté, co svědci objevili bezbrannou a zneužitou Františku Strachovou v bytě v bezvědomí, všiml si jeden ze svědků a zároveň majitel bytu, že z uzamčené skříňky v bytě chybí peněžitý obnos ve výši 72 korun. K činu tedy nedošlo v bytě, který František Kulštejn vlastnil, ale v bytě, jehož majitelem byl pan Josef Oktábec a kde poškozená hlídala děti. V obžalovacím spise není nikde zmíněno, kde přesně byly děti, které měla Františka Strachová na starosti, v době tělesného zneužití Kulštejnem.

I k činu krádeže částky 72 korun se obviněný nakonec přiznal, ale zřejmě hlavně proto, že majitel nedalekého krejčovského salónu vypověděl, že kolem šesté hodiny odpolední si u něj obžalovaný zakoupil oblek a za látku zaplatil v hotovosti a předem. Zatímco obviněný se snažil své jednání ospravedlnit značnou mírou opilosti, krejčí tuto skutečnost zcela popřel. Obviněný prý byl zcela při smyslech a žádný alkohol z něj necítil. Je tedy možné, že si sice od Františky Strachové nechal zakoupit lahev rumu a višňovky, ale hlavně z důvodu, aby těmito lihovinami dívku opil a následně zneužil.

Pachatel byl za opilost a zneužití zcela bezbranné dívky s následky deflorace odsouzen k trestu těžkého žaláře v délce tří let. Místo výkonu trestu byla věznice ve Valdicích, do které pachatel nastoupil v prosinci téhož roku. Trest byl vzhledem k okolnostem odpovídající.

¹⁹⁴ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 633, evidenční značka Vr 484/12.

21) Josef Zeman obviněn z trestného činu smilstva proti přirozenosti

Josef Zeman se narodil 21. února 1896 v Budislavy, byl katolického vyznání, svobodný a živil se jako čeledín.¹⁹⁵

Dne 10. února 1913 a poté i ve dnech 14. a 15. února 1913 ve chlívě mlynáře v Javorníčku pro ukojení svých chlípných žádostí obcoval s jalovicemi, aby pohlavně ukojil svůj pud, čímž spáchal zločin smilstva proti přirozenosti. Celou záležitost viděla svědkyně, která byla zároveň manželkou mlynáře, kterému jalovice patří.

Hlavní přelíčení se konalo 28. března 1913 u krajského soudu v Chrudimi, kterému předsedal předseda Hrubeš. Obžalovaný byl odsouzen k trestu těžkého žaláře na dobu 2 a půl měsíce. Do věznice obžalovaný nastoupil 4. dubna téhož roku.

Analýza případu Josefa Zemana

Případ obviněného Josefa Zemana není typickým případem znásilnění, nicméně zachycuje jeden z nepříliš obvyklých sexuálních deliktů,¹⁹⁶ ke kterým na počátku 20. století docházelo. Jedná se o první mravnostní zločin, který posuzoval Krajský soud Chrudim v roce 1913.

Obžalovaný se měl opakovaně dopustil obcování s jalovicemi ve chlívě mlynáře v Javorníčku, kde působil jako čeledín. Smilnění Josefa Zemana s jalovicemi ohlásila manželka mlynáře nejprve svému muži a následně i příslušné četnické stanici.

K trestnému činu docházelo opakovaně během února 1913 a pachatel byl nakonec odsouzen k trestu 2,5 měsíců, který měl vykonávat ve věznici v Chrudimi. Pokud se zaměříme na výši trestu, je zřejmé, že trestnému činu smilstvu proti přirozenosti byla kladena velká pozornost. Z roku 1913 bohužel nemáme dochované trestní statistiky, tudíž není zcela snadné stanovit, zdali se jednalo o běžný, či spíše ojedinělý trestný čin. Pachatel tedy za trojnásobné hanobení jalovice dostal stejnou výši trestu jako Josef Šilar (případ č.16), který se dopustil mravního zneužití dvou nezletilých děvčat.

¹⁹⁵ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 634, evidenční značka Vr 95/13.

¹⁹⁶ V *Trestní statistice Čech, Moravy a Slezska z let 1913 – 1918* byly případy smilstva proti přirozenosti evidovány společně s případy zprznění krve. Není tedy úplně jasně definovatelné, kolik případů z toho byly případy, kdy docházelo ke smilstvu se zvířetem. Smilstvo proti přirozenosti totiž zahrnovalo i případy smilstva s osobou stejného pohlaví.

22) František Jiráň obviněn z trestného činu zprznění

Obviněný František Jiráň se narodil 25. listopadu 1852 v Javorníku nedaleko Vysokého Mýta. Byl katolického vyznání, vdovec a živil se jako nádeník ve „Volšanech“ (Olšany).¹⁹⁷

Dne 14. května 1913 měl obviněný nedaleko obce Cerekvice pro ukojení svých chlípných žádostí zneužít školačku Marii Kašparovou, která se narodila 7. června 1903 a ještě jí tedy nebylo 14 let. Obviněný měl kolem 7. hodiny večerní povalit děvče do úvozu nedaleko obce Cerekvice. Následně si lehl na zem vedle dívky, odhalil jí sukni a strčil jí prst do přirození. Děvče volalo o pomoc, načež ji obžalovaný nechal a děvče uteklo. Na přirození děvčete neshledala matka dívenky žádné poškození ani žádné známky násilí.

Obviněný František Jiráň se snažil svůj čin omluvit velkou mírou napilosti, nicméně i přesto byl obžalován z trestného činu zprznění. Hlavní přelíčení se konalo 21. května 1913 před krajským soudem v Chrudimi. Obžalovaný byl odsouzen ke třem měsícům těžkého žaláře, do jehož výkonu nastoupil 21. listopadu téhož roku.

Analýza případu Františka Jiráně a Marie Kašparové

Spis Františka Jiráně a Marie Kašparové patří opět k velmi stručným obžalovacím spisům. František Jiráň byl dvaadesátiletý vdovec, který se původně živil jako nádeník. Opět zde tedy sledujeme často objevující se element profese související s hospodářstvím. V roce 1913 se měl na cestě do obce dopustit zneužití devítileté Marie Kašparové. Z chování obviněného nelze přesně vyčíst, zdali zamýšlel i úmysl s nezletilou Marií Kašpárkovou souložit, nebo se pouze snažil ukojit svůj pohlavní chtíč.

Sledujeme zde však jeden specifický element a sice, když dívka začala volat o pomoc, obviněný ji pustil a dívka utekla. Tuto situaci není snadné vyhodnotit, ale opět potvrzuje domněnku, že poškozenou neměl pachatel v úmyslu znásilnit.

Dívka se po příchodu domů svěřila matce, která na jejím přirození neshledala žádné známky násilí, nicméně i přesto učinila oznámení na četnické stanici.

Opět zde sledujeme snahu pachatele omluvit své jednání pohnutím myslí příčinou opilosti, ale vzhledem ke stručnosti spisu toto tvrzení není možné ani vyvrátit, ani potvrdit.

¹⁹⁷ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 635, evidenční značka Vr 202/13.

Soudce ke snaze jeho obhajoby zřejmě nepřihlédl, jelikož pachateli byl vyměřen trest v délce třech měsíců i přesto, že dívku tělesně zneužil „pouze“ prstem a po jejích nárcích o pomoc ji propustil.

23) Antonín Novotný obviněn z trestného činu svedení ke smilstvu

Obžalovaný Antonín Novotný se narodil 3. prosince 1867 ve Vejvanovicích, byl katolického vyznání, ženatý a živil se jako kloboučník v Chrudimi.¹⁹⁸

Antonín Novotný byl majitelem kloboučnického závodu v Chrudimi, ke kterému náleželo i modiství, kde se zabývali výrobou a prodejem dámských a pánských klobouků. V jedné z filiálek v Chrudimi byla na praxi sedmnáctiletá učednice modiství Anna Haloušková (narozena 16. května 1896), která byla zároveň dcerou majitele krejčovského závodu v Chrudimi. Matka poškozené domluvila učení své dceři v modistickém závodu u manželky obviněného, protože se domnívala, že veškeré zaměstnanecké záležitosti má na starosti právě jeho žena. Celý kloboučnický závod byl však majetkem pouze obviněného a jeho žena byla u společnosti zaměstnána. Poškozená tedy byla uvedena v seznamu učňů pod vedením obviněného.

Poškozená byla manželkou obviněného poslána do nově zřízené filiálky v Široké ulici v Chrudimi, aby vyzvedla 3 vycpané tetřívky. Poškozená tedy přišla do nového obchodu a obviněný jí nařídil, aby tetřívky odnesla do vedlejší místnosti. Poškozená vešla do místnosti, položila tetřívky na stůl a čekala na obviněného, aby mu vyřídila vzkaz, má-li přinést ještě nějaké dvě figury. Asi po deseti minutách vešel do místnosti obviněný majitel závodu, vzal poškozenou za ruku, pravou jí rozeplnul patentky na blůze a sahal jí na nahá prsa a mačkal je. Trvalo to asi 5 minut a poškozená se obviněnému bránila a odstrkovala ho, protože si za žádnou cenu nechtěla nechat takové chování líbit. Mezitím přišly do obchodu nějaké dvě dámy, takže obviněný musel poškozenou pustit a jít do krámu dámy obsloužit. Poškozená však v místnosti dále čekala, aby vyřídila vzkaz ohledně dvou figur. Následně se obviněný vrátil zpět do místnosti, přitiskl poškozenou ke dveřím a druhou rukou jí nadzvedl sukni až k přirození, sáhl jí na nahé přirození rukou, přitiskl se na ni celým svým tělem se slovy: „*Pojď, šoustnem si,*“¹⁹⁹ si obviněný začal rozepínat knoflík u kalhot. Když děvče zjistilo, že s ní poškozený má v úmyslu obcovat, odstrčila ho a šla do krámu, načež obviněný od svého naléhání ustal.

Poškozená dále udala, že ji obviněný nedržel tak násilně, aby se nemohla hnout a nebyla úplně zbavena užívání své vůle, přesto se však obviněný snažil děvče přemluvit ke smilnému činu, což bylo nedokonáno jednak příchodem zákaznic do obchodu, jednak odporem učednice.

¹⁹⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 636, evidenční značka Vr 207/13.

¹⁹⁹ Tamtéž.

Během výslechu se obviněný přiznal, že poškozené sahal na nahá prsa, protože viděl, že má rozepnutou blůzku tak, že jí prsa byla vidět. Prý tak učinil pouze žertem a celé to trvalo asi 5 vteřin. Poté, měl říct poškozené, aby dávala pozor, že jsou dveře čerstvě natřené, tak aby se o ně „*neošoustla*“.²⁰⁰ Jinak dodal, že se jí poté už nedotkl a neměl v úmyslu s ní provádět něco nemravného.

Výpověď obviněného byla vyvrácena výpovědí poškozené, která i při konfrontaci s obviněným celou dobu trvala na své původní výpovědi a uvedla, že nátěr na dveřích již byl zaschlý a že obviněný výslovně řekl: „*Pojď, šoustnem si.*“²⁰¹ Výpověď svědkyně dále podpořila výpověď četníků, kterým stejný příběh vylíčila hned po jeho uskutečnění. Poškozená byla shledána jako osoba mravně bezúhonná, proti její pověsti nebylo zjištěno nic závadného a dle školy měla poškozená nejlepší známku z mravů. Rodiče a školní inspektoři označili děvče za pravdomluvné.

Rodiče poškozené dále vypověděli, že děvče ten den přiběhlo domů značně rozčilené. Měla rozepnutou blůzku a rozčuchané vlasy, což podporuje hodnověrnost její výpovědi. Otec poškozené dále vypověděl, že si děvče již v minulosti stěžovalo, že ji obviněný někdy štípá do stehů a činí tak i dalším učednicím.

Obviněný se bránil, že děvče nebylo svěřeno pod dohled přímo jemu, nýbrž jeho manželce, a tudíž se nemůže jednat o podezření z trestného činu spáchání smilstva s osobou jemu svěřenou. Toto tvrzení je však zcela nepodstatné, protože jeho žena se sice domluvila s matkou poškozeného děvčete na praxi u nich v závodě, nicméně majitelem celého závodu je právě obviněný, tudíž byla poškozená fakticky jeho učednicí.

Obviněný zůstal tedy důvodně podezřelý ze spáchání trestného smilstva s osobou jemu svěřenou. Hlavní přelíčení se konalo 23. července 1913 u krajského soudu v Chrudimi a obhájce nakonec obžalovaného zprostil viny.

Analýza případu Antonína Novotného a Anny Halouškové

Obžalovací spis Antonína Novotného a Anny Halouškové, patřil k těm rozsáhlejším. Obsáhlý spis detailně popisoval i jiné okolnosti ohledně fungování krejčovského salonu, aby byla nezainteresovaná osoba rychleji seznámena se všemi podrobnostmi. Je zde tedy zmíněno, že rozpor panoval už u paragrafu, dle kterého měl být Antonín Novotný odsouzen. Dle trestního

²⁰⁰ Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 636, evidenční značka Vr 207/13.

²⁰¹ Tamtéž.

zákona byl Antonín Novotný obviněn z trestného činu dle § 132, tedy z trestného činu svedení ke smilstvu osoby, kterou vyučuje, nebo takovou, která je svěřena jeho dohledu.²⁰² Veškeré personální záležitosti řešila matka poškozené dívky s manželkou Antonína Novotného, protože právě ona měla mít v krejčovském salonu zaměstnanecké záležitosti na starosti. To byl hlavní problém rozkolu, kdy se Antonín Novotný snažil hájit tím, že nemůže být obviněný z výše zmíněného § 132, tedy z trestného činu svedení ke smilstvu osobu, kterou vyučuje, protože do jeho dohledu Anna Hloušková prý svěřena nebyla, neboť měla být pod dohledem jeho ženy. Tento argument však nebyl soudem přijat z důvodu, že manželka Antonína Novotného nebyla společnicí salonu, ale pouze řadovým zaměstnancem, který měl na starosti zaměstnanecké záležitosti.

Naprosto osobitá je v tomto případě obhajoba obviněného. Zatímco poškozená u výsledku sdělila, že jí Antonín Novotný řekl: „*Pojď, šoustnem si,*“²⁰³ obviněný vypověděl, že Annu Hlouškovou upozornil na čerstvě natřené dveře a řekl jí, aby si dala pozor a o dveře se „*neošoustla*“.²⁰⁴

Velmi ojedinělý je taky způsob, jakým se o případu dozvěděli na četnické stanici v Chrudimi. Četnický strážmistr Josef Čechách vypověděl, že případ na četnické stanici ohlášen nebyl a o věci se dozvěděl pouze proto, že se po celém městě (Chrudimi) rozkřiklo, že majitel kloboučnického závodu znásilnil svěřenkyni.²⁰⁵

Během soudního šetření bylo nakonec zjištěno, že Antonín Novotný neměl potřebná povolení na řízení modistického salonu a že jediný, kdo je způsobilý vést jeho salon, byla jeho žena Anežka Novotná, která byla vyučena modistkou.²⁰⁶ Dále bylo na základě výpovědí dalších svěřenkyň zjištěno, že se jim již dříve Anna Hloušková chlubila, že má nový medailonek, který si opatřila tak, že byla u obviněného Novotného doma a on že se jí snažil povalit na postel. Ona se mu vysmekla, a když spatřila na stole medailonek, sdělila mu, že pokud jí ho nedá, řekne všem, že má majitel závodu rád mladá děvčata.²⁰⁷ Zde tedy můžeme sledovat i známky snahy poškozené vydírat obviněného. Anna Hloušková na toto udání svěřenkyň udala, že opravdu u Novotného doma byla a bezcenný medailonek na stole se jí moc líbil. Požádala o něj, a když jí Novotný nechtěl vyhovět, opravdu se mu snažila vyhrožovat tím, že řekne, že se mu líbí

²⁰² Trestní zákon č.117/1852 ř.z., § 132. [online, cit. 2020-07-08]

²⁰³ Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 636, evidenční značka Vr 207/13.

²⁰⁴ Tamtéž.

²⁰⁵ Tamtéž.

²⁰⁶ Tamtéž.

²⁰⁷ Tamtéž.

mladé dívky. Popřela však, že by se jí již dříve obviněný snažil povalit na postel. Což je tedy vzhledem k udání ze snahy ukojení chlípných potřeb přinejmenším pozoruhodné.

Soud nakonec obviněného zprostil viny z důvodu, že celý čin neměl kromě poškozené a majitele závodu svědky. Jednalo se tedy o tzv. tvrzení proti tvrzení.

24) Antonín Pavlišta obviněn z trestného činu násilného smilstva

Dalším obviněným byl Antonín Pavlišta, který se narodil 12. září 1887 v Merklovicích, byl katolického vyznání, svobodný, živil se jako nádeník a v minulosti již byl trestán.²⁰⁸

Dne 12. října 1913 se dělnice Marie Kubištová vracela po 11. hodině dopolední z Brandýsa domů do Rvíšče a doprovázela ji její neteř, devítiletá školačka se stejným jménem – Marie Kubištová. Za obcí Perná sešly obě ze silnice na polní cestu po levé straně silnice. Mezi obcemi Perná a Rvíšče se za nimi náhle objevil obviněný Antonín Pavlišta a zeptal se starší Kubištové, kudy vede cesta do Skrovnice. Ta mu odpověděla, aby šel s nimi do Rvíšče a tam mu ukáže další cestu.

Obviněný cestu do Skrovnice znal dobře, jednalo se pouze o záminku, jak děvčata oslovit. Následně ji chytil levou rukou kolem krku, pravou rukou vytáhl z kapsy kapesní zavírací nůž a otevřel jej. Starší Kubištovou povalil na zem, lehl si celou tíhou svého těla na poškozenou, levou rukou ji držel za krk a pravou jí držel otevřený kapesní nůž ostřím proti spánku a křičel na ni: „*Dáte mi zamrdat, nebo do vás vrazím nůž.*“²⁰⁹ Poškozená byla touto pohrůzkou a nožem tak vyděšena, že v krajní úzkosti o svůj život ani nevolala o pomoc. Následně jí pachatel roztáhnul nohy a vykonal na ní soulož.

Jakmile neteř poškozené, devítiletá Marie Kubištová, viděla, že teta byla napadena a sražena k zemi neznámým mužem, který měl v ruce nůž, dala se na útěk. Běžela směrem k Brandýsu n. Orlicí a poblíž Perné zastihla četnického strážmistra z Brandýsa, který viděl vyděšené děvče a zeptal se co se jí přihodilo. Když se od děvčete dozvěděl, co se stalo, vyzval ji, aby ho doprovodila na místo, kde mělo k činu dojít. Cestou k místu potkali neznámého muže, kterého dívka okamžitě označila jako pachatele. Strážmistr muže zastavil a tázal se jej, zda je skutečně majitelem nemravného atentátu spáchaném na dělnici Marii Kubištové. Ku překvapení všech se muž doznal, že nějakou ženu znásilnil a že jí vyhrožoval nožem.²¹⁰ Na vyzvání strážmistra pak muž předložil nůž a pracovní knížku, následně byl zatčen a dopraven k okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí.

Eskorta pak na cestě potkala i přepadenou a znásilněnou Marii Kubištovou a na tamním obecním úřadě se pachatel před poškozenou znovu ke svému činu doznal. Během převozu

²⁰⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 637, evidenční značka Vr 455/13.

²⁰⁹ Tamtéž.

²¹⁰ Tamtéž.

k okresnímu soudu obviněný řekl strážmistřovi, že na polní cestě spatřil neznámou ženu a šel za ní s tím, že s ní vykoná soulož, poněvadž na to prý: „...*měl zrovna chuť*“.²¹¹

Soudní lékař během ohledání obviněného uznal, že muž je úplně způsobilý k normální souloži a na poškozené během ohledání nebyly shledány žádné stopy násilné soulože. Poškozená však byla shledána jako mravná a bezúhonná, tudíž i jejímu doznání byla věnována patřičná míra věrohodnosti.

Obviněný při výslechu také uvedl, že kritického dne byl podnapilý, nikoliv však nepřičetný, a poškozenou k souloži přiměl pod pohrůzkou, že pokud mu „nedá“, tak ji podřeže.

Hlavní přelíčení se konalo 13. ledna 1914 v Chrudimi a Antonín Pavlišta byl odsouzen k trestu těžkého žaláře v délce trvání 14 měsíců. Do výkonu trestu nastoupil 13. prosince téhož roku.

Analýza případ Antonína Pavlišty a Marie Kubištové

Z velmi ojedinělého případu byl obviněn Antonín Pavlišta, který se dopustil znásilnění ženy na veřejné cestě mezi obcemi Perná a Rvíšť, kde šla poškozená spolu se svou devítiletou neteří. Právě ta ve chvíli, když obviněný popadl její tetu, běžela do Brandýsa nad Orlicí pro pomoc. Shodou okolností první, na koho ve městě narazila, byl četnický strážmistr, kterému celou situaci vylíčila, a on se s ní vydal k místu napadení starší Marie Kubištové. Zcela náhodou při příchodu k místu činu potkali pachatele, kterého četnický strážmistr rovnou zadržel.

Pachatel se k činu přiznal a ani neměl snahu své jednání nikterak obhajovat. Pouze dodal: „...*že na to měl zrovna chuť*“.²¹² Jak bylo později zjištěno, Marii Kubištovou pachatel přemohl silou a pod pohrůzkou smrti ji znásilnil. Poškozené dokonce vyhrožoval slovy: „*Dáte mi zamrdat, nebo do vás vrazím nůž*“.²¹³ Nůž i pracovní knížku předložil na vyžádání četnickému strážmistřovi. Až při soudním výslechu dodal, že inkriminovaného dne byl v podnapilém stavu, ne však v takovém, aby nevěděl, co činí.

Ze spisu není na první pohled patrné, kolik bylo poškozené Marii Pavlištové v době útoku. Nicméně vzhledem k tomu, že nikde ve spise není zmínka o zprznění, předpokládáme, že byla starší čtrnácti let. Soudní lékaři neshledali žádné známky násilné soulože, nicméně na základě výpovědi obviněného víme, že ke znásilnění Marie Kubištové došlo. Ve spisu nebyla

²¹¹ Státní oblastní archiv v Zámřsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 637, evidenční značka Vr 455/13.

²¹² Tamtéž.

²¹³ Tamtéž.

uvedena žádná zmínka o defloraci oběti, tudíž je na místě se domnívat, že oběť již měla v minulosti pohlavní styk.

I přesto, že se pachatel k trestnému činu přiznal, byl odsouzen k těžkému žaláři v délce čtrnácti měsíců. Svůj trest si odpykával ve věznici v Chrudimi, do které nastoupil v prosinci téhož roku.

25) Antonín Luňáček obviněn z trestného činu smilstva proti přirozenosti

Antonín Luňáček se narodil 21. listopadu 1895 v Bystré, byl katolického vyznání, svobodný a živil se jako obuvnický pomocník.²¹⁴

Obviněný se měl dne 27. srpna 1913 dopustit trestného činu spáchání smilstva proti přirozenosti a ukojit své chlípné touhy ve chlévě s kozou. K tomuto činu mělo dojít ve chlévě rolníka Františka Pazlara v obci Bystré, kde byl obžalovaný více jak tři roky zaměstnán. Nejprve se u rolníka vyučil jako učeň a následně u něj zůstal jako obuvnický pomocník. Ve statku rolníka obviněný i bydlel.

Jedno srpnové odpoledne byla mistrová Marie Pazlarová (manželka rolníka) upozorněna rolníci, že obviněný je ve chlévě pro hovězí dobytek, kde si nějak podezřele počíná. Mistrová se tam tedy šla podívat a skulinou v dřevěné stěně chléva spatřila obviněného, jak má k sobě zadkem přitaženou kozu. Obviněný držel kozu pod nohama a dělal na ní pohyby jako při souloži. Pohlavní úd obviněného však mistrová nespatriila. Mistrová uvedla, že se velmi styděla a od chléva odešla. Zanedlouho přišel i obviněný a byl velmi rozrušený.

Během odpoledne téhož dne opět mistrová zaznamenala divné chování obviněného, který se najednou vydal směrem ke chlévu. Šla se tedy po chvíli opět podívat a znovu spatřila obviněného, jak si k sobě přitáhl kozu, vytáhl svůj pohlavní úd a strkal ho do jejího přirození. Po chvílce kozu pustil a chvíli u ní ještě stál s vytaženým údem.

Svědčce celé události se s tím, co viděla, svěřila svému manželovi a ten potvrdil, že i jemu vylíčila celou událost tak, jak uvedla při výslechu. Obviněný se hájí tím, že do chléva šel pouze „na malou“, protože prý na dvůr ani do zahrady nesměli chodit na záchod.

Četníci dále zjistili, že onou skulinou, kterou svědkyně celou akci pozorovala, je opravdu dobře vidět na místo, kde koza stála. Dle dalších svědků byla svědkyně hodnocena jako pravdomluvná a věrohodná. Manželé Pazlerovi také vypověděli, že obviněného mají rádi a žádné nepřátelství vůči němu necítí. Podle ohledání lékařů byl obviněný zcela vyvinutý a schopen soulože.

I přesto, že obviněný celou dobu trestný čin zapíral, soudce ho přece jen shledal vinným a udělil mu trest 2 měsíce těžkého žaláře, do jehož výkonu nastoupil 3. března 1914.

²¹⁴ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 637, evidenční značka Vr 425/13.

Analýza případu Antonína Luňáčka

Případ obviněného Antonína Luňáčka patří spolu s případem Josefa Zemana (č. 21) ke dvěma případům smilstva proti přirozenosti. Zatímco Josef Zeman se opakovaně dopustil smilstva s jalovicí, Antonín Luňáček se dopustil opakovaného smilnění s kozou.

K tomuto trestnému činu došlo na statku manželů Pazlerových v Bystrém, nedaleko Poličky. Paní Pazlerová zaznamenala podezřelé chování Antonína Luňáčka, a tak ho nenápadně sledovala do chléva, kde chovali kozy. Počinání obviněného sledovala potají škvírou ve dveřích tak, aby ji obviněný neviděl. S tím, co viděla, se svěřila manželovi a společně ohlásili událost na četnickou stanici.

Obviněný vypověděl, že do chléva šel „na malou“, protože na dvůr ani do zahrady nemohli chodit na toaletu.²¹⁵ Tento údaj, ač nepřímo, zachycuje důležitý element v hygienických návycích, který by se dal posuzovat hlavně na základě dějin každodennosti počátku 20. století.

Antonín Luňáček se ke svému činu zapíral a veškerou výpověď paní Pazlerové popřel. Nicméně, na základě jejího svědectví byl i přesto obviněný odsouzen k těžkému žaláři v délce dvou měsíců, což je obdobné jako v případě Josefa Zemana (č. 21), kterému byl udělen trest ve výši 2,5 měsíce.

²¹⁵ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 637, evidenční značka Vr 425/13.

26) Leopold Teplý obviněn z trestného činu zprznění

Obviněný Leopold Teplý se narodil 9. 12. 1830 v Sezemicích. Byl katolického vyznání, vdovec a byl soukromníkem v Pardubicích. Během vyšetřování bydlel v Opatovicích nad Labem a v minulosti již byl trestán.²¹⁶

Během roku 1913 se obviněný nejméně třikrát dopustil zneužití šestileté Marie Macháčkové, tedy děvčete, kterému ještě nebylo čtrnáct let, a další dívku naváděl k nemravným činům. Jak potvrzují obě dívky – poškozená šestiletá Marie Macháčková a sedmiletá Anna Tarantová, vyzval je obviněný (který obě děvčata dobře znal), aby s ním šly od jejich bydliště na náměstí v Pardubicích na Olšinky. Za to, že s ním děvčata půjdou, jim sliboval bonbony a dával jim *krekoary*. Mladé dívky si daly „řít“ a šly s poškozeným, který je zavedl na Olšinky, posadil se s nimi na zem, z kalhot vytáhl svého „ptáčka“ a říkal jim, aby na něj makaly a tahaly za něj.

Pachatel to vždy udělal tak, že jednu z dívek poslal pryč pro cukrovinky a s druhou „to dělal“. Mladší z dívek doznala, že si dala vždy říct a poslechla výzev obviněného. Lehla si mu na břicho a podle jejích slov: „*Tahala mu rukou svojí za jeho z kalhot vytaženého ptáčka, až mu vyteklo mlíčko na trávu.*“²¹⁷ K tomuto činu došlo minimálně třikrát. Starší z dívek nikdy žádostí obviněného „dědečka“ nevyhověla a jeho přirození se nikdy nedotkla. Vzhledem k nesouhlasu starší z dívek si obviněný vzal své přirození do ruky sám a před starší dívkou onanoval.

Obě dívky se poté svěřily svým matkám, které s celou věcí seznámily četnického strážníka. Dívky byly shledány jako pravdomluvné a jejich výpovědi byly prohlášeny jako věrohodné.

Dle posudku soudních lékařů byl obviněný na svůj věk (83 let) „neobyčejně zachovalý“ a jeho „plodidla“ byla shledána zcela v normálním stavu. Lékaři také sdělili, že muž byl soulože schopný, duševně zcela v pořádku a jediným úskalím byla slabá paměť, která byla odůvodněna vysokým věkem pachatele.

Hlavní přelíčení s obviněným se konalo 16. října 1913 v Chrudimi, během něhož byl obviněný shledán vinným a obdržel trest ve výši 2 měsíců vězení. Do výkonu trestu nastoupil 29. prosince 1913.

²¹⁶ Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 637, evidenční značka Vr 409/13.

²¹⁷ Tamtéž.

Analýza případu Leopolda Teplého

Výjimečnost tohoto případu je evidentní od samého úvodu spisu. Obviněný Leopold Teplý se narodil v roce 1830 a v době spáchání trestného činu mu bylo celých 83 let. Věkový rozdíl mezi pachatelem a obětí byl v tomto případě celých 76 let.

Leopold Teplý se měl dopustit zneužití nezletilých dívek přímo v centru Pardubic, které uplácel „krekoarama“ a sladkostmi. Dovedl je do odlehlé části města, kde děvčata nutil osahávat mu přirození.

Pachatel vždy jednu z dívek poslal pro sladkosti a mezitím druhou z dívek přemlouval k tělesnému uspokojení. Mladší z dívek, Marie Macháčková, vždy uposlechla výzev obviněného a na přirození mu sahala tak dlouho, dokud obviněný nevyvrcholil. Starší dívka, Anna Tarantová, nikdy žádosti obviněného nevyhověla, tak se před dívkou Leopold Teplý ukojil sám. Nezaznamenáváme zde však žádný element násilí nebo pohrůžky násilí, přesto však k těmto sexuálně motivovaným činům docházelo opakovaně.

Počínání Leopolda Teplého nahlásily na četnické stanici matky zneužitých dívek. Obviněný byl soudními lékaři shledán „*neobyčejně zachovalým*“²¹⁸ a byla u něj diagnostikována pouze slabší paměť, kterou lékaři přisuzovali vysokému věku pachatele. Leopoldu Teplému byl krajským soudem uvalen trest těžkého žaláře ve výši dvou měsíců. Trest to byl poměrně nízký, zřejmě ovlivněn vysokým věkem pachatele a také skutečností, že u žádné z dívek nedošlo k přímé penetraci, tudíž ani k defloraci.

²¹⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 637, evidenční značka Vr 409/13.

27) Josef Hamerský obviněn z trestného činu násilného smilstva

Obviněný Josef Hamerský se narodil 3. března 1850 v Měříně na Moravě. Posléze se odstěhoval do Skořenic, kde se živil jako řídící učitel. Byl ženatý a katolického vyznání.²¹⁹

Josef Hamerský měl během roku 1910 několikrát mravně zneužít desetiletou školačku Marii Skalickou, kterou vyučoval. Během roku 1913 se měl obviněný opět dopustit mravního zneužívání, tentokrát mladší sestry poškozené Marie Skalické, Anny, kterou také vyučoval. Ani jednomu z děvčat nebylo během obtěžování čtrnáct let.

V jednom z periodik s názvem *Obraz Litomyšlský* vyšla v čísle 22 dne 7. června 1913 zpráva: „Smilník“, která blíže popisovala, jak se skořenický učitel měl několikrát dopustit obtěžování mladých děvčat. V článku byl obviněn učitel Josef Hamerský, který se měl dopouštět nemravností na děvčatech, která mu byla svěřena.

Josef Skalický, obchodník ve Skořenicích, pozoroval koncem měsíce května 1913 na své devítileté dceři, že nerada chodí do školy. Cestou do školy se děvče vždy vyjadřovalo, že by si přálo, aby pan řídící už byl ve třídě. Jednoho dne se děti vysmívaly Anně Skalické, že může mít samé jedničky a volaly na děvče „hanba“. Na dotaz babičky, proč se jí smějí, přiznala se malá Anna Skalická konečně babičce, že jí pan řídící učitel sahá ve škole pod sukni mezi nohy. Její matce se následně svěřila, že jí pan učitel dával své přirození do rukou, aby jej mačkala. Matka poškozené sdělila vše svému muži a ten učinil oznámení okresní školní radě ve Vysokém Mýtě. Když celá věc vyšla najevo, přiznala vše i starší sestra poškozené, Marie Skalická. Vypověděla, že i jí sahal pan řídící mezi vyučováním v lavici mezi nohy a dával jí své přirození do ruky.

Během výslechu mladší ze sester, devítiletá Anna Skalická, vypověděla, že v týdnu před svatodušními svátky 1913 ji pan řídící mezi dopoledním vyučováním vyzval, aby šla do kabinetu, kde obviněný opravoval úlohy žáků. Obviněný si sedl vedle děvčete a nařizoval jí, co má v sešitě opravit. Mezi opravováním začal obviněný sahat děvčeti pod sukni, a ohmatával jí přirození a říkal při tom: „*Bunda chlupatí.*“²²⁰ Dále sahal děvčeti na břicho, strkal jí prst do přirození, poté si rozepl poklopec od kalhot, vytáhl své přirození a tiskl jej do její ruky, dívku hubičkoval a její dlaň přitlačoval na své přirození. Poté vzal děvče za rameno, položil ji na zem, lehl si vedle ní, odkryl jí sukni a ohmatával ji na břiše, stehnech a mezi nohama, přitom ji hladil

²¹⁹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 639, evidenční značka Vr 8/14.

²²⁰ Tamtéž.

po přirození, strkal ukazováček do jejího přirození a své přirození tlačil dítěti do dlaně. Tato situace trvala asi 4 minuty, načež Hamerský vstal, zapnul si kalhoty a poslal děvče zpět do třídy, kam se vrátil a pokračoval ve vyučování.

Asi 14 dní poté si přisedl obviněný mezi vyučováním k poškozené a levou rukou jí sahal pod sukni a strkal jí prst do přirození. Děvče si chtělo odsednout, ale obviněný chytl dívku za stehno a přitáhl ji k sobě. Znovu jí sahal pod sukni a ohmatával přirození. Toto trvalo asi minutu a poté se obviněný zvedl a odešel ke svému stolu. Druhý den šlo děvče mezi vyučováním na záchod, a když se vracela do třídy, čekal na ni obviněný a opět jí sahal pod sukni.

Jednoho dne v květnu 1913 vyzval obviněný během přestávky odpoledního vyučování poškozenou Annu Skalickou a její spolužačku Annu Láskovou, aby po vyučování přišly zalévat do zahrádky. Děvčata vyhověla panu učiteli, a když Lásková zalévala zahradu, vyzval obviněný Annu Skalickou, aby si k němu sedla na lavičku. Děvče uposlechlo jeho prosby a přisedlo si k němu. Obviněný jí začal sahat pod sukni, strčil ukazováček do jejího přirození a prstem uvnitř točil se slovy: „*Bunda chlupatí.*“²²¹ Po chvíli nakázal děvčeti, aby opět zalévalo. Jelikož lavička byla ukryta za keři, nebylo na ni ze zahrady, kde druhá žačka zalévala, vidět a děvče si tedy žádného nemravného chování svého učitele nemohlo všimnout.

Starší sestra poškozené, čtrnáctiletá Marie Skalická, navštěvovala třídu obviněného učitele v roce 1910. Doznala, že když odpoledne kráčela vedle školní budovy, potkala pana řídicího učitele, který se jí zeptal: „...*zda to má mezi nohama mokré.*“²²² Děvče z přirozené ostýchavosti mlčelo a obviněný k ní přistoupil, sáhl jí pod sukni a strčil jí dva prsty mezi stydké pysky jejího přirození. Vtom však na pana řídicího zavolala jeho žena ze síně, obviněný děvče pustil a šel za svou ženou. Děvče se stydělo, a proto se doma o ničem nezmínilo.

Asi o 3 dny později přesadil pan řídicí během hodiny kreslení žákyni ze čtvrté lavice do první a přisednul si k ní se slovy, že jí pomůže kreslit. Mezitím, co pravou rukou pomáhal dívce kreslit, si levou rukou rozepl poklopec, vzal pravou ruku děvčete, položil ji mezi své nohy a děvče cítilo, že jí dává do ruky něco teplého. Poté obviněný tiskl ruku dítěte na své přirození, a když mu děvče svou ruku vyškublo a poodsedlo si, obviněný vstal, zapnul si poklopec a odešel ke svému stolu.

²²¹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 639, evidenční značka Vr 8/14.

²²² Tamtéž.

Z ostatních žaček počínání pana učitele nikdo nezpozoroval. Krátce před prázdninami téhož roku přisedl si obviněný znovu k Marii Skalické ještě několikrát, vždy při hodině kreslení pod lavicí vytáhl své přirození a svou rukou mačkal na své přirození ruku dívky. Poté vždy vstal, zapnul si poklopec a odešel ke svému stolu.

Před prázdninami také vyzval obviněný starší sestru Marii Skalickou, aby odnesla vzácné knihy do školní knihovny, kam za ní přišel, rozeplnul si poklopec, vytáhnul své přirození a děvče vysvlékl až po pas. Snažil se své přirození vměstnat mezi její stehna. Děvče však ucítilo přirození na svých stehnech, vyškublo se obviněnému a uteklo. O všech těchto nemravných událostech se děvče stydělo mluvit, a tak se nikomu nezmínilo. To, že jí pan učitel také obtěžoval, přiznala až ve chvíli, kdy se projevilo, že obtěžoval i její mladší sestru.

Školní správa ve Skořenicích vydala sdělení, ze kterého vyplývá, že obě dívky Skalické se nikdy neprohřešily proti pravdomluvnosti a ve škole se chovaly vždy vzorně.

Obviněný se při výslechu doznal k incidentu s mladší ze sester v zahradě, kdy ji požádal, aby si k němu přisedla na lavičku. Další obvinění však popřel a hájil se tím, že po léta trpí silnou nervovou poruchou, jež na něho v posledních 4-5 letech velkou měrou doléhá, a že když se nachází v blízkosti školních děvčat, že se jich musí dotknout.

Duševní stav obviněného zkoumali pražští psychiatři, kteří dospěli k názoru, že obviněný je osobou mdlého rozumu a připustili, že při deliktech, kterých se dopustil, předcházelo prudké hnutí mysli. Vyloučili však, že by v době páchání trestných deliktů byl nepřičetný, a za spáchání trestných činů by měl být tedy plně odpovědný.

Hlavní přelíčení proti obviněnému se konalo 12. března 1914 v Chrudimi a obžalovaný byl obviněn jednak z trestného činu zprznění, jednak z trestného činu svedení ke smilstvu a ještě z trestného činu proti veřejné mravopočestnosti. Obviněný byl odsouzen k tříměsíčnímu trestu, do jehož výkonu nastoupil 21. června 1914.

Analýza případu Josefa Hamerského a sester Skalických

Případ Josefa Hamerského patří k dalším z případů, kdy bylo zneužito mocenského postavení k pohlavnímu ukojení učitele. Takové případy v analyzovaném pramenném vzorku sledujeme celkem 3 (případy č. 2, 15, 27). V případě Josefa Hamerského šlo o opakované jednání, kterého se dopustil několikrát, a jako oběti si vybral sestry Skalické, přičemž nejprve zneužíval starší ze sester a o několik let později i její mladší sestru.

Zpráva o nekalých praktikách skořenického učitele se odrazila i v dobovém periodiku, Časopis *Obraz Litomyšlský* reflektoval chování pana učitele ve stručném článku s nadpisem „Smilník“.

Na chlípné chování Josefa Hamerského se přišlo až v případě obtěžování mladší sestry. Její otec zpozoroval, že nerada chodí do školy, děti se jí posmívají, a tak přiznala, že ji pan učitel obtěžuje. Když celou věc oznámili školní radě ve Vysokém Mýtě, svěřila se i starší ze sester, že když navštěvovala skořenickou školu, i jí Josef Hamerský obtěžoval.

Nad detailním vylíčením soustavného obtěžování obou sester zůstává až rozum stát. Hlavně mladší ze sester byla opakovaně vystavována nemravnému chování vyučujícího učitele, s kterým se někomu nesvěřila, protože se styděla. To je element, který sledujeme u více případů, že se dívky ostýchaly někomu svěřit ze studu.

Ojedinelé je, že když se opakovaně dopouštěl nemravného chování k sestrám Skalickým, další žákyně neobtěžoval. Vzhledem k tomu, že se spolužáci mladší ze sester posmívali, že bude mít samé jedničky a pokřikovali na ni „hanba“, je celkem pravděpodobné, že o tom, že dívku řídící učitel sexuálně obtěžuje, spolužáci věděli. Není úplně jasné, co myslel řídící učitel výrokem: „*Bunda chlupatí*.“²²³ Původně jsem se domnívala, že je ve spisu chyba a pan učitel se tak vulgárně snažil dívce naznačit, že její tělesný vývoj prochází fází dospívání a dívce začalo růst pubické ochlupení. Tento výrok se však ve spisu objevuje na vícero místech a vždy je napsán stejně.

Soud nakonec vyměřil Hamerskému trest ve výši třech měsíců, který si odpykal v chrudimské věznicí. Trestní sazba byla dle mého úsudku velmi nízká, nicméně to ve všech případech, kdy mělo dojít k trestnému činu dle § 132, tedy svedení ke smilstvu osobu, kterou vyučuje nebo svěřenou jeho dohledu. V několika případech byl pachatel dokonce zproštěn obžaloby (č. 2, 8). Josef Hamerský byl na základě posudků od lékařů a psychiatrů hodnocen jako „*osoba mdlého rozumu*“²²⁴ a připustili, že jeho jednání mohlo předcházet prudké hnutí mysli. Hamerský totiž udal, že když je poblíž mladého děvčete, má neskonalou touhu se ho dotknout.

²²³ Státní oblastní archiv v Zámruku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 639, evidenční značka Vr 8/14.

²²⁴ Tamtéž.

28) František Šinkora obviněn z trestného činu zprznění

Obviněný František Šinkora se narodil 22. července 1862 v obci Blatno nedaleko Hlinska. Byl katolického vyznání, ženatý a živil se jako dělník v Blatně.²²⁵

Dne 18. ledna 1914 měl pro ukojení svých chlípných žádostí obtěžovat šestiletou Růženu Kudláčkovou, tedy děvče, kterému ještě nebylo 14 let.

Před Vánoci, v roce 1913, odešla obviněnému žena, protože na ní byl mrzutý. Zpočátku měsíce ledna se obviněný nastěhoval k manželům Plíškovým, kde přespával na zemi v truhlíku vytaženém z postele a spolu s ním tam spávala jejich schovanka,²²⁶ šestiletá Růžena Kudláčková.

Večer 18. ledna po 10. hodině večerní, kdy už v bytě Plíškových všichni spali, zaslechl Antonín Bíško (svědek), který ležel vedle truhlíku vytaženém z postele, šustění slámy a v truhlíku zaslechl vzlykat poškozenou, která dle jeho výpovědi i velmi ztěžka dýchala, jako kdyby se dusila. Svědek také zaslechl ztěžka dýchat obviněného a následně, jak mu poškozená říkala: „*Pusíte mě, ndržte mě už.*“²²⁷ Jelikož to svědkovi celé situace bylo podezřelé, vstal z postele, rozsvítil světlo a probudil ostatní ve světnici. Uviděl, jak poškozená ležela v truhlíku na znak a byla obnažena, až asi na prsa, a peřinu měla odhozenou pryč. Obviněný ležel v truhlíku na boku obličejem směrem k děvčeti a obličej měl rudý, zaražený a měl vyjevený výraz. Když se svědci celé situace zeptali, co se stalo, vypověděla poškozená, že jí obviněný sahal rukou mezi nohy, že jí strkal prst do přirození a mačkal ji k sobě tak, že nemohla dýchat. U soudního výsledku poškozená ještě udala, že jí obviněný strkal prst do přirození dlouho a že nekřičela, protože se bála, a že ji pak bolelo ve slabině.

Dle posudku soudních lékařů, kteří poškozenou ohledali, bylo zjištěno, že poškozená má rozšířen prstencovitý hymen a že otvor je rozšířen tak, že je možno do něj zavést špičku malíku dospělého muže bez namáhání. Na poškozené jinak nebylo shledáno žádných známek násilí a lékaři dodali, že jednání obviněného nebude mít pro poškozenou škodlivé následky.

Celou situaci dosvědčilo celkem 5 svědků, ale poškozený stejně popíral, že by se něčeho takového dopustil, a tvrdil, že až do rozsvícení spal. Výpověď poškozené však nepodporuje

²²⁵ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 639, evidenční značka Vr 42/14.

²²⁶ Většinou se jednalo o sirotka bez rodičů. Vztah se dá přirovnat k současné pěstounské péči.

²²⁷ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 639, evidenční značka Vr 42/14.

pouze dobrozdání pěti svědků, kteří situaci viděli, ale i posudek soudních lékařů, kteří u děvčete diagnostikovali rozšířený hymen.

Hlavní přelíčení se konalo u krajského soudu v Chrudimi 6. února 1914. Obviněný byl odsouzen k trestu těžkého žaláře na 6 měsíců, do kterého se započítávalo i setrvání ve vyšetřovací vazbě. Do vazby pak obviněný nastoupil 19. července 1914.

Analýza případu Františka Šinkory

Obviněný František Šinkora byl odsouzen k těžkému žaláři v délce šesti měsíců, jelikož se měl dopustit zprznění šestileté Růženy Kudláčkové. I přesto, že proti Františku Šinkorovi svědčilo více jak 5 svědků, obžalovaný se stále snažil svou vinu popírat. Šinkora měl zřejmě problémy s chováním, jelikož od něj odešla i jeho žena, protože se k ní měl chovat hrubě a byl na ni mrzutý. Jeho bezostyšné chování reflektuje i skutečnost, že dívku tělesně zneužil v místnosti plné lidí.

Schovanku manželů Plíškových, kteří obviněnému poskytli azyl, když odešel od své ženy, musel obviněný znát a věděl, že dívka ještě nebylo 14 let. Růženě Kudláčkové měl obviněný sahat v noci pod sukni, sahat prstem do přirození a ještě ji učinit zcela bezbrannou tak, že dívku k sobě tisknul silou. Opět zde sledujeme, že se dívka nebránila, protože se obviněného bála. Poté, co dívka nemohla dýchat, sykla, což vyvolalo podezření v jednom ze svědků, který okamžitě zareagoval a rozsvítil světlo. Obžalovaný měl zaražený výraz a ležel na boku vedle šestileté dívky.

Při ohledání dívky soudními lékaři bylo zjištěno, že má Růžena Kudláčková rozšířený prstencovitý hymen natolik, že do něj bylo možné zavést špičku prstu. Dále uvedli, že chování Františka Šinkory dívce nezpůsobilo žádnou újmu, která by ji ohrozila v budoucnu. Toto tvrzení zřejmě na soud zapůsobilo jako polehčující okolnost a díky tomu i přes četná svědectví pachatel obdržel trest pouze ve výši šesti měsíců.

29) Josef Syrový obviněn z trestného činu zprznění krve

Obviněný Josef Syrový se narodil 19. června 1871 v Netřebí. Byl katolického vyznání, ženatý a živil se jako dělník ve Vysokém Mýtě.²²⁸

V březnu 1914 se měl obviněný dopustit násilného smilstva spolu se svoji třináctiletou dcerou Annou Syrovou. Jednoho dne, když byl doma obviněný sám se svou dcerou, ji požádal, aby si lehla na postel. Když však dívka odmítla, položil ji na postel sám, odkryl jí sukni a přikryl ústa, aby nemohla křičet. Násilím jí roztáhl nohy a svůj pohlavní úd strčil do pohlaví své dcery. Pohyboval se na ní tak dlouho, až ji „*pomočil uvnitř*“.²²⁹

Asi za 14 dní po činu vykonal obviněný násilnou soulož se svojí dcerou znovu. Tuto skutečnost potvrdila poškozená, a ač její otec události popíral, výpověď jeho dcery byla velmi věrohodná. Vzhledem k tomu, že děvče nikdy nemělo problémy s pravdomluvností, bylo mu uvěřeno.

Soudní lékaři, kteří poškozenou ohledali, seznali, že na panenské bláně dívky jsou patrné jizvy, což nasvědčuje tomu, že na dívce byla vykonána soulož. Jizvy byly poměrně čerstvé, takže ke styku muselo dojít nejpozději na počátku dubna výše zmíněného roku, což znovu potvrzuje výpověď poškozené.

K události byli přizváni svědci, kteří doznali, že zahlédli, jak obviněný ležel na své dceři, která měla odkrytou sukni, a obviněný se na ní pohyboval nahoru a dolů. Později se děvče svěřilo své matce a následně i policejnímu strážmistroví.

Ze souhrnu zjištěných okolností tedy vyplývá, že se výše popsané události skutečně staly a veškeré snahy obžalovaného se ospravedlnit byly zbytečné.

Obviněný byl obžalován z trestného činu násilného smilstva, z trestného činu zprznění a z trestného činu svedení ke smilstvu. Hlavní přelíčení se konalo v Chrudimi v květnu 1914. Mezi hlavní otázky soudního procesu patřil dotaz: „*Jest obžalovaný Josef Syrový vinen, že v měsíci březnu 1914 a poté za 14 dní opět ve Vysokém Mýtě ve svém bytě se svojí vlastní dcerou Annou Syrovou, dne 13. června 1901 rozenou soulož předsevzal?*“²³⁰ Porota se shodla jednohlasně a 12 porotců hlasovalo pro „ANO“.

²²⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 641, evidenční značka Vr 201/14.

²²⁹ Tamtéž.

²³⁰ Tamtéž.

Obžalovaný Josef Syrový byl nakonec odsouzen do těžkého žaláře v trvání pěti roků čtvrtletně jedním zostřeným postem. Do výkonu trestu obviněný nastoupil 18. května 1914 a trest vykonával ve věznici v Kartouzích.

Analýza případu Josefa Syrového a jeho dcery Anny

Případ Josefa Syrového a jeho dcery patří mezi analyzovanými případy mezi ty, kde došlo k trestnému činu zprznění krve. Takové případy byly v rámci badatelské analýzy zachyceny pouze 2 (č. 18, 29). Josef Syrový tělesně zneužil svou cenu Annu, když byli sami doma. Roztáhl jí násilně nohy, následně strčil svůj pohlavní úd do jejího přirození a dle výpovědi poškozené se na dívce pohyboval tak dlouho, dokud ji „nepomočil uvnitř“. Třináctiletá dcera se domnívala, že ji otec „pomočil“, nevěděla totiž, že Josef Syrový vyvrcholil. Nešlo o ojedinělý trestný čin, jelikož několik dní po prvním sexuálním útoku svou dceru Josef Syrový zneužil znovu.

Dcera se později svěčila své matce a později i policejnímu strážmistovi Emanuelu Vánišovi. Není však jasné, zdali tento čin oznámila na policejní stanici přímo matka poškozené. Nakonec se zjistilo, že nemravné jednání otce poškozené mělo četná svědectví několika osob, kteří oknem zahlédli, jak Josef Syrový leží na jeho dceři, která má odkrytou sukni a pohybuje se na ní nahoru a dolů.

Po bližším ohledání poškozené byly zjištěny jizvy na její panenské bláně, což dokládalo nedávnou soulož. Josef Syrový obdržel trest ve výši 5 let. Jedná se o nejvyšší uvalený trest vůbec. Výkon trestu měl být vykonán ve věznici ve Valdicích, do kterého nastoupil v květnu 1914.

30) Tomáš Vajčner obviněn z trestného činu násilného smilstva

Obžalovaný Tomáš Vajčner se narodil 2. února 1899 ve Strážnici na Moravě. Poté se přestěhoval do Bohuňovic, kde se živil jako hospodářský dělník. Byl svobodný a katolického vyznání.²³¹

Obviněný docházel v létě 1913 do nemocnice v Moravské Třebové, kde byl od září téhož roku léčen se syfilidou.²³² V zimě téhož roku šla jedenáctiletá Anna Pecháčková svému otci do Šponerova hostince v Lukově pro tabák a na zpáteční cestě potkala obviněného, který se k ní připojil a děvčete se zeptal na školu. Když šli podél panského dvora, tak se děvče uhýbalo blátu a obviněný jí povídal: „*Pojď sem.*“²³³ Děvče se domnívalo, že jí chce obviněný něco říct, a přiblížilo se k němu. Obviněný chytil děvče oběma rukama za boky a přitiskl děvče ke zdi panského dvora. Svým tělem nalehl na děvče a nadzvedl jí sukni. Poté si rozepl poklopec a snažil se dostat své přirození do přirození děvčete.

Děvče si nepamatuje, jak hluboko se dostalo přirození obviněného, ale vypověděla, že ji to začalo velmi bolet. Dále vypověděla, že si nepamatuje, zdali se na ní obviněný ve stoje pohyboval nahoru a dolů, ale ví, že ji obviněný stále tisknul na zeď. Děvče asi 5 minut prosilo obviněného, aby ji nechal být, načež začala poškozená křičet, obviněný si zapnul poklopec a utekl.

Děvče se o tom, co se jí cestou z hostince přihodilo, doma nezmínilo a celá vyšla najevo až v březnu 1914 (3 měsíce po události), kdy byla u děvčete okresním lékařem v Lanškrouně diagnostikována syfilida. Děvče se tak matce svěřilo s událostí, která se jí před Vánoce udála a vypověděla, že když šla jednou z hostince, přitiskl ji obviněný Vajčner na zeď u panského dvora a pronesl: „...*že jí to tam dal.*“²³⁴

Obviněný Vajčner se ke svému činu doznal a před soudem vypověděl, že jednou uchopil malou Pecháčkovou a přitiskl ji ke zdi. Poté jí vyzdvihl sukni a strkal jí svůj úd do jejího přirození. Jelikož se do přirození dívenky nemohl dostat, upustil od svého počínání a utekl, dále doznal, že během pokusu o znásilnění děvčete semeno nevyšlo.

Obviněného ohledali chrudimští soudní lékaři, kteří souhlasně konstatovali, že genitálie obviněného jsou plně vyvinuty a že je plně způsobilý k vykonávání soulože. Dále dodali, že

²³¹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 641, evidenční značka Vr 123/14.

²³² Spis uvádí zastaralý výraz - *příjice*.

²³³ Tamtéž.

²³⁴ Tamtéž.

obviněný trpí syfilidou, což je patrné z jizvy na žaludu a zduřelých tříselných žláz. Příznaky syfilidy byly zjištěny i u poškozené, kterou ohledali olomoučtí soudní lékaři v tamní ženské nemocnici. Lékaři seznali, že před nějakou dobu mohla být nemoc na děvče přenesena, čímž byla děvčeti způsobena i určitá škoda na zdraví. Dále zjistili, že panenská blána děvčete nebyla porušena nemravným atentátem, tudíž nemoc musela být přenesena pouze dotekem přirození obviněného s rodidly děvčete.

Obžalovaný byl obviněn z trestného činu násilného smilstva a hlavní přelíčení se u krajského soudu v Chrudimi konalo 12. května 1914. Tomáš Vajčner byl odsouzen na dobu tří roků do těžkého žaláře a do této lhůty se započítávala i vyšetřovací vazba. Do vězení na Pankráci nastoupil obviněný 5. června 1914.

Analýza případu Tomáše Vajčnera a Anny Pecháčkové

Obviněný Tomáš Vajčner se trestného činu násilného smilstva dopustil ve věku čtrnácti let a jedná se tedy o nejmladšího pachatele celé analýzy. Ojedinelá je také skutečnost, že se poprvé setkáváme s fenoménem pohlavních chorob. Tomáš Vajčner o onemocnění syfilidou věděl a zcela vědomě nakazil poškozenou Annu Pecháčkovou.

Vajčner se pokusil dívku zneužít přímo na veřejné ulici v obci Lukovna a v momentě, kdy se dívka začala bránit a křičet, obviněný utekl.

Kdyby se téměř tři měsíce po aktu u dívky neprojevíly příznaky onemocnění syfilidou, zřejmě by se dívka o tom, co se jí přihodilo, nikomu nesvěřila. Ze spisu je patrné, že Pecháčková pachatele Vajčnera znala a i obviněný věděl, že dívce nebylo čtrnáct let.

Dívka byla důkladně ohledána lékaři v ženské nemocnici v Olomouci, kteří na její panenské bláně neshledaly žádné stopy soulože. K přenesení pohlavní choroby tak muselo dojít pouze dotykem pohlavního údu obviněného s vnějšími rodidly poškozené.

Tomáš Vajčner byl nakonec odsouzen k trestu těžkého žaláře v délce tří let. Jako místo výkonu trestu byla Vajčnerovi přidělena věznice na Pankráci a jedná se tak o jednoho ze dvou pachatelů, kteří si svůj čin odpykávali v této věznici. Délka trestu byla ovlivněna hlavně zcela vědomým šířením pohlavní choroby.

31) František Opa obviněn z trestného činu

František Opa se narodil 12. srpna 1896 v Podlesí nedaleko Holic. Byl katolického vyznání, svobodný a živil se jako obuvnický pomocník v Podlesí.²³⁵

Obviněný měl dne 25. června 1914 v lese na Podlesí mravnostně tělesně zneužít pro ukojení svých chlípných žádostí osmiletou Ludmilu Viniklářovou, tudíž děvče, kterému ještě nebylo čtrnáct let.

Dle výpovědi poškozené byla spolu se svým tříletým bratrem u lesa na Podlesí, když k ní přišel po cestě obviněný a řekl jí: „...*aby mu ukázala husu, že on jí pak ukáže ptáka.*“²³⁶ Hned na to přisedl obviněný k poškozené, převalil ji na záda a vytáhl z kalhot svého „ptáka“, který byl veliký, a ukazoval jí ho.²³⁷ Poškozená se na přirození obviněného podívat nechtěla, tak se zvedl, děvče obešel a ukazoval jí přirození z druhé strany. Nabádal ji, aby i ona mu ukázala její „husu“. Když děvče nechtělo ukázat obviněnému její přirození, vyzdvihl jí sukni nad pas, položil se na ni a roztahoval jí nohy. Děvče se bránilo, ale obviněný se na ni položil a své tvrdé přirození položil na přirození děvčete a pohyboval se ze strany na stranu. Poškozená se bránila a křičela, obviněný z ní následně slezl a děvče se dalo na útěk. Obviněný ji dohonil, převalil a celou událost opakoval ještě dvakrát. Když obviněný slezl z děvčete, poškozená zpozorovala, že je mezi nohama mokrá, vzala tedy šáteček a mokrost si setřela. Následně zahlédla na cestě známou Františku Grubrovou, rozběhla se k ní a hned jí vypravovala, co se jí přihodilo. Následně celou věc zopakovala doma i své matce.

Při výslechu obviněný doznal, že se inkriminovaného dne s děvčetem v lese sešel, své přirození z kalhot vyndal a válel se po poškozené. Popřel však, že by své přirození strkal mezi nohy děvčete. Při ohledání děvčete soudními lékaři nebylo na panenské bláně děvčete shledáno žádných známek soulož. Lékaři na poškozené neshledali ani žádné známky násilí, tudíž výpověď poškozené, že obviněný dával svůj pyj k přirození děvčete, nelze snahu pachatele vykonat soulož s děvčetem ani potvrdit, ani vyloučit. Vzhledem k věrohodnosti výpovědi poškozené však není důvod, proč děvčeti nevěřit, že se obviněný snažil vniknout do jejího přirození, a tedy soulož vykonat.

²³⁵ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 642, evidenční značka Vr 305/14.

²³⁶ Tamtéž.

²³⁷ Tamtéž.

Vzhledem k tomu, že opakované smilné činy vykonal obviněný na děvčeti u veřejné cesty, tudíž na místě veřejně přístupném, a také proto, že po cestě šla svědkyně, se může jednat i o případ veřejného pohoršení, jelikož obviněný jednal zcela úmyslně.

Hlavní přelíčení se konalo před krajským soudem v Chrudimi 2. července 1914. Obviněný byl obžalován z trestného činu zprznění a z trestného činu veřejného pohoršení. Byl mu vyměřen trest v délce trvání 2 měsíců, do jehož délky byla zahrnuta i vyšetřovací vazba. Do věznice v Chrudimi nastoupil obviněný 28. srpna 1914.

Analýza případu Františka Opy a Ludmily Viniklářové

František Opa byl sedmnáctiletý mladík, který byl prvotně obviněn z trestného činu zprznění osmileté Ludmily Viniklářové. Jedná se o jeden z dalších případů, kdy k tělesnému zneužití mělo dojít u veřejné cesty, čímž si pachatel vysloužil nejen obvinění z trestného činu zprznění, ale také z trestného činu proti veřejné mravopověstnosti.

Osmnáctiletý mladík žádal nejprve poškozenou, aby mu ukázala její „husu“, což je v tomto případě zcela jistě ekvivalent k označení ženského přirození. Na „oplátku“ jí nabídl, že jí ukáže jeho „ptáka“, což je pro změnu metaforické označení pro mužské pohlaví. Opět zde sledujeme, že se pachatel pohlavně ukojil a vyvrcholil na dívku, která si „mokrost“ setřela.²³⁸

Za tento trestný čin byl František Opa odsouzen k trestu ve výši dvou měsíců. Polehčující okolností bylo v tomto případě přiznání pachatele, dále doznání lékařů, kteří na poškozené dívce neshledali žádné známky soulože.

²³⁸ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 642, evidenční značka Vr 305/14.

32) Josef Sršeň obviněn z trestného činu násilného smilstva

Josef Sršeň se narodil 23. října 1873 v Jamném nad Orlicí. Byl katolického vyznání, vdovec, pracoval jako nádeník v Čenkovicích a v minulosti již byl trestán.²³⁹

Obviněný se měl v prosinci 1913 dopustit zločinu násilného smilstva, které bylo spácháno na třicetileté Josefíně Sattlerové. Poškozená sice byla daleko za hranicí plnoletosti, vzhledem však k jejímu mentálnímu postižení, byla označována za „osobu blbou“.

Obviněný při výslechu doznal, že před Vánoce 1913 ve svém bytě v Čenkovicích mimomanželsky dvakrát tělesně zneužil služebnou Josefínu Sattlerovou, o které mu bylo dobře známo, že disponuje určitým mentálním postižením.

Soudními lékaři byla poškozená označena jako osoba bezbranná a bez sebe. Míra její „blbosti“ byla označena za vysokou, tudíž se lékaři domnívají, že její indispozici musel odhalit každý. Dále lékaři doznali, že poškozená si vzhledem ke svojí „blbosti“ nebyla vědoma pohlavního aktu, a proto se může každému snadno podvolit.

Při prvním výslechu před soudem v Šumperku poškozená neustále plakala a její výpověď byla velmi strohá. Vypověděla, že ji obviněný letos v zimě povalil na postel, pevně ji držel a položil se na ni. Poškozená se prý bránit nemohla, protože ji obviněný pevně držel. Více ke své výpovědi nedodala, neboť se prý velmi styděla.

Při druhém výslechu v Chrudimi byla její výpověď poněkud obsáhlejší. Tam poškozená vypověděla, že jednou v zimě večer (prosinec 1913) přišel za jejím zaměstnavatelem jeho známý Josef Sršeň. Spolu s jejím šéfem Petříkem jí nalili několik skleniček kořalky, po kterých se prý cítila značně opilá. Když obviněný Sršeň odešel, její zaměstnavatel ji vystrčil ze dveří, a tak šla za Sršněm. Po chvíli se vrátila a snažila se klepat na dveře svého zaměstnavatele, ten jí však stále neotvíral, a tak se vydala znovu za obviněným Sršněm, a to až do jeho domu. Aby Sršně doprovodila domů, jí obviněný nabízel již tehdy, když společně konzumovali panáky alkoholu. Když dorazili do domu obviněného, na jeho vyzvání se vysvlékla, obviněný uzamkl dveře a povalil ji na postel. Lehl si vedle ní a dle její výpovědi: „...*ji tělesně upotřebil*“.²⁴⁰ Poškozená se nemohla bránit, jelikož měl obviněný velkou sílu, a přesně neví, kolikrát s ní obviněný soulož vykonal (obviněný vypověděl, že k souloži došlo dvakrát). Kolem páté hodiny

²³⁹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 642, evidenční značka Vr 233/14.

²⁴⁰ Tamtéž.

ranní nakonec obviněný dveře odemkl a poškozená se vydala zpět do domu svého zaměstnavatele Petříka.

Obviněnému bylo zcela dobře známo, že třicetiletá Josefina Sattlerová, byla „osobou blbou“ a každým se dá snadno ovládnout. Využil tedy toho, že žena každého poslechla, ale již si nebyla vědoma důsledků svého konání, což bylo ostatně známo v celé obci.

To, jak dopadlo hlavní soudní přelíčení se nedochovalo. Dochoval se však dokument, kdy prezident československé republiky vlivem amnestie zastavil ke dni 22. února 1919 výkon trestu obviněnému. Z toho je tedy patrné, že obviněný musel být odsouzen k žaláři v délce trvání alespoň 4 let.

Analýza případu Josefa Sršně a Josefiny Sattlerové

Vůbec poprvé v celé pramenné analýze se v tomto případě setkáváme s obětí, která byla charakterizována jako „osoba blbá“. Tento jev sledujeme pouze v tomto případě a v případě č. 33. Poškozená Josefina Sattlerová byla třicetiletá služebná a jedná se tak o nejstarší oběť mezi všemi analyzovanými případy.

Josefina Sattlerová byla v takovém stavu postižení, že si vůbec nemohla připustit, že se na ni obviněný Josef Sršeň dopustil násilného smilstva. Pachatelem byl jednačtyřicetiletý nádeník Josef Sršeň, který se přátelil se zaměstnavatelem poškozené, tudíž byl velmi dobře obeznámen s jejím zdravotním stavem.

Opět zde shledáváme několik známých elementů. Jednak skutečnost, že se poškozená nikomu nesvěřila a strohá byla i výpověď před soudem, protože se styděla, a dále také, že spis obsahuje zmínku o tom, že Josef Sršeň požil před spácháním trestného činu několik panáků kořalky. Alkohol nutil obviněný a zaměstnavatel Petřík pít i poškozenou Sattlerovou. Vzhledem k tomu, že Petřík poškozenou vystrčil ze dveří, aby šla za obviněným, je pravděpodobné, že o tom, čeho se chce jeho známý dopustit, věděl.

K tělesnému zneužití došlo až v bytě Josefa Sršně, kam ho poškozená doprovodila. Opět se ji snažil nutit pít alkohol, zřejmě aby děvčeti co nejvíce otupil smysly. Následně se Josef Sršeň na dívce dopustil soulože a dle jeho výpovědi dokonce dvakrát.

V tomto případě nebyl obžalovací spis úplný. Ve spise je pouze poznámka, že poškozená díky svému stavu přesně nevěděla, kolikrát s ní Josef Sršeň souložil, zatímco on vypověděl, že k pohlavnímu zneužití mělo dojít dvakrát. Spis dále obsahuje list, který odkazuje na amnestii udělenou prezidentem republiky v roce 1919, která se měla vztahovat na jeho

propuštění. Pokud vezmeme v potaz, že k činu mělo dojít na konci roku 1913, spis je evidován až v průběhu roku 1914 a k nástupu do výkonu trestu mohlo dojít až v roce 1914, tudíž je zcela na místě se domnívat, že pachatel obdržel trest ve výši minimálně čtyř let. Tato sazba byla ovlivněna jednak tím, že se jednalo o recidivní jednání, dále tím, že se pachatel zřejmě na zneužití Sattlerové „domluvil“ s jejím zaměstnavatelem a poškozenou se pokusili opít. Učinil ji tak bezbrannou a svůj čin minimálně dvakrát opakoval, a to přesto, že věděl, že Josefina Sattlerová je označována jako „osoba blbá“. Polehčující okolností mohla být v tomto případě pouze skutečnost, že se zřejmě k tělesnému zneužití Josefiny Sattlerové doznal.

33) Stanislav Procházka obviněn z trestného činu násilného smilstva

Obviněný Stanislav Procházka se narodil 5. května 1894 v Blatné. Byl svobodný, katolického vyznání a živil se jako klempířský dělník.²⁴¹

Obžalovaný pracoval v roce 1914 u klempířského mistra Jana Soukupa v Chrudimi jako pomocník a právě tam, se měl dopustit násilného smilstva a mimomanželské soulože na dceři svého klempířského mistra. Poškozená Božena Soukupová se narodila v únoru 1899, takže sice byla starší 14 let, nicméně trpěla slabomyslností a byla označována za „osobu blbou“.²⁴² To bylo obviněnému velmi dobře známo, nicméně i přesto se s ní několikrát dopustil mimomanželské soulože. Svědci doznali, že obviněný souložil s dcerou mistra hned několikrát, alespoň pětkrát, a že je přistihli v různých nemravných situacích na půdě, v kuchyni i v kumbále.

Poškozená byla absolutně neznalá významu soulože a obviněnému se nemohla nijak bránit. Soudní lékaři během ohledání zjistili, že obviněný přivedl poškozenou do jiného stavu.

Hlavní přelíčení se u chrudimského soudu konalo 23. dubna 1915 a obviněný byl odsouzen ke 13 měsícům těžkého žaláře zostřené 4 posty. Do výkonu trestu obviněný nastoupil 3. května 1915 a svůj trest si odpykával ve věznici v Kartouzích.

Analýza případu Stanislava Procházky

Poslední analyzovaný případ pramenného vzorku nebyl nejobsáhlejší, nicméně případ přinesl několik prvků, se kterými jsme se v analýze dosud nesetkali. Stanislav Procházka byl dvacetiletý klempířský dělník, který se dopustil násilného smilstva na dceři svého klempířského mistra v Chrudimi. Stěžejní nebyl v tomto případě věk oběti, jelikož poškozená byla starší čtrnácti let, přitěžující byl v tomto případě psychický stav oběti. Božena Soukupová byla totiž označována za „osobu blbou“²⁴³ a obviněný se násilného smilstva dopustil opakovaně a jeho chování mělo za následek graviditu oběti.

K násilnému smilstvu mělo docházet zpravidla na několika místech. Jednak na půdě, dále v kuchyni a kumbále. Je tedy evidentní, že ke smilnění docházelo v rámci místa, kde pachatel vykonával své povolání.

²⁴¹ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 643, evidenční značka Vr 62/15.

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ Tamtéž.

Božena Soukupová si svého činu nemohla být vědoma a skutečnost, že se nebránila, je odůvodněna tím, že vlastně nevěděla, co s ní obviněný činí. Vzhledem k míře její „blbosti“ je tedy zcela pravděpodobné, že se o budoucího potomka nebyla poškozená schopna postarat.

Pachateli udělil soud ve výši třinácti měsíců, zostřené čtyřmi posty. Trest si pachatel odpykával ve věznici ve Valdicích.

Soudobá lékařská literatura uvádí, že znásilnění zdravotně postižených jedinců, má mezi sexuálními delikty zvláštní postavení. Kriminální zkušenosti dokládají, že postižené osoby jsou pro mnohé pachatele velmi atraktivní obětí, a to zejména z důvodu omezené schopnosti obrany.²⁴⁴

²⁴⁴ KOVÁŘ, Petr. *Sexuální agrese: Znásilnění z pohledu medicíny a práva*, Praha 2009, s. 120.

4.1 Shrnutí analytické části

Po důkladné analýze pramenů bylo zjištěno, že jejich stěžejní hodnotou není pouze jejich obsah, ale také výsledek komparace jednotlivých spisů, který umožňuje nahlédnout do reality soudní praxe a využívání platných legislativních případů. Následující kapitola se tedy zaměřuje na analýzu výsledků bádání, včetně statistické, obsahové a kvalitativní interpretace primárních zdrojů. V rámci kapitoly je také vyhodnoceno chování pachatelů a obětí na základě viktimologických přístupů a také kvalifikovány jednotlivé trestné činy v závislosti na výši obdržených trestů.

Vyhodnocení badatelské analýzy přineslo několik zajímavých výsledků. Prvním zjištěním byla skutečnost, že pachatelé ve všech případech byli pouze muži. Existuje zde jedna výjimka v případě Marie Staré (případ č. 18), která byla původně obviněna z trestného činu zprznění krve, kterého se měla dopustit společně se svým otcem. Na základě rozhodnutí soudu byla zproštěna obžaloby, tudíž není ani zahrnuta do výsledných statistik.

Dalším výsledkem badatelské analýzy bylo zjištění, že všechny poškozené osoby byly ženy ve věku od čtyř do třiceti let. Existuje zde výjimka dvou případů (č. 21, 25), ve kterých došlo k násilnému smilstvu se zvířaty (konkrétně se jednalo o jalovici a kozu). Z analýzy také vyplývá, že žádná z poškozených žen nebyla v manželském svazku, nebo o tom minimálně neexistovala zmínka v obžalovacím spise. Jednak žen, které byly zneužity v dospělém věku, nebylo mnoho (pouze 3), přičemž jedna byla osoba psychicky nezpůsobitelná a v dalších dvou případech o manželství nepanuje ve spise žádná zmínka a jednak se mohlo opět jednat o skutečnost, že takové případy nebyly vůbec nahlášeny i přesto, že ke znásilnění vdaných žen docházelo. Ve výpovědích mnoha zneužitých dívek sledujeme jeden společný element – dívky se nikomu nesvěřily, protože se styděly.

Je žádoucí se také domnívat, že velmi často docházelo i ke znásilnění v manželství. Vdané ženy se mohly obávat posměchu, případně i problémů v manželství a tudíž se nikomu nesvěřily. Nedobrovolné plnění manželských povinností je rozsáhlým problémem, který by si zasloužil vlastní odbornou práci. Německý lékař Franz Schönenberger ve své knize hovoří o tom, že: „...*příliš častá soulož v manželství stává se snadno příčinou nervového zeslabení.*“²⁴⁵ Otázkou ale je, jaká je definice časté manželské soulože a kdy by mohla vést k výše uvedenému nervovému zeslabení. Literatura také uvádí, že velmi často docházelo ke znásilnění

²⁴⁵ SCHÖNENBERGER, Franz. *Umění žít a léčit*, Praha 1922, s. 192.

v manželství, které mělo za následek těhotenství. Auguste Debay v roce 1908 napsal: „Žena může být oplozena také ve spánku ať přirozeném, ať magnetickém, v katalepsii, v omráčení i v šílenosti; také po násilném zprznění (...) Tyto fakty nejsou ani tak řídké, jak by kdo myslil; stává se velmi často, že v zájmu ubohé oběti takové zločiny bývají utajovány.“²⁴⁶ Do roku 1950 vlastně ani nebylo možné právně znásilnění v manželství postihnout. Změna přišla až se zákonem č. 86/1950 Sb. Ženy, které byly vystavovány nedobrovolné manželské souloži ve sledovaném období, by tedy u soudu ani nemohly najít legislativní zastání, tudíž takové případy nebyly vůbec ve spisech obsaženy.

Skutečnost, že by znásilnění mohlo mít za následek neplodnost ženy, zachytil již v roce 1895 Paolo Mantegazza v knize *Hygiena lásky*. Uvádí: „Neplodnost některých žen příliš chlípných vysvětluje se zvláštním způsobem od spisovatelů o pohlavních věcech. V západu a křečovitém šhubání při souloži děloha prý křečovitě se stáhne, zúží, a ústí bránky se zavře, tak, že chám nuceně musí se ztratit v dutině pochvové. Mimo to při křečích rozkošnických jest rušena vzájemná poloha ústroje mužského a ženského, a tím nastane neplodnost.“²⁴⁷

Dále bylo zjištěno, že všechny poškozené ženy měly sukně nebo šaty. V žádném spise není uvedeno, že by žena nebo dívka měla jiný oděv. Také se v žádném spise neseťkáváme se skutečností, že by žena nebo dívka měla spodní prádlo.

V rámci badatelské analýzy bylo zjištěno, že sexuálních deliktů se dopouštěli muži ve věku od 14 do 83 let. Největší věkový rozdíl mezi pachatelem a jeho obětí byl v případě obviněného Leopolda Teplého, kterému bylo 83 let, a poškozené Marii Macháčkové, které bylo teprve 6 let (případ č. 16). Věkový rozdíl mezi pachatelem a obětí činil tedy více jak 76 let.

U drtivé většiny případů obžalovací spis neobsahoval informaci o tom, kdo učinil oznámení na četnické stanici. Existuje zde ojedinělý případ Antonína Novotného a jeho svěřenkyně, která svého mistra obvinila ze sexuálního obtěžování (případ č. 23). V tomto případě se událost dostala na policii proto, že se rozkřikla po celém městě (Chrudimi) a četníci prověřovali pravdivost tohoto „drbu“. Ve většině dalších případů, kde bylo uvedeno, kdo oznámení učinil, se jednalo o rodiče a v jednom z případů tak učinil lékař, který byl přivolán ke zneužití dívky ležící v bezvědomí (případ č. 20).

Většina poškozených žen a dívek velmi dobře znala pachatele. Pouze ve třech případech došlo ke znásilnění mužem, kterého oběti neznaly. Ve třech případech byly oběti zneužity

²⁴⁶ DEBAY, Auguste. *Muž a žena v manželství*, Praha 1908, s. 102.

²⁴⁷ MANTEGAZZA, Paolo. *Hygiena lásky*, Praha 1895, s. 298.

vlastním otcem nebo někým z příbuzenstva (případy č. 16, 18, 29). Ve dvou z těchto případů šlo o zprznění krve (č. 18 a 29).

Ve výpovědích pachatelů byla v sedmi případech zachycena snaha obhájit své jednání pohnutím mysli, kterému předcházelo požití alkoholických nápojů. V jednom případě (č. 27) bylo prudké hnutí mysli odůvodněno tím, že pachatel měl neukojitelnou touhu sahat na mladá děvčata, což lékaři sice potvrdili, nicméně vyvrátili, že by tato touha byla tak závažná, že by ji obviněný nemohl ovládat.

V pěti případech sledujeme zneužití mocenského postavení, které pachatel zneužil ku svému prospěchu. Jedná se zpravidla o případy zachycené v § 132 trestního zákona č. 117/1852 ř.z., tedy o takové, kdy pachatel svede ke smilstvu osobu, kterou vyučuje nebo osobu svěřenou jeho dohledu. Jmenovitě se jednalo o případ lékaře Františka Čecha (č. 8), který se měl dopustit zneužití patnáctileté dívky během preventivní prohlídky. Dále o případ vyučujícího Jana Zejdy (č. 2), který se měl opakovaně dopustit zprznění Marie Bárkové, také o případ učitele Adolfa Vašáka (č. 15), který se opakovaně dopouštěl tělesného zneužívání čtrnácti školaček. Dále o případ Františka Hamerského (č. 27), který měl několik let po sobě zneužít sestry Skalické. V posledním případě šlo o majitele kloboučnického závodu Antonína Novotného (č. 23), který se měl dopustit tělesného obtěžování jeho učednice.

V jednom případě byla oběť pachatelem zcela vědomě nakažena pohlavní chorobou – syfilidou (případ č. 30). Ve dvou případech došlo k tělesnému zneužití obětí, které byly charakterizovány jako „osoby blbé“ (případy č. 32, 33), přičemž v jednom z těchto případů došlo následkem znásilnění ke graviditě oběti (případ č. 33).

Výše uvalených trestů se pohybovala v rozmezí od několika dní těžkého žaláře až po trest ve výši pěti let. Nejvyšší uvalené tresty těžký žalář na tři roky (případ č. 20), těžký žalář na čtyři roky (případ č. 32) a těžký žalář na pět let (případ č. 29) byly uděleny až od konce roku 1912. Do té doby se jednalo mnohdy až o směšně nízké trestní sazby. Fenomén trestů je blíže charakterizován v následující kapitole.

5. Statistické shrnutí pramenné analýzy

Jak již bylo uvedeno dříve, pojem znásilnění je pojmem legislativně novodobým a ve starších spisech se neobjevuje. První zmínky o znásilnění se ve spisech objevují v roce 1914, do té doby soudní zapisovatelé uváděli pojmy jako: atentát na ženu, sexuální zneužití, zprznění, násilné smilstvo, násilné smilstvo mimomanželské soulože, ukojení chlípných žádostí, ukojení pohlavního chtíče, mravnostní zneužití apod. Všechna tato označení se však dle současné legislativy dají sloučit pod jednotný pojem znásilnění. Někdy byli pachatelé obviněni z více trestných činů a to v případech, že došlo ke znásilnění oběti na nějakém veřejném místě. V takové situaci byl pachatel obviněn nejen z trestného činu zprznění (dle § 128), ale i z trestného činu hrubého a veřejného pohoršení působící urážku proti mravopočestnosti (dle § 516). Některé zločiny byly i přes návrh na obvinění z trestného činu zprznění soudem přehodnoceny a pachatel byl nakonec souzen pouze dle § 516, tedy pouze jako provinění proti mravopočestnosti (případy č. 5, 14).

Nejvíce pachatelů bylo dle badatelské analýzy obviněno z trestného činu zprznění na základě § 128 tr. zákona č. 117/1852 ř. z. Tento trestný čin označoval ty sexuálně motivované zločiny, kterých se pachatelé dopustili na dívce či hochovi mladších 14 let a za tento trestný čin měl být udělen trest těžkého žaláře po dobu jednoho roku až pěti let a za velmi přitěžujících okolností mohla být trestní sazba až 10 let. Celkem bylo z trestného činu zprznění obviněno 15 mužů.

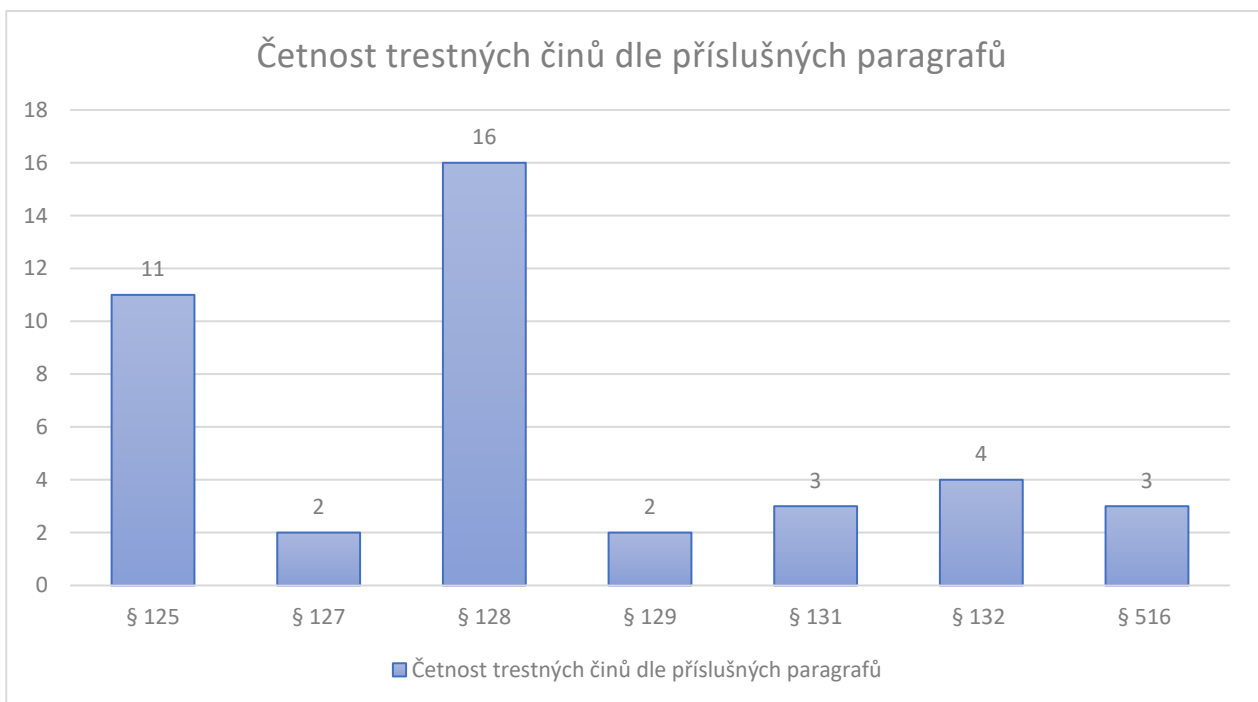
Dalším častým trestným činem bylo násilné smilstvo. To se od zprznění liší tím, že zde není stanovena věková hranice a objevuje se zde pouze možnost, že je obětí žena. Jedná se tedy o násilné donucení ženy k mimomanželské souloži, tedy dnes klasifikováno jako znásilnění. Mimomanželská soulož byla posuzována i samostatně dle § 127 tr. zákona č. 117/1852 ř. z.

Ve třech případech došlo ke spáchání zločinu zprznění krve. Tento trestný čin je klasifikován na základě § 131 tr. zákona č. 117/1852 ř. z. Zde byla trestní sazba stanovena relativně nízko a sice od 6 měsíců do 1 roku těžkého žaláře.

Ve čtyřech případech došlo k trestnému činu svedení osoby, kterou vyučuje, či takovou, která mu je svěřena do péče dle § 132 III. tr. zákona č. 117/1852 ř. z. V dvou případech případě se jednalo o znásilnění, kterého se dopustili učitelé na svých žákyních, v třetím případě došlo

ke znásilnění dívky při preventivní prohlídce u lékaře a v dalším případě sexuálně zneužil kloboučnický mistr dívku, která byla u něj v učení.

Ve dvou případech došlo ke smilstvu proti přirozenosti (případy č. 21 a 25) dle § 131 tr. zákona č. 117/1852 ř. z. Oba pachatelé obdrželi trest tuhého vězení ve výši 2 měsíců, který vykonali ve věznici v Chrudimi.

Graf 1 - Sexuální delikty dle paragrafu

Příslušné paragrafy: § 125 – Násilné smilstvo, § 127 – Mimomanželská soulož, § 128 – Zprznění, § 129 – Smilstvo proti přirozenosti, § 131 – Zprznění krve, § 132 – Svedení ke smilstvu osobu, kterou vyučuje, vychovává nebo je svěřena jeho dohledu, § 516 – Hrubé a veřejné pohoršení působící urážka proti mravopočestnosti nebo stydlivosti

Graf analyzuje více trestných činů, než jaký byl pramenný vzorek pro zpracování statistické části práce. Je to dáno tím, že v některých případech mohl být pachatel obviněn z několika trestných činů zároveň. V případě, že k tělesnému zneužití ženy došlo někde na veřejném místě, například u cesty nebo u silnice, mohl být pachateli udělen i trest dle § 516, tedy trest z ohrožování mravopočestnosti.

5.1 Pachatelé

Jak již bylo zmíněno výše, pachateli tohoto typu trestné činnosti v rámci badatelské analýzy byli pouze muži.²⁴⁸ Obecně jsou témata sexuální agrese posuzována spíše z perspektivy pachatele.²⁴⁹ Pro tvorbu této kapitoly mi byly nápomocné publikace zabývající se viktimologií a forenzní psychologií, které odhalují postupy, jakým způsobem kvalifikovat chování pachatele, jaký impuls ho mohl vést ke spáchání trestného činu a zdali se dá odhadnout, že se pachatel dopustí recidivního jednání. Rozhodující byla i jeho trestní minulost a okolnosti, za kterých k trestnému činu došlo. Z psychologického hlediska jsou pachatelé znásilnění velmi rozmanitou skupinou.²⁵⁰ Dle viktimologických přístupů je žádoucí zabývat se hlavně chováním pachatele během trestného činu. Klíčové je zejména, jakým způsobem došlo k navázání kontaktu pachatele a oběti, dále jakým způsobem pachatel s obětí komunikoval a také jaký stupeň násilí pachatel na oběti použil.²⁵¹

Pro snazší určení profilu pachatele bylo nutné pachatele charakterizovat na základě několika hledisek. Prvním hlediskem bylo stanovení věku pachatele. Věk pachatele mohl být rozhodující ve stanovení výše trestu hlavně ve chvíli, kdy se jednalo o pachatele mladšího 21 let.²⁵²

Dalším posuzovaným hlediskem byl rodinný stav pachatelů. V nadpoloviční většině případů byl pachatelem svobodný muž, nebylo to pravidlem a i ženatí muži či vdovci se trestného činu znásilnění dopouštěli.

Mezi další zkoumaná kritéria patřil vztah oběti a pachatele. Toto hledisko je dle mého úsudku klíčové a mělo velký vliv na výši uvaleného trestu. Sexuální násilí v příbuzenském vztahu nebylo časté, ale nebylo ani výjimkou. Vzhledem k tomu, že k ohlášení znásilnění docházelo spíše v případech, že událost měla nějakého svědka, lze předpokládat, že zvláště ke znásilnění v příbuzenském vztahu docházelo mnohem častěji, ale nebyla ohlášena.

²⁴⁸ Je zde jedna výjimka, která se týká případu č. 18 (viz příloha). V tomto případě byl obviněný František Starý a jeho dcera devětadvacetiletá Marie Stará z trestného činu zprznění krve, oba v minulosti již trestáni. Při prvním výslechu Marie Stará vypověděla, že byla při souloži zcela bezbranná, což vyvrátila výpověď svědků, kteří se Starými bydleli v jednom domě. Ti vypověděli, že dcera ještě se svým otcem mluvila a během údajného znásilnění nekřičela a ani se nebránila. Krajským soudem v Chrudimi byla Marie Stará zproštěna obžaloby, tudíž není ani zahrnuta ve statistické analýze zachycující pohlaví pachatelů.

²⁴⁹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*, Plzeň 2004, s. 192.

²⁵⁰ Tamtéž, s. 205.

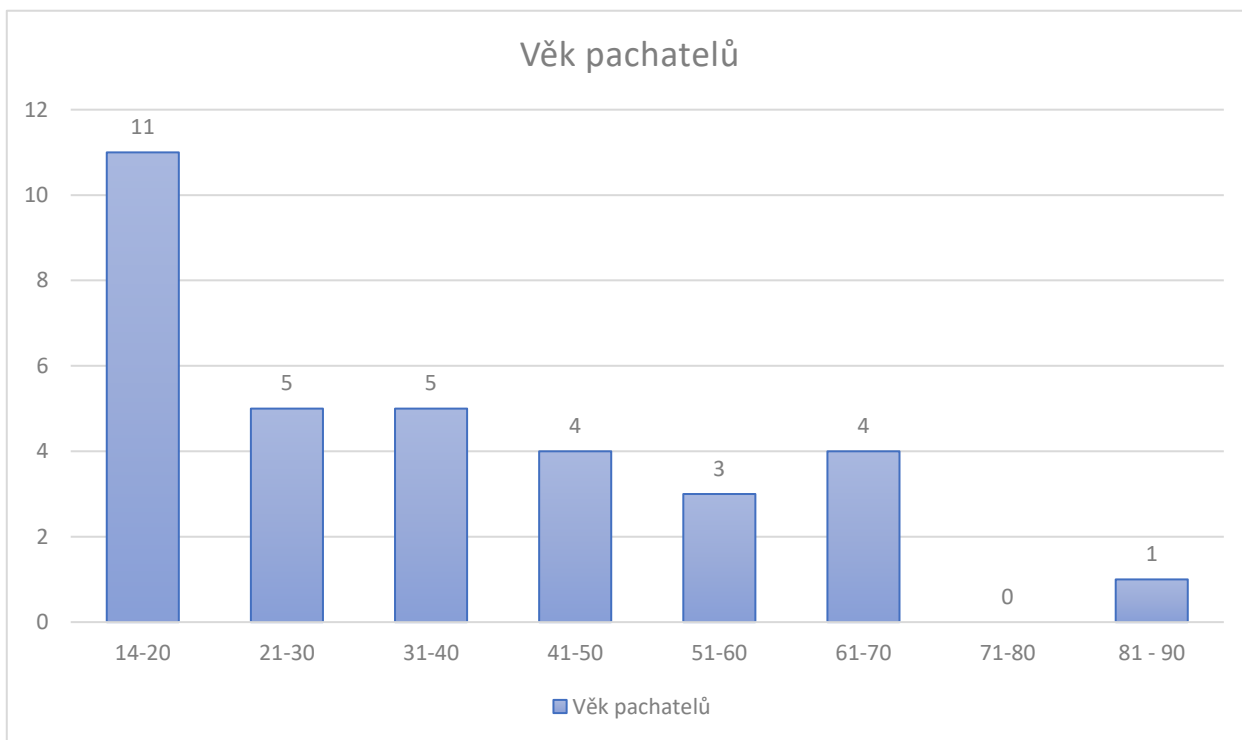
²⁵¹ Tamtéž, s. 205 – 206.

²⁵² Hranice zletilosti na 18 let byla snížena až v roce 1950.

5.1.1 Věk pachatelů

Prvním důležitým hlediskem, které dopomohlo k profilaci pachatele byl jeho věk. Věk pachatele a hlavně jeho předchozí kriminální chování mělo vliv na výši trestu. Pokud se jednalo o mladistvého pachatele, kterému byly školou doznány jinak dobré mravy, byl mu zpravidla udělen nižší, či dokonce nejnižší možný trest. Pokud se jednalo o staršího pachatele s recidivním jednáním, soud k tomu přihlédl a pachatel většinou obdržel vyšší trest zastřený několika posty.

Během badatelské sondy bylo zjištěno, že nejmladšímu pachateli, který se trestného činu znásilnění dopustil, bylo teprve 14 let (č. 30), a nejstaršímu dokonce 83 let (č. 26). V případě mladého pachatele se jednalo o trestný čin znásilnění jedenáctileté dívky a v případě nejstaršího pachatele se jednalo o případ znásilnění sedmiletého děvčete, takže věkový rozdíl mezi pachatelem a jeho obětí byl celých 76 let.

Graf 2 - Věk pachatelů

Z této statistické analýzy je patrné, že pachatelé se trestné činnosti dopouštěli velmi často jako mladiství. Hranice zletilosti byla dána 21. rokem a do té doby spáchalo trestný čin celkem 11 pachatelů, což je celá jedna třetina všech sledovaných.

Důvody, které vedly mladíky sexuálně zneužít mladší děvčata, mohou být různé, ale v posudcích lékařů se často objevuje informace, že byli v dobré sexuální kondici, což by se dalo přirovnat k pubertálnímu vývoji. U starších mužů bylo v několika případech uvedeno, že byli posílněni alkoholem, který jim mohl dodat patřičnou dávku odvahy ke spáchání trestného činu.

I soudobá lékařská literatura uvádí alkohol jako prostředek, který tlumí centrální nervový systém. Problematika vlivu alkoholu na sexuální chování jedince je již velmi dobře probádána.²⁵³ Zatímco malé množství alkoholu může zvýšit sexuální žádostivost, chronické užívání alkoholu může mít u mužů za následek i potenci. Alkohol je dle některých zdrojů považován za činitele mravnostních deliktů,²⁵⁴ což v některých případech dokládá i pramenná analýza.

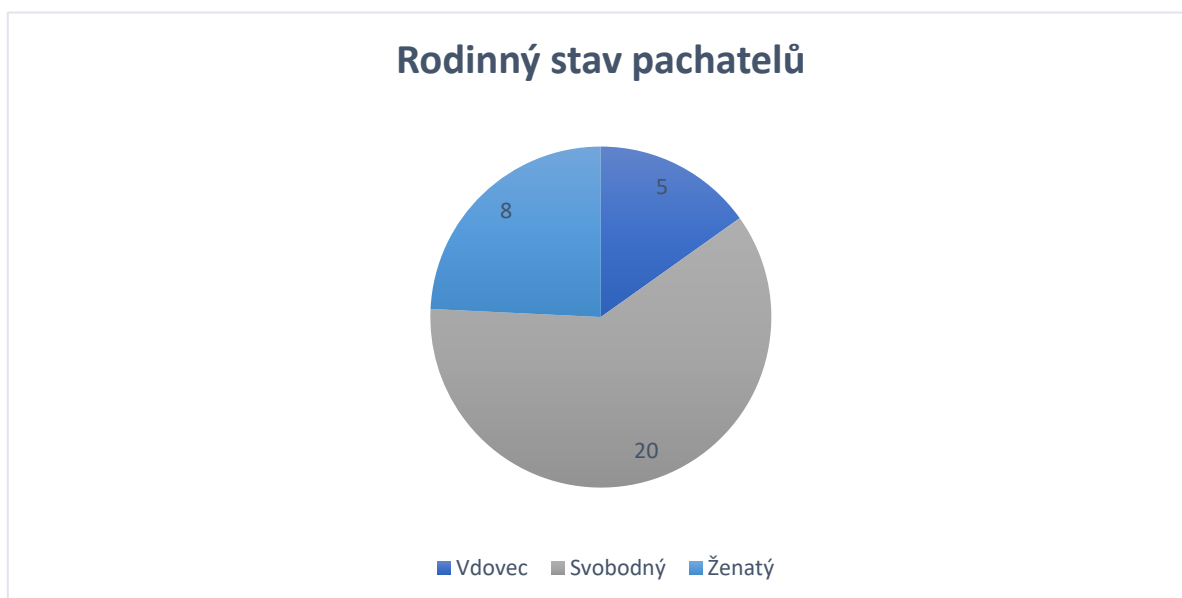
²⁵³ KOVÁŘ, Petr. *Sexuální agrese: Z násilnění z pohledu medicíny a práva*, Praha 2009, s. 131.

²⁵⁴ Tamtéž.

5.1.2 Rodinný stav pachatelů

Dalším zkoumaným hlediskem byl rodinný stav pachatelů, na jehož základě se dá snadno určit, zdali se trestné činnosti dopouštěli spíše svobodní pachatelé, ženatí, nebo vdovci. Toto kritérium je dle mého úsudku jedno z nejzásadnějších. Z tohoto kritéria se odráží celá řada dalších hledisek, která jsou spolu úzce spojena a dopomáhají k utvoření profilu pachatele. Jedním z nich je vztah pachatele a oběti, který je analyzován v následující kapitole. Tato kategorie také dopomáhá odhalit skutečnosti, které mohly pachatele z jednotlivých skupin vést ke spáchání trestného činu. Motiv ke spáchání trestného činu znásilnění totiž nemusel být u mladého svobodného muže bez předchozí kriminální zkušenosti totožný s motivem postaršího ženatého muže s obsáhlým trestním rejstříkem.

Na základě badatelské analýzy byly zjištěny následující výsledky:

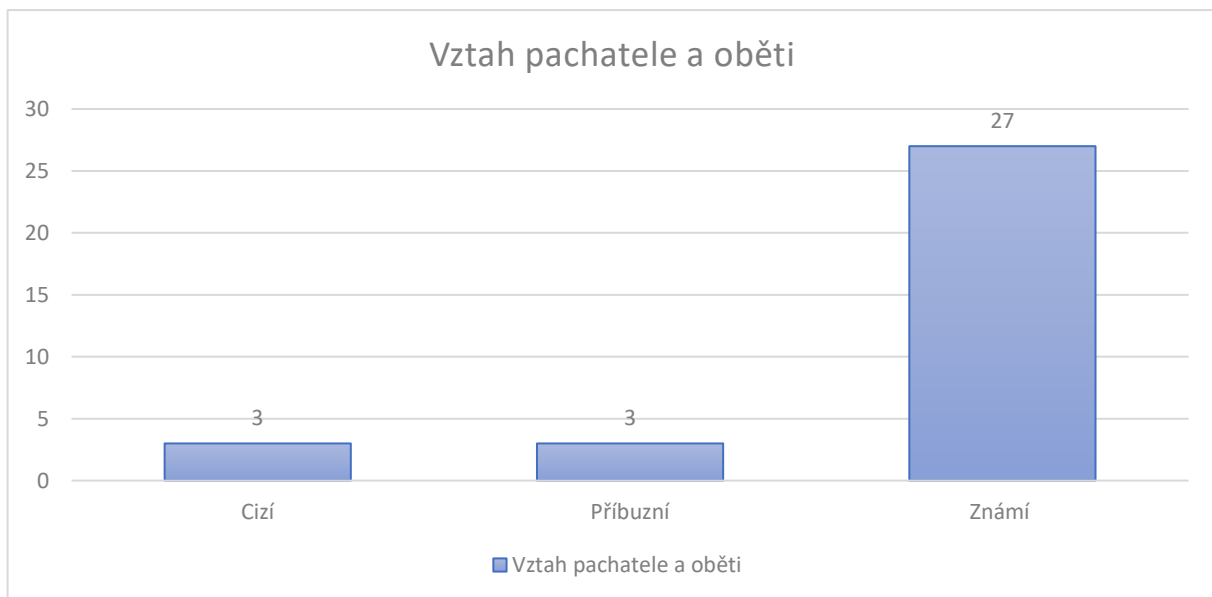
Graf 3 - Rodinný stav pachatelů

Z analyzovaných případů bylo zjištěno, že 20 pachatelů bylo svobodných. Mezi nimi byli mladiství, ale i staří mládenci. Osm pachatelů bylo ženatých a se svojí ženou normálně sdíleli jednu domácnost.²⁵⁵ Pouze pět pachatelů byli vdovci, zde se jednalo spíše o starší muže nad 50 let. Pokud bychom tedy tento výsečový graf komparovali se sloupcovým grafem v předcházející kapitole, zjistíme, že míra svobodných pachatelů odpovídá prvním třem věkovým skupinám pachatelů. V případě starších pachatelů se totiž jednalo spíše o vdovce nebo ženaté muže.

²⁵⁵ V jednom z případů (č. 27) byl řídící učitel obviněn z obtěžování žákyň a jednou, když dívku obtěžoval v zahradě školy, ho právě volání manželky od činu vyrušilo.

5.1.3 Vztah pachatele a oběti

Vztah pachatele trestného činu znásilnění a jeho oběti je dle mého úsudku zcela klíčový. Soud dle trestního zákona posuzoval v zásadě 3 typy vztahů mezi pachatelem a jeho obětí, na jejichž základě ukládal výši trestu. Prvním z nich bylo spáchání zločinu smilstva proti přírodě. Tento druh trestné činnosti se vztahoval na osoby, které se dopustily soulože se zvířaty (případy č. 21 a 25) nebo s osobou stejného pohlaví. Dalším druhem trestné činnosti, který definoval vztah oběti a pachatele, byl trestný čin zprznění krve, tedy v našem případě znásilnění osoby v příbuzenském vztahu (případy č. 16, 18 a 29). Poslední skupinou definující vztah pachatele a oběti bylo spáchání trestného činu svedení ke smilstvu osobu, kterou vyučuje (učitelé; případy č. 2, 15, 27) nebo svěřenou jeho dohledu (lékaři; případ č. 8).

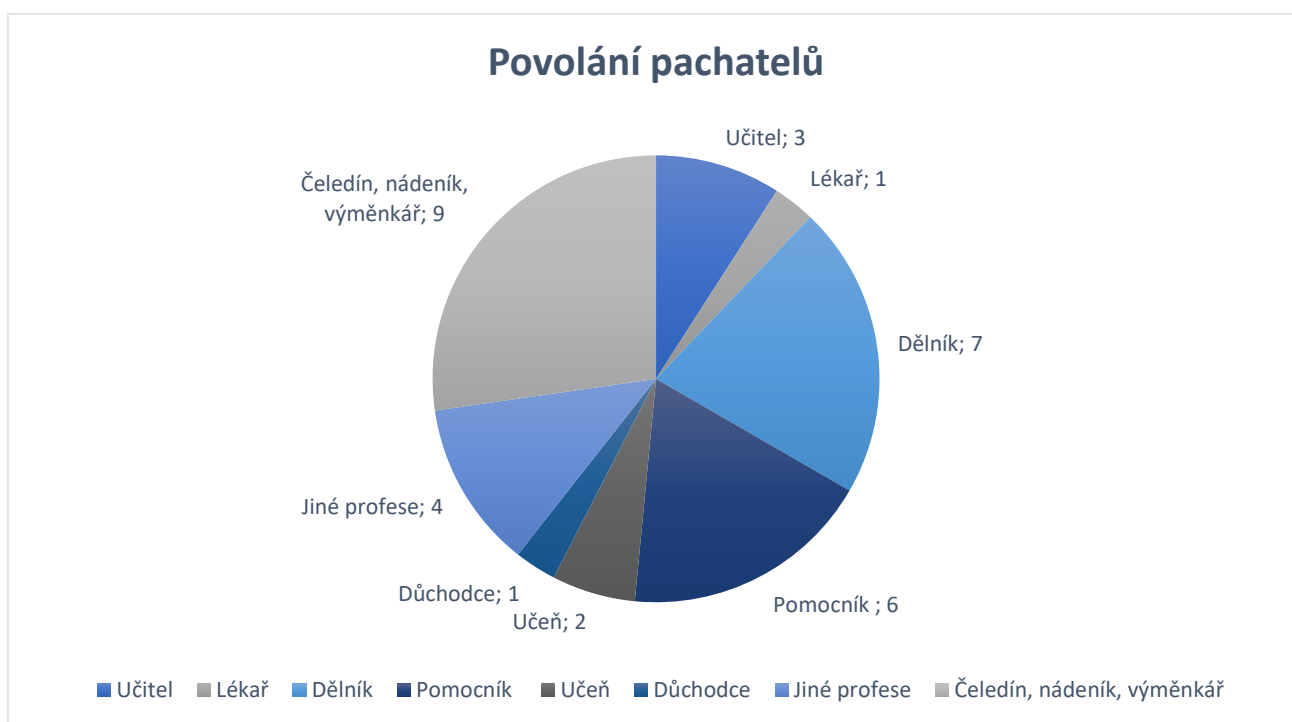
Graf 4 - Vztah pachatele a oběti

Analýza soudních pramenů v rámci této kategorie přinesla zajímavé, ne však neočekávané výsledky. Drtivá většina pachatelů znala svoji oběť. Toto zjištění je zcela klíčové hlavně v případě, kdy došlo ke znásilnění dívky, která ještě nedosáhla 14. roku, tedy věku, kdy byla legitimně způsobilá k pohlavnímu životu. Ve 3 případech došlo ke znásilnění v příbuzenském vztahu (případy č. 16, 18 a 29). Tento typ trestné činnosti byl posuzován dle § 131 tr. zákona č. 117/1852 ř. z., tedy dle paragrafu o Zprznění krve. Pouze ve 3 případech se jednalo o znásilnění žen cizí osobou (případy č. 10, 24 a 26).²⁵⁶

²⁵⁶ Detailní analýza vztahu pachatele a oběti v současné době dle statistik Policie České republiky je umístěna v příloze této práce.

5.1.4 Povolání pachatelů

To, čím se pachatelé živili, je podstatné hlavně z hlediska sociálního zařazení pachatele. Pokud pomineme sexuální útoky spáchané ze strany rodinných příslušníků, na které povolání nemělo vliv, dostaneme se ke skupině, kde bylo povolání pro spáchání sexuálních útoků zcela klíčové. Tato skupina zahrnuje osoby, které mohly využít svého mocenského postavení k tomu, aby se jim oběť snáze podvolila. Do této skupiny patří lékaři, výuční mistři a zvláště pak učitelé. Příklad č. 15 (viz příloha) jasně dokazuje, že učitel mohl zneužívat své autority dokonce několik let, než vzešlo najevo, že se opakovaně dopustil sexuálních deliktů na mladistvých dívkách. V tomto případě tato skutečnost vzešla najevo až v momentě, kdy se jedna z dívek svěřila matce, a ta posléze zjistila, že učitel v minulosti zneužíval i její starší dceru.

Graf 5 - Profese pachatelů

Badatelská sonda v tomto ohledu přinesla následující výsledky. Největší skupina mužů, kteří se dopustili mravnostní trestné činnosti, se živili v zemědělství jako čeledíni, nádeníci nebo výměnkáři. Celkem do této skupiny patřilo 9 mužů. V drtivé většině takových případů byla obětí dívka, která žila na statku spolu s pachatelem nebo na statek minimálně docházela. V případě, že došlo ke znásilnění dívky mladší 14 let, si musel být pachatel zcela vědom, že dívka ještě není pohlavně zralá. V jednom z případů (č. 11) bylo při výslechu matky oběti

zjištěno, že pachatel se jí již dříve ptal: „Zdali by nemohl její dceru šmiknout?“²⁵⁷ U několika případů se nejednalo o výjimečnou záležitost, ale spíše o opakovaný čin, který byl nahlášen až ve chvíli, kdy deliktu někdo přihlížel. Pokud bychom měli kvalifikovat jednotlivé mravnostní delikty, lze zde s jistotou říci, že v tomto případě došlo ke spáchání všech typů sexuálních zločinů. Nádeníci a čeledíni byli obviněni jak ze spáchání trestného činu zprznění, tak z trestného činu násilného smilstva, zprznění krve, ale i z trestného činu hrubého a veřejného pohoršení působící urážku proti mravopočestnosti. V jednom případě byl nádeníkem spáchán i trestný čin smilstva proti přirozenosti se zvířetem.

Celkem 7 pachatelů, kteří se trestného činu znásilnění dopustili, se živilo jako dělníci. V analyzovaných pramenech můžeme nalézt několik druhů zápisů. Jednak mohlo být ve spise uvedeno, že se poškozený živil jako dělník anebo bylo zaznamenáno ještě příslušné odvětví, kterému se pachatel věnoval. V pramenech tak lze dohledat případy, kterých se dopustil např. cihlářský dělník nebo klempířský dělník.

V šesti případech bylo ve spisech uvedeno, že se pachatelé živilo jako pomocníci. Dle statistické analýzy se jednalo spíše o mladší muže, kteří se dopustili hlavně trestného činu zprznění, tedy znásilnění dívky, které ještě nebylo 14 let. V některých spisech bylo uvedeno i místo, kde pomocník vypomáhal, a dle příslušných pramenů se tedy jednalo o: kamenického pomocníka, košíkářského pomocníka, pekařského pomocníka a ve třech případech se jednalo o obuvnické pomocníky, kteří pracovali každý v jiném městě. V jednom případě se obuvnický pomocník dopustil trestného činu smilstva proti přirozenosti se zvířetem, v dalších dvou se jednalo o trestný čin zprznění.

Ve třech případech šlo o spáchání sexuálních deliktů učiteli. Ve všech případech se pachatelé svého jednání dopustili opakovaně. Jeden z učitelů (č. 2) byl obviněn z trestného činu svedení ke smilstvu osobu, kterou vyučuje či takovou, která mu je svěřena do péče dle § 132 III. tr. zákona č. 117/1852 ř. z. Tento učitel byl nakonec zproštěn obžaloby. Další z vyučujících (případ č. 27) byl obviněn z trestného činu zprznění, z trestného činu svedení osoby, kterou vyučuje, a ještě z trestného činu proti veřejné mravopočestnosti. Poslední z trojice obviněných učitelů (č. 15) byl obviněn z trestného činu svedení ke smilstvu osoby, kterou vyučuje, ale vyšetřování bylo nakonec zastaveno, protože obviněný náhle zemřel.

²⁵⁷ Státní oblastní archiv v Zámrsku, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, karton č. 631, evidenční značka Vr 394/12.

V jednom z případů mělo dojít ke znásilnění dívky během preventivní prohlídky u lékaře (č. 8). MUDr. Miloš Čech byl nakonec zproštěn obžaloby.

Ve dvou případech se znásilnění dopustili učni. V jednom případě se jednalo o řeznického učně (č. 4), který znásilnil nezletilé děvče a spáchal tak trestný čin zprznění. Ve druhém případě šlo o obuvnického učně (č. 17), který se dopustil téhož trestného činu.

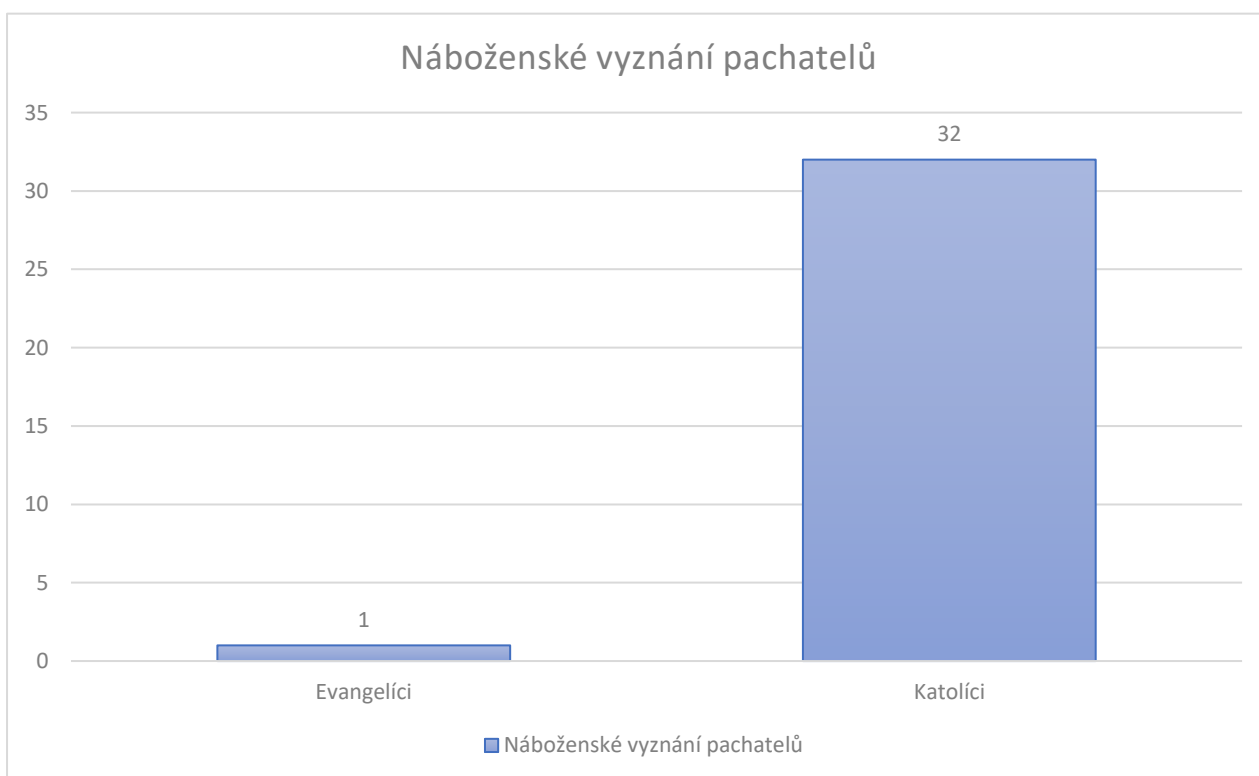
V jednom z případů se trestného činu zprznění dopustil třiaosmdesátiletý muž, který se dříve živil jako soukromník, během spáchání trestného činu byl již zasloužilým důchodcem (č. 26). K tomuto trestnému činu došlo v Pardubicích na Olšinkách.

V dalších případech se jednalo o spáchání trestného činu zprznění pokrývačem (č. 3), o spáchání trestného činu zprznění třiašedesátiletým hodinářem (č. 8), o spáchání trestného činu násilného smilstva sedmnáctiletým kameníkem (č. 19), který znásilnil jednadvacetiletou ženu a v posledním případě šlo o kloboučnického mistra (č. 23), který se dopustil trestného činu svedení ke smilstvu osoby jemu svěřené (klasifikováno obdobně jako u učitelů).

5.1.5 Náboženské vyznání pachatelů

Na počátku 20. století byla náboženská situace poněkud chaotická. Náboženské přesvědčení nebylo u věřících před koncem existence monarchie jednotné a vznikala celá řada nových kongregací.

Náboženské přesvědčení u pachatelů není zcela klíčovým faktorem, ale je příhodné se o tom zmínit. Během analýzy pramenů bylo zjištěno, že ke katolictví se hlásilo celých 32 pachatelů, zatímco k evangelickému vyznání pouze jeden (č. 16). Jednalo se o výminkáře Josefa Šilara, který se na popud své osmileté vnučky dopustil sexuálního zneužití jejího a také její desetileté kamarádky.

Graf 6 - Náboženské vyznání pachatelů

5.1.6 Trestní sazby

Dle trestního zákona č. 117/1852 ř. z. byl trestem za spáchání trestného činu násilného smilstva těžký žalář mezi pěti a deseti lety. Pokud by následkem zločinu byla oběti spáchána nějaká těžká újma na zdraví nebo na životě, byl trestem těžký žalář v délce deseti až dvaceti let. Pokud by oběť na následky trestného činu zemřela, měl být pachateli udělen doživotní trest. Trestný čin svedení ke smilstvu osobu svěřenou do jeho dohledu, vychovávání nebo vyučování, mělo být kvalifikováno podobně jako zločin násilného smilstva.

Pokud se pachatel dopustil trestného činu smilstva proti přirozenosti (se zvířaty nebo s osobou téhož pohlaví), měl mu být vyměřen trest těžkého žaláře od jednoho do pěti let.

Za spáchání zločinu zprznění mohl pachatel obdržet trest ve výši od jednoho roku do pěti let a v případě, že by k činu došlo za přitěžujících okolností, mohlo být trestem vězení až ve výši deseti let. Pokud by měl čin za následek „zlo“, měl být trest vyměřen v délce až dvaceti let.

Za zločin zprznění krve, ke kterému došlo mezi příbuznými v pokolení vzestupném, nebo sestupném, měl být pachateli vyměřen trest v délce trvání od šesti měsíců do jednoho roku.

Graf 7 - Výše trestních sazeb

Výše uvedený sloupcový graf dokazuje, jaké tresty byly pachatelům za spáchání trestných činů ukládány. V jednom z případů nedošlo k udělení trestu, protože pachatel během vyšetřování náhle zemřel (případ č. 15).

Ve třech případech byli pachatelé zproštěni obžaloby. V jednom z případů se jednalo o zproštění obžaloby lékaře, který se měl během preventivní prohlídky dopustit zprznění nezletilého děvčete (případ č. 8). Ve druhém případě mělo jít o spáchání zločinu násilného smilstva, jehož se měl dopustit majitel krejčovského salonu v Chrudimi na jedné z dívek, která u něj byla v učení (č. 23). Ve třetím případě šlo o obvinění řídicího učitele z trestného činu zprznění žákyně, který měl dokonce zaplatit jejím rodičům za to, aby o celé věci pomlčeli. Nakonec byl však zproštěn obžaloby.

Nejvyšším uvaleným trestem byl trest těžkého žaláře v délce pěti let zostřeným čtvrtletním postem. Tento trest byl udělen Josefu Syrovému, který se měl opakovaně dopouštět sexuálního násilí na vlastní nezletilé dceři. Dalším vysokým trestem měl být těžký žalář v délce 3 let, který obdržel pětadvacetiletý dělník František Kulštejn za to, že nejprve opil a potom zcela bezbrannou tělesně zneužil sedmnáctiletou dívku. Když opouštěl byt známého, ve kterém k znásilnění došlo, nakonec ještě odcizil finanční obnos ve výši 72 korun. Vysoký trest obdržel také čtyřicetiletý Josef Sršeň, který se dopustil násilného smilstva na ženě, která disponovala určitým mentálním postižením. Obžalovací spis se nedochoval celý, ale víme, že k trestnému činu došlo na konci roku 1913 a dochoval se úřední záznam, že byl Josef Sršeň propuštěn na prezidentskou amnestii v roce 1919. Tudíž se můžeme domnívat, že pokud do výkonu trestu nastoupil na jaře 1914, délka trestu mohla být až 5 let.

Trest těžkého žaláře v délce 12–18 měsíců obdrželo celkem 6 pachatelů. V pěti případech se jednalo o spáchání trestného činu násilného smilstva a v jednom případě o trestný čin zprznění nezletilého děvčete. Tresty v tomto časovém horizontu byly často zostřeny čtvrtletním postem.

Těžký žalář v délce odnětí svobody na 3-6 měsíců obdrželo celkem 8 pachatelů. Tyto tresty byly udělovány např. v případě, že soudními lékaři na poškozené nebyly shledány žádné známky sexuálního násilí, ale zneužití doznal nějaký svědek události. V tomto časovém úseku byly tresty většinou zostřovány jedním měsíčním postem.

Celkem 8 pachatelů obdrželo trest ve výši 1-2 měsíců. Tento trest byl většinou zostřen jedním postem za měsíc. Trest těžkého žaláře 2 měsíce obdržel také Antonín Luňáček za to, že se dopustil smilstva proti přirozenosti a obcoval s kozou.

Pouze 3 pachatelé obdrželi trest ve výši do 14 dnů, ten byl většinou uvalen osobám, kterým soudními lékaři nebylo prokázáno tělesné zneužití dívky, a situace neměla přímého svědka. Tento trest obdržel např. i devatenáctiletý František Kalous za to, že se dopustil sexuálního zneužití nezletilého děvčete. Případ ale neměl přímého svědka a pachateli také pomohlo to, že byl nezletilý a jednalo se o jeho první trestný čin.

Pachatelé mimo vyměřený trest museli ještě uhradit veškeré výdaje, které byly se soudním procesem spojené.

Pro stanovení trestních sazeb můžeme opět vycházet z *Trestní statistiky Čech, Moravy a Slezska*, která vyšla v roce 1925 a v jejímž prvním díle jsou zachyceny data k rokům 1913 – 1918.²⁵⁸ Jak již bylo řečeno dříve, údaje pro rok 1913 bohužel nejsou dostupné, protože v publikaci je uvedeno, že pro příslušný rok nebyl nalezen pramenný zdroj.

První tabulka zachycuje problematiku násilného smilstva v letech 1913 – 1918. Tabulka je nejprve dělena na měsíce a roky, dále se dělí geograficky na Čechy, Moravu a Slezsko (M+S). Z údajů v ní obsažených je patrné, že tresty za násilné smilstvo byly udělovány poměrně vysoké. Nejčastěji mezi jedním rokem a dvěma lety.

Násilné smilstvo	roky								měsíce							
	5 - 10		3 - 5		2 - 3		1 - 2		6- 12		3 - 6		1 - 3		do 1	
	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S
1913	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1914	-	-	6	2	6	--	21	9	11	7	-	-	-	-	-	-
1915	2	-	3	3	1	2	22	9	15	15	-	-	-	-	-	-
1916	1	-	-	1	1	1	12	10	13	1	-	-	-	-	-	-
1917	1	-	1	-	2	-	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-
1918	-	-	-	-	-	-	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabulka 5 - Násilné smilstvo

²⁵⁸ Státní statistický úřad, *Trestní statistika Čech, Moravy a Slezska*, Praha 1925, s. 14 – 15.

Následující tabulka reflektuje trestní sazby, které byly udělovány za spáchání trestného činu zprznění. Oproti násilnému smilstvu byly v tomto případě vyšší tresty udělovány spíše výjimečně a většina pachatelů byla potrestána několika měsíčním žalářem.

Zprznění	roky								měsíce								
	5 - 10		3 - 5		2 - 3		1 - 2		6- 12		3 - 6		1 - 3		do 1		
	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	
1913	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1914	-	-	-	1	2	-	12	9	12	6	37	16	38	40	15	13	
1915	-	-	-	1	-	-	3	1	10	4	21	9	43	21	8	8	
1916	-	-	-	-	-	-	4	3	6	3	9	11	23	20	8	-	
1917	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	6	5	17	11	7	5	
1918	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	3	3	14	6	6	4	

Tabulka 6 - Zprznění

Tato tabulka reflektuje výši trestních sazeb u trestného činu zprznění krve a smilstva proti přirozenosti. V těchto případech se vyšší tresty udělovaly opravdu velmi výjimečně. Nejčastější trestní sazby byly ve výši od 1 do 3 měsíců.

Zprznění krve + smilstvo proti přirozenosti	roky								měsíce								
	5 - 10		3 - 5		2 - 3		1 - 2		6- 12		3 - 6		1 - 3		do 1		
	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	čechy	M + S	
1913	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1914	-	-	2	-	-	-	1	3	1	3	13	11	23	21	15	28	
1915	-	-	-	-	-	-	1	2	2	2	5	5	16	12	4	14	
1916	-	-	-	-	-	-	-	2	3	2	4	4	23	8	6	9	
1917	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	1	3	4	6	7	
1918	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	-	1	3	

Tabulka 7 - Zprznění krve + smilstvo proti přirozenosti

Poslední tabulka zachycuje problematiku svedení ke smilstvu. Tento trestný čin byl spíše ojedinělý, nicméně v pramenné analýze bylo takových případů zachyceno celkem 5. Jak můžeme vidět, tresty za svedení ke smilstvu, byly opravdu velice nízké.

Svedení ke smilstvu	roky								měsíce							
	5 - 10		3 - 5		2 - 3		1 - 2		6- 12		3 - 6		1 - 3		do 1	
	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S	Čechy	M + S
1913	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1914	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	2	2	1	-	1
1915	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	1	4	2	-	1
1916	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	1	1	-
1917	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	2	-	1
1918	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1

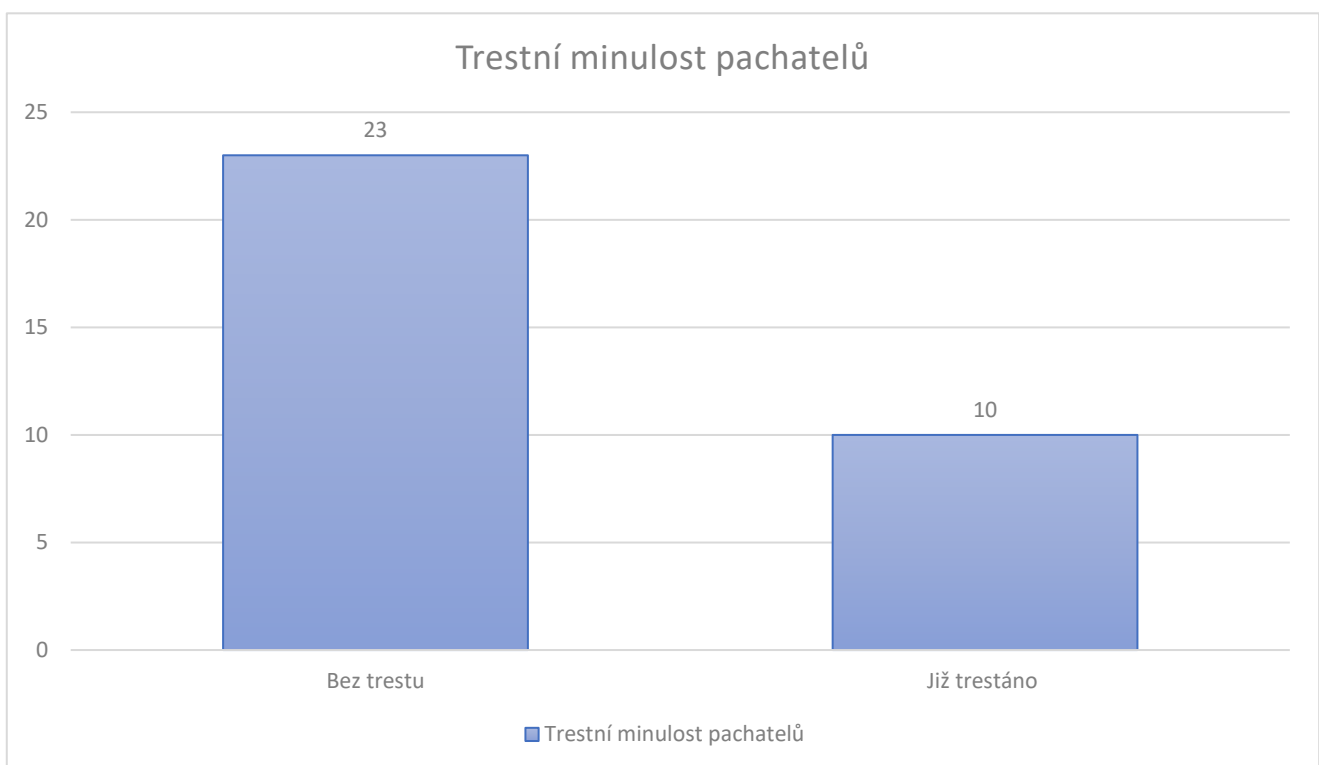
Tabulka 8 - Svedení ke smilstvu

Z výše reflektovaných trestních statistik vyplývá, že nejvyšší sazbou byly hodnoceny případy násilného smilstva. V takových případech se trestní sazby nejčastěji pohybovaly ve výši jednoho roku až dvou let. Paradoxně nejnižší sazby byly uvaleny za případy zprznění krve a smilstva proti přirozenosti.

5.1.7 Pachatel recidivista

Na výši trestu měla vliv i trestní minulost pachatele. Pokud se pachatel v minulosti již nějaké trestné činnosti dopustil, byla o tom v soudním spise zmínka. Během analýzy archivních pramenů bylo zjištěno, že ze 33 pachatelů bylo celkem 10 v minulosti již trestáno. V žádném spisu nebyla uvedena poznámka, která by odkazovala na příslušný trestní spis, na jehož základě byl pachatel odsouzen. Spis neobsahoval ani záznam o tom, o jakou trestnou činnost se jednalo, takže nevíme, zdali již v minulosti byl souzen za mravnostní delikt, nebo za nějakou krádež, či jinou trestnou činnost.

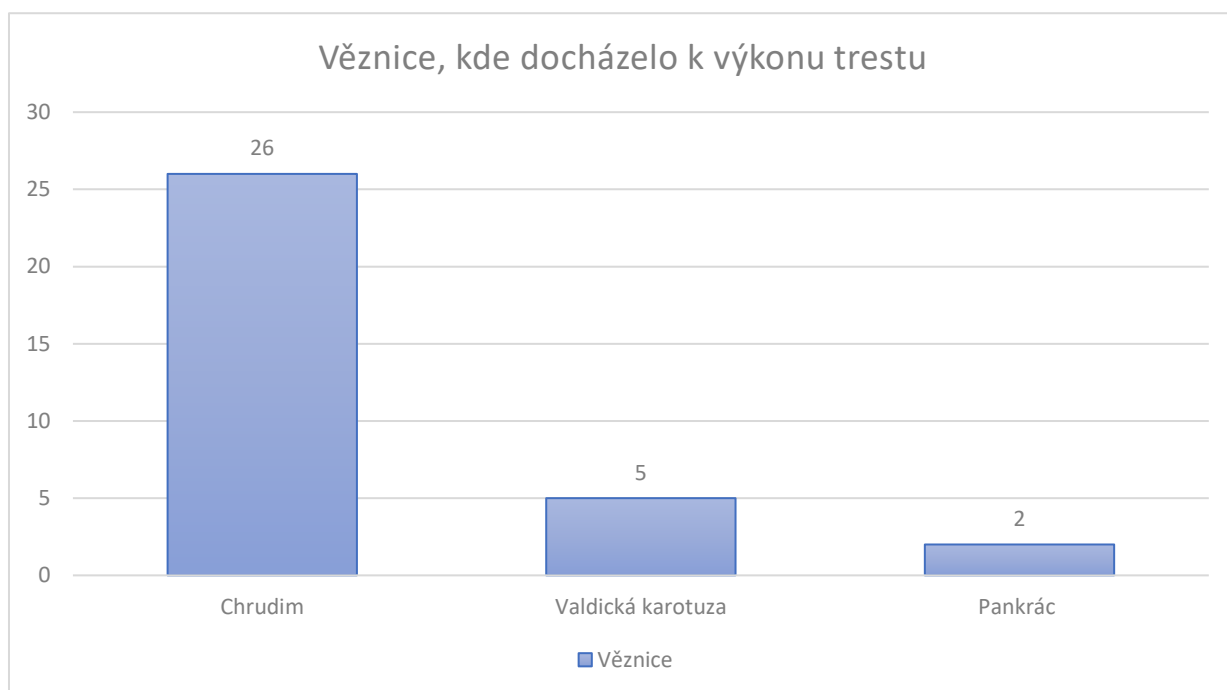
Bez předchozí trestné minulosti bylo 23 pachatelů. Mezi nimi byli nejen mladiství, ale i starší muži. To, že spis neobsahoval zmínku o předchozí trestné činnosti, ještě neznamená, že pachatelé nebyli v minulosti trestáni. Jak již bylo zmíněno dříve, pokud mravnostní delikty neměly přímého svědka, nemuselo vůbec dojít k ohlášení trestného činu.

Graf 8 - Trestní minulost pachatelů

5.1.8 Časová prodleva mezi vynesením rozsudku a nástupem do vězení

Doba, která uplynula mezi vynesením rozsudku a nástupem pachatele do vězení, mohla být několik dní, ale často i několik měsíců. Faktorů, které dobu nástupu ovlivnily, bylo hned několik. Jedním z faktorů byla obsazenost věznice. Pachatelé odsouzení u Krajského soudu v Chrudimi byli v drtivé většině odsouzeni k výkonu trestu do věznice v Chrudimi, několik pachatelů bylo uvězněno ve věznici v „Kartouzích“²⁵⁹ a dva pachatelé dokonce ve věznici na Pankráci.

Graf 9 - Věznice

Nejvíce vězňů vykonávalo svůj trest v chrudimské věznici, která měla kapacitu až 360 vězňů.²⁶⁰ I přesto, že pachatelé měli vykonávat svůj trest v chrudimské věznici a většinou pocházeli z nedalekého okolí, doba mezi vynesením rozsudku a nástupem do věznice byla většinou několik měsíců.

Administrativní prodleva mohla být dalším faktorem ovlivňujícím nástup do vězení. Vyřízení administrativních úkonů spojených s uvězněním pachatele mohlo na počátku 20. století trvat i několik týdnů. Zvláště v případech, že se jednalo o uvěznění pachatele v jiné věznici, nežli v Chrudimi. Časová prodleva, mezi soudním procesem a nástupem pachatele do výkonu

²⁵⁹ Jedná se o věznici Valdice, která je umístěna v areálu bývalého kartuziánského kláštera nedaleko Jičína. Věznice někdy bývá označována jako „Valdická kartouza“ a ve spisech bývá často věta: „umístěn do věznice v Kartouzích.“

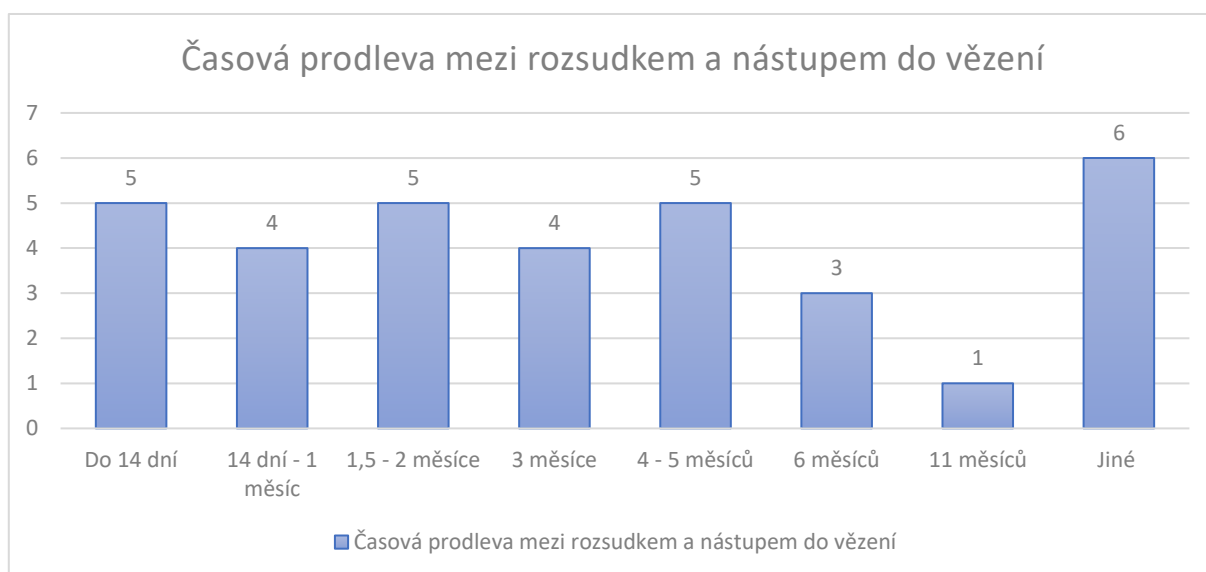
²⁶⁰ Zdroj: <<https://www.policie.cz/clanek/chrudimska-veznice.aspx>> [online, cit. 2020-07-10]

trestu, byla různá. Nejkratším možným termínem mezi soudem a nástupem pachatele do věznice byl 1 týden. Jednalo se o případ mladého čeledína, který se dopustil násilného smilstva proti přirozenosti se zvířetem (případ č. 21).

Relativně běžné bylo, že doba nástupu do vazby byla do čtrnácti dní od vynesení rozsudku. Ve třech případech, byla tato lhůta dodržena i ve chvíli, kdy si pachatelé měli svůj trest odpykat ve věznici ve Valdicích.

Během badatelské analýzy bylo zjištěno, že často byl nástup do výkonu trestu odložen o několik měsíců a byl datován až ke konci srpna, případně začátku září. Můžeme se tedy domnívat, že v případě, kde byl pachatel zaměstnán jako hospodářský pracovník, bylo mu vyhověno nastoupit do výkonu trestu až po žních. Vzhledem k vysoké míře čeledínů a nádeníků mezi pachateli je to velmi pravděpodobné.²⁶¹

Největší časová prodleva mezi vynesáním rozsudku a nástupem do vězení byla evidována u případu č. 24. V tomto případě se měl obviněný šestadvacetiletý nádeník Antonín Pavlišta dopustit násilného smilstva na ženě, kterou potkal cestou z práce, a při výslechu uvedl, že měl zrovna „chuť“. K trestnému činu došlo v říjnu 1913 a soudní líčení se konalo 13. ledna 1914. Pachatel byl odsouzen do těžkého žaláře na 14 měsíců a do výkonu trestu nastoupil až 13. prosince 1914, tedy přesně 11 měsíců od vynesení rozsudku. Vzhledem k politickým událostem, které v roce 1914 nastaly, se lze domnívat, že odložení výkonu trestu o 11 měsíců mohlo souviset s administrativním chaosem, který zapříčinilo vypuknutí první světové války.

Graf 10 - Časová prodleva mezi výkonem trestu a nástupem do věznice

²⁶¹ Patrně např. z případu č. 22, kdy byl nádeník František Jiráň odsouzen ke třem měsícům těžkého žaláře a i přesto, že soud se konal v květnu 1913, nastoupil obviněný do výkonu trestu až v listopadu téhož roku.

5.2 Oběti

Ne příliš velká pozornost byla věnována obětem trestných činů a přitom atributy, které z ženy činí terč sexuálního útoku, jsou oproti profilaci pachatele neméně podstatné.²⁶² Dle současných základních zásad viktimologie je na úvod třeba definovat typologie obětí. Podle egyptského viktimologa E. A. Fattaha je třeba obět' zařadit do jedné z těchto základních typologických skupin:

1. Zúčastňující se obět'. V tomto případě by před činem mělo dojít k interakci mezi pachatelem a obětí, která by nějakým způsobem měla ovlivnit motivaci pachatele.²⁶³ Stručně řečeno, v tomto případě dochází k situacím, kdy se pachatel vzájemně zná s obětí, což je v analyzovaných případech patrné u 27 případů.
2. Nezúčastňující se obět'. Zde nedochází před činem k interakci mezi pachatelem a jeho obětí a pachatel tedy nemá na obět' přímou vazbu. Obět' v tomto případě neměla možnost percipovat možné ohrožení dříve než v moment samotného útoku.²⁶⁴ K této situaci v rámci badatelské sondy došlo ve 3 případech.
3. Provokující obět'. Zde je klíčový způsob, jakým interakce mezi pachatelem a obětí ovlivnila spáchání trestného činu. U tohoto typu obětí je typická výrazná osobnost,²⁶⁵ ta však u žádné z obětí shledána nebyla. S tímto typem obětí se v současné době ztotožňují hlavně mnozí kriminalisté a není výjimkou, že ženu obviní z toho, že ke znásilnění pachatele vyzívala.
4. Latentní obět'. V tomto případě není veřejná role obětí a újma není formálně známa. Tento typ obětí se velmi často objevuje např. v domácím prostředí, kde dlouhodobě dochází k nějakému sexuálnímu nebo psychickému násilí.²⁶⁶ V analyzovaných případech můžeme tento typ obětí sledovat v případech, kdy docházelo k opakovanému obtěžování žákyň ve škole nebo dívek v domácím prostředí (např. ze stran čeledínů). V mnoha případech se obět' nikomu nesvěřila, protože se styděla, a násilí bylo oznámeno až ve chvíli, kdy sexuální zneužití viděl někdo ze svědků, který to oznámil na příslušnou četnickou stanici.

Některá kritéria, která by dopomohla blíže charakterizovat obět', již vychází ze statistik uvedených v kapitole o profilaci pachatelů. Skutečnost, zdali obět' znala svého pachatele

²⁶² ČÍRTKOVÁ, Ludmila, *Forezní psychologie*, Plzeň 2004, s. 193.

²⁶³ ČÍRTKOVÁ, Ludmila, *Kriminální psychologie*, Praha 1998, s. 109.

²⁶⁴ Tamtéž.

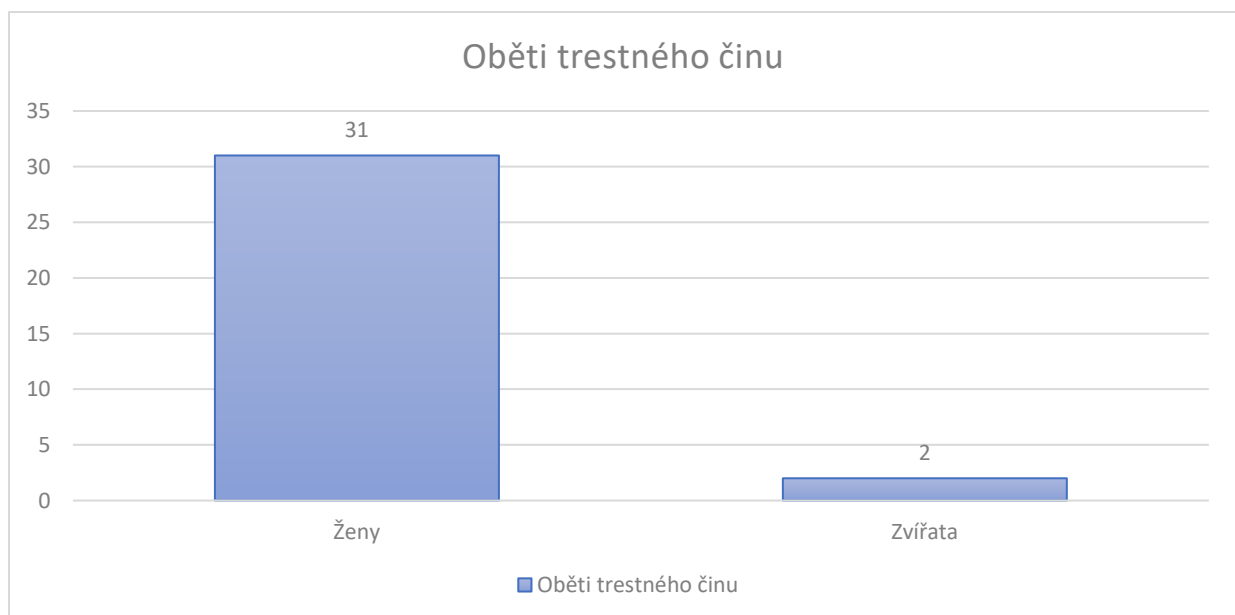
²⁶⁵ Tamtéž.

²⁶⁶ Tamtéž.

nebo zdali byli v příbuzenském vztahu, se dá z předchozích statistik snadno zjistit. V rámci charakteristiky oběti nás budou zajímat i jiná kritéria, která mohou odhalit postavu oběti. Jedním z prvních kritérií, které je třeba určit, je, zdali byla obětí vždy žena. Z výsledků badatelské sondy totiž vyplývá, že ženy byly obětmi v 31 případech, ve zbývajících dvou případech se za oběti považují hospodářská zvířata.

5.2.1 Oběti trestného činu

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, nejčastěji docházelo k trestným činům násilného smilstva, trestného činu zprznění, trestného činu zprznění krve a k trestnému činu svedení ke smilstvu osoby, jemu svěřené. Ve dvou případech se jednalo o trestný čin spáchání násilného smilstva proti přirozenosti. Tento trestný čin byl kvalifikován dvojím typem. Jednak smilstvo proti přirozenosti spáchané s osobou stejného pohlaví, a jednak smilstvo proti přirozenosti spáchané se zvířetem. V obou analyzovaných případech šlo o druhý typ trestného činu.

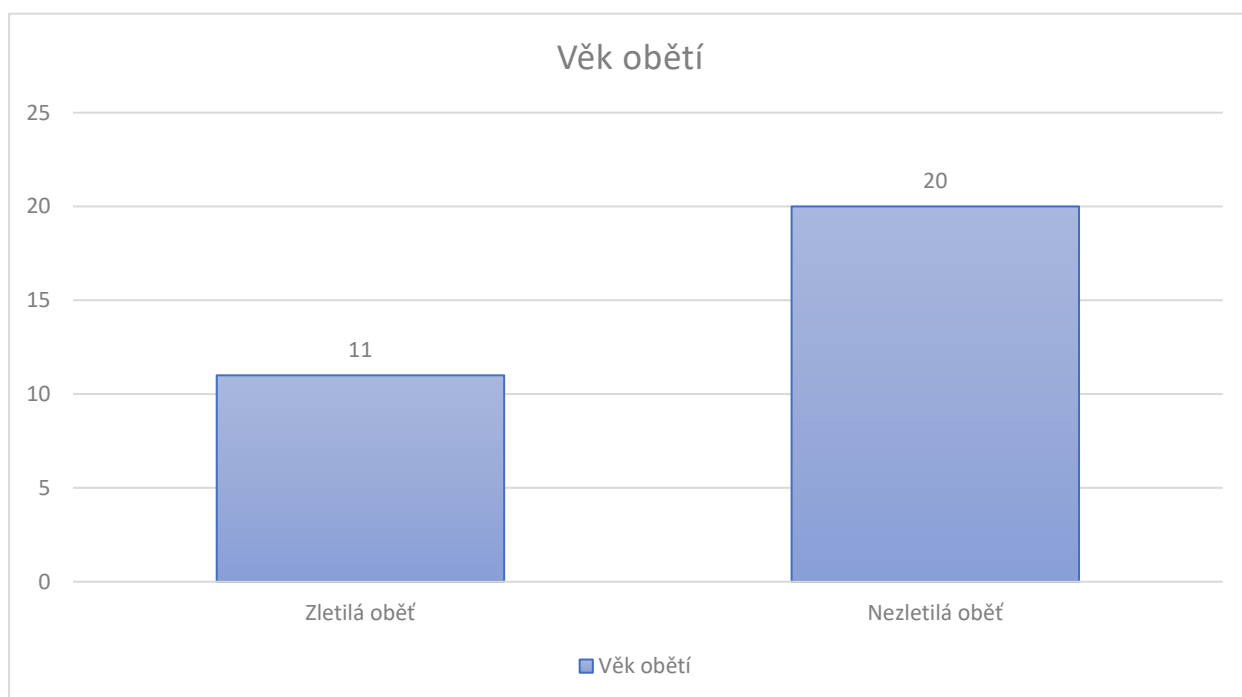
Graf 11 - Oběti trestného činu

To, že se v analyzovaných pramenech objevily pouze dva případy trestného činu násilného smilstva proti přirozenosti se zvířetem, ještě neznamená, že k tomuto zločinu nedocházelo častěji. Obdobně jako u mravnostních deliktů spáchaných na ženách a dívkách platí, že pokud událost neměla svědka, ve většině případů nedošlo k jejímu nahlášení. V těchto případech je tato skutečnost ještě zhoršena tím, že zde to sama oběť nahlásit nemohla.

5.2.2 Věk obětí

Dalším sledovaným kritériem musí být jednoznačně věk oběti. Věk je klíčový hlavně z toho důvodu, že na základě věku oběti se rozlišoval trestný čin zprznění (u dívek do 14 let), nebo trestný čin násilného smilstva (nad 14 let). Hranice 14 let byla totiž stanovena hranicí pohlavní zralosti u dívek. Rozdílná klasifikace trestného činu také určovala odlišné trestní sazby.

V tomto případě je analyzováno jen 31 případů, protože ve dvou případech došlo ke zneužití hospodářských zvířat.

Graf 12 - Věk obětí

Z tohoto grafu je patrné, že ve více jak v polovině případů došlo ke znásilnění osoby mladší 14 let. Pokud oběť nebyla starší 14 let, jednalo se o trestný čin zprznění. V některých případech mohlo jít pouze o provinění proti mravopočestnosti, a to zejména tehdy, když soudní lékaři neshledali na poškozené žádné známky sexuálního násilí. Ne vždy byl ve spise uveden skutečný věk oběti, ale ve chvíli, kdy byla oběť mladší 14 let, bylo to vždy uvedeno. V případě, že se jednalo o oběť starší 14 let, byl ve většině případů uveden skutečný věk oběti nebo byla ve spise zmínka, že oběť byla starší 14 let.

Následující graf zachycuje věk obětí. Nejmladšímu děvčátku, které sexuálně obtěžoval jednadvacetiletý Ludvík Linhart, byly 4 roky. Obviněný měl v tomto případě děvčeti nakázat, aby se položilo na seno, a poté se svým pohlavním údem dotýkat děvčátka tak dlouho, dokud obviněný nevyvrcholil. Nakonec se k činu přiznal a obdržel trest ve výši 4 měsíců. Následovaly trestné činy páchané na děvčatech ve věku 6, 8, 10, ale i 11 let. Do této doby se tedy nejednalo o pohlavně zralá děvčata a sexuální delikty byly klasifikovány jako trestní čin zprznění.

U obětí starších 14 let se zpravidla jednalo o trestný čin násilného smilstva.²⁶⁷ Prameny evidovaly jeden případ, kdy došlo ke znásilnění patnáctileté dcery klempířského mistra v Chrudimi (případ č. 33) a i přesto, že děvče bylo pohlavně zralé, byl tento trestný čin zvláště závažný. Poškozenou tělesně zneužil dvacetiletý dělník, který pracoval u jejího otce a v minulosti se již trestné činnosti dopustil. Děvče bylo totiž lékaři shledáno jako „osoba blbá“ a jednání pachatele děvče přivedlo do jiného stavu.

Nejstarší oběti bylo v analyzovaných pramenech 30 let. Jednalo se o třicetiletou Josefinu Sattlerovou, kterou posilněn alkoholem tělesně zneužil čtyřicetiletý Josef Sršeň. Tento trestný čin byl přiosťřen tím, že poškozená byla lékaři také shledána jako „osoba blbá“. Dle jejich posudků byla míra její blbosti velmi vysoká, takže zcela evidentní pro každého, kdo s poškozenou přišel do styku. Devětadvacetiletou obětí se stala dcera nádeníka Františka Starého, kterou tělesně zneužil její vlastní otec.²⁶⁸

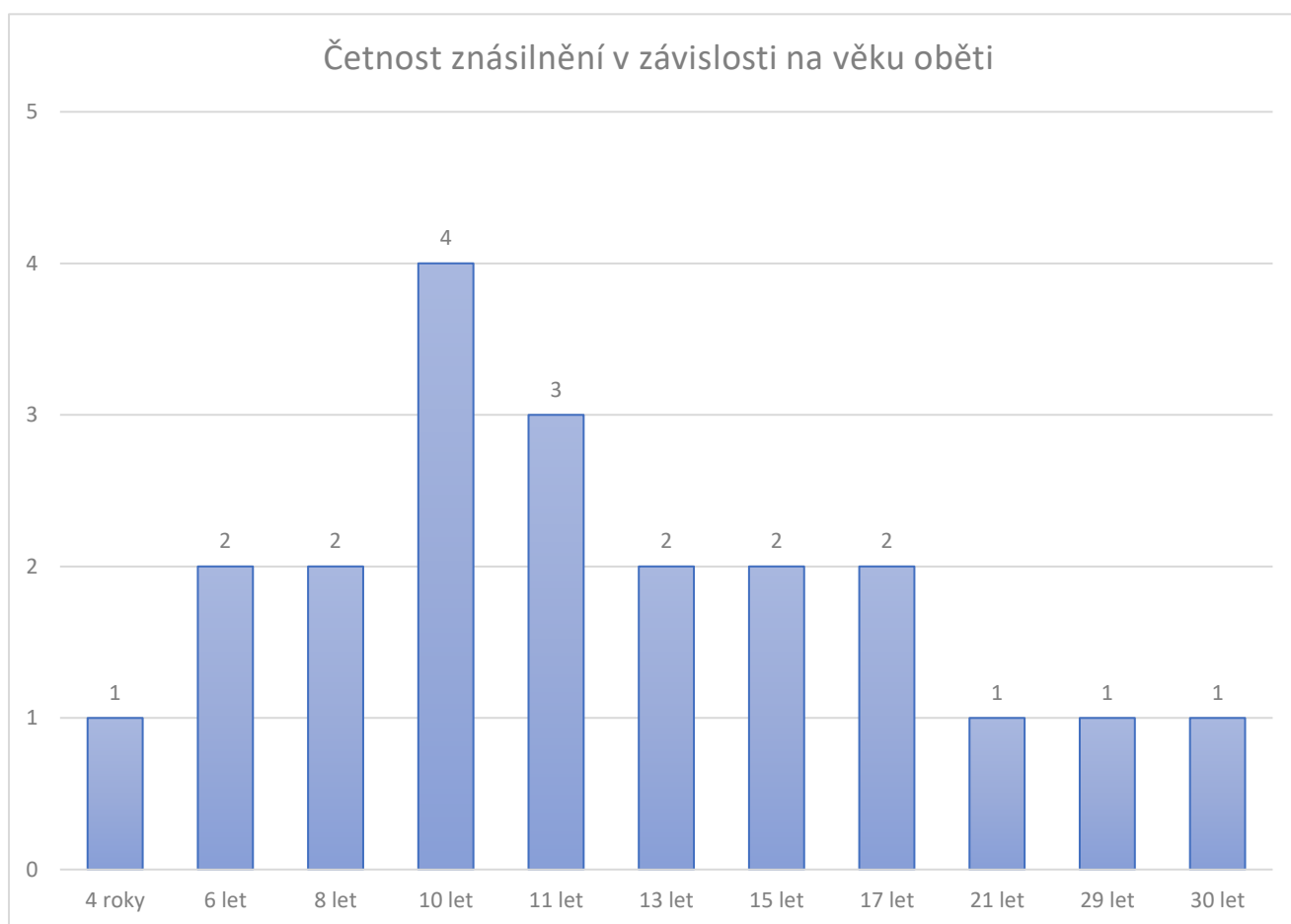
To, že se ve většině případů jednalo spíše o mladá děvčata, opět evokuje, že pokud k tělesnému zneužití starších žen docházelo, ať už v rodinném, či jiném prostředí, v drtivé většině případů nebyla nahlášena. Několik děvčat totiž vypovědělo, že se nikomu nesvěřilo, protože se velmi stydělo. Míra studu u starších vdaných žen tak mohla být ještě vyšší.

Následující graf znázorňuje četnost znásilnění v závislosti na věku obětí. Je zde zachyceno celkem 21 případů, ve kterých evidujeme věk obětí. V několika případech došlo ke znásilnění děvčat mladších čtrnácti let, ale ve spise byla uvedena pouze poznámka mladší čtrnácti let, aby bylo patrné, že se jednalo o trestný čin zprznění. U starších dívek a žen bylo také někdy zaznamenáno pouze starší čtrnácti let, a to z toho důvodu, aby bylo patrné, že ženy a dívky byly pohlavně způsobilé, a jednalo se tedy o trestný čin násilného smilstva. Dva případy jsou vynechány úplně, a to z toho důvodu, že se obětmi stala zvířata. Nejmladší obětí znásilnění

²⁶⁷ U obětí starší 14 let bylo ve spise uvedeno, že se jedná o osobu starší 14 let nebo byl uveden přímo věk obětí.

²⁶⁸ Jedná se o případ č. 18, kdy původně byla obviněna i oběť Marie Stará, protože nebylo zcela jasné, zdali se svému otci nepodvolila dobrovolně. Nakonec byl odsouzen pouze její otec.

bylo čtyřleté děvče. Poté ve dvou případech došlo ke znásilnění šestiletých děvčat a ve dvou případech ke znásilnění dívek, kterým bylo osm let. Nejčetnější skupinou znásilněných dívek byly dívky ve věku deseti let. V tomto věku byly znásilněny celkem čtyři oběti. Následovalo znásilnění třech dívek ve věku jedenácti let a dvou třináctiletých dívek. Poté se jedná o dívky, v jejichž případech byl spáchán trestný čin násilného smilstva. Zde byly dvě dívky znásilněny ve věku patnácti let a dvě dívky ve věku sedmnácti let. V jednom případě došlo k tělesnému zneužití jednadvacetileté ženy, která byla znásilněna ve večerních hodinách při cestě z práce. V dalším případě došlo ke znásilnění ženy ve věku 29 let, kterou znásilnil její vlastní otec. Žena byla již v minulosti trestána a původně byla obviněna spolu s otcem ze spáchání trestného činu zprznění krve. Soudem byla nakonec zproštěna obžaloby a odsouzen byl pouze její otec. Nejstarší obětí byla třicetiletá žena, kterou dvakrát tělesně zneužil známý jejího zaměstnavatele. Znásilnění třicetileté ženy bylo zvláště závažné z toho důvodu, že poškozená byla lékaři shledána „osobou blbou“ a pachatel o jejím postižení věděl.

Graf 13 - Znásilnění v závislosti na věku oběti

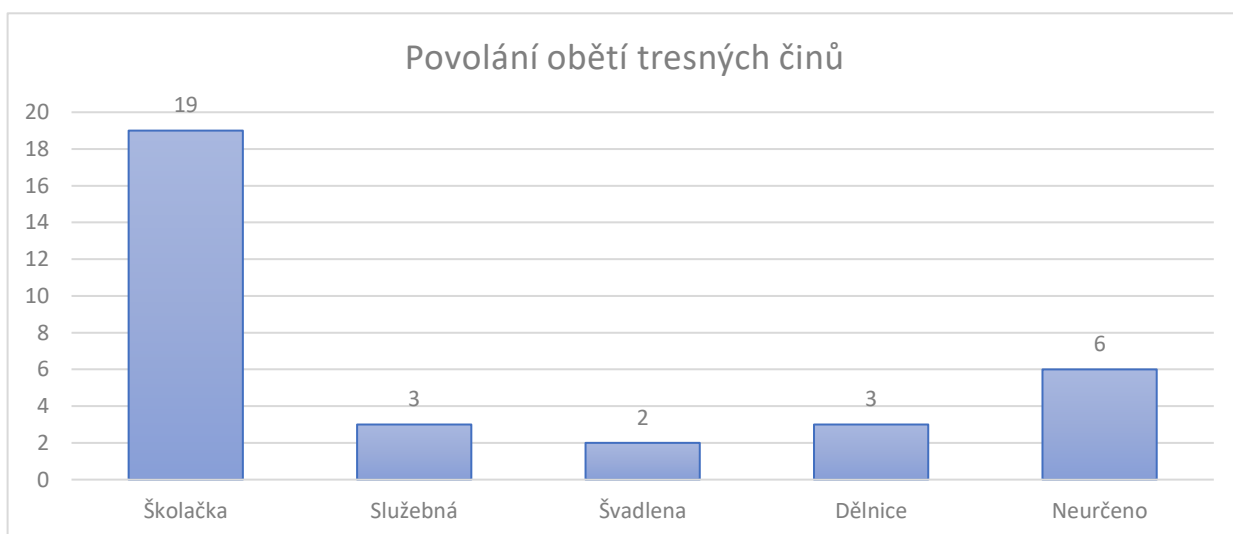
5.2.3 Povolání obětí

Vzhledem k tomu, že více než polovina obětí byla nezletilá, je celkem jasné, že většina poškozených děvčat byla školou povinná. V některých případech právě to, že děvčata navštěvovala školu, byl důvod, proč došlo k jejich tělesnému zneužití. Jedná se o případy, kdy děvčata zneužili učitelé. V dalších případech děvčata vypomáhala na statku nebo se jednalo o dcery hospodářů, takže nádeníci a čeledíni s dívkami přicházeli dennodenně do kontaktu, a proto museli vědět, že dívkám ještě čtrnáct let nebylo. Školou povinných děvčat ve věku od šesti do čtrnácti let, která se stala obětí znásilnění, bylo celkem devatenáct.

Další skupinou jsou ženy, které se staly obětmi sexuálního násilí, a které pracovaly jako služebné nebo dělnice v továrně. Pracovní poměr těchto žen mohl ovlivnit jednání pachatele, který je mohl znát právě z jejich zaměstnání. Tato skutečnost je potvrzena v případě poškozené Josefíny Sattlerové, která se živila jako služebná a kterou tělesně zneužil známý jejího zaměstnavatele, a to i přesto, že věděl, že žena disponuje určitým psychickým postižením (případ č. 32).

Dvě poškozené dívky ve věku šestnáct a sedmnáct let byly zaměstnány jako švadleny. Jedna z dívek se učila modistkou v krejčovském salonu v Chrudimi a sexuálně zneužít ji měl přímo majitel salonu. I přes věrohodnost výpovědi dívky byl nakonec majitel krejčovského salónu zproštěn obžaloby.

Skupina, kde není povolání poškozených blíže určeno, se vztahuje celkem na 6 obětí. V jednom případě šlo o tělesné zneužití čtyřletého děvčete, které ještě nebylo školou povinné, ve dvou případech se jednalo o zneužití hospodářských zvířat a ve třech případech nebylo povolání oběti ve spise zaznamenáno.

Graf 14 - Povolání obětí trestných činů

Závěr

Problematika znásilnění je sociálním fenoménem, na který je třeba nahlížet z několika hledisek. Na jedné straně hovoříme o velmi zraňujícím zločinu, který může na oběti zanechat jak psychickou, tak i fyzickou újmu. Mám na mysli posttraumatický stresový syndrom, různé druhy fobií nebo i vážné gynekologické obtíže (v případě ženské oběti). Na straně druhé trestný čin, který má stále své „důstojné“ místo v kriminálních statistikách. I přesto, že v České republice dochází dle policejních statistik průměrně k 1,7 (údaj ke statistikám z roku 2018) znásilnění denně a předpokládá se, že k ohlášení trestného činu dochází pouze v osmi procentech případů, je znásilnění stále do jisté míry tabuizovaným tématem. Máme samozřejmě nepřeberné množství novinových článků, které problematiku znásilnění nastiňují, nicméně odborná literatura je v tomto ohledu stále poněkud strohá, zvláště ve sféře historiografie.

Předkládaná práce sice zachycuje trestný čin znásilnění na počátku 20. století, nicméně pro snazší orientaci v dané problematice je obsažen vývoj normativních a legislativních předpisů, které fenomén znásilnění nějakým způsobem ovlivnily. Vývoj od *Starého zákona* po současně platný legislativní předpis č. 40/2009 Sb. Je téměř až k nevíře, že za několik staletí vývoje se ze zločinu, za který hrozil trest smrti, stal veřejností téměř akceptovatelný trestný čin, za který pachatel obdrží trest odnětí svobody ve výši od šesti měsíců do pěti let. Velký přelom přišel zejména s legislativním předpisem Josefa II. vydaným ve Vídni v roce 1787, jenž přichází s humanistickým pojetím techniky trestání v duchu beccariánské revoluce a nově přistupuje k trestům jako k určitému edukativnímu nástroji, jenž by měl sloužit k nápravě pachatele. Znásilnění tedy od konce 18. století není postihováno trestem smrti, ale „pouze“ vězením.

Současné statistiky dokládají, že určitá forma sexuálního násilí postihne během života každou čtvrtou ženu.²⁶⁹ Trestný čin znásilnění již není dnes chápáno pouze jako nedovolená penetrace oběti, ale za pohlavní styk považujeme jakýkoliv způsob nedobrovolného ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby.²⁷⁰ Dle této definice je tedy za znásilnění považován i jakýkoliv pohlavní styk srovnatelný se souloží – orální styk, anální styk, zavádění prstů či jiných předmětů do vagíny ženy apod.²⁷¹

V rámci badatelské sondy ve fondu Krajského soudu v Chrudimi bylo v letech 1912 – 1915 zjištěno 33 případů, které zmiňují problematiku znásilnění (násilného smilstva) a dalších sexuálních deliktů. V analyzovaných pramenech byla zjištěna vysoká míra tolerance

²⁶⁹ Dostupné online: <<http://stopznasilneni.ecn.cz/cz/znasilneni/statistiky>> [cit-2020-07-27]

²⁷⁰ Dostupné online: <<https://www.policie.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-znasilneni.aspx>> [cit-2020-07-28]

²⁷¹ Dostupné online: <<https://www.policie.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-znasilneni.aspx>> [cit-2020-07-28]

společnosti k páčání sexuálních deliktů. Trestní sazby využitě k trestání zločinů neodpovídaly závažnosti spáchaných činů.

Toleranci společnosti počátku 20. století vůči znásilnění zrcadlí podobně i výše trestů, které byly uvedeny v *Trestní statistice Čech, Moravy a Slezska*, jež je cenným pramenem pro komparaci s trestními spisy. Na základě srovnání celostátních trestních statistik s údaji zjištěnými u Krajského soudu v Chrudimi vyplynulo, že v roce 1916 a 1918 tvořily případy svedení ke smilstvu pocházející z působnosti chrudimského soudu polovinu případů evidovaných v rámci celostátních statistik. V daném ohledu byl tedy daný region pravým hnízdem neřesti a deviace. Případy trestného činu zprznění tvořily i přes jejich počet množství odpovídající průměru v celostátních statistikách.

Z analytické části vyplynulo, že nadpoloviční většina případů byla spáchána na děvčatech, která ještě nedosáhla věku čtrnácti let, a drtivá většina obětí znala svého pachatele, což je ostatně i v dnešní době nejčastější forma vztahu mezi sexuálními násilníky a jejich oběťmi. Naprosto postrádáme takové případy, ve kterých by docházelo ke znásilnění v rámci manželství, a to zejména z toho důvodu, že tento trestný čin je legislativně postihován až od poloviny 20. století.

Rozbor výpovědí postižených žen přinesl zcela evidentní závěr, že do soudního sporu vstupovaly s cílem ubránit svou čest (zejména z důvodu sňatkové bonity). Za daným jevem lze spatřovat na počátku 20. století rozšíření konceptu neposkvrněného vstupování žen do manželství i mezi nižší společenské vrstvy. Většina analyzovaných případů se před krajský soud dostala pouze z toho důvodu, že choulostivá událost měla očitého svědka, tedy třetí osobu, která počínání pachatele a jeho oběti viděla. Případů, kdy šlo tzv. o tvrzení proti tvrzení, tedy kdy svědkem případu byla pouze oběť, bylo mizivé množství a zpravidla končily zproštěním obžaloby pachatele.

Jen málokterý trestný čin je pro vyšetřovatele tak těžce uchopitelný, jako právě problematika znásilnění, přičemž odhalení a usvědčení pachatele bylo v některých případech takřka nemožné.²⁷² Vyšetřovatelé se v takových případech soustředili na sebemenší detaily, kterými byly oděrky nebo škrábance, či pozůstatky po násilné penetraci.²⁷³ V případě lékaře

²⁷² KRATOCHVÍLOVÁ, Martina. *Postavení ženy na Plzeňsku: Ve druhé polovině 19. a na počátku 20. století v českém a evropském kontextu*, Plzeň 2017, s. 159-160.

²⁷³ Tamtéž.

Miloše Čecha však ani důkaz toho, že na dívky byly shledány známky násilné soulože nestačil a soud obviněného zprostil obžaloby.

Věk obětí se pohyboval v rozmezí od čtyř do třiceti let, přičemž nejvíce poškozených shledáváme do věku čtrnácti let. Nejmladší čtyřleté děvče zneužil dvaatřicetiletý Ludvík Linhart, který děvčátku přikázal, aby si lehla na seno, a poté se poškozené dotýkal tak dlouho, dokud na dívku nevyvrcholil. Případ nejstarší zneužité oběti, třicetileté Josefíny Sattlerové, byl přistřen tím, že poškozená byla lékaři shledána jako „osoba blbá“ a také tím, že zneužitá žena násilným smilstvem otěhotněla.

Pachatelé trestných činů byli chlapani a muži ve věku od čtrnácti do třiaosmdesáti let. Obzvláště pozoruhodný je případ právě třiaosmdesátiletého Leopolda Teplého, který lákal děvčata na cukrovinky, poté je přiměl, aby mu sahala na přirození, a pokud tak učinila, odměnil je výše zmíněnými sladkostmi. Tento čin je zcela exemplárním příkladem toho, proč je dětem neustále zdůrazňováno, aby nikam nechodily s cizími lidmi za úplatu sladkostí.

Na základě výsledků analytické části lze sestavit tzv. obraz ideálního pachatele, případně i oběti. Pachatel sexuálních deliktů na počátku 20. století by byl zřejmě mužského pohlaví a jako oběť by si vybral ženu (v ojedinělých případech hospodářské zvíře). Průměrný věk takového pachatele by byl 35,9 let.²⁷⁴ Obviněný by se s největší pravděpodobností živil v hospodářské sféře, tedy jako nádeník, výminkář nebo čeledín. Na základě výsledků statistiky bylo nejvíce pachatelů svobodných, tudíž by i „ideální“ pachatel byl bez závazků. Svou oběť by s největší pravděpodobností znal. Nevylučuje se ani posilnění alkoholem, které bylo uvedeno v jedné třetině případů. Jednalo by se spíše o ojedinělý trestný čin, který by neměl za následek defloraci oběti. Vzhledem k tomu, že pouze u jediného pachatele byla zjištěna evangelická víra, pachatel by byl s největší pravděpodobností římskokatolického vyznání.

Pokud bychom měli definovat „ideální oběť“, hovořili bychom o tzv. zúčastňující se oběti. V takových případech dochází k určité interakci mezi obětí a pachatelem ještě před spácháním znásilnění, nejčastěji jde o rodinné příslušníky, známé, kolegy, či osoby pedagogů či lékařů, což analýza prokázala v celkem 27 případech.²⁷⁵ Vzhledem k tomu, že u několika obětí nebyl věk vůbec uveden, nelze věk „ideální oběti“ přesně stanovit. S jistotou lze říci, že v případě ustanovování ideální oběti znásilnění se jednalo na počátku 20. století o nezletilou dívku. Profese oběti by byla odvozena od jejího věku, tudíž by se zřejmě jednalo o děvče školou

²⁷⁴ Průměrný věk pachatele byl stanoven průměrem (součet věku všech pachatelů / počet pachatelů).

²⁷⁵ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Kriminální psychologie*, Praha 1998, s. 109.

povinné. Čemuž odpovídá i nejčastější trestný čin – zprznění. Trestní sazba za tento zločin se na základě statistické analýzy pramenů pohybuje v řádech několika měsíců, což potvrzují i trestní statistiky uvedené v *Trestní statistice Čech, Moravy a Slezska v letech 1913 – 1918*.²⁷⁶

Znásilnění je natolik rozsáhlé téma, že předkládaná práce je pouze úvodním exkurzem do dané problematiky. Absence historiografické literatury je v tomto směru velmi přitěžující okolností, která zamezuje hlubší průzkum tématu. Předkládané analýzy lze proto chápat jako jeden z prvních původních vstupů do zpracování historického vývoje sexuálního násilí na přelomu 19. a 20. století v českých zemích.

Velké množství pramenů, které zde byly analyzovány prostřednictvím regionálně vymezené sondy, naopak skýtá slibný potenciál pro budoucí výzkum dané problematiky. Trestní spisy lze využít k výzkumu dobových normativů sexuálního chování, výzkumu etických standardů morálního jednání i míry tolerance, jež byla dříve vlastní společnosti nahlížející na sexuálně motivované násilné projevy vůči ženám. V dané souvislosti by bylo mimořádné zajímavé provést rozsáhlejší diachronní komparativní analýzu proměn sexuálního násilí v závislosti na rozvoji emancipačního ženského hnutí v 19. a 20. století.

²⁷⁶ Státní statistický úřad. *Trestní statistika Čech, Moravy a Slezska*, Praha 1925.

Resumé

This diploma thesis outlines the issue of rape at the beginning of the 20th century in the district of the regional court in Chrudim. This issue is commonly dealt with by criminologists and psychologists, however, despite the fact that rape is such an extremely serious and extensive topic, there are barely enough scientific sources in the field of historiography. The only reachable ones are devoted to sexual offenses in the Middle Ages and early modern times. One of the few comprehensive works generally describing this issue in Czech language is the book *Sexuální agrese: znásilnění z pohledu medicíny a práva* written by Petr Kovář. It focuses on the crime of rape from several angles; it offers a perspective from medicine, law and criminology. On the other hand, the book by Joan Burke presents the issue of rape on specific cases of raped women. There have been several qualification papers (mostly diploma theses) published discussing rape; most of them are regarded in the legal discourse.

The introduction describes the development of normative and legislative regulations that have affected the crime of rape. Rape as such is already outlined in the Old Testament in the Bible, where perpetrators face death penalty for committing such crime. There was no change until the 18th century, when the humanistic ideas of Joseph II influenced the society and helped him to officially forbid death penalty. Thus since 1787, perpetrators who have committed the crime of rape have only been punished by imprisonment.

Currently, there is Act No. 40/2009 Coll. in force, according to which the perpetrator of the crime of rape can receive a sentence of six months to five years. The primary sources on which the work is based are indictments, which are part of the collection of the Regional Court in Chrudim. The analysis itself was preceded by a survey of criminal records. These records contain specific registration marks of files that covered the issue of sexual offenses. Therefore, the research probe was able to identify 33 cases of sexual offenses. A detailed research of the files revealed that the youngest victim of rape was only 4 years old and the oldest perpetrator was 83 years old. In all examined cases, the affected victims were women, with the exception of two cases where an animal had been physically abused. Furthermore, it was found out that the total of 30 victims knew their perpetrator, in the remaining 3 cases the rapist was a stranger. The most common sentence was several months in prison.

Taking into account that rape is such a wide-ranging topic, it is only possible to use this work as an introductory excursion based on several officially recorded cases (only several –

compared to the actual number of assaults). The absence of historiographical literature brings researchers into very aggravating circumstances in this respect, as it prevents a deeper examination of the topic. The submitted analyses can be used as input data for processing of the historical development of sexual violence at the turn of the 19th and 20th centuries in the Czech discourse.

Seznam využitých zdrojů

Archivní prameny

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 590, sign. VR, kniha 589.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 591, sign. VR, kniha 590.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 592, sign. VR, kniha 591.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 593, sign. VR, kniha 592.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 594, sign. VR, kniha 593.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 595, sign. VR, kniha 594.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 596, sign. VR, kniha 595.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 597, sign. VR, kniha 596.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 598, sign. VR, kniha 597.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 599, sign. VR, kniha 598.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 628.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 629.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 630.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 631.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 632.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 633.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 634.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 635.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 636.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 637.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 638.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 639.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 640.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 641.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 642.

Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), inv. č. 1261, sign. ZO, karton č. 643.

Prameny legislativní a normativní povahy

Bible - Starý Zákon. *Deuteronomium 22,25-27*, 5. kniha Mojžíšova.

Constitutio criminalis Carolina.

Constitutio criminalis Josephina.

Constitutio criminalis Theresiana.

Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích.

Trestní zákon č. 177/1852 ř. z.

Trestní zákon č. 86/1950 Sb.

Trestní zákon č. 140/1961 Sb.

Trestní zákon č. 40/2009 Sb.

Kniha práv nad přečiny hrdelními a těžkými řádu městského (totiž policie), přestupky. Ve Vídni: Jana Tomáše urozeného z Trattnerů, Vídeň 1804.

Allgemeines Gesetz über Verbrechen, und derselben Bestrafung. Vídeň 1787.

KRISTIÁN z Koldína, Pavel. *Práva království českého a markrabství moravského s krátkou jich summou*, upravil Josef Jireček, 5. vydání, Praha 1876.

Dobová odborná literatura

Spolek pro péči o slabomyslné, in: *Úchylná mládež*, ročník 3, číslo 3-4, Praha 1927.

DEBAY, Auguste. *Muž a žena v manželství*, Praha 1908.

REINSBERG, Josef. *Nauka o soudním lékařství*, Praha 1894.

ROŽÁNEK, Otakar. *Pud pohlavní a prostituce I.*, Praha 1903.

SCHÖNENBERGER, Franz. *Umění žítí a léčiti*, Praha 1922.

Státní statistický úřad. *Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska v letech 1913-1918*, seš. 1, Praha 1925.

Státní statistický úřad. *Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska v letech 1919-1922*, seš. 2, Praha 1925.

Literatura

BENEDICT, Helen. *To není vaše vina: Jak se vyrovnat se sexuální násilím*, Praha 2003. ISBN 8086356175.

BOURKE, Joan. *Znásilnění: Dějiny od roku 1860 do současnosti*, Praha 2010. ISBN 978-80-2041-984-2.

CIPROVÁ, Kristýna. *Pod hladinou: Fakta a mýty o znásilnění*, Praha 2010. ISBN 978-80-86520-31-5.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*, Plzeň 2004. ISBN 978-80-7380-461-9.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Kriminální psychologie*, Praha 1998. ISBN 80-85858-70-3.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Viktimologie pro forenzní praxi*, Praha 2014. ISBN 978-80-262-0582-1.

JEŽKOVÁ, Veronika. *Jen ano je ano: Trestný čin znásilnění ve světle Istanbulské úmluvy*, Praha 2017. ISBN 978-80-904564-9-5.

KOVÁŘ, Petr. *Sexuální agrese: Znásilnění z pohledu medicíny a práva*, Praha 2009. ISBN 978-80-7345-161-5.

KRATOCHVÍLOVÁ, Martina. *Postavení ženy na Plzeňsku: Ve druhé polovině 19. a na počátku 20. století v českém a evropském kontextu*, Plzeň 2017. ISBN 978-80-261-0743-9.

MUSILOVÁ, Stanislava. *Žena za katrem: V síti trestněprávních a kriminalizačních mechanismů dlouhého 19. století*, Ústí nad Labem 2019. ISBN 978-80-7561-175-8.

Kvalifikační práce

BRŮHOVÁ, Aneta, *Trestný čin znásilnění*, diplomová práce, Západočeská univerzita, vedoucí práce JUDr. Petr Škvain, Plzeň 2016.

DOHNÁLKOVÁ, Zuzana, *Trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákoníku*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, vedoucí práce JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D., Praha 2016.

SLÁDKOVÁ, Miroslava, *Kodifikace trestního práva od počátku 18. do počátku 20. století*, diplomová práce, Západočeská univerzita, vedoucí práce JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Plzeň 2016.

STAŇKOVÁ, Lenka, *Trestněprávní a kriminologické aspekty trestného činu znásilnění*, diplomová práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce doc. JUDr. et. Bc. Tomáš Gřivna, Praha 2014.

STRAKA, Michael, *Pojem znásilnění*, diplomová práce, Masarykova univerzita v Brně, vedoucí práce JUDr. Tomáš Sobek, Brno 2016.

VACEK, Josef, *Constitutio Criminalis Josephina a jeho vliv na rozhodovací praxi Apelačního soudu: Sexuální delikty v letech 1687—1727*, diplomová práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D., Praha 2019.

ZAVADIL, Tomáš, *Vývoj trestního práva v 18. století v našich zemích*, diplomová práce, Univerzita Karlova, vedoucí práce prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., dr. h. c., Praha 2015.

Časopisy a studie

CIPROVÁ, Kristýna, *Výstupy z kulatých stolů k problematice znásilnění*, in: *Moderní gynekologie*, Praha 2010.

ČECHOVÁ, Jitka, *Oběti sexuálního násilí v gynekologické ordinaci*, in: *Praktická gynekologie*, rok 2016.

ROZTOČIL, Aleš, *Sexualita ženy, její poruchy, sexuální násilí a znásilnění*, in: *Moderní gynekologie*, rok 2011.

Internetové zdroje

Bible – Starý zákon. *Deuteronomium 22* [online]. 2012, [cit. 2020-08-05].

Dostupné z: <<https://www.bible.com/cs/bible/15/DEU.22.B21>>

BROWNMILLER, Susan. *Against our will: men, women and rape* [online]. New York. [cit. 2020-03-12]. Dostupné z:

<http://www.susanbrownmiller.com/susanbrownmiller/html/against_our_will.html>

Constitutio Criminalis Carolina [online]. [cit. 2020-04-05].

Dostupné z: <<http://ra.smixx.de/media/files/Constitutio-Criminalis-Carolina-1532.pdf>>

Constitutio Criminalis Theresiana [online]. [cit. 2020-06-17].

Dostupné z: <<http://eod.vkol.cz/ii630310/>>

Constitutio Criminalis Josephina [online]. [cit. 2020-05-10].

Dostupné z: <<http://eod.vkol.cz/iii32047/>>

Gender studies o. p. s., *Statistiky* [online]. Praha, 2009. [cit. 2020-07-27].

Dostupné z: <<http://stopznasilneni.ecn.cz/cz/znasilneni/statistiky>>

Trestní zákon č. 177/1852 Sb. [online]. [cit. 2020-05-12].

Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=17&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>>

Policie České republiky, *Pomoc obětem trestného činu znásilnění* [online]. [cit. 2020-07-28].

Dostupné z: <<https://www.policie.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-znasilneni.aspx>>

Úřad vlády České republiky, *Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí: mýty a fakta* [online]. Praha: Úřad vlády ČR. Září 2018, [cit. 2020-06-10].

Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Projekt_OPZ/Vystupy_projektu/brozura_IU.pdf

Seznam grafů

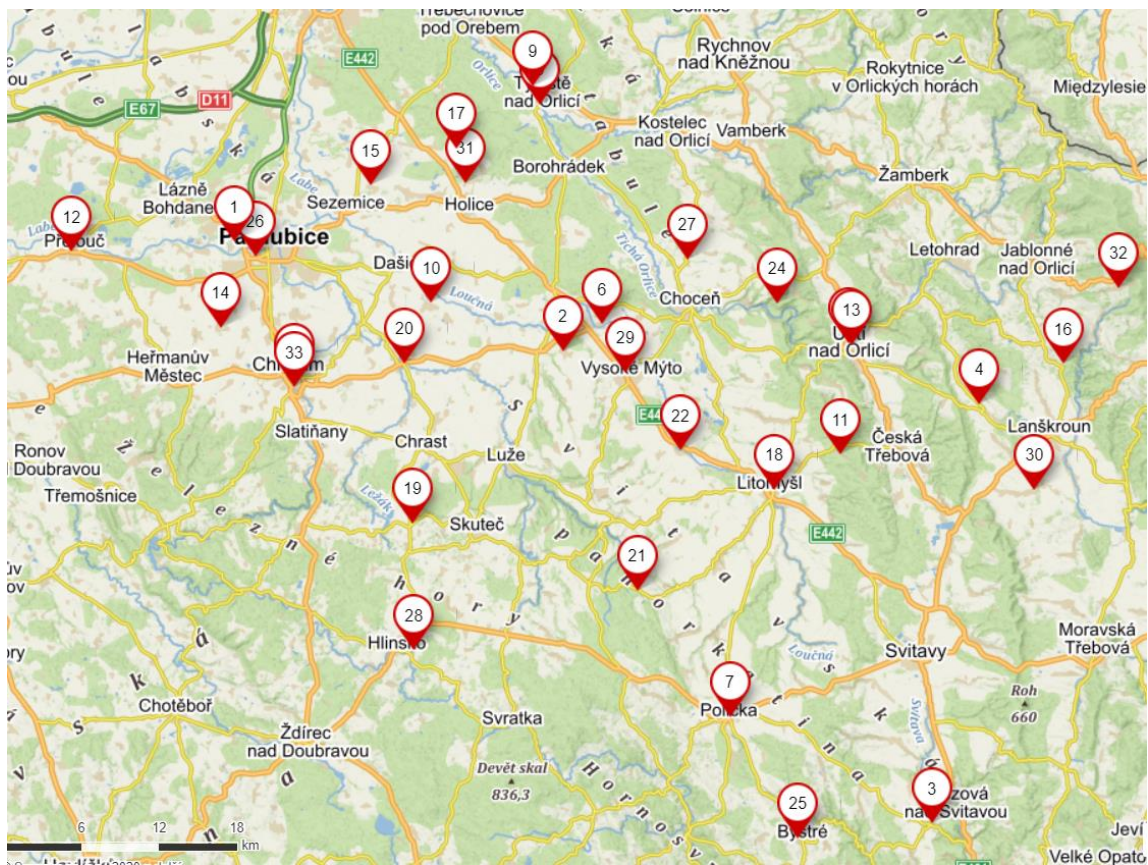
Graf 1 - Sexuální delikty dle paragrafu	119
Graf 2 - Věk pachatelů	121
Graf 3 - Rodinný stav pachatelů.....	123
Graf 4 - Vztah pachatele a oběti	124
Graf 5 - Profese pachatelů	125
Graf 6 - Náboženské vyznání pachatelů.....	128
Graf 7 - Výše trestních sazeb	129
Graf 8 - Trestní minulost pachatelů.....	134
Graf 9 - Věznice	135
Graf 10 - Časová prodleva mezi výkonem trestu a nástupem do věznice	136
Graf 11 - Oběti trestného činu.....	138
Graf 12 - Věk obětí.....	139
Graf 13 - Znásilnění v závislosti na věku oběti	141
Graf 14 - Povolání obětí trestných činů.....	142

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Trestní statistika z let 1913-1915	21
Tabulka 2 - Trestní statistika z let 1916-1918.....	21
Tabulka 3 - Trestní statistika s ohledem na Chrudim 1913-1915.....	23
Tabulka 4 - Trestní statistika s ohledem na Chrudim 1916-1918.....	23
Tabulka 5 - Násilné smilstvo.....	131
Tabulka 6 - Zprznění	132
Tabulka 7 - Zprznění krve + smilstvo proti přirozenosti.....	132
Tabulka 8 - Svedení ke smilstvu	133
Tabulka 9 - Soudobá problematika znásilnění na Pardubicku dle portálu mapakriminality.cz	157
Tabulka 10 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, násilné smilstvo.....	158
Tabulka 11 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, zprznění.....	158
Tabulka 12 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, smilstvo proti přirozenosti	158
Tabulka 13 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, násilné smilstvo.....	159
Tabulka 14 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, zprznění.....	159
Tabulka 15 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, smilstvo proti přirozenosti	159

Přílohy

1) Mapa jednotlivých případů dle místa činu

Obrázek 1 - Místa činu

1- Rosice nad Labem	12 – Přelouč	23 – Chrudim
2 – Vraclav	13 – Ústí nad Orlicí	24 – Brandýs nad Orlicí – Rrviště
3 – Bělá nad Svitavou	14 – Čepí	25 – Bystré
4 – Ostrov u Lanškrouna	15 – Choteč	26 – Pardubice
5 – Albrechtice nad Orlicí	16 – Nepomuky	27 – Skořenice
6 – Zámorsk	17 – Chvojno	28 – Blatno
7 – Polička	18 – Litomyšl	29 – Vysoké Mýto
8 – Ústí nad Orlicí	19 – Vrbatův Kostelec – Habrovec	30 – Luková
9 – Štěpánovsko (Týniště nad Orlicí)	20 – Hrochův Týnec	31 – Podlesí u Holic
10 – Moravany železniční přejezd	21 – Budislav	32 – Čenkovice
11 – Svinná u České Třebové	22 – Javorník u Vysokého Mýta	33 – Chrudim

2) Soudobá problematika znásilnění na Pardubicku

Oblast	Index kriminality
Heřmanův Městec	1,7
Holice	2,9
Chrudim	4
Chrast	3,9
Lázně Bohdaneč	1,3
Pardubice 1	5,6
Pardubice 2	5,4
Pardubice 3	5
Pardubice 4	5,7
Přelouč	7,1

Tabulka 9 - Soudobá problematika znásilnění na Pardubicku (dle portálu mapakriminality.cz)²⁷⁷

²⁷⁷ Index kriminality tvoří ukazatel, který reflektuje spáchání trestného činu znásilnění na 10 000 obyvatel v období leden 2013 – květen 2020.

3) Trestní statistika Čech, Moravy a Slezska v letech 1919-1922, osoby mladší 20 let

(Státní statistický úřad, Trestní statistika Čech, Moravy a Slezska v letech 1919-1922, Praha 1925, s. 32; 54; 78; 80.)

Násilné smilstvo						
Pachatelé	Čechy			Morava + Slezsko		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
1919	8	0	8	1	0	1
1920	9	0	9	4	0	4
1921	14	0	14	6	0	6
1922	8	0	8	7	0	7

Tabulka 10 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, násilné smilstvo

Zprznění						
Pachatelé	Čechy			Morava + Slezsko		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
1919	14	0	14	9	0	9
1920	27	1	28	9	0	9
1921	36	0	36	23	0	23
1922	44	1	45	32	1	33

Tabulka 11 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, zprznění

Smilstvo proti přirozenosti						
Pachatelé	Čechy			Morava + Slezsko		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
1919	2	1	3	4	0	4
1920	8	0	8	6	3	9
1921	12	1	13	14	4	18
1922	26	4	30	21	4	25

Tabulka 12 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, smilstvo proti přirozenosti

4) Trestní statistika Čech, Moravy a Slezska v letech 1919-1922, osoby starší 20 let

(Státní statistický úřad, Trestní statistika Čech, Moravy a Slezska v letech 1919-1922, Praha 1925, s. 120)

Násilné smilstvo						
Pachatelé	Čechy			Morava + Slezsko		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
1919	7	0	7	4	0	4
1920	13	0	13	6	0	6
1921	23	0	23	20	0	20
1922	20	0	20	16	0	16

Tabulka 13 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, násilné smilstvo

Zprznění						
Pachatelé	Čechy			Morava + Slezsko		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
1919	20	0	20	10	0	10
1920	48	0	48	25	0	25
1921	83	1	84	56	1	57
1922	113	0	113	66	1	67

Tabulka 14 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, zprznění

Smilstvo proti přirozenosti						
Pachatelé	Čechy			Morava + Slezsko		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
1919	8	2	10	6	1	7
1920	23	4	27	12	1	13
1921	29	2	31	32	2	34
1922	62	9	71	54	6	60

Tabulka 15 - Trestní statistika z Čech, Moravy a Slezska 1919-1922, smilstvo proti přirozenosti

5) Analýza sexuálních deliktů na základě trestních knih 1898 – 1920

(Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Krajský soud Chrudim (1848) 1850 – 1949 (1967), kniha 589 – 598.)

1898						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
124	10. 1.	Jan Péll	127	56	A-4	
126	11. 1.	Jan Pecina	125	81	A-5	
186	1. 2.	Josef Mach	127	89	A-5	
199		František Popelka	129	76	A-5	
289	9. 3.	Josef Mandýs	132	109	A-6	
338	28. 3.	Ottokar Pechura	127, 128, 132	220	A-10	
373	11. 4.	Emanuel Němec	127	166	A-8	
381	15. 4.	František Vítek	128, 132	271	A-12	
419	9. 5.	František Kubišta	125		A-56	
442	18. 5.	František Voženílek	126, 98	253	A-12	Vide 225/98
465	28. 5.	Alois Vejda	127, 128	188	A-9	
546	28. 6.	Alois Lüksche	8,125, 335		A-58	
582	15. 7.		125, 190			Poškozená byla Marie Jelínková
604	22. 7.	Otokar Hampel	128		A-58	
644	6. 8.	Rudolf Houdek (správně Synek)	127	280	A-13	

914	2. 12.	Josef Valenta	125		A-61	Poškozená byla Barbora Dvořáková
933	11. 12.	František Hlouš	132	94	A-23	
1899						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
189	12. 3.	Antonín Novák	128, 132		A-63	
242	29. 3.	Alois Killer	127	110	A-23	
286	18. 4.	Jan Makouš, Václav Kekula, František Pilný, František Novotný, Alois Jonáš, František Růžička, Jan Vacek	129 I. b	314	A-32	
295	22. 4.	František Prokop	8, 125	177	A-26	
504	21. 7.	Josef Král	129	257	A-30	
505	21. 7.	Josef Ištván	8, 125		A-67	
519	28. 7.	Josef Novotný	127	264	A-30	
532	2. 8.	Jan Drahoš	8, 125		A-67	
547	8. 8.	Karel Šípek	125		A-67	

575	16. 8.	Josef Kopecký	127, 128, 129	306	A-32	
601	24. 8.	Antonín Vávra	127	344	A-68	
618	1. 9.	Jan Zlesák	127, 128	330	A-32	
641	8. 9.	Josef Příhoda	129 l. a		A-68	
662	14. 9.	Jan Krejsa	8, 125	407	A-35	
669	18. 9.	František Kopecký	8, 127	352	A-33	
819	18. 11.		8, 125, 174 l.	436	A-36	
824	20. 11.	Franz Sodomka	125	459	A-37	
835	22. 11.	Gottlieb Jeništa, Johann Vondra, Josef Valach, Anton Braulík	5, 125	93	A-41	
858		Josef Seikora	129 l. b	434	A-36	
1900						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
62	6. 2.	Wenzel Hojný	128	51	A-39	
128	10. 3.	Alois Holeček	129, 516	68	A-40	
146	20. 3.	Wenzel Steiner	129	171	A-27	

204	17. 4.	Josef Dudycha	127, 128	132	A-42	
206	18. 4.	Wenzel Příbyl	127, 128, 132	147	A-42	
284	24. 5.	Josef Pavelka	127	175	A-43	
295	27. 5.	Josef Trojan	125	185	A-44	
321	5. 6.	Jan Ouřecký	125		C-54	
407	6. 7.	D... Kout	125		C-55	
419	10. 7.	Franz Rajman	127	255	A-46	
429	16. 7.	Wincenc Ždímal	8,125		C-55	
443	23. 7.	Vincenc Svoboda	127	258	A-46	
501	18. 8.	Zeman Růžička alias Franz Ištván	8, 125			
649	6. 10.	Karel Kardavý	127	375	C-4	
653	11. 10.	Anton Štyndl	127	384	C-4	
697	22. 10.	Wencel Lancman	127	397	C-5	
707	25. 10.	Josef Černý	127, 128, 132, 99		C-58	
785	14. 11.	Karl Holub	127, 128	23	C-10	
791	15. 11.	Franz Hubáček	127		C-58	
797	17. 11.	Johann Forman	132		C-58	

804	21. 11.	Anton Frajtner	125		C-59	
863	7. 12.	Čermák	129	473	C-7	
1901						
61	20. 1.	Josef Witz	132		60	
160	1. 3.	Josef Nádvorník	127	107	13	
215	21. 3.	Fridrich Balíček	8, 125		C-62	
284	23. 4.	Carl Zástěra, Franz Macák, Josef Veselský	5, 8, 125	196	A-16	
337	16. 5.	Johann Kaderka	125		C-63	
387	1. 6.	Franz Jansa	125		C-63	
408	8. 6.	Franz Manc	128	241	A-18	
426	15.6.	Franz Trojan	127, 131	261	18	
428	15. 6.	Wenzel Dubský	129	253	C-18	
450	25. 6.	Franz Sudoma	127, 128	305	C-20	
489	7. 7.	Vincenc Pešek	128	312	C-20	
547	26. 7.	Johan Schimek	128	327	C-20	

567	2. 8.	Josef Svatoš	125		C-65	
573	6. 8.	Leopold Hetych	127, 128	360	C-21	
586	13. 8.	Emil Stroj	129 a	351	C-21	
597	16. 8.	Ferdinand Penz	129 I. b	408	C-23	
598	17. 8.	Wenzel Krejčík	127	361	C-22	
607	21. 8.	Karl Kubový	127	421	C-24	
608	21. 8.	Confeld	127		C-66	
624	25. 8.	Ernst Taüber	127	379	22	
625	26. 8.	Johan Kubín	127	520	27	
631	29. 8.	Josef Macháček	125	388	22	
678	16. 9.	Vincenz Nežádal	125		66	
694	24. 9.	Wenzel Prachař	125		66	
745	10. 10.	Franziska Blaschka	127, 132	585		
803	27. 10.	Franz Kopecký	127		68	
808	28. 10.	Josef Kubíček	125	522	27	
839	9. 11.	Wenzel Osmík	127	541	28	

843	10. 11.	Franz Chládek	127, 128, 131, 132		A-68	
898	2. 12.	Vrba, Zavřel	129 l. b	562	28	
926	14. 12.	Josef Netušil	125, 98		A-68	
960	31.12.	Wenzel Pilný	128	628	A-30	
1902						
142	5. 3.	Franz Dvořák	127	90	C-33	
189	21. 3.	Johann Krupka, Krupka ?	131	154	C-35	
222	9. 4.	Alois Ráliš	129, 132	145	C-35	
405	28. 6.	Josef Vacek	125		D-53	
420	4. 7.	Alois Moravec	127		D-53	
473	22. 7.	Adolf Richter	127	327	C-41	
479	24. 7.	Josef Jeřábek	99, 127		D-53	
488	25. 7.	Josef Macháček	127	352	C-42	
492	28. 7.	Samuel Vohryzek	125		D-53	
511	11. 8.	Josef Marek	8, 125		D-64	

521	14. 8.	Johann Ešner, Anna Ešner	131	358	C-42	
588	11. 9.	Josef Kučera	127		D-54	
646	29. 9.	Josef Beran	129 a		D-55	
687	15. 10.	Wincenz Sieglitz	8, 128	471	C-46	
724	2. 11.	Vincenz Bureš, Josef Prokop, Karel Kozlovský	129		D-56	
735	8. 11.	Josef Kirchner, Jonáš Linhart	125		D-56	
775	30. 11.	Johann Klesl	129	535	D-2	
1903						
40	20. 1.	Josef Pospíšil	8, 125		D-57	
66	31. 1.	? Klaschka	127	50	D-5	
68	31. 1.	Alois Demel	127	51	D-5	
78	7. 2.	Peter Janoš	127		D-57	
195	9. 4.	Wenzel Šmajdl	127	148	D-8	
292	9. 6.	Wenzel Laxar	128	186	D-10	
353	13. 7.	Johann Langer	8, 125		D-60	

385	28. 7.	Franz Bzura	128	241	D-12	
399	8. 8.	Josef Solnička, Josef Homolka	129 b.	249	D-12	
432	25. 8.	Josef Machata	127, 128	276	D-13	
468	10. 9.	Franz Pernštýn	125		D-61	
487	17. 9.	Josef Barnet	127	295	D-13	
496	21. 9.	Franz Nickel	128	352	D-15	
520	4. 10.	Franz Fořt	129 a.	328	D-14	
523	6. 10.	Josef Hála	128	320	D-14	
595	11. 11.	Johann Küller	132	365	D-16	
643	13. 12.	a) Karel Kučera; b) Franz Pražan	a) 127; b) 127, 129, 516	17	D-18	
645	15. 12.	Rudolf Horák	132		D-63	
660	21. 12.	Johann Hývl	128	410	D-17	
1904						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
122	7. 3.	Kabele	8, 127	91	D-21	

154	26. 3.	Josef Šprajcar	128	95	D-21	
162	30. 3.	Anton Kotyza	128	101	D-21	
180	9. 4.	Johann Novotný	125	147	D-22	
182	11. 4.	Johann Plecháč	127, 132	182	D-24	
196	21. 4.	Wenzal Dubišar	125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Litomyšli
228	6. 5.	Josef Kutílek	8, 129	134	D-22	
239	11. 5.	Vincencz Sieglitz	129 l. b.	143	D-22	
262	26. 5.	Franz Bastl	127	187	D-24	
272	1. 6.	Franz Marek	128		D-66	
310	28. 6.	Franz Hatmar	128	199	D-24	
325	9. 7.	Johann Dohnálek	128	243	D-26	
335	15. 7.	Johann Morávek	128, 516	211	D-25	
337	16. 7.	Melša	128, 516	212	D-25	
363	20. 7.	Franz Dufek	8, 125		D-67	
371	3. 8.	Franz Macháček	127	238	D-25	
423	28. 8.	Alois Řehák	8, 125, 132	302	D-28	

464	15. 9.	Josef Marek	128	344	D-29	
480	21. 9.	Alois Janák	125		D-68	
565	26. 10.	Marie Slavík, Adolf Slavík	131		D-69	
590	5. 11.	Jaroslav Starý	8, 125	378	D-30	
616	20. 11.	Franz Schübert	125, 190		D-70	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Lanškrouně
1905						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
79	16. 2.	Johann Horníček	8, 125		D-71	
117	11. 3.	Franz Filip	127			VR 350/6
118	11. 3.	Franz Rudisch	127		D-72	
150	28. 3.	Josef Břenek	8, 125	159	D-36	
157	31. 3.	Vincenc Sieglitz	129	91	D-34	
159	1. 4.	Johann Rázl	125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí; Vide VR 100/5

271	29. 5.	Carl Řehák	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
314	18. 6.	Wenzel Udržal	127	266	D-39	
318	20. 6.	Franz Češka	128	192	D-37	
348	5. 7.	Franz Kaplan	127		F-54	
380	19. 7.	Franz Kašpar, Josef Hruška	127	225	D-38	
411	3. 8.	Franz Štěrbá	125	251	D-39	
423	11. 8.	Josef Fořt	132		F-55	
445	20. 8.	Franz Krátký	125, 131, 132		F-55	
462	26. 8.	Ladislav Bergel	127	289	D-40	
466	27. 8.	Johann Běloušek	8, 125		F-55	
519	16. 9.	Josef Kozák, Josef Sládek	125		F-56	
529	23. 9.	Johann Ešner, Anna Ešner	131	312	D-41	
539	1. 10.	Georg Jirásek	128	369	D-43	
597	18. 10.	Franz Novák	128	341	D-42	
654	16. 11.	Franz Kulštejn	128	375	D-43	
707	18. 12.	Tonsiant Herzet	128		F-58	

709	19. 12.	Franz Kheil	128	410	D-44	
711	19. 12.	Wanzal Brtoun	128	412	D-44	
1906						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
8	5. 1.	Josef Münk	127	56	D-46	
33	18. 1.	Franz Vaněček	128	17	D-45	
43	25. 1.	Karl Kacálek	128	23	D-45	
152	22. 3.	Franz Kovář	128	86	F-1	
187	9. 4.	Franz Rajchl	128	101	F-2	
195	13. 4.	Mus Carl Sekera	8, 125		F-60	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Hlinsku
256	17. 5.	Johann Rybišar	127	162	F-4	
261	20. 5.	Franz Wahla	127		F-61	
265	21. 5.	Josef Mihulka	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
276	25. 5.	Johann Dočkal	127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Litomyšli

280	26. 5.	Anton Lanš	127	169	F-4	
325	14. 6.	Franz Novotný	129 a.	180	F-4	
350	27. 6.	Franz Filip	127	241	F-7	Vide Vr 117/5
365	3. 7.	Leopold Urban	8, 125		F-62	
378	10. 7.	František Berka	8, 125 152, 155 a.	239	F-6	
419	2. 8.	Josef Tomášek	129		F-63	Postoupeno c. k. okresnímu soudu Pardubice
431	7. 8.	Johann Morávek	128	237	F-6	
435	9. 8.	Franz Suchý	127		F-63	
457	20. 8.	Otto Homolka	128	253	F-7	
459	20. 8.	Wenzl Honiš, Josef Kašpar	129 b.	255	F-7	
475	25. 8.	Johann Klaschka	127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Litomyšli
479	27.8.	Adalbert Wokal	127	352	F-10	
483	30. 8.	Franz (Johann) Kučera	125		F-53	
494	2. 9.	Wenzel Štekl	125		F-63	
506	7. 9.	Johann Soukup	127	290	F-8	

540	23. 9.	Franz Šeda	129 a.	297	F-8	
551	2. 10.	Gottlieb Sláma	127			Vide Vr 82/8
563	7. 10.	Mathias Chmelík	127	378	F-11	
613	29. 10.	Wenzl Dvořák	125		F-65	
627	8. 11.	Franz Kramář	128, 516	358	F-10	
671	3. 12.	Václav Čáp	132	388	F-11	
689	11. 12.	Franz Král	127		F-65	
1907						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
29	16. 1.	Jan Mottl	127		F-66	
53	31. 1.	Jan Plecháč	132		F-66	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
107	6. 3.	Emil Špringer, Anna Kopřivová	132; 501, 491	68	F-15	
126	23. 3.	Hynek Dvořák	128, 132, 501, 152, 460, 468	80	F-15	
149	6. 4.	Jindřich Laš	129, 132 b.		F-67	
182	18. 4.	Leopold Svěrák	129 a.	116	F-16	

217	10. 5.	Matěj Malý	127	157	F-18	
247	28. 5.	Josef Červinka	127	173	F-68	
271	6. 6.	Josef Pavlas, Josef Regent	125; 5, 125		F-68	
296	20. 6.	Leopold Hettich	127	216	F-20	
305	24. 6.	Jan Roušar	127	193	F-19	
517	9. 10.	Josef Bureš	125			
537	18. 10.	Josef Dvořák	127		F-71	
538	18. 10.	Josef Kubižňák	132	329	F-23	
571	9. 11.	Jan Jirásek	128	358	F-24	
652	26. 12.	Valentin Babinský	127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
1908						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
33	19. 1.	Anton Klíma	128		F-77	
56	1. 2.	Emil Witz	129	141	F-31	
81	13. 2.	Ladislav Kučera	129 b.			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi

82	13. 2.	Bohumil Sláma	127	57	F-28	VR 551/6 (b.)
147	20. 3.	Antonín Sotona	125		F-78	
157	24. 3.	Josef Jirout	132	96	F-30	
183	11. 4.	Antonín Řehák	8, 125, 127		F-78	
253	19. 5.	Josef Boušek	129 b.		F-79	
281	30. 5.	Václav Bureš	128	180	F-32	
291	3. 6.	Antonín Hájek	128	189	F-33	
299	8. 6.	Heřman Ječný	8, 125	226	F-34	
301	8. 6.	Jindřich Gütscheidt	129 b.		F-80	Vr 294/8
335	27. 6.	Beran	129 a.	255	F-35	
356	7. 7.	František Svatoš	127	271	F-37	
361	9. 7.	Václav Podlipský	128	317	F-38	Poškozené: Marie Stoudtková a Marie Korečková
365	11. 7.	Václav Manul	128	239	F-34	
397	24. 7.	Marie Cerháková, Václav Cerhák	131	285	F-37	
415	30. 7.	Josef Linhart	127	289	F-37	Vr 436/8
436	11. 8.	Františka Svobodová	132 III.		G-53	Vr 415/8

449	15. 8.	Antonín Kaštánek	127, 131		G-53	
601	30. 10.	František Šťastný	125	396	F-41	
1909						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
11	7. 1.	Emil Schmeisser	129 a.	6	F-43	
183	16. 4.	Josef Kubelka	8, 125		H-57	
192	20. 4.	Jaroslav Vohralík	125		H-57	
255	13. 5.	Vincenc Mačál	8, 125		H-58	
273	19. 5.	Josef Weinbauer	128	176	H-2	
278	21. 5.	František Ždímal	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
281	22. 5.	František Kořínek	128	177	H-2	
302	29. 5.		8, 127		H-59	Poškozená Medunová Božena
321	10. 6.		125			Poškozená: Barbora
332	14. 6.	František Wretzl	128			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi

337	15. 6.	Vincenc Oňseník	127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
341	17. 6.	Petr Dejnožka	128	208	H-3	
343	18. 6.	František Staněk	128	210	H-3	
348	21. 6.	František Hylák	128	213	H-4	
365	26. 6.	Jindřich Pávek	127		H-59	
366	26. 6.	Josef Musil	128			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
412	20. 7.	Zdislav Čermák	128	251	H-5	
417	22. 7.	Josef Dospiva	128	282	H-6	
463	11. 8.	Josef Běloch	128			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Pardubicích
477	15. 8.	Václav Ulč	128	274	H-6	
523	13. 9.	Josef Malý	128		H-61	
528	15. 9.	Rudolf Kiezler	128	417	H-10	
533	18. 9.	Josef Uhlíř	8, 125	346	H-8	
590	12. 10.	František Richter	125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
653	10. 11.	Josef Drlík	129 a.		H-62	

661	13. 11.	František Vimr	127	416	H-10	
669	16. 11.	Augustín Kunt, Josef Vodehnal, Rudolf Šust	129 b.		H-62	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Litomyšli
683	21. 11.	Václav Horáček	127	424	H-11	
1910						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
25	15. 1.	Alois Doležal	125		64	
32	19. 1.	Jan Klaus	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
56	28. 1.	Jaroslav Jánský, Jan Pelíšek, Josef Mládek	129	87	14	
131	4. 3.	Johann Kratschner	129	70	14	
190	6. 4.	Josef Lanc, Bohumil Prášil	8, 125, 212		65	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
193	7. 4.	a) Josef Chmelík, b) Anežka Chmelíková	a) 131, 132 b) 131	127	16	
233	3. 5.	Franz Neugbauer	128	134	16	
239	9. 5.	Jaroslav Trojan	128	142	16	

288	10. 6.	Josef Ledvina	127	190	18	
302	18. 6.	Josef Ondráček	8, 125	198	18	
317	27. 6.	František Jakubec	125		67	
321	28. 6.	Antonín Baüer	125, 132	179	17	
354	18. 7.	František Roudenský	128	200	18	
559	22. 11.	Václav Seník	127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí
563	26. 11.	Vincenc Dvořák	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
600	21. 12.	Josef Pavlus, Eduard Vojáček	127		69	
601	21. 12.	Václav Kadrmas	98, 127		69	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
1911						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
37	26. 1.	Zdislav Čermák	128	16	24	
41	26. 1.	Antonín Štech, Alois Jeník	8, 125			

62	14. 2.	Josef Kratochvíl	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
72	19. 2.	Alois Ďoubal	127		70	
95	3. 3.	Josef Šimek	127	69	H-26	
107	11. 3.	Domesle	128	51	25	
122	25. 3.	Jan Dušek	128	62	H-26	
141	25. 3.		125		H-71	Poškozená byla Anna Švejdová
179	22. 4.	Antonín Novotný	8, 125		H-71	
184	26. 4.	František Strouhal	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
196	3. 5.	Josef Tichý	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
202	7. 5.	Štěpán Hájek	132	235	H-27	
204	9. 5.	Hynek Roušar	127		H-72	
209	11. 5.	František Vytlačil	krádež, 8, 125	117	H-27	
210	11. 5.	Josef Jičínský	132	105	H-27	
214	13. 5.	Jan Soukup	128	107	H-27	
220	18. 5.	Antonín Koláb	93, 127		H-72	

222	19. 5.	Adolf Friedl	128, 132	114	H-27	
317		a) Eduard Peška, b) Josef Kulhavý	a) 127,128 b) 128		53	
322		Eduard Peška	128			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Přebouči
341	26. 7.	Norbert Almer	127	203	H-30	
366		František Jinoch	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
378	10. 8.	Matěj Malý	127	223	H-31	
430	6. 9.	František Fridrišek	128	221	H-31	
459	22. 9.	Václav Kašpar	127, 132-III.		J-54	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Přebouči
465	25. 9.		8, 127		J-54	Poškozená byla Božena Vápeníková
482	2. 10.	Josef Svoboda	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
483	2. 10.	Jan Zejda	127, 132	48	H-36	Karton 628?
528	25. 10.	Karel Fiala	128		J-55	
581	24. 11.	Josef Šimek	127	313	H-34	
592	30. 11.	Václav Svoboda	132		J-55	

597	4. 12.	Jan Lonský	128	65	H-37	
605	11. 12.	Josef Šimek	8, 125, 190		J-55	
1912						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
52	27. 1.	Josef Schübert	127	41	H-36	
66	2. 2.	Jaroslav Mojžíš	125		J-56	
126	13. 3.	Josef Malina	127	96	H-38	Karton 629
134	18. 3.	Heinrich Köhler	127		J-57	
186	16. 4.	Adolf Vašák	128, 132	236	H-42	Karton 632
266	31. 5.	Michael Vavrik	127	156	H-40	Karton 630
267	31. 5.	MUDr. Miloš Čech	132	132	H-39	Karton 630
276	6. 6.	František Stýblo	8, 125	173	H-40	Karton 631
279	7. 6.	František Valtr	128	139	H-39	Karton 630
312	28. 6.	Václav Tupec	128	157	H-40	Karton 630
325	4. 7.	Johan Schimek	127	191	H-41	

326	4. 7.	František Malý	8, 125		J-59	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
338	10. 7.	Josef Dmýchal	128	193	H-41	Karton 631
344		František Pecháček	8, 125		J-59	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
351	16. 7.	Alois Friedl	8, 125, 127		J-59	
387	2. 8.	Ludvík Linhart	127	188	H-41	
394	7. 8.	Josef Kopecký	8, 125	202	H-41	
403	16. 8.	Pavel Alt	128	204	H-41	
415		Josef Šimek	128	200	H-41	
423		Ferdinand Markl	125	273	H-44	Karton 633
443	14. 9.	Jaroslav Opa	128	219	H-42	Karton 632
453	19. 9.	Josef Šilar	128	222	H-42	Karton 632
463	24. 9.	František Zavřel	125		J-60	
484	12. 10.	František Kulštejn	127, 171, 174 II.c	258	H-43	Karton 633
491	15. 10.	Bohumil Novotný	125	267	H-43	Karton 633
1913						

pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
81	24. 2.	Johan Czeschka	125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Poličce
95	4. 3.	Josef Zeman	129	44	H-46	Karton 634
113	24. 3.	Josef Dvořák, Václav Stárek, Jan Kuhový, Josef Horníček	125, 127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí
147	11. 4.	Jan Sedláček	128	67	H-47	Karton 635
176	27. 4.	Josef Lehký	125	87	H-47	
188	10. 5.	Tokanel Stoica	8, 125	128	H-49	Karton 636
195	19. 5.	Antonín Lonek	125		J-63	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
202	23. 5.	František Jiráň	128	91	H-48	karton 635
207	25. 5.	Antonín Novotný	8, 125, 93, 132	124	H-49	Karton 636
217	29. 5.	Arnošt Kligr, Antonín Venzara	127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Pardubicích
235	6. 6.	Václav Kašpar	128	101	H-48	
236	7. 6.	Bohumil Konopásek	8, 132, 516	102	H-48	
262	29. 6.		125		J-64	Poškozená byla Marie Hrnčířová

274	28. 6.	Ferdinand Schwarz	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Litomyšli
324	29. 7.	Josef Bednář	128, 96, 197	164	H-50	
336	11. 8.	Jan Uhlíř	8, 125	171	H-50	
409	26. 9.	Leopold Teplý	128	179	H-50	Karton 637
429	4. 10.	Bedřich Prokop	128			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
455	18. 10.	Antonín Pavlišta	125	220	II-20	Karton 637
476	30. 10.	Jaroslav Krouhlík	128	208	H-51	
522	27. 11.	Václav Němec	197, 200, 201, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Hradci Králové
1914						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
7	4. 1.	František Kohout	127, 128	39	II-30	
8	4. 1.	Josef Hamerský	132	34	II-30	Karton 639
42	26. 1.	František Šinkora	128	22	II-30	Karton 639
123	28. 3.	Tomáš Vajčner	127	97	II-30	Karton 641

128	31. 3.	Jan Bartoníček	125	109	II-22	
201	1.5.	Josef Syrový	127, 131, 132	103	II-31	Karton 641
212	8. 5.	Jan Plch	125	90	II-22	
233	22. 5.	Josef Sršeň	127	167	II-41	642
279	19. 6.	František Čejka, Čejková Rozálie	131		II-22	
304	3. 7.	Leopold Mandelík	125, 127			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
305	3. 7.	František Opa	127	142	II-31	642
309	7. 7.	František Hudeček	125		II-32	
336	21. 7.	Josef Gottwald	8, 127	165	II-31	
342	22. 7.	Antonín Písek	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
358	4. 8.	a) Josef Hübl senior, b) Josef Hübl junior	a) 128, b) 128, 132	161	II-31	
369	8. 8.		125		II-23	Poškozená byla Kateřina Jedličková
395	6. 9.	Václav Kábele	127	189	II-31	Karton 642
403	15. 9.	Matěj Laskot	127	187	II-31	
536	16. 12.	Antonín Kopecký	8, 129, 411	236	II-32	

1915						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
3	1. 1.	Václav Kopecký	127	14	II-32	
34	24. 1.	Isak Löw	128	23	II-32	643
62	19. 2.	Stanislav Procházka	127	45	II-32	Karton
123	21. 4.	Václav Paďour	8, 125	70	II-33	
160	25. 5.	Ignaz Haser	128	87	II-33	
186	18. 6.	Franz Kaupe	125, 127	109	II-33	
228	19. 7.	Bladislav Sliva	128	110	II-33	
236	25. 7.	Johann Fuder	128		II-25	
245	31. 7.	Josef Šimek	127	138	II-34	645
249	4. 8.	Josef Halanka	127	123		645
277	28. 8.	Josef Werner	132		II-25	
291	7. 9.	Adolf Svoboda, Jan Kapišťa, Stanislav Klafera, František a Josef Stradovských, František Moučka	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu ve Skutči

320	1. 10.	Stanislav Šplíchal	127	161	II-34	645
375	23. 11.	Jan Češka	125		II-26	
386	4. 12.	František Příbyl	129	182	II-34	
387	4. 12.	Jan Houšek	128, 132	183	II-34	
1916						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
26	30. 1.	František Boháč	132, 126		II-26	
51	18. 2.	Jan Erlebach	8, 128		II-26	
82	10. 3.	Franz Schneider	125	93	II-36	
106	31. 3.	Antonín Říha	128			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Poličce
162	11. 5.	Josef Tlačvoda	125, 131, 132		II-27	
183	26. 5.	Josef Smola	127	97	II-36	
285	20. 7.	Mosea Meter	127	136	II-36	
323	21. 8.	Martin Kulík	132		II-28	
443	23. 11.	František Velc	127		II-38	

462	7. 12.	Václav Paulus	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
1917						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
3	3. 1.	Karel Langpaul	125, 190	3	II-37	
178	19. 5.	Josef Špaček	127	81	II-38	
210	9. 6.	Josef Bláha	131, 132			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Pardubicích
222	13. 6.	Bohumil Jedlička, Josef Bureš, František Vlad., František Havlíček, Karel Vondra	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
370	25. 8.	Jan Švec	128	118	II-38	
387	31. 8.	Václav Muchka	125		II-15	
475	8. 10.	Josef Werner	125			Postoupeno divisijskému soudu v Terezíně
551	13. 11.	Clemens Kreüsel	8, 125		II-16	
665	5. 12.	Fridrich Liebig, Karl Binder, Fridrich Schmüster, Fridrich Weiss, Johan Binder, Johan	93, 128	29,28		

		Linhart, Richard Killer, Theodor Fohler				
1918						
pořadové číslo	datum	jméno	paragraf	rejstřík	registr	poznámka
185	15. 3.	František Vohralík	128	73	II-1	
250	13. 4.	František Čech	132		II-17	
466	23. 6.	Franz Matzke	125	204	II-3	
1919						
119	11. 2.	Antonín Tomiška	132		RII-18	
163	23. 2.	Jan Dostál	125		RII-18	
486	21. 5.	František Prokop, Aloisie Smířková	125, 335		RII-18	
530	5. 6.	Juriga František	125		RII-19	Poškozená: Johanna Loskotová, přerušeno dle § 412
826	23. 8.	Jan Doležal	125	318	II-9	
866	3. 9.	Václav Kolář	8, 125, 197, 199		RII-19	Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Přelouči

940	27. 9.	Vilém Soudek	125		RII-19	
947	30. 9.	Josef Bezdíček	127		RII-19	
1011	19. 10.	Jan Právec	127	463	II-11	
1013	20. 10.	František Zych	8, 125		II-19	Poškozená: Marie Volková
1181	7. 12.	František Krejčí	127, 128	76	II-12	
1920						
218	18. 2.	Vincenc Mudroch	128	139	RII-14	
595	15. 5.	Jan Zita	127		RII-20	
748	29. 6.	Bernard Kraus	128, 132			Převedeno do VR 829/21
903	4. 8.	Josef Halamka	8, 125	463	II-18	
1117	1. 10.	Teplý n.	8, 125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Chrudimi
1156	7. 10.	Josef Málek	Násilné smilstvo		RII-20	
1186	15. 10.	Emil Jareš, Jaroslav Moták	125	243/21	IV-1	
1206	18. 10.	František Zindulka, Anna Žroutová	131	518	II-181	

1444	13. 12.	Bohuslav Jehlička, František Vladyka	125	2	II-20	
1496	24. 12.	Alois Pokorný	125			Postoupeno c. k. okresnímu soudu v Pardubicích